O carte pentru călugări şi mireni!

De dragul lor
Şi pentru folosul lor!
S-a îngrijit cu drag
Şi de această carte,
Un om pribeag
Un biet moşneag...
Ce-a îngropat în sine
Durerea ca-ntr-un mormânt
Că rânduit i-a fost şi lui
Să poarte-un Suflet frânt!
Numele de i-l doriţi
Printre rânduri îl găsiţi!
Cu frumoase gânduri
Am scris aceste rânduri
Ca mic dar
Din partea Editurii:
„Lumină din Lumină”
Ce doreşte tuturor
O viaţă cât mai lină (1 Timotei cap. 2).
Fără zile zbuciumate,
Fără nopţi întunecate
Şi lipsiţi de-orice păcate!
Cu un Sufleţel curat
Cum Dumnezeu ni l-a dat!
Editura
vASILE MARCU-
Boabe de mângâiere pentru cei trudiţi!

POVESTEA CORBULUI

Povestire adevărată din viaţa monahală
Părintele Casian zis „Corbu” care a înţeles bine, că: „Prin multe necazuri ni se cade a intra în Împărăţia lui Dumnezeu” (Faptele Apostolilor 14 [11]).

Iubiţi cititori!

Dacă „Antonel” este pildă de adevărată răbdare dusă în mijlocul lumii, fratele Constantin zis părintele Corbu este pildă de adevărată răbdare dusă cu multă abnegaţie în mănăstire.
Asemenea lui Antonel, a părintelui Casian zis Corbu
şi a Ancuţei, sunt mulţi prin mijlocul lumii şi prin multele mănăstiri ale ţării noastre şi pe care îi ştie numai Bunul Dumnezeu... Aici se potriveşte o parte din rugăciunea Sfântului Ioan Iacob Românul, care încheie aşa:
Dezleagă Maică Preacurată
Cătuşele celor robiţi,
Şi dăruieşte-le răbdare
Creştinilor năpăstuiţi!
Editura

Introducere în timp şi spaţiu

Prin luna noiembrie a anului 1983 mă aflam la cură balneară pe Valea Oltului, la Căciulata. într-una din acele zile eram în aşteptarea autobuzului ce urma să-şi facă apariţia după cotul muntelui, venind dinspre Cozia, cu direcţia spre Călimăneşti, unde, de altfel, voiam să merg.

La un moment dat soseşte-n staţie un călugăr înalt şi subţirel, cu barba lungă pe piept şi spicată de încărunţire într-o mână îşi ţinea toiagul şi-n cealaltă o geantă mare.

Eu nu stau mult pe gânduri şi intru în vorbă cu el şi, se înţelege, mai întâi îi fac salutul ce se cuvine şi apoi îl întreb:

-De la care mănăstire sunteţi, Cuvioase Părinte, şi cu ce treburi pe-aici prin lumea noastră?

sunt de sus de la Nucet-Stânişoara, răspunse el, şi am fost trimis să cumpăr pâine şi iată că aici nu mai este. S-a terminat. Aşa că, sunt nevoit să merg la Călimăneşti.

Dar Dumneavoastră din ce parte a ţării sunteţi? mai zice el cu firească întrebare ca într-o staţiune balneară, unde de pretutindeni vine lume la tratament şi odihnă.

sunt de la Ploieşti, Cuvioase Părinte, îi răspund.

chiar din Ploieşti? mă întreabă el, ca unul care ar fi fost din aceeaşi localitate şi din curiozitate ar fi dorit să-mi cunoască adresa.

nu chiar din Ploieşti, ci dintr-o comună alăturată.

care?

păi, satul meu se numeşte B şi cred că n-aţi auzit de el.

cum să nu? zice dânsul. Cunosc satul Dumneavoastră că acolo am fost cantonat o vreme în timpul războiului. Şi

3

apoi, sunt de fel tot de prin părţile acelea; de pe Valea Teleajenului.

aa! zic eu bucuros. Din care localitate?

din comuna V.

vai, ştiu meleagurile acelea şi-mi place foarte mult aşezarea satului Dumneavoastră; între munţi mărunţi şi împăduriţi şi cu livezi de pomi fructiferi.

da, aşa este, Domnule dragă, dar, în primul rând, satul acela nu mai e al meu, iar pe de altă parte mai frumos ca aici nu poate fi nicăieri mai zise el, fiind convins de ceea ce spune. Şi-n acest timp soseşte autobuzul, urcăm şi călătorim până la Călimăneşti în tăcere, că, de altfel, aceste localităţi sunt foarte apropiate una de alta şi la staţia din faţa Pavilionului Central coborâm. Până să ne despărţim, dânsul mă mai întreabă:

parcă aţi spus că sunteţi cazat la Pensiunea din Căciulata?

da, la Pavilionul U.G.S.R.

şi aici la Călimăneşti cu ce rosturi?

păi, mai întâi merg sus la izvorul numărul 8, că-mi este recomandat de medic, pentru că am o afecţiune la vezica biliară şi după aceea mă voi abate pe la Schitul Ostrov, să văd ce-o mai fi pe-acolo.

aha! Dar nu prea mai aveţi ce vedea pe Ostrov, Domnule dragă, mai zise el cu vădită întristare. Din toată frumuseţea de altădată, nimic n-a mai rămas. A distrus domnul Ceauşescu toată măreţia şi farmecul acestei insule.

da, aşa este, aveţi perfectă dreptate, Părinte. Păcat, că acest Ostrov era de o frumuseţe edenică. Eu l-am cunoscut destul de bine, căci vin aici la tratament de aproape 15 ani.

4

Şi pe bună dreptate a fost supranumit: „Perla Oltului”, atracţia şi farmecul Călimăneştilor.

Dar, iertat să-mi fie, Părinte, că îndrăznesc, mai zic eu schimbând subiectul, care au fost împrejurările ce v-au determinat să intraţi în viaţa monahală şi să fiţi pe aceste meleaguri?

păi, de ce vreţi să ştiţi asta? fu răspunsul lui tot printr-o întrebare, fără să i se observe pe faţă vreo urmă de ipocrizie sentiment negativ ce nu trebuie să-l aibă călugărul, dar, care, s-ar fi putut ivi în urma iscodirii mele. Şi eu, continui:

cuvioase Părinte, ştiţi,... fiecare îşi are slăbiciunea lui. Eu, cum să vă spun,... mi-a plăcut să scriu câte ceva,... aşa... să las copiilor şi nepoţilor ca model de urmare în viaţa lor.

oo! N-ai nimerit-o, Domnule dragă. Viaţa mea nu poate fi model de urmat. Aşa că, n-aveţi decât să căutaţi la alte mănăstiri ceea ce vă interesează.

lăsaţi asta, Părinte, dar, totuşi v-aş ruga pentru partea de viaţă antemonahală, că de rest ştie Dumnezeu.

ehe, şi aceea e o istorioară lungă, Domnule dragă, nu e posibil să comprim în câteva cuvinte povestea vieţii mele. Dar, dacă vreţi să cunoaşteţi, faceţi-vă timp şi veniţi sus la Mănăstire şi acolo vă voi povesti toate. Nu pot spune că viaţa mea a fost mai deosebită decât a altora, că fiecare îşi are necazurile şi bucuriile lui, carenţe şi satisfacţii, învingeri şi înfrângeri. Aşa e viaţa, şi dacă veniţi, puteţi sta la noi cât doriţi. Nu suntem chiar îndestulaţi, dar din puţinul nostru, vă vom ospăta şi pe Dumneavoastră.

vă mulţumesc, Cuvioase Părinte. Să văd ce pot face, că, de altfel n-aş vrea să compromit

procedurile de
5
tratament prin întreruperea timpului programat acestora.

păi, veniţi sâmbătă dimineaţa şi duminica după amiază vă întoarceţi, că, dacă nu mă-nşel, în aceste zile nu faceţi tratament.

da, cred că numai aşa aş putea să vă fac o vizită, mai zic eu în încheiere şi pentru că monahul nostru dădea să plece, că, ce să zici, se grăbea să-şi facă cumpărăturile avea de mers, mai cu seamă la întoarcere, urma să aibă asupră-şi povară. Aşa fiind situaţia mai zic în grabă:

dacă reuşesc să vin la Dumneavoastră, de cine întreb, Părinte, că iată ne-am luat cu vorba şi încă nu am făcut cunoştinţă. Să ştiţi că eu mă numesc Marcu Vasile.

sunt bucuros de cunoştinţă şi de întâlnirea noastră Domnule dragă şi dacă veniţi la Mănăstire, întrebaţi de Părintele Casian, c-aşa mi-e numele, sau de Părintele Corbu, că tot eu sunt. Şi nu uitaţi; fiţi atent pe cale, căci s-au semnalat apariţia viperelor.

Astfel, scurta noastră convorbire a luat sfârşit şi ne-am despărţit.

Ehe, Părinte Cassiane, Părinte Cassiane, bine-ai zis când ai zis, că mai frumos ca aici nu poate fi nicăieri, pentru că Defileul Oltului rivalizează în frumuseţi naturale cu multe locuri din ţara noastră, că, pe lângă frumuseţile ce ni le oferă la tot pasul natura mamă: munţi, păduri întinse, pajişti, râuri şi izvoare cu ape curative, Valea Oltului s-a mai împodobit şi cu alte minunăţii durate de mâna omului. Frumoasele aşezări omeneşti, drumuri rutiere, fabrici de tot felul, hidrocentrale electrice construite pe Olt şi Lotru. Drumul Naţional ce leagă
6
Drăgăşanii şi Râmnicul-Vâlcea cu Sibiul trecând prin Oraşul Călimăneşti, precum şi calea ferată Piatra Olt podul Olt cu mulţimea tunelelor ce străpung muntele din loc în loc şi multe alte minunăţii ce contribuie din plin la economia Patriei şi întregesc ansamblul de frumuseţi ce încântă nespus ochiul vizitatorului.

Cu acest prilej suntem datori, iubiţi cititori, să amintim că tot în această parte de ţară întâlnim multe aşezări militare Romane, ca de exemplu: Rusidava, Pens Aluti, Arutela, Buridava, Castra Traiana, Pens vetus. însăşi istoria atestă faptul că în anul 105 împăratul Traian a trecut cu oastea imperială spre Munţii Apuseni, să cucerească capitala Daciei, Sarmisegetusa, urmând drumul construit pe aici pe Valea Oltului. Chiar între Mănăstirile Turnu şi Cozia, pe malul stâng al acestui râu se află Castrul Roman „Arutela” lângă care se mai păstrează o porţiune de drum pavat cu dale de calcar. Şi numai la aproximativ 300 metri mai sus în apropierea ruinilor Cozia Veche se poate vedea „Masa lui Traian” o stâncă mare biciuită de valurile înspumate ale Oltului. Astăzi, „Masa lui Traian” este aproape în întregime acoperită de apele lacului de acumulare zăgăzuite de barajul Hidrocentralei electrice „Turnu” construită după anul 1980. Iar Crucea de piatră ce străjuia pe vârful acestei stânci a fost transplantată pe frontonul muntelui Cozia.

Şi acum, se cuvine mai cu deosebire să arătăm aici că pe acest culuar al Oltului sunt presărate ca un şirag de perle multe lăcaşuri de cult, care îmbogăţesc nespus tezaurul de monumente istorice ce constituie proprietate sacră a Poporului Român, ca de exemplu Mănăstirile Turnu, Coraetu, Câineni, Cozia, Păuşa (astăzi biserică de mir a satului cu acelaşi nume), Nucet-Stânişoara, Ostrov, Călimăneşti, Olăneşti, Frăsinei şi altele care atestă din adânc de timpuri că aici s-a format o puternică vatră isihastă ce a fost locuită de călugări iubitori de Dumnezeu, dintre cei mai aleşi. îndeosebi Munţii Cozia şi „Sălbaticul” de pe partea stângă, ca şi munţii Călimăneşti din partea dreaptă a Oltului au fost încă din primele veacuri ale creştinismului şi mai cu seamă la începutul mileniului doi, locuri de aspră nevoinţă pentru sihaştrii de prin părţile acestea. Unii dintre ei locuiau în crăpăturile munţilor sau în peşteri săpate de mâna lor, care se pot vedea şi astăzi prin preajma vetrelor de cult, produs al ostenelilor pentru mântuire şi dragoste de Hristos.

Ehe, şi iată că au trecut mai bine de opt ani de la întâlnirea aceea cu Părintele Cassian şi la doi ani de la începutul acestei perioade m-am pensionat şi de acum toată osteneala mea s-a concentrat mai mult în jurul gospodăriei. Mai înainte de acestea gândeam, că după pensionare voi dispune de mai mult timp liber şi la drept vorbind cam aşa gândesc cei mai mulţi, dar nu e deloc aşa şi aproape că nu găsesc explicaţii; de ce sunt atât de ocupat, încât să nu-mi aflu clipe de răgaz?

Din altă ordine de idei, după cum e vorba în popor, că bătrâneţea nu vine niciodată singură, ci aduce cu sine multe neajunsuri. Aşa a fost şi cu mine, că odată cu înaintarea în vârstă, am simţit şi

accentuarea reumatismului şi am fost nevoit să fac ce-oi face şi să merg iarăşi la băi de preferinţă tot acolo la Căciulata. Şi în luna februarie anul trecut iată-mă îmbarcat la ora [20] din Gara de Vest-Ploieşti într-un tren accelerat ce m-a dus ca gândul prin Sinaia, Braşov, Făgăraş, Podul-Olt şi de-acolo pe Defileul Oltului până la Gara Călimăneşti, unde ne aştepta autobuzul care ne-a dus la Biroul de Cazare Şi nici mai devreme, nici mai târziu la ora şaptesprezece mă aflam sosit în camera ce mi-a fost repartizată. Cameră cu două paturi.

Aici am mai găsit un om potrivit de statură, grăsuţ, cu vârsta ca la cincizeci de ani era din Bucureşti şi era tare cumsecade. M-am bucurat să am un coleg de cameră aşa ca dumnealui.

Ce a urmat după aceea, adică procedurile recomandate de medicul balneolog, cura de ape minerale, masa, odihna, etc. nu interesează pe noi ne preocupă îndeosebi acţiunea întreprinsă încă din noiembrie ,83 cu călugărul acela şi nimic alta. Despre aceasta am povestit şi colegului meu de cameră, care şi-a manifestat dorinţa de a mă însoţi în călătoria mea spre Mănăstirea Stânişoara şi asta m-a bucurat nespus, că a străbate acest drum de unul singur, numai călugării şi cei din partea locului o pot face.

Şi mai înainte de a veni prima sâmbătă din perioada stagiului meu, ne-am interesat printre cei veniţi în Staţiune despre incursiunea ce doream s-o facem şi care cunoşteau cât de cât poziţia obiectivului nostru, dar cei întrebaţi ne descurajau, zicând că urcuşul e greu, în zonă s-ar putea să întâlnim vipere, că trebuie să fim mai mulţi la drum, ba că mai sus e zăpadă şi să lăsăm asta pentru la vară parcă Valea Oltului ar fi colea la doi paşi şi te poţi duce acolo oricând doreşti.

Şi aşa fiind situaţia am mers vis-a-vis în satul Păuşa, dincolo de Olt şi am întrebat pe localnici. Aceştia n-au spus nimic din greutăţile enumerate de ceilalţi, numa: despre chestiunea cu viperele ne-au atenţionat, în rest, să nu ne facem probleme şi ne-au dat unele amănunte de orientare, pentru a nu rătăci adevărata potecă şi atâta tot. De altfel este şi drum de căruţe drum forestier, dar acela este mult prea ocolit.

Şi în sâmbăta de 15 februarie 1992 am luat cu noi o geantă în care ne-am pus un pachet cu hrană rece şi cele necesare adnotărilor şi pornim la drum. Trecem Oltul pe podul de la Căciulata, traversăm satul Păuşa component al oraşului Călimăneşti şi de la Biserică fost Schitul Păuşa, începem să o luăm pieptiş. După ce lăsăm satul în urmă, ne ia în primire pădurea. Aici ne-am ales câte un băţ zdravăn, să ne ajute la mers şi să le avem pentru orice eventualitate. în stânga pădurea se întinde până sub poala muntelui „Sălbaticul", în borta căruia mai multe peşteri atestă că din cele mai vechi timpuri aici a fost loc de aspră nevoinţă al marilor sihaştri de pe valea Oltului.

în tradiţia locului unii dintre ei sunt cinstiţi ca sfinţi de către credincioşi de exemplu, sihaştrii Neofit şi Meletie. Lângă una din aceste peşteri este un izvor de apă ce se numeşte până-n ziua de astăzi „Izvorul lui Meletie". în partea dreaptă, pădurea se întinde şi acoperă toată calota montană dintre Olt, Berislăveşti şi Jiblea.

În afară de conifere, pădurile de pe aici sunt văduvite de frunziş, dar solul e verde ca brotacul.

Pe-alocuri, prin unele unghiuri, unde soarele nu-şi poate arunca privirea, zăpada mai persistă a exista, dar acolo sus pe creste abia către mijlocul verii va dispare...

Din loc în loc, în calea noastră, pe trunchiul copacilor sunt semne de orientare ce indică direcţia de mers spre

Mănăstirea Stânişoara. O clipă ne oprim şi privim în urmă: Vai ce splendid! Câtă frumuseţe ne prezintă panorama Staţiunilor balneare Cozia, Căciulata şi împrejurimile acestora! Ce fermecător este firul de argint al Oltului ce merge şerpuit până intră în bazinul lacului de acumulare Călimăneşti!!...

Continuând drumul printr-o rarişte de pădure şi cu denivelări diferite de unde am putut vedea „Sălbaticul" în toată măreţia lui şi stâncăria din jur ce-ţi desfată privirea prin frumuseţea sălbăticiei naturii, prin varietatea şi ineditul ei, ne-am putut da seama, că numai călcând pe potecile munţilor şi meditând asupra peisajului fascinant poţi gusta din bogăţiile naturale ale acestei zone, poţi beneficia din plin de darurile ei fără egal care-ţi umple sufletul de fericire.

După aproape două ore de mers domol şi-n pantă, ni se deschide în faţa privirilor un peisaj de basm, încât nu mie cu putinţă să-l descriu, cum pe drept s-ar cuveni.

Dragii mei, care citiţi sau ascultaţi aceste simple relatări, vă rog să încercaţi să vă introduceţi cu toată fiinţa în timp şi spaţiu, să puteţi înţelege ceea ce eu nu sunt în stare să vi le expun.

Trebuie să ne vibreze inima şi sufletul, să putem prinde unda tainică a şoaptelor de rugăciune ale

sufletelor austere ce se amestecă cu freamătul pădurilor, cu murmurul apelor şi trilurile păsărelelor. Trebuie să ne mişte până-n adâncul fiinţei liniştea codrilor şi tăcerea sihaştrilor cufundaţi în contemplarea lui Dumnezeu.

Fără îndoială că toţi călugării şi pustnicii din această pitorească zonă au simţit din plin tainele firii înconjurătoare şi prin credinţa în Dumnezeu şi-au dat seama că

11

sunt călători şi pribegi pe acest pământ şi de aceea au căutat cu însetare cele de Sus. Primul profesor de credinţă şi duhovnic le-a fost mediul înconjurător şi nu s-au oprit aici, că numai credinţa nu mântuieşte, ci s-au înjugat cu toate valenţele sufleteşti să-şi transforme viaţa în act sfânt sinergetic, colaborând cu Dumnezeu la mântuirea sufletului omenesc printr-o profundă schimbare umană cu neclintită credinţă

Ei, şi să vedeţi dragii mei, în mijlocul acestui cadru natural ce l-am descris mai sus pe un platou edenic stă implantată în deplină şi tainică tăcere, într-o armonie negrăită cu infinitul, Sfânta Mănăstire Stânişoara armonie pe care, n-o poate schimba cu toate comorile pământului. Aici domneşte liniştea climatul cel mai prielnic pentru înfiriparea vieţii monahale.

Un corp de chilii în formă de unghi drept închide incinta în latura de Vest şi de Nord, iar restul chiliilor solitare stau risipite pe pajiştea din jur. în mijlocul acestora stă de veghe Biserica lui Dumnezeu închinată Marelui Mucenic Gheorghe ce îşi ocroteşte cu iubire de mamă cele opt suflete care ostenesc aici în post şi rugăciune şi supraveghează pentru liniştea acestui Sfânt Aşezământ.

reîntâlnirea -

Ajunşi aici, eu şi tovarăşul meu de drum, pătrundem în incintă prin poarta de lemn de sub clopotniţă şi ne îndreptăm paşii spre Biserică. în interiorul Sfântului Locaş slujba era pe sfârşite şi participanţi foarte puţini:

12

Preotul şi alţi 5-6 călugări şi tot pe atâţia mireni ce ajunseseră ceva mai devreme ca noi în pelerinaj.

Spre a identifica pe Părintele Cassian nu a fost nevoie să întreb pe altcineva, pentru că l-am recunoscut după statura sa înaltă. Cu toate că acum e albit de-a-binelea, m-am prezentat la sigur în faţa Sfinţiei sale şi îi spun cine sunt, ce aş dori şi în câteva cuvinte îi povestesc de întâlnirea aceea din toamna anului 1983 la care, dânsul, mi-a răspuns aşa:

păi dacă zici că am promis aşa ceva, înseamnă că am rămas dator la dumneata. Dar ştii ce? mai zice el aşteaptă-mă un pic, că trebuie să-l înştiinţez pe Stareţ şi pe Părintele meu, că am un oaspete în chilie.

Şi degrab s-a dus la superiorii lui, să-i anunţe de prezenţa mea. După vreo cinci minute apare şi-şi începe vorbirea, zicând:

gata, i-am anunţat. Dar să vedeţi dumneavoastră că după cum vă spuneam, nu ştiu cum am să încep. Nu prea mai mi-aduc aminte, că, de, am de şapte ori câte zece pe muchie. Dar, hai în bordeiul meu, să ne mai hodinim oleacă oasele.

În interiorul chiliei, câteva perechi de icoane atârnau pe pereţi şi sub care ardea o candelă, un pat îngust şi lung, dintr-un perete în altul, pe măsura Sfinţiei sale. Tavanul, scândură afumată, iar pe jos, podeaua, cam de mult trebuia să fie înlocuită. Mai are aici să zic aşa o improvizaţie de tetrapod, o măsuţă pe care se odihneau câteva cărţi vechi şi tocite şi un scaun taburet, toate făcute de mâini mai puţin pricepute, că doar aici la Mănăstire, luxul nu are ce căuta.

Dar, iată că ne-am luat cu vorba şi am uitat să vă spun că domnul Costin, cel ce m-a însoţit în călătorie, când a

13

văzut că grupul acela de mireni, ce veniseră aici înaintea noastră, se pregăteau de plecare, s-a hotărât să se alăture lor, iar pe mine să mă lase, zicându-mi:

- „Domnule Marcu, de-acum cunoaşteţi drumul la întoarcere. Vă rog să nu vă supăraţi, că vă las singur. Eu nu pot să rămân peste noapte aici şi plec cu ceilalţi.

dialog de început -

Aşa că, de-acum, dragii mei, am rămas numai eu şi Părintele Cassian.

Ne aflăm în chilia Sfinţiei sale şi ne aşezăm: el pe pat, eu pe scaun, apoi dânsul începe fără grabă:

şi zici că ai vrea, Domnule dragă, să scrii povestea vieţii mele?

cam aşa, Părinte, îi răspund eu scurt şi nerăbdător.

hm! dar dacă la urmă ai să mă ucizi cu pietre?

asta ar face-o unul fără metehne.

păi, să vedeţi, că nu ştiu cum să-ncep, că sunt neînvăţat şi nu sunt în stare să leg două vorbe.

d-apăi, Părinte, a tunat şi ne-a adunat. Şi eu sunt buche.

vrei să spui că s-a găsit tusea cu junghiul?

o! Asta e prea de tot. Şi dânsul îi da zor cu întrebările:

păi dacă vă ocupaţi cu scrisul, aveţi ceva tipărit?

nu am, Cuvioase Părinte, pentru că n-am fost chiar aşa înzestrat cu darul acesta.

şi atunci de ce vă osteniţi şi întindeţi coarda?

încerc şi eu, cum s-ar zice: „marea cu degetul".

14

şi vreţi să mă aveţi pe mine în debut?

nu ştiu dacă se poate spune aşa.

înseamnă că aţi mai încercat?

-Asta, da, Şi încă sunt cam procopsit în manuscrise.

şi asta e o meteahnă!

s-ar putea să fie, dar n-am avut ce să fac, Cuvioase Părinte, că până mai ieri, alaltăieri nu se putea scrie decât numai ce dictau „indicaţiile preţioase". Iar acum, alte piedici; trebuie să dispui de bani, nu glumă, altfel, „Sesam" nu se deschide. Şi uite aşa, Părinte, sunt împins de împrejurări să îngrop ruginitul ăsta de bănuţ.

să nu faci păcatul ăsta, Domnule dragă.

păi, eu n-aş vrea şi de aceea vă rog să începeţi istorisirea, că doar nu daţi cu parul. Dar, Părinte, mi-amintesc, că atunci când am făcut cunoştinţă acolo la Călimăneşti, mi-aţi spus că vi se zice şi Corbu. Acesta vă e numele de familie?

nu. Numele meu de familie e Şerban, dar, „Corbu" mi-e supranumele.

cum, adică în Mănăstire vă porecliţi?!

o, nu, Domnule dragă. De o mie de ori nu, dar cu prilejul unui oarecare eveniment din viaţa mea, aşa, din dragoste, mi s-a zis şi Corbu.

aa, da, înţeleg. Dar Cuvioase Părinte, călcaţi-vă pe bătătură şi începeţi istorisirea, că timpul e preţios.

La acestea, el îmi răspunde:

ei, fie şi un lup mâncat de...

de tigru completez eu, la care, dânsul surâde în mustăţi şi dădea de colea, colea şi de început, nu începea. Şi iar îl silesc, zicând:

hai, vă rog, Părinte, povestiţi-mi; două vorbe ale

15

Sfinţiei tale, încă vreo două de-ale meîe şi-apoi vine Dumnezeu cu dospeala şi-om vedea ce-o ieşi.

aha! Dacă-i aşa, hai să-i dăm drumul, că acuş bate toaca şi n-o să mai avem timp decât mâine după amiază.

Şi parcă-l văd pe Părintele Cassian cum se aşază mai temeinic pe scândurile patului de parcă i-ar fi fost teamă să nu-l zboare vântul, îşi pleacă puţin capul, pune o mână la gură şi tuşeşte prefăcut.

Şi acum, dragi cititori, să nu mai cheltuim timp şi hârtie cu amănunte spunând ce am mâncat, cum am dormit şi ce rugăciuni am făcut, că nu vrem să umplem spaţiul cu chestiuni care nu interesează. Iată de acum, eu mă retrag din „competiţie" şi vin alături de dumneavoastră, să ascultăm împreună, ce ne va spune Părintele nostru, care, după cum aţi văzut, porneşte greu vorba ceea: Ce mai dai până-l porneşti, dar ce păţeşti până-l opreşti. Aşa că, ţine-l Doamne şi nu-l lăsa până nu termină de povestit.

Deci, Cuvioase Părinte, precum vedeţi, noi suntem gata... Daţi-i drumul.

Şi el, bietul de el, mai întâi îşi trecu mâna peste frunte şi apoi zise cu un vizibil efort de memorie: în vremea copilăriei -

ei, Domnule dragă, Domnule dragă, dumneata mă bagi la încurcătură pe mine, că niciodată nu mi-a trecut prin gând să povestesc cuiva cele ce s-au petrecut cu mine.

E drept că fiecare îşi are istoria lui. A unuia e mai bogată în evenimente, a altuia mai puţin bogată, dar a mea a fost şi

16

a rămas mult prea săracă, încât nu am ce să spun. Dar, să nu vă fie drumul făcut degeaba până aici, să încerc totuşi să-mi aduc aminte câte ceva dim trecutul meu. Bunăoară, să încep cu cele din perioada de şcoală şi, ce să vă spun, Domnule dragă, că au fost numai boacăne. Aveam pe atunci un învăţător aspru, Doamne, Doamne, purta ochelari în tot timpul şi fie că era iarna, fie că era vara nu-şi lepăda haina de pe dânsul. Şi de cravată, ce să zic, că era aşa de tocită, încât nu se ştia ce culoare avusese. în picioare purta nişte pantofi scâlciaţi, care nu mai văzuseră crema de multă vreme şi bietul de el, avea călcâiele goale, de parcă ar fi costat o mie de lei o pereche de ciorapi.

Cu toate acestea, Domnule dragă, era un învăţător bun, ce să zici, bun în sensul că era nemaipomenit de exigent cu copiii, dar de,... avea o patimă grea, îi cam plăcea să tragă la măsea şi cum leafa lui era destul de mică în timpul acela, l-a lăsat şi nevasta şi s-a dus în toată lumea. Aşa că vă daţi seama şi dumneavoastră, de ce ajunsese, bietul de el, în starea asta. E drept, că cine avea cap şi învăţa bine, ajungea om mare, dar cum cei mai mulţi erau mai aşa şi aşa, apăi, aveam de tras, că ne bătea la palmă cu nuiaua, până ne udam pe noi bine-nţeles, asta numai atunci când cineva făcea câte-o trăsnaie, sau venea la şcoală cu temele nepregătite.

Pe vremea aia nu se învăţa decât cinci clase şi pe atunci umblam toată vara desculţi şi nu era unul care să nu fi avut o poreclă. Mie, de exemplu, mi se zicea „Sfântuleţu" şi de unde asta, nu ştiu, că doar în năzdrăvănii nu mă întrecea nimeni. învăţătorului nostru îi ziceam „Şarpele cu ochelari" din cauză că era tare rău din fire. Aşa ni se părea nouă a fi.

într-una din zile, unul căruia i se zicea „Ţopârlanu" din pricină că tot timpul ţopăia ca o vrabie, a scos o pioneză din speteaza hărţii, ce era atârnată pe perete în spatele catedrei, a pus-o pe scaunul învăţătorului cu vârful în sus şi când acesta a intrat în clasă, toţi ne-am ridicat şi am spus într-un glas, „bună ziua" la care, el, nu a răspuns, ci doar a făcut semn cu mâna să ne aşezăm. Lasă el catalogul pe catedră şi când s-a aşezat pe scaun, a sărit în sus ca ars. Pioneza cu bucluc şi-a făcut efectul şi noi ne ţineam pe cât puteam să nu pufnim în râs, dar când gândeam la ce ne aşteaptă, ne lua cu friguri. Bietul învăţător ţipa cât îl lua gura: „Ce-i asta? cine a făcut asta?" şi cu mâna stângă îşi căuta în spate obiectul delict. Apoi, arătând tuturor ghimpele metalic, striga ameninţător: cine a făcut asta, că-l dau pe mâna jandarmilor". Şi văzând că nimeni nu are curajul să spună, se adresează lui Papleacă, (Papleacă era cel mai bun elev din clasă la învăţătură) şi-i zice: -„Ia spune tu, Muşat (că aşa îi era numele adevărat) cine a făcut asta?" Şi-i arăta pioneza cu bucluc. Şi bietul Papleacă, tremurând, zice cu jumătate de glas: -„Fabrica de pioneze, domnule învăţător".

După asta, Ţopârlanu, se ridică şi adaugă: „Domnule învăţător, ieri m-am înţepat în călcâi cu o pioneză şi tot pe acolo pe lângă hartă".

în urma acestora, învăţătorul, privind la speteaza hărţii observă lipsa unei pioneze şi zice oarecum mai liniştit: „Uite dom-le, d-aici e afurisita! Şi ce ghinion, să pice tocmai pe scaunul meu!"

Altădată, un altul dintr-ai noştrii pe nume „Dilabă", tot pe atât de inspirat şi năzdrăvan, a făcut o trăsnaie mai mare ca el. Şi să vedeţi cum: în timpul uneia din recreaţii,

când învăţătorul era pe la cancelarie, a scris cu creta pe speteaza scaunului de la catedră cuvântul UOB un cuvânt deşuchiat adică inversat. în fine, sună clopoţelul, intrăm în clasă şi ne aşezăm în bănci. Vine şi domnul învăţător, se aşază-n scaunul său şi începe predarea unei lecţii şi ca să fie mai pe înţelesul tuturor ca de obicei, merge la tablă şi scrie cu creta noţiunile din temă, pentru ca să ne intre mai uşor în cap. Şi în timp ce scria pe tablă şi sta cu spatele către clasă, am văzut că pe haină i se transcrisese destul de clar, cuvântul „BOU". Nimeni nu avea curajul să-l atenţioneze sau să-i şteargă penalul imprimeu. Vă daţi seama şi dumneavoastră, că putea să iasă din asta un scandal ce nu s-a mai pomenit, dar a fost bine că la ieşirea din clasă, elevul de serviciu, pe nume „Tipilică" - (botezat tot aşa de noi, pentru că era puţintel din fire şi bun la suflet şi pe deasupra mai avea şi un beteşug la piciorul stâng din cauza unei infecţii ce-o avusese pe când era mai mic o adenită la încheietura piciorului. Acesta a văzut „opera" imprimată pe haină şi i se adresează, zicând: „Staţi un pic, domnule învăţător, că v-aţi murdărit de cretă pe spate", şi-i şterse cu mâneca hainei lui acel cuvânt atât de penibil la care, învăţătorul, zise şi el: -„Probabil că m-am atins de tablă, pe când predam..." Şi cu asta s-a şters şi teama de ceea ce ar fi urmat să păţim.

Din altă ordine de idei e îndeobşte cunoscut, Domnule dragă, că nu e îngăduit nimănui a strâmba ce este drept, sau a defăima ce e de onorat, dar noi, ca nişte copii răutăcioşi, nu ştiam prea multe şi ne

distram cu tot felul de năzdrăvănii şi schimonosind numele bun de botez al fiecăruia.
19

D-apoi, să vedeţi ce mi-a fost şi mie dat să-ndur. într-una din zile, nu ştiu cum s-a făcut, că mă pomenesc la şcoală fără caietul de compunere şi, ţinete neică, că m-a lovit învăţătorul cu nuiaua, unde-a nimerit. în situaţia asta fiind, am prins un moment prielnic şi-am şters-o pe uşă afară şi zbughe-o la fugă neică şi nu m-am oprit până-n fundul pădurii.

Şi ce credeţi c-a făcut învăţătorul? mi-a luat ghiozdanul şi s-a dus acasă la tata şi m-a pârât la dânsul. Bietul tata, supărat la culme, că avea de ce să fie a încălecat calul şi aleargă după mine. A bănuit el unde aş fi putut să mă pitesc. Dar eu, nu stau locului şi urc dealul numai prin pădure, ferindu-mă să ies la drum şi de-acolo, mai mult de-a rostogolul, mă pomenesc ajuns dincolo în şoseaua Slănicului, în faţa Bisericii din satul P.V. Ce să fac? Intru în curtea Bisericii şi ca unul ce mă ştiam cu musca pe căciulă, să nu mă vadă lumea de pe aici, mă furişez într-o căsuţă de mormânt, sau cum îi mai zice „cavou" care, după cum se vede, fusese construit de unul cu dare de mână. Şi cum uşa era descuiată, intru, cobor scările şi odată ajuns în partea de jos, mă ia în primire spaima, că în dreapta erau două compartimente suprapuse. Cel de sus era liber, dar cel de jos era astupat cu zid, că fusese ocupat de unul care n-a vrut să mai trăiască. Pe pardoseala de beton, un preş curat şi în partea de răsărit o măsuţă pe care era o candelă, o iconiţă cu Maica Domnului, un mileu şi pe mileu o vază cu flori. Lângă vază o cărticică de rugăciuni şi lângă măsuţă un scăunel, care mă îmbia să mă aşez nepoftit. Stau eu ce stau ca un străin în casa altuia, că la drept vorbind, era adăpost chiar călduţ, nu ca afară, că, de, era, dacă nu mă-nşel,
-20-
cam prin martie şi cugetam în sinea mea: „Doamne, trebuie neapărat să mă duc acasă, că n-am cum să dorm aici în compartimentul ăsta şi cu mortul sub mine!" Şi mam scuturat de frică la un astfel de gând.

Apoi am început să plâng nemângâiat de o întâmplare ca asta şi mai ales că palmele mi se umflaseră ca gogoşile olteneşti şi mă usturau cumplit de atâtea lovituri.

Şi pe când eram aşa, văd că se deschide uşa de la intrare şi pe cine văd? Pe tata,... înfuriat la culme şi-mi zice scurt şi apăsat: „Ieşi afară, tâlharule!" Eu n-am avut încotro. Unde era să fug? Eram căzut în capcană ca un guzgan, şi-atâta tot. A trebuit, vrei, nu vrei, să mă supun şi plângând şi tremurând zic cu umilinţă: „Iartă-mă tăticule că nu mai fac. M-a bătut domnu-nvăţător, rău de tot". Şi i-am arătat lui, palmele mele ce erau ca pâinea coaptă. Şi el, zice: „Bine ţi-a făcut, haimana ce-mi eşti. Las că pân-aici ţi-a fost, cum ţi-a fost, dar de-acum o să ai de-aface cu mine, că trebuia să vii să-mi spui, ca să-ţi ard şi eu câteva pe cocoaşă". păi d-aia n-am venit acasă, că ştiam că ai să mă baţi, îi zic eu. Şi-apoi el: - „Hai ieşi afară odată, sau aştepţi să te scot cu lăutari?" Şi eu îi dădeam zor cu „Iartă-mă tăticule!"

Apoi, ne-având încotro, urc scările păşind arar din treaptă-n treaptă şi el, tata „m-a ajutat" să ies din cavou, trăgându-mă de urechi.

Cum am mers până acasă şi ce a urmat după aia, nu vă mai spun, că a trebuit să mă pocăiesc de-a-binelea şi să mă pun cu burta pe carte, că nu era de glumit cu tata şi cu învăţătorul nostru.

Despre cum a reuşit tata să mă dibuiască acolo în cavou, tot el mi-a spus mai târziu, că, pe când era călare
21
pe cai în căutarea mea, pe drumul din pădure, a întâlnit un om, pe care întrebându-l dacă a văzut un copil fugind, acela i-a spus că ar fi observat printre arbori, la o distanţă de drum, pe cineva care urca dealul. Iar acolo, în satul P.V. s-a găsit o bătrânică ce se afla cu gâştele pe şanţul drumului şi i-a spus că ar fi văzut un copil intrând în ţintirim, dar de ieşit de-acolo, nu m-ar mai fi văzut ieşind. Şi astea au fost indici siguri pentru a mă găsi.

Şi multe alte petrecanii s-au întâmplat care mai de care mai năstruşnice. Şi, of, Doamne, câte bătăi am mâncat de la bietul tata dumnezeu să-l ierte. Era el un om dur, harnic şi milităros nevoie mare. Nu prea îşi făcea timp să meargă la Biserică, aşa cum făcea mama şi aveam o frică de el, nu vă mai spun. Vai şi ce sfârşit tragic a avut! Frate-miu Mitu, despre care nu v-am spus până acum, că n-am avut timp, era mai mare ca mine cu patru ani. El s-a născut în 1917. Aşa că eu sunt leat cu regele Mihai. Şi el, frate-miu, ce-i drept, era mai vrednic, dar avea un aer posac şi nu ştiu ce-avea de împărţit cu mine, că din te miri ce îmi trântea câte-un pumn în spinare, de-mi suna tărtăcuţa. Ba mai avea urâtul

obicei, că pentru orice nimicuri mă pâra la tata, şi tata, care era din fire un om drept, să nu rămână dator la mine, pe loc îmi plătea cu o pereche de palme, de vedeam stele verzi şi luceferi albaştri.

Numai mama, sărmănuţa de ea, dumnezeu s-o odihnească-n pace, era tare blândă, bună la suflet şi credincioasă. Pe mine mă avea mai aproape de inima ei. Când mă vedea plângând, îmi ştergea lacrimile, mă lua în braţe şi mă ducea în faţa icoanei şi-mi zicea: „Acum pup-o pe Maica Domnului, ca să-ţi treacă”. Şi după ce sărutam icoana, scotea din spatele acesteia un biscuit, sau o bomboană, sau un covrig şi mi-l dădea, zicându-mi: „Costele mamă, să fii cuminte dragul meu, că uite ce-ţi dă Maica Domnului”.

Şi, ce să zic, cât era el, tata, de aspru, niciodată n-a oprit-o pe mama de a merge la Biserică. Nu-i mai puţin adevărat, că şi mama era o femeie descurcăreaţă făcea ce făcea şi sâmbăta seara termina cu orice roboteală. Iar duminica, se ştia; mă lua de mână şi „Hai Costele mamă la Sfânta Biserică să te faci mare şi cuminte”.

D-apoi, mare m-am făcut, dar cuminte, ba. E drept că-mi şi plăcea să merg la Biserică cu dânsa, că, de altfel de rămâneam acasă, apoi, eram toba de bătaie.

tragicul sfârşit -

alte întâmplări -

Ei, şi anii au trecut, noi am crescut, frate-miu şi-a luat serviciu la Uzina Mărgineanca şi într-o vară pe când aveam şi eu vreo 16-17 ani, într-una din zile, tata îmi zice cu voce tăioasă: „Hai, înjugă boii, pune drugii, ţepuşile şi două furci în car, să mergem repede, să încărcăm fânul, că, uite, a început să se înnoreze şi dacă ni-l prinde ploaia în câmp, am pierdut totul”.

Asta era în dimineaţa zilei de marţi 20 iulie 1937. Miaduc aminte cu precizie. Şi cum am urnit carul din loc, o văd pe mama care se pregătea să plece la Biserică, ieşi din casă şi-i zice lui tata mustrându-l: „Ce te-ai apucat să faci, măi creştine, că astăzi e sărbătoare mare. E Sfântul Ilie şi-i păcat!” Şi tata, aproape mânios, îi răspunde: Ia tacă-ţi gura măi femeie. Tu ştii pe-ale tale, eu ştiu pe-ale mele. Vezi-ţi de Biserica ta şi lasă-mă-n pace”. Dar eu n-am de lucru şi zic: -„Are dreptate mama, că astăzi e sărbătoare şi nu se cuvine să înjugăm boii la car”.

Apoi, tata înfuriat: „Hm! Poate vrei să-ţi îndrept ţepuşa asta pe bulevardul spinării”. Aşa că n-am avut de ales şi a trebuit să ascult de el. Am mers între dealuri la pajişte şi acolo îi dam zor cu încărcatul fânului eu aruncam de jos şi tata aşeza în car.

între timp cerul s-a acoperit de nori grei şi a început să tune şi să fulgere şi când noi am terminat de încărcat fânul, primii picuri de ploaie au început să cadă. Eu, repede pun piciorul pe tânjală, apoi pe spinarea unuia dintre boi şi ajutat de tata, care mi-a întins mâna, iată-mă sus în car şi de cum am ieşit în şosea, dă-i bice. Ploaia sa înteţit, tunetele bubuiau, fulgerile ne înspăimântau şi, să zic, să mai fi fost cam 200 de metri până să intrăm în sat, când, deodată, un trăsnet puternic ca o fâşie de foc ne-a lovit şi atâta a fost încât credeam că m-am dus şi-mi simţeam limba în gură amară ca fierea. Tata s-a culcat pe fân, fără să scoată o vorbă, fânul s-a aprins, boii s-au speriat şi din fuga aia şerpuită carul s-a răsturnat în şanţ, aruncându-ne cât colo. Când iau seama, tata, nu mai mişca, era vânăt la faţă şi cu ochii mari deschişi. Ţip cât m-a luat gura, îl târăsc cât pot mai departe, să nu ardă şi el odată cu fânul, apoi mă reped la boii care stăteau de-a curmezişul şi mugeau speriaţi spânzuraţi în jug, degrab le scot resteiele şi odată sloboziţi, bieţii de ei, au rupt-o la fugă spre sat.

Eu ţipam cât mă lua gura şi mă uitam la tata că rămăsese înţepenit. Ploaia turna cu găleata şi dinspre sat

nu venea nimeni. Toţi şedeau ascunşi prin case de frica trăsnetelor. Eu eram ud leoarcă şi strigam neîncetat. Speram totuşi ca tata să fie numai într-o stare de leşin şi apoi după aceea să-şi revină.

D-apăi, carul nu s-a aprins şi nici fânul n-a ars tot, că ploaia a căzut torenţial şi a stins focul. Ce era să fac? Eram încă copil, dau fuga în sat, strig pe la porţile oamenilor, dar, parcă era un făcut; nimeni nu a răspuns. Mă îndoiesc că ar fi fost plecaţi cu toţii la Sfânta Biserică.

Şi pe când strigam şi imploram ajutor, văd că vine dinspre Coada Malului un autocamion cu prelată în spate şi opreşte în dreptul unde era carul nostru răsturnat pe o rână. Alerg înapoi la locul nenorocirii şi am văzut că din autocamion au coborât vreo patru-cinci soldaţi şi aşa prin ploaie au mers degrabă până lângă tata, să vadă ce e cu el.

în momentul acesta am sosit lângă ei şi plângeam la disperare. Unul dintre soldaţi, care era ofiţer, zicea să-l ducă degrabă la Spitalul din Văleni, că este electrocutat de fulgere. Şi aşa au vrut să facă,

dar când să-l ridice de jos, şi-au dat seama, că tata avea burta spartă şi-i curgeau maţele afară. Era mort.

După asta ploaia s-a potolit, norii s-au risipit, a apărut soarele, dar tata nu mai era. Apoi, spaimă mare în sat, jale multă, noi am rămas orfani, mama văduvă, Şi asta e. Aşa e viaţa; Uite-o nu-i. Druma vieţii omului este moartea. Moartea e un musafir nepoftit şi niciodată nu e binevenit. Toţi ne-am născut sub condiţia morţii şi suntem obligaţi să respectăm acest contract. Aşa că, întristarea ce ne cuprinde la moartea vreunuia dintr-ai noştri e firească, dar nu e logică, pentru că moartea nu e altceva decât împlinirea unei datorii. Să ne aducem aminte, de ce i-a zis Dumnezeu
25
lui Adam când l-a aşezat în Rai:. „În ziua când vei mânca din pomul oprit, cu moarte vei muri”. Şi Adam, prin neascultare şi-a ales moartea, care va trece la toţi fii lui cât va fi veacul. Asta e condiţia fără abatere pentru fiecare. în clipa în care ne-am născut, am şi devenit candidaţi la moarte. Murim încetul cu încetul cu fiecare zi trecută, e o zi mai puţin înaintea noastră.

De născut ne naştem toţi la fel, dar de murit, nu fiecare îşi are sfârşitul deosebit de al altuia. Nici felul morţii şi nici momentul venirii ei nu-l ştim. De aceea să fim cu luare-aminte la Cuvântul Domnului care zice: „Privegheaţi şi vă rugaţi, că nu ştiţi nici ziua, nici ceasul, când veţi fi chemaţi să daţi socoteală”.
după moartea tatei -

Dar să lăsăm chestiunile acestea mai la urmă, că fac parte din alt domeniu şi să ne vedem de evenimentele ce au urmat după moartea lui tata, că, ce să zici, el era „cheia” şi acum toată grija avea să cadă asupra mea şi cum nu prea eram dedat cu munca câmpului, avea să-mi fie nespus de greu. Dar biata mama, care mă avea ca pe cel mai mic, mă ajuta la toate. Frate-miu despre care vam spus, era cu serviciul lui, venea seara târziu şi nu mai avea timp să mai facă ceva pe lângă casă. Şi vă daţi seama că era tocmai vremea plugăriei şi trage-i neică în greu. Mama ţinea de coarnele plugului şi eu de funia boilor şi îi îndemnam cu biciul să intre-n brazdă.

Astfel fiind situaţia am fost nevoiţi să vindem calul şi şareta, care le aveam numai pentru oraş şi alte treburi
26
mai aşa şi aşa. Cu banii câştigaţi de pe urma acestora şi cu ce mai aducea şi „ăl mare” de la fabrică, am cumpărat material de construcţie pentru casă că el, frate-miu, peste un an avea să plece la armată. Şi-apoi era în vorbă cu o fată din sat, care de altfel a şi luat-o de nevastă numai la şase luni de la moartea lui tata. Şi a adus-o acolea, că unde avea s-o ducă în altă parte?

La câteva luni de la asta, a plecat militar, şi cumnatâmea Florica aşa se cheamă ea a rămas la noi. Era ca o femeie robace, dichisită, n-am ce zice dar răutăcioasă foc, numai că mama avea un suflet bun şi i se adresa numai cu fetiţa mamei încoace, fetiţa mamei încolo şi treburile se linişteau.

După doi ani de militărie, frate-miu a fost lăsat la vatră, în timp ce contingentul lui a rămas concentrat sub arme. Şi de ce a fost lăsat frate-miu la vatră? pentru că Uzina Mărgineanca unde lucra el, era unitate de stat militarizată şi se fabrica numai armament, şi cum el era deja calificat, a fost mobilizat pe loc şi astfel a scăpat de front.

Şi să vedeţi că n-a trecut decât un an la mijloc şi hop, m-a înhăţat şi pe mine, că doar ştiţi; era tocmai atunci în pragul izbucnirii războiului.

între timp, în faţa casei părinteşti, „ăl mare” îşi ridicase paianta casei lui, dar n-a reuşit s-o termine până să plec eu militar.
incidentul -

Şi tot în ăst timp începusem să am şi eu legătură de prietenie cu o fată tot de-acolo din sat îmi plăcea de ea,
27
ce să zic, că era de familie bună, dar prea era un fel de căpriţă, îmi făcea nişte ocheade, de mă ameţea nu altceva.

D-apăi, Dumneavoastră să nu mă condamnaţi pentru asta. Domnule dragă, că de, eram şi eu în floarea vârstei şi aşa e tinereţea. De altfel îi cam semănam mamei în toate cele şi cred că păream a fi arătos în ochii acelei fete, că prea era înnebunită după mine. în schimb, eu mă ţineam pe cât îmi sta în putinţă, să nu-mi rănesc inima pentru ea. Vroiam să mă păstrez cât se poate de echilibrat căci mă tot gândeam la situaţia critică din ţară şi la soarta care mă aştepta.

Astfel stând lucrurile, după cum v-am spus mai adineaori, mă pomenesc cu ordinul de încorporare. Şi în ultima seară de stat acasă, pe când biata mama îmi pregătea toate cele necesare plecării mele şi ochii ei plângeau necontenit, ce mi-a venit mie, cum să fac, cum să dreg, s-o mai văd pe Luţa. Că uite şi de asta am uitat să vă spun, că pe fata aceea o chema Steluţa şi ai casei au mângâiat-o, zicându-i „Luţa”. Şi mă adresez mamei: „Mamă dragă, aş vrea să dau o fugă până la Steluţa, să-mi iau rămas bun, că nu mai am când. Mâine dimineaţa la ora cinci trebuie să fiu la Haltă” - „Bine, dragul mamei zise ea dar ai grijă să nu întârzii şi vino curând să ai timp să te hodineşti”, că de altfel se întunecase de-a binelea.

Şi, am plecat. Ajuns la poarta casei lui Steluţa, iau un bolovan” de jos şi bat. Câinele a început să latre-n lanţ şi imediat iese tat-su pe prispă şi întreabă: „Cine-i acolo?” şi eu îi zic: „Bună seara. Vă rog să mă iertaţi, eu sunt şi aş vrea să vorbesc numai două vorbe cu Luţa” a! Tu eşti Costică zice el cu multă bunăvoinţă, că de, ce n-ar fi dat

mnealui să mă facă un ginere. Dar fata, auzind din casă despre ce este vorba, într-o secundă a şi sosit la poartă.

Şi ce credeţi Dumneavoastră, că n-am apucat să schimb o vorbuliţă cu Steluţa, că mă pomenesc înşfăcat de guler şi odată cu asta mi-au fost adresate injurii din cele mai grele. Fata, de frică a fugit în curte. Eu mă forţez şi mă întorc cu faţa către cel ce mă atacase, dar el m-a împins cu putere în gard şi mă ţinea aşa, zicându-mi: „Bă, dacă te mai prind că vorbeşti cu Luţa, te omor!” Atunci, după voce l-am cunoscut cine e. Era „Hurducăitu”, o haimana de băiat care se credea că e cineva, dar nu era nici cât pe departe de nasul Steluţei. Şi ca drept răspuns, când el nici nu se aştepta, l-am lovit cu genunchiul în burtă. Atunci, el, de durere, s-a încovoiat ca semnul întrebării şi aşa de bine mi-a venit, că-i mai trântesc un pumn în nas, de s-a dus peste cap tocmai în şanţ şi l-am umplut de sânge. Şi fugi neică, şi fugi şi nu m-am mai oprit până ce-am ajuns acasă. Dar pe când eram ieşit din zona de bătaie şi mă aflam fugind, l-am auzit pe Hurducăitu strigând în urma mea: -„Las că n-ai să-mi scapi tu Sfântuleţule. De nu te-oi prinde şi te-oi potcovi, să-mi zici mie „cuţu”!” Acasă n-am spus nimic la ai mei de asta.

D-apoi, Domnule dragă, aia a fost prima şi ultima bătaie care am dat-o în viaţa mea, cuiva. Şi o s-o am pe conştiinţă câte zile voi mai avea de trăit pe pământul ăsta şi-oi spune şi la morţi când m-oi duce acolo. Am spus-o eu şi la spovedanie duhovnicului de la Cozia şi a zis că nu trebuia să-l bat, ci să-i cer iertare. Şi-apoi, dacă eram un băiat cuminte, trebuia să mă duc ziua la fata aceea să-mi iau rămas bun, nu noaptea. Şi asta e.

încorporarea frontul -

Ehe, şi a doua zi dimineaţa la ora cinci eram la halta C.F.R. însoţit de frate-miu şi de biata mama, care plângea necontenit şi-mi zice: -„Costele mamă, să te rogi la Maica Domnului, să te apere de rele şi să te ajute să vii sănătos acasă”. Şi mi-a dat iconiţa asta cu Maica Precista, pe care o vedeţi aici deasupra candelei.

Apoi, trenul a fluierat de plecare, noi ne-am îmbrăţişat, ne-am luat la revedere, eu am urcat în vagon şi am plecat şi dus am fost. Am fost încorporat la Regimentul 41 Artilerie braşov. Armă grea cu tunuri şi cai, şi instrucţie la cataramă neică, nu aşa de doi bani.

Şi, of, Doamne, cum am mai fost condamnaţi unui declin inevitabil şi cu implicaţii grave în viaţa noastră, că n-am ajuns cu perioada de instrucţie decât la nivel de baterie şi a început războiul. Am fost printre primele unităţi militare intrate în acţiune.

Dar, până să vină ziua aceea în care am luat direcţia frontului, am trecut şi prin satul Dumneavoastră. Am zis: „Am trecut”, că de altfel n-am stat cantonaţi decât vreo cinsprezece zile.

Şi, să vedeţi; am luat parte la luptele de eliberare a Basarabiei, la cucerirea Odessei, tangenţial în Crimeea, la Rostov, Harcov şi până la fluviul Don, unde a fost cea mai înverşunată fază a războiului,

Apoi, nemţii slăbind considerabil, acolo la Cotul Donului, ruşii au reuşit să ne încercuiască. Au fost luaţi mii şi mii de prizonieri din toate naţiile care se aliaseră cu nemţii. Cu foarte mare greutate s-a putut sparge undeva frontul ruşilor şi pe acolo am reuşit să fugim un

număr neînsemnat de ostaşi. Printre care, din fericire, am fost şi eu.

Şi apoi, de venit spre România mi-a trebuit o lună de zile şi să merg numai noaptea cu mare atenţie şi prin locuri pustii, că de m-ar fi prins bolşevicii, m-ar fi împuşcat pe loc. Până şi aici în ţară la noi am fost nevoit să mă strecor, cum m-oi strecura, să pot ajunge la Comenduirea din Cetatea Albă.

Acolo, m-au luat drept dezertor şi m-au ţinut sub stare de arest două zile şi două nopţi, până a venit un colonel plin, care m-a judecat foarte aspru şi striga la mine, zicându-mi: „Dezertorule, te dau pe mâna Curţii Marţiale, să te împuşte ca pe un dezertor trădător de ţară!” Şi mă rugam de el spunându-i că eu nu sunt dezertor, ci am reuşit să scap din marea încercuire de la Cotul Donului şi o altă unitate românească, să mă pot prezenta, n-am aflat până aici la Cetatea Albă. Şi mai m-au ţinut la arest încă 24 de ore şi a venit un general maior, care m-a judecat şi el şi ma ameninţat cu moartea, dar până la urmă nu m-au împuşcat, că au mai apărut şi alţii, tot aşa ca mine scăpaţi din necazul ăl mare şi ăia au mărturisit şi ei aceleaşi împrejurări prin care trecusem şi eu.

Şi ce credeţi că a hotărât generalul? Ne-a dat la fiecare foaie de drum, să mergem fiecare la regimentul de care aparţinem, să ne ia în evidenţă şi să hotărască în consecinţă.

o fugă pe-acasă -

Şi ne-a dat drumul, dar unde e Regimentul meu, de exemplu, 41 Artilerie -

31

te prezinţi? braşov şi 19 Artilerie ploieşti şi altele şi altele, pur şi simplu nu mai existau. Cine ştie prin ce lagăre erau atunci, că mai apoi au fost duşi cu zecile de mii în regiunea Karaganda din Siberia la bazinul carbonifer, să muncească în minele de cărbuni.

Şi ce credeţi c-am făcut? având documentul de drum ce mi l-a dat Comenduirea dim Cetatea Albă, am luat trenul şi am mers la Braşov, la cazarma Regimentului meu. Dar în drum spre Braşov am dat pe-acasă. unde am stat numai o zi şi o noapte. Nu vă mai spun cum m-au primit ai mei! Era cât p-aci să nu mă mai recunoască, pentru că eram într-un hal fără de hal. Biata mamă a leşinat pe braţele mele. Era şi ea slăbită şi bolnavă de atâta supărare şi griji.

Apoi m-am spălat, m-am bărbierit şi cât de cât m-am odihnit şi eu pe patul meu, numai că ceasurile au trecut ca minutele şi până la urmă a trebuit să plec. De o fugară revedere cu Luţa, nici vorbă. Pe de o parte eram prea slăbit şi obosit, iar pe de alta, cu nici un chip nu vroiam să răscolesc amintirile.

Să fi stat mai mult pe-acasă, nu era posibil, căci prezentarea mea la Braşov era legată de data emiterii acelei „foi de drum” cu toate că, nu la Braşov mă trimisese generalul, ci acolo pe front unde ar fi trebuit să-mi caut unitatea de care aparţineam, lucru ce se părea a fi fost imposibil.

La Braşov, ce să vă spun, Domnule dragă, mai erau câţiva tot aşa ca mine fără căpătâi. Aici, puţinii ofiţeri ce se mai aflau prin cazarmă, erau până peste cap de ocupaţi cu instruirea altui contingent. Subofiţerul de la Biroul Mobilizare, un om în vârstă şi cu inimă de părinte, ne-a

32

pus câte-o viză pe foaia de drum şi ne-a sfătuit, zicând: - „Mă băieţi, fiţi atenţi şi mergeţi de vă prezentaţi la regiment acolo-n zonă. Nu încercaţi să staţi pitiţi prin cele păduri sau prin crăpături de munţi, că nu e chip de scăpare. Moartea e cât capra pe noi. Hai, ce mai staţi? Plecaţi şi să aveţi parte de o călătorie sprâncenată”, încheie el cu un spirit de glumă.

iarăşi pe front -

Şi după ce ne-a dat hrană rece pe trei zile, încalecă neică iar pe tren şi hai pe front „Na ciorii” (la moarte). Am schimbat câteva trenuri până la Nistru, chestie ce a durat aproape două zile. şi de-acolo, când pe jos, când pe sus, ba în câte-o căruţă, ba-te miri-în câte un camion, ce să vă spun, ca în spatele frontului. Din loc în loc, mai întrebam pe cine întâlneam despre ceea ce mă interesa pe mine; de era civil, adică rus, dădea din umeri, că n-avea de unde să ştie el zona sau locul unde aş fi putut găsi regimentul meu, de era militar român sau german, îmi arăta direcţia tot înainte spre răsărit. Azi aşa, mâine tot aşa, până m-am apropiat de zona fierbinte şi din post în post şi din unitate în unitate, am ajuns la Comandamentul din zonă, unde m-am prezentat. Acolo, un general, nu ştiu cum se numea, a semnat şi el pe foaia mea de drum şi m-a trimis în latura de miazăzi, cam la cinci, şase kilometri depărtare de Comandament.

Şi iată-mă ajuns la unitatea mea, care era mai mult simbolică, rămăsese cu un efectiv foarte redus cu toate

33

că mai adusese aici pe front un contingent de tineri instruiţi în grabă.

D-apoi, de-aici, Domnule dragă, mi-am târât zilele cum numai Dumnezeu ştie. Eram eu la o Baterie de câmp de tragere lungă, dar primejdia morţii tot ne pândea în orice clipă. Am fost cu frontul până-n Caucazi şi-n zilele calde din vara lui 44 s-a întâmplat marea întorsătură şi instituirea Diviziilor de Panduri „Tudor Vladimirescu” şi „Horia, Cloşca şi Crişan”, care au întors armele împotriva

trupelor nemţeşti. Şi ne-am înrolat, Domnule dragă, într-una din aceste divizii, adică în Divizia „Tudor Vladimirescu” şi astfel am luat parte şi la frontul din Apus şi am luptat până-n zona munţilor „Tatra” din Cehoslovacia.
invalid -

Acolo, în primăvara anului 1945 am fost rănit de explozia unui obuz. Rana cea mai gravă am avut-o aici la braţul stâng. Am fost transportat de urgenţă la un post de salvare ambulatoriu, unde m-a pansat în grabă, pentru a-mi opri pierderea sângelui. Apoi m-au adus în ţară şi m-au internat la un spital din Bistriţa-Năsăud. După mai bine de două luni de zile mi-au făcut ieşirea din spital, ca vindecat postoperatoriu şi inapt de luptă, că, ce să vă spun, de mâna stângă nu mă pot folosi decât la ţinerea toiagului.

Am avut de la explozia aceea mai multe şrapnele în corpul meu, dar mi le-au extras la spital şi cu toate astea una cât un bob de porumb mi-a rămas, totuşi, aici între spete.

34

Şi acum fac o mică paranteză şi vă spun că, pe când eram la Mănăstirea Cozia, l-am rugat pe Părintele Stareţ să mă ducă la spital, ca să-mi scoată şi bucata asta de oţel şi el m-a întrebat: - „Te supără?” - „Nu” zic eu decât numai dacă duc ceva povară-n spate. - „Las-o acolo, frate”, mi-a răspuns Preacuviosul, că asta e o ţandără din Crucea pe care trebuie s-o duci până la capăt”.

D-apăi, Domnule dragă, dacă până aici a fost o tragedie, să vedeţi ce tragedie a urmat după aceea. Acasă, mama sărmănuţa, nu mai era. A avut ea o suferinţă ascunsă şi a dus-o pe picioare, până când a căzut de tot şi s-a dus. Vă daţi seama Dumneavoastră în ce situaţie m-am aflat atunci? Frate-miu şi cumnată-mea, care, deacum se instalaseră la casa lor şi aveau un copilaş de doi ani, nu mă vedeau cu ochi buni deloc ar fi fost mai bucuroşi dumnealor să fi murit pe front, decât să mă întorc acasă, că, ce credeţi Dumneavoastră, munca câmpului a rămas pe seama lor, că eu n-aveam putere, eram invalid şi-mi duceam zilele numai cum Dumnezeu ştie. Cu toate astea mă străduiam, pe cât puteam să-mi ţin restul gospodăriei aşa ca lumea.
marea încurcătură -
la căsătorie vă gândeaţi, cumva, Cuvioase Părinte?

ehe, păi să vedeţi că trecuse aproape un an de zile de când venisem acasă şi la căsătorie nu prea mă gândeameram aşa cum eram şi pe deasupra frate-miu cu a lui nevastă deveniseră aşa de răi, afară din fire, că nu
35
mai era chip de trăit prin preajma lor. Aşa fiind situaţia mi-a venit în gând să-mi iau drumul călugăriei. Nimeni nu putea şti ce gândeam eu şi într-una din zile m-am dus la Jandarmerie şi-i spun şefului de post: „Domnule Plutonier, vă rog să mă ajutaţi într-o problemă”. Şi-i destăinui planul meu, rugându-l în acelaşi timp să ţină asta în secret, la care, Plutonierul, zice: „Bine mă băiete dacă vrei tu aşa, du-te sănătos şi de la noi vei avea documentul de care vei avea nevoie, după ce te vei hotărî la care mănăstire vei rămâne”. „Bun”, zic eu şi încep mai întâi să mă gândesc încotro să apuc. La „Cheia” era prea aproape de ai mei, la „Ghighiu” tot aşa. La „Ciolanu”,
hm! Dar ce-ar fi s-o iau razna? Şi încep să-mi fac pregătirile pe cât se poate în ascuns.

Of, Doamne, de-aici începe greul!

Era într-o seară din toamna anului 1945 şi, ce mai turavura, a doua zi în zori eram hotărât, cu traista-n spate, să dispar de-acasă.

Şi, să vedeţi cum v-am spus, era seara pe când se aprind lămpile şi mă pomenesc, că cineva bate-n poartă. Cine credeţi că era? tata lui Steluţa, dacă vă mai aduceţi aminte de ea. Şi zice apăsat şi hotărât: - „Ia-ţi omule, odrasla să ţi-o creşti, nu s-o laşi pe capul meu. Că mi-ai făcut o ruşine de n-am cum să mai scot nasu-n lume!” Şi-n timpu ăsta vâră pe poartă un copil, ca la trei anişori. O fetiţă şi odată cu asta îmi aruncă-n faţă o legătură cu îmbrăcăminte pentru copil şi pleacă înfuriat şi înjurând ca un biijar.

Vai de mine Doamne, ce mai poate fi şi asta?! în ce încurcătură simt că mă afund fără de voie şi fără să mă ştiu vinovat cu ceva... Ce să fac? Ce să fac? iau copilul
36
de mână, care plângea de i se rupea inimioara şi merg la frate-miu şi-i spun de asta. Şi el, în loc să-mi dea un sfat ca unul mai mare ca mine, spre a mă face să-nţeleg care e situaţia, m-a luat, Domnule dragă, la beşteleală, încât nici n-am apucat să-i spun, că nu mă ştiu să fiu vinovat de ceva în treaba

asta şi puţin a lipsit să mă ia şi la bătaie. Cumnată-mea, chiar pusese mâna pe făcăleţ să mă ardă şi a început să ţipe şi să zică: „Ieşi din casa mea stricatule, ai nenorocit fata omului şi acum în toiul nopţii dai peste mine, ticălosule?!” şi apoi, către bărbat-su: „Omoară-l Mitule!! Ce mai aştepţi?”

Bietul copil s-a speriat într-atâta, că se pitea după mine şi zicea: „Hai nene acasă, că ne omoară tanti asta!” Şi am plecat, vrei, nu vrei.

Eram eu tulburat în sufletul meu — ce să zic dar aveam şi o mare speranţă, întrucât nu exista nici o probă care să justifice „plăcinta” asta ce-mi picase pe cap.

Ehe, Luţo, Luţo, tu eşti bâsdâgama aia de albină care are în gură mierea şi în coadă acul cu otrava. Da, da dastea-mi eşti. D-apoi, Dumnezeu ştie că n-am avut decât o fugară prietenie cu tine şi de când cu incidentul ăla când l-am pocnit pe Hurducăitu, nici măcar nu te-am mai văzut. Şi de-atunci, iată au trecut cinci ani încheiaţi, căci episodul acela s-a întâmplat în toamna anului 1940, când am plecat militar. Şi atunci când am scăpat din încercuire şi am dat pe-acasă şi am stat numai 24 de ceasuri, vă aduceţi aminte în ce hal mă aflam?!. Şi apoi, şi-n cele câteva luni de zile ce s-au scurs de când am fost lăsat la vatră ca invalid, nu prea am avut timp să mă gândesc la aşa ceva, pentru că mă durea mâna îngrozitor şi, unadouă, fuga la Spitalul din Azuga unde stăteam internat

37

cinsprezece-douăzeci de zile. Ba într-un rând, am fost propus pentru amputarea braţului. Dar până la urmă, din mila lui Dumnezeu, am scăpat întreg.

Şi acum, colac peste pupăză; iată-mă aruncat într-o încurcătură, ce se pare a fi foarte dificilă. Ce să fac, Doamne, ce să fac? bietul copil se uita la mine ca la un străin. Ochişorii ei frumoşi ca de înger, parcă implorau îndurare, şi-o întreb: cum te cheamă, fetiţo?

- „Ancuţa” răspunse ea.

şi câţi ani ai?

trei.

dar pe tatăl tău cum îl cheamă?

eu stau la tataia şi mămaia.

şi de ce te-a adus la mine.

nu ştiu, tătaia e om rău, mă bate şi-mi zice „pripasa”. Dar pe mine mă cheamă Ancuţa, nu aşa cum zice el. Şi tu vrei să mă baţi? mă întreabă bietul copil.

de ce să te bat? îi zic eu nu am nici un motiv să te bat. Dar trebuia să te ducă la părinţii tăi, nu la mine!...

Aici, Domnule dragă, vă rog să deduceţi, că fetiţa nu putea să vorbească aşa ca unul mare, dar cum era ea vorbăreaţă, cu exprimarea ei de copil la trei anişori puteai înţelege totul. Ba chiar să şi conversezi cu ea.

la Postul de Jandarmi -

După asta, ce mi-a venit mie, îi zic: Hai cu mine la Postul de Jandarmi, să le spunem şi lor şi apoi venim înapoi acasă.

să nu mă laşi acolo, că ăia sunt oameni răi, mai zise ea.

38

nu. Nu sunt oameni răi, dar mergem să le spunem ca să ştie şi ei de tine.

dar acum e noapte, mai zise ea. într-adevăr era după ora opt. Cu toate acestea am mers la Jandarmerie însoţit de Ancuţa. Plutonierul nu se culcase, avea mult de lucru şi de cum mă vede, îmi zice:

ei, ce e măi băiatule,

ce să fie, domnule Plutonier, doar sosii acasă şi mă pomenii că am copil de trei ani!

„Cine te-a pus? face plutonierul şi eu mă apăr zicând: nu mă ştiu vinovat de ceva, domnule plutonier.

aşa zic toţi mă bară el cu răspunsul.

or fi zicând, dar aici e altceva.

adică, ce? mai zice el.

copilul are părinţi, şi mamă şi tată şi aceştia sîmt obligaţi să şi-l crească.

măi băiete, zice şeful. Ia fii atent. Tu n-ai auzit că Dima ăsta, sau cum i se mai zice: „Sucitu”, când a luat-o în căsătorie pe Steluţa lui nea Stoica, ea, deja avea copilul. Şi el, de la început i-a pus condiţia, ca pe copil să-l crească părinţii ei, pentru că de dumneata nu se mai ştia nimic?.

să-mi fie iertat, domnule Plutonier, dar aici se ascunde adevărul.

adică?.

păi, vă rog să observaţi, că de aş fi fost eu tatăl copilului, ea, Steluţa, m-ar fi aşteptat pe mine. De ce oare s-a grăbit şi l-a luat pe Sucitu?

păi, nu-ţi spusei: Te-o fi aşteptat ea, cât te-o fi aşteptat, dar dacă dumneata n-ai mai dat nici un semn de viaţă...

39

şi ce să fac? insist eu.

lasă pe mâine dimineaţă. O să-i chemăm şi pe ei să dea declaraţii. De altfel, ei au mai fost pe aici şi au dat declaraţii că dummeata eşti tatăl procreator.

cine a zis aşa? îl întreb eu.

mama copilului. Chiar şi bunicul copilului, nea Stoica susţine asta.

vai de mine, Doamne! Auzi dumneata, om în toată firea să spună o gugumănie ca asta?!. Şi dumneavoastră l-aţi crezut?

până la alte probe contrarii, da. Dar numai expertiza medicală va lămuri situaţia şi va da verdictul.

Dar ştii ce, măi băiatule; uite, eu, am de lucru şi să nu ne aflăm că vorbim în van, vii mâine dimineaţă, că aşa după cum îţi spusei, îi chemăm şi pe ei, daţi declaraţii în faţa noastră, încheiem dosarul şi îl înaintăm la tribunal. Şi asta e; Dumneata îi chemi în faţa Judecătorului, îţi pui martori căci numai Tribunalul hotărăşte în cazuri d-astea. O să se facă expertize analiza sângelui. Şi dacă grupa sanguină a copilului se potriveşte cu grupa sanguină a dumitale n-o să mai spui că eşti nevinovat.

şi dacă sângele copilului se potriveşte cu al mamei ei? îl mai întreb eu pe şeful de Post.

păi,.... ce să zic,... în cazul ăsta, tot pe capul dumitale o să cadă. dar mi se pare că îţi cam seamănă, mai zice el privind la copil.

eu nu văd asta, domnule Plutonier, mă reped eu contrariat, eu am ochii căprui şi copilul îi are albaştrii, îi seamănă mă-sii.

măi băiatule, ăsta e ghinionul dumitale. Tot nu te poate absolvi de culpă. Şi dacă şi-n faţa Tribunalului vei susţine că nu dumneata eşti adevăratul tată al copilului, iar probele celeilalte părţi vor dovedi contrariul, atunci vei ajunge să faci şi puşcărie.

bine, domnule Plutonier, mai zic eu văd că dumneavoastră le daţi câştig de cauză. Nu vă gândiţi oare că am fost dus şi-n Est şi-n Vest, ca să lupt cu moartea? Nu vă gândiţi că m-au luat în armată în toamna anului 1940 şi m-au lăsat la vatră abia acum câteva luni? Şi încă invalid? Şi plutonierul, oarecum enervat, zise:

da, dar când ai trecut din Est în Vest, ai dat pe-a casă
şi data aceea corespunde cu vârsta copilului. Şi-apoi mie degeaba-mi spui. Nu sunt eu acela care hotărăsc în acţiuni de genul acesta. Şi, asta e. Vii mâine dimineaţă să încheiem dosarul

Şi cu asta, domnul Plutonier, mă pofti să plec.

Ce să fac, Doamne? încotro să apuc? N-am fost la Judecător de când sunt. Nu ştiu ce e aia judecată la Tribunal. Şi-apoi, după cum se ştie, că procesele la Tribunal sunt şcoli de delicte şi închisorile pepiniere de crime. Aşa că, n-am ce căuta acolo. Eu nu am bani de aruncat în vânt. Nu vreau să-mi fac duşmani pe toată viaţa. Măicuţa Domnului meu, nu mă lăsa! ajută-mă.

ultima noapte -

întors acasă, la lumina lămpii, mă uit la copil, frumuşică foc, isteaţă, vorbăreaţă. Leit maică-sa. Doamne, cum s-o fi îndurat să se lipsească de un îngeraş ca ăsta? îl creşti până la vârsta de trei ani şi după aceea să-l arunci pe drumuri?. Mare Ţi-e grădina, Doamne!

Şi de aş fi fost eu tatăl acestui copil, ar fi putut oare vreun comandament să mi-l încredinţeze spre creştere şi educare? Şi de ce ghinionul ăsta tocmai acum? Nici n-am apucat să pornesc pe calea ce mi-o propusesem în gând şi iată piedica s-a şi ivit. Ce să fac? Să plec şi să las copilul în seama nimănui? Asta nu se poate. Oricine m-ar putea condamna. Să rămân acasă? Nici asta nu se poate. Nu vreau să ajung pe scările tribunalelor. Să iau copilul cu mine? hm! De unul singur e una, dar în doi?.

Şi uite aşa mi-am frământat mintea o noapte întreagă fiind cufundat într-o stare de efervescenţă psihică şi dezorientare morală. Cam pe la miezul nopţii, copilul se trezeşte, că biata de ea adormise îmbrăcată între perne şi zice:

- „Nene, mi-e foame!" — i-am dat să mănânce, că nu mi-aduc aminte dacă seara mâncasem ceva

şi-apoi a adormit din nou, iar eu m-am cufundat iarăşi în frământarea gândurilor. Ce să fac? ce să fac?.... Şi negăsindu-mi răspuns, mi-am plecat genunchii în faţa icoanei Maicii Domnului. De altfel, nu prea aveam de obicei să mă ostenesc cu rugăciuni în toiul nopţii, dar mi-am dat seama, că altă nădejde nu mai aveam. Ba chiar am plâns de-a binelea, nu atât pentru faptul că am copil, cât pentru că acesta mi-ar fi putut bara calea spre mănăstire.

Şi tot într-un plâns încep să-mi fac pregătirile de plecare. Nu mi-am luat decât strictul necesar: o pereche de încălţăminte, vreo două cămăşi şi te miri ce altceva. Bineînţeles, mi-am luat actele personale, iconiţa asta ce o am de la biata mama, legătura cu îmbrăcăminte a copilului şi un pacheţel cu ceva de-ale gurii, şi pe toate

le-am pus într-un rucsac cel aveam de prin armată. Şi când se iveau zorile, copilul s-a trezit din somn de forfoteala mea şi văzându-mă îmbrăcat, mă întreabă:

tu nu dormi? unde vrei să te duci? şi-i răspund:

mă duc la Tata Dumnezeu.

mă iei şi pe mine?

bine-nţeles, că doar nu te-oi lăsa singurică. Şi să fi văzut, Domnule dragă, cum a sărit bietul copil din pat şi câtă bucurie avea că merge cu mine la Tata Dumnezeu!

Ce-i drept, e drept; eram eu în cumpănă, că, de, e greu să te arunci în necunoscut, dar nu eram îndreptăţit să mă plâng, deoarece trecusem prin multe încercări în vremea celor cinci am de militărie şi război. Pe de altă parte, să fi rămas pe loc, îmi era cu neputinţă. Şi asta o ştiţi şi dumneavoastră. Cât despre copil, ce să vă spun, că se lipise de sufletul meu, încât de ar fi fost cineva să zică: „Lasă copilul la mine”, i-aş fi răspuns: „Asta, nu se poate Domnule. Vezi-ţi de treaba dumitale!”.

Până să ieşim din casă, zic cu glas auzit: „împărate şi Doamne, fie voia Ta. Şi de vrei, ajută-mă. Iar de sunt nevrednic, totuşi, pentru inocenţa copilului acesta, nu mă lăsa. în rest, las totul pe seama Ta, ca să judeci cum este drept. Amin!” Şi, am plecat

D-apoi, Domnule dragă, după cum văd, dumneata scrii tot ce vorbesc eu. Rog dar să fiu înţeles şi iertat în acelaşi timp, pentru că am folosit în vorbire un jargon cam dur şi pe-alocuri chiar vulgar. Şi asta am făcut-o pentru ca istorisirea să fie cât mai fidelă epocii respective, adică vremii de-atunci pe când eram şi eu tânăr. Pe de altă parte, se-nţelege, că monahul de azi n-a fost dintotdeauna monah, sau că a fost hărăzit spre aceasta din pântecele

mamei sale, ci a fost mai întâi mirean sub toate aspectele şi metehnele vieţii de mirean. Pentru aceasta încă odată vă rog, cer iertare de cuvintele mai deocheate şi năzdrăvăniile din zilele tinereţilor mele.

Dar să lăsăm astea şi să nu uităm, Domnule dragă, că Bunul Dumnezeu pune-n fiecare om chemarea, iar alegerea o face omul.

părăsirea casei părinteşti -

Ehe. Domnule dragă, să vedeţi dumneavoastră că deaici începe o nouă fază a vieţii mele. Prima fază a fost a copilăriei, apoi a adolescenţei după moartea tatei, a treia a armatei şi care o consider încheiată cu cele întâmplate până aici, iar de-aici încolo începe a patra fază.

Şi să vedeţi; după cum v-am spus, era în zorii zilei de marţi 10 septembrie 1946, când mi-am părăsit casa părintească ţin minte ca şi-acum; era vreme călduţă şi după ce îmi fac semnul Sfintei Cruci, o rog pe Maica Domnului să-mi fie de ajutor în călătorie şi să-mi călăuzească paşii încotro va voi Dumnezeu. Apoi iau copilul de mânuţă şi cu raniţa-n spate, iată-mă ieşit din sat, cu direcţia peste deal spre apus, că alte drumuri duceau spre oraşul Văleni, sau spre satele din jos, ori eu, vroiam să merg numai pe drumuri lăturalnice. Nu că mă ştiam vinovat de ceva, dar hotărârea mea de a merge la o mănăstire, mă îndemna să fiu cât mai singuratic în calea mea.

Pe când eram prin pădure şi urcam dealul pe drumul spre satul P..., am fost nevoit să iau copilul în braţe.

Obosise. Şi poate nici nu dormise destul. Iar când am ajuns în sat, se luminase bine de ziuă şi ce să vă spun, că şi eu începusem să obosesc. Pe copil nu-l puteam duce decât pe braţul drept şi nu mai mult de două-trei sute de metri, pentru ca apoi, tot pe atâta să meargă pe jos.

Pe de altă parte, ştiţi şi dumneavoastră, că toată noaptea nu închisesem un ochi.

După ce am trecut de satul P..., ne-am continuat mersul prin livezi şi peste dealuri căutând drumul

cel mai scurt dintre punctele noastre de reper şi pe cât se putea fără devieri prea mari de la direcţia mai mult sau mai puţin imaginară spre vest. Când şi când, unde eram obligaţi de situaţie, din pricina cursurilor râurilor întâlnite-n cale, sau a denivelărilor de teren mai pronunţate, mai făceam câte-un ocol că n-aveam încotro.

Pe o poiană undeva am fost nevoiţi să facem un popas. Soarele se ridicase pe cer cum se mai zice de două suliţe şi începuse să se încălzească binişor. Aici copilul mă întreabă. - „Nene, am ajuns la Tata Dumnezeu?” şi eu îi răspund: - „Tata Dumnezeu este peste tot şi aici şi oriunde ne-om duce, dar până acolo unde trebuie să mergem noi, mai avem”. Bietul copil, n-avea cum să înţeleagă. Era prea mic pentru astea. Doamne şi tare drăgălaşă era. Avea nişte ochi frumoşi şi se uita la mine cu nişte priviri nevinovate, priviri de înger, încât mi se frângea inima de mila ei şi uitam cu totul de mine şi de situaţia în care eram aruncat. Păcat că nu e de parte bărbătească. O, Doamne, ce minune ar fi fost!!.

Dacă aş fi rămas la vatra căminului meu, nu cred că legea mi l-ar fi lăsat mie spre îngrijire şi educare. Nu pentru faptul că eram invalid, ci pentru că fetiţa are deja mamă şi tată care să o crească. Şi-n cazul ăsta cel mult aş fi fost obligat să contribui cu parte materială la creşterea copilului. Dar cum este ea aşa de scumpă, nu m-aş fi dat în lături să n-o cresc cu toate că nu eram eu tatăl ei.

Ehe, dar în cazul acesta, până la urmă, ce credeţi; nu s-ar fi dat pe faţă adevărul? după cum s-a şi întâmplat dar asta abia după un an de zile şi despre care urmează să vă povestesc la timpul potrivit.

Dar iată că ne-am dat la vorbă şi ne-am cam depărtat de la subiect. Ăsta e păcatul meu. De altfel călugărul trebuie să tacă. Dar va veni şi ceasul ăla, când voi tăcea de tot.

Deci, cum am zis, să ne întoarcem pe poiana unde am făcut primul popas. După ce am luat o gustare, ne-am mai odihnit câteva minute şi.... Poftim mai departe. în prima zi a călătoriei, spre seară am fost ajunşi în comuna Băneşti, lângă Câmpina, unde ne-a primit o familie de oameni credincioşi, cărora, din vorbă-n vorbă le-am istorisit împrejurările ce m-au determinat să părăsesc căminul părintesc şi să-mi îndrept paşii şi aspiraţiile mele spre mănăstire. Şi se minunau bieţii oameni de această întâmplare şi când au privit spre Ancuţa, pe dată li s-au umezit ochii de mila ei.

La plecarea de aici am mulţumit oamenilor ce ne-au găzduit şi ospătat şi care ne-au dat şi un pachet cu ceva de-ale gurii şi nişte mărunţiş de buzunar. Aşa e omul de omenie întotdeauna se călăuzeşte conform metaforei: „Cine dă, lui îşi dă şi cât dai, atâta ai”. Şi tot el, adică omul credincios ştie ce este aceea, „fuga de lume” căci aceasta nu este laşitate şi nici misantropism, ci este fuga de păcatul din lume. Şi dacă nu e prea mult spus, fuga de

lume e idealul cel mai simplu în care sufletul se regăseşte pe sine în singularizarea sa. Iată dar, unul şi cel mai de seamă drum al monahului, ca şi al bunului creştin în viaţa de aici.

Fie, dar, ca drumul ce-l mai avem de mers, să ne fie călăuzit de luciditate şi luminat de cunoştinţa lui Dumnezeu.

în cea de-a doua zi a călătoriei noastre pedestru, am fost ajunşi din urmă de o căruţă trasă de un cal. Surugiul, un om trecut în a doua vârstă, văzându-mă cu raniţa-n spate şi cu copilul mărişor purtat în braţe, a oprit şi m-a întrebat: - „E bolnăvioară?” - „Nu!” îi răspund. dar e mult prea obosită. - „Poftim sus”, mai zice el, şi se înţelege, că n-am aşteptat o a doua invitaţie.

Urcat în căruţă, am aşezat copilul pe fân, care, din pricina monotoniei drumului şi a oboselei a adormit.

Surugiul, mă mai întreabă: -„în ce direcţie, mergi tinere?” - „Spre Curtea de Argeş”, îi răspund. - „Oho, dar de ce nu călătoriţi cu trenul sau cu vreo maşină de ocazie?”

se înţelege, din lipsă de monetar.

eu o să vă duc numai până la Pucioasa sat.

e mult prea bine, Domnule, şi vă mulţumesc din suflet.

în satul Pucioasa -

în satul Pucioasa am coborât şi am vrut să plătesc omului, dar el înţelegând situaţia nu a vrut să primească bani. De altfel, aşa erau oamenii în vremurile acelea.

Socoteau că îi jigneşti de vroiai să plăteşti pentru un bine ce ţi l-ar fi făcut.

Şi cum era spre seară am rămas aici în Pucioasa, unde am întrebat pe un om oarecare de găzduire peste noapte şi care ne-a îndrumat la casa parohială, că zicea el - „Părintele trebuie să ştie de toate casele din sat”.

Acolo, ne-a primit preotul, după ce în prealabil ne-a ispitit de toate cele. Printre acestea, el, preotul m-a tot dădăcit şi m-a judecat, zicând că nu trebuia să părăsesc satul meu în care m-an născut, devreme ce aveam un cămin, un loc în societate, trebuia să fi rămas acasă şi să-mi văd de rostul meu. Şi mai cu seamă, pentru Ancuţa legea mă va condamna, că părinţii copilului vor depune plângere împotriva mea, că l-am răpit. Şi-apoi mă ostenesc în zadar, că nici-o mănăstire de călugări nu mă va primi cu um copil de parte femeiască.

Şi multe altele mi-a vorbit preotul nostru, doar, doar mă va convinge să fac calea-ntoarsă. Dar eu am rămas neclintit în hotărârea mea. Cine oare putea să ştie mai bine ca mine, că pe copil nu l-am răpit? Pe de altă parte, de acest lucru ştia şi frate-miu şi şeful Postului de Jandarmi şi poate şi alţii. Şi-apoi, cine altul ar fi putut simţi ce sentimente îmi nutresc cei din jurul meu? Cine altul ar fi putut şti ce dureri sufleteşti mă măcinau ceas de ceas? vorba proverbului: „Cine poate să ştie unde mă roade pe mine gheata?”

D-apăi, Domnule dragă, aici la casa parohială, ne-a ospătat şi ne-a oferit ca loc de găzduire magazia de lemne, unde, pe un paravan de scânduri am pus un braţ de fân. Am fost mulţumit că era adăpost şi-apoi, ce să zici, eram străini, necunoscuţi şi pentru un preot care

dispune de unele valori materiale prin cele case, neapărat trebuia folosită prevedere

interogatoriul -

Şi să vedeţi, dumneavoastră, Domnule dragă, că în dimineaţa zilei următoare, adică pe 12 septembrie, la uşa magaziei în care am dormit, mă pomenesc cu un subofiţer, care mă pofteşte să merg până la postul de jandarmi. M-am supus fără şovăială. N-avea rost să mă opun. Aşa că mi-am luat rucsacul în spate şi pe Ancuţa de mână şi haida după domnul sergent major.

Odată ajuns în biroul postului de jandarmi, a şi început interogatoriul:

actele dumneavoastră? zice scurt şi apăsat şeful de post.

imediat îi răspund şi scot din buzunarul hainei buletinul de identitate, certificatul de naştere, certificatul de absolvire a cursului primar de cinci clase şi dovada de „Invalid de Război” şi i le înmânez. Adjutantul, adică şeful de post după ce se uită la toate documentele mele, zice cu voce tăioasă: vreau Livretul Militar.

încă nu mi-a fost eliberat, domnule plutonier major şef.

în cazul ăsta, zice el trebuie să te reţin pentru cercetări.

nu înţeleg; de ce e nevoie de cercetări, domnule şef? actele mele dovedesc identitatea pe deplin şi nimic ostil nu e în firea mea.

nu e suficient. Orice individ suspect posedă acte.

Trebuie să verificăm cele spuse de dumneata...... Şi copilul? mai zise el.

copilul e al meu, domnule major. Nu am cui să-l las. Nu am nevastă, nu am părinţi, sunt invalid precum şi actul dovedeşte, iar rudele,... rudele stau cu toporul în mână.

nu-i de mirare, interveni şeful de post şi apoi, eu completez: şi-n situaţia asta fiind, m-am hotărât să iau calea mănăstirii, unde să-mi duc traiul aşa ca o jumătate de om ce sunt.

De altfel, domnule şef, eu am anunţat postul de jandarmi din comună despre asta.

o să verificăm. Scoate toate actele.

asta-i tot ce am asupra mea.

certificatul de naştere al copilului? la acestea am rămas încurcat şi-i răspund:

nu-l am. Când am venit de pe front, mi-am găsit casa în dezordine, mama copilului măritată,... mai zic eu ca evreul care nu vrea nici să mintă, dar nici adevărul să-l spună folosindu-se numai de şiretenie. Apoi, şeful cu glas apăsat ordonă subofiţerului care ne-a adus aici şi acum sta de faţă:

- „Percheziţie la sânge” iar el, şeful, a început să învârtească manivela aparatului telefonic. Subofiţerul s-a supus ordinului primit de la superiorul său şi eu m-am supus percheziţiei. Copilul s-a speriat văzând toate astea, dar până la urmă, s-a liniştit.

Şi ne-a controlat, până la piele şi pe mine şi pe copil. Mi-a golit rucsacul, mi-a luat toiagul şi-a pus urechea pe el, şi-l bătea cu degetul să vadă de sună „a gol” sau „a plin”. La urmă ia pachetul cu îmbrăcămintea Ancuţei şi

controlează minuţios şi,... hop, dă de certificatul de naştere al copilului, despre care, eu nu ştiam

nimic, că, de altfel, nici nu desfăcusem acest pachet. Şi subofiţerul, bucuros, îl pune pe biroul şefului.

în timpul ăsta, adjutantul a reuşit să obţină legătura prin telefon cu postul de jandarmi din satul meu şi-l aud zicând:

alo! Postul de Jandarmi G.V.? aici şeful Postului de Jandarmi Pucioasa dâmboviţa; Plutonier Major Şef Gorun. am reţinut un individ suspect. La interogatoriu s-a identificat cu acte personale şi şeful ia pe rând actele mele şi le dictează-n microreceptor. cetăţeanul, Şerban Nicolae Constantin, născut la data de 17 octombrie 1921, absolvent a cinci clase primare, clasificat invalid de război, cu domiciliul în comuna G.... V.... Judeţul Prahova. Dacă-l recunoaşteţi, rog să confirmaţi telefonic autenticitatea celor relatate şi repede continuă: alo! Alo! sus-numitul este însoţit de un copil de sex feminin.

aha! uite am găsit actul de naştere care „zice” aşa:
Prenumele copilului, Anca. Prenumele tatălui, Constantin. Prenumele mamei, Steliana. Numele de familie, Şerban. De sex femeiesc, născută la data de 20 iulie 1943 în comuna judeţul

A urmat apoi răspunsul pe care eu nu l-am putut auzi, dar şeful, cu mâna stângă ţinea microreceptorul la ureche şi cu dreapta nota într-un carnet. el ştie ce-o fi notat acolo, că la urmă zice: „Măi băiatule, ai scăpat, că puteam să te leg burduf şi să te duc la Chestura din Târgovişte, sau să te expediez ramburs la postul vostru de jandarmi”.

La urmă, şeful, zice aşa ca pentru toţi: „Şi bietul părintele G i-a fost frică într-atâta, că n-a dormit o clipă, pentru că a găzduit un spion şi că peste noapte ar fi putut fi jefuit”.

Apoi, către mine: - „Eşti liber, tinere”.

iarăşi la drum -

După asta îmi strâng lucrurile, mi le-nghesui în rucsac, iau copilul de mână şi hai mai departe. Şi am mers noi, adică eu şi Ancuţa vreo două ceasuri fără să ne oprim de parcă eram speriaţi de ce era să păţim. Şi ştiţi că pe copil, din loc în loc îl mai duceam în braţe. La o răscruce de drumuri întâlnim un puţ cu apă. Aici ne-am oprit şi ne-am aşezat pe iarbă, că eram frânţi de atâta mers pedestru. Şi ce să vă spun, că peisajul de aici era încântător şi reconfortant, dar sufletul meu era zbuciumat de cele întâmplate. Şi aşa fiind situaţia, am scos actele din buzunar şi dintre ele aleg pe cel de naştere al Ancuţei, pe care, bunicul ei îl pusese-n legătura cu îmbrăcăminte şi despre care v-am mai spus, că n-am ştiut de el, îl citesc şi-l răscitesc. Da, aşa e; copilul e trecut pe numele meu şi nimic alta! cum, Doamne, ar fi putut declara aşa ceva?! Or fi sperat să mor în război şi astfel, copilul să aibă un drept la pensie de pe urma mea? Sau şi-o fi zis ea, Luţa, că în felul acesta mi-ar fi putut sări în spate adică, vrei, nu vrei , s-o iau de nevastă? Nu ştiu ce să vă spun. Nu ştiu. Un lucru e sigur; Luţa mă iubea. Mă iubea mult şi poate asta a făcut-o să comită o fraudă de genul acesta.

Apoi am privit atent în ochişorii Ancuţei şi pe dată m-am simţit aşa de parcă mă cufundam în albastrul infinit al cerului. îmi fac cruci pe piept şi zic: „Doamne Dumnezeule, mari şi minunate sunt creaturile Tale! Copilului acesta doar aripioare i-ar mai trebui să fie înger, înger în trup. îţi mulţumesc Doamne că mi l-ai dat spre mângâierea sufletului, ţine-o sănătoasă, fă-o mare şi cuminte! Şi de vrei Tu Doamne să se dezvăluie adevărul în această chestiune, să se dezvăluie, iar de nu, să rămână aşa. Numai să nu mă laşi pradă deznădejdei, că numai Tu ştii că eu şi Ancuţa suntem două fiinţe nevinovate. Şi Te mai rog să mă ierţi, că am gândit rău asupra mamei copilului”. Şi mi-am încheiat cugetarea cu închinăciuni. Ancuţa, care nu era învăţată să facă semnul Sfintei Cruci, mă întreabă:

de ce faci aşa, nene? eu îi explic ce înseamnă aceasta şi o învăţ să se închine, şi adaug:

de acum încolo să nu-mi mai spui „Nene” ci „Tată” că, uite, aşa scrie aici. Şi-i arăt actul ei de naştere, la care, copilul se uita ca mâţa-n calendar. De unde avea să ştie şi să înţeleagă ea, mititica, toate astea la numai trei ani şi două luni?

Şi deodată mă surprinde cu: - „Nene, mi-e foame!” Şi eu o corijez: zi aşa: „Tată, mi-e foame!” şi copilul a repetat cum am învăţat-o.

Ei, acum e acum; ce să facem, că nu mai avem nimic de mâncare. Poate că era bine şi de datoria noastră, atunci când am plecat de la poliţie, să ne fi întors pe la preacucernicul să-i mulţumim pentru grija părintească cea avut-o de a ne găzdui şi, mai ştii; poate s-ar fi îndurat să ne scape un colac sau o coajă de pâine, cum s-ar fi

cuvenit să fie miluit un pelerin călător. Dar, zic, copilului: ancuţa, tată, uite, acum o să mâncăm numai

fructe, că, am uitat să vă spun, Domnule dragă, prin acele locuri am mers numai prin livezi de pomi fructiferi. Erau mai cu seamă meri „Ionatani”, nuci, pruni, toate date-n copt. Mai întâi ne-am spălat pe faţă cu apă din fântână, am făcut o scurtă rugăciune şi am mâncat fructe. Ancuţei iau plăcut merele, că erau dulci şi parfumate.

După ce ne-am odihnit un pic, am plecat mai departe. Era aproape de zenit şi vroiam ca a doua zi vineri să fim ajunşi la punctul final. Cu toate că mersul nostru era anevoios, totuşi ne-am silit cum am putut şi pe când să mai fi fost un ceas până-n seară, eram ajunşi în comuna Mihăileşti, Vă rog să nu uitaţi, şi să aveţi în vedere, că aproximativ din doi în doi kilometri eram obligaţi să facem câte-un popas de cinci-zece minute pentru recăpătarea puterilor.

Deci, după cum v-am spus, ne aflam în satul ăla.... a., da Mihăileşti. Ce să facem? Să rămânem aici? într-o oră cât mai aveam pânăn-n seară, am putea să mai scurtăm din drum. Şi aşa fiind am întrebat pe un oarecare: domnule dragă, fii bun şi spune-mi: Ce localitate urmează să întâlnim în drumul spre Curtea de Argeş şi la ce distanţă? - „Păi, zice acela la patru kilometri de-aici este comuna Poeniţa, apoi Stroieştii la mai bine de zece kilometrii şii...” mulţumesc, zic eu şi... Ancuţa, tată haida că mai avem un pic şi apoi ne vom odihni cum şi unde, Dumnezeu ştie. După vreo sută de metri am luat copilul pe braţ şi de dragul lui mi-l strângeam la piept cu duioşie, dar, undeva în inima mea parcă mocnea o amară ciudă împotriva Steluţei, că de-ar fi rămas curată până la

întoarcerea mea din război, poate eram căsătorit cu ea şi copilul când ar fi venit pe lume, ar fi fost cu adevărat al meu. Dar şi aşa tot al meu este. N-am nici-o putere să î-l pasez înapoi. Şi nici n-aş dori. Şi dacă nu-i prea mult spus, pentru nimic în lume nu aş vrea să-l dau aşa... la fieştecine. Păcat că n-a fost să fie băiat.

Până să ieşim din satul acela, la o poartă de casă o bătrânică sta pe un pietroi. Eu îi spun:

- „Sărut mâna, mamaie!”

- „Să trăieşti, maică” fu răspunsul ei. dar ce e cu fetiţa, nu poate să meargă pe jos? S-o fi înţepat cumva în vreun ghimpe?

nu zic eu e obosită peste închipuire că venim mergând pe jos tocmai de la Vălenii de Munte.

vai de mine măiculiţă! Şi unde vreţi să mergeţi?

la Curtea de Argeş, îi răspund. Şi ea zice:

auzi mneatale? ia stai un pic. şi apoi strigă către cineva din curte:

măi Nică, ia ghino-n coa! şi repede soseşte un băiat până-n douăzeci de ani şi bătrâna-i zice:

nică, mamă, iaca mnealor vor sâ meargă la „Curtea”, înhamă tu calul la poştalion şi repede-i până acolo.

nu poci, mămaie, răspunse Nică. roibul a pierdut o potcoavă şi o să şchioapete.

aolee, maică! dar măcar până la Poeniţa, măi nepoate, să fie pomană cu dumnealor, pentru bietu tactu, săracu, dumnezeu să-l ierte, c-a fost printre primii care a căzut pe front. Aha, zic eu în gând iată că mai sunt şi oameni cumsecade pe lumea asta!

în satul Poeniţa -

Şi ce mai calea-valea, iată-ne în poştalion tras de roibul ce ne-a dus tot într-un trap şi nu s-a oprit pânăn-n dreptul Bisericii din comuna Poeniţa argeş, (acum e sat component al comunei Bălileşti.) Aici, coborâm, mulţumim lui Nică al nostru pentru multa lui bunăvoinţă şi după ce băiatul întoarse căruţa şi dă bice calului, noi ne facem semnul Sfintei Cruci, că v-am spus, eram în faţa Bisericii. Şi cum stam locului şi nu ştiam încotro să apucăm, hop că ne pomenim cu preotul satului care-şi avea casa chiar lângă Biserică.

Acum, desigur aş greşi dacă v-aş spune că l-am speriat. adică, să nu credeţi dumneavoastră, că de-acum urmează să se repete druma ce am trăit-o la Pucioasa. O! nu. De-o sută de ori nu, că Părintele de-aici care avea ca la şaptezeci de ani, văzându-ne oarecum dezorientaţi, a venit lângă noi şi ne întreabă cu glas blând:

de unde sunteţi şi unde vreţi să ajungeţi, că îmi dau seama, că veniţi de departe? şi eu îi spun cine suntem, de unde venim, unde vrem să ajungem şi pentru că e deja seara, am avea nevoie de găzduire. Şi Preotul, bucuros, zice:

poftiţi la noi că veţi fi destul de obosiţi, mai cu seamă, copilul acesta e de mirare că a rezistat până aici!

vă mulţumesc, Preacucermice, dar e nevoie să mă prezint la postul de jandarmi, să se ştie că în noaptea aceasta, aici în sat găzduieşte un străin?

vai, nu e nevoie, fiule, zice el. în parohia sa preotul e în acelaşi timp o autoritate. Dar, poftiţi! Şi Părintele, foarte primitor, ne-a condus la casa sa, unde I-an

56

povestit ce s-a întâmplat cu noi în noaptea trecută cu Preotul de la Pucioasa, că doar se înţelege, că un hoţ de meserie nu umblă cu un copil mic după el. La care, Părintele nostru, zice: vă rog să nu-î luaţi în nume de rău pe Părintele G , dragul meu, că bietul de el e „Stan Păţitu”. A găzduit nişte străini, ce păreau a fi călători cinstiţi şi peste noapte i-a spart Biserica şi i-au furat de-acolo odoare de cult de mare preţ. S-a auzit de asta şi pe la noi, că vorba umblă de la om, la om.

După asta am continuat să vorbim de multe şi de toate şi am povestit Părintelui despre cele întâmplate cu mine şi tare s-a mai minunat. Când i-an spus dorinţa mea de a merge la mănăstire, bucuros, Sfinţia sa, zice:

dumnezeu să te binecuvânteze, fiule, şi să te primească în călugărie, să scapi de zbuciumul din lume şi să-ţi mântuieşti sufletul. Dar mai întâi trebuie să ştii, fiule, că la Curtea de Argeş e reşedinţă episcopală şi nu se primeşte decât călugări formaţi şi cu o pregătire în acest sens. Iar pe deasupra, mai e şi copilul la mijloc. Dar să nu deznădăjduieşti, că Dumnezeu e Bun şi mult milostiv şi nu te va lăsa, că sunt mănăstiri destule prin părţile astea. Să ai nădejde la Maica Domnului şi ai să vezi ce bine îţi va merge.

După asta, coana preoteasă, şi ea tare cumsecade, nea dat apă caldă de ne-am spălat, am stat la masă, nea oferit o cameră alăturată, ce parcă special era amenajată pentru oaspeţi ca noi. Şi ne-am odihnit, Domnule dragă, ca lumea, nu altceva.

Apoi, a doua zi, vineri 13 septembrie, ne-am luat zborul mai departe în speranţa deplină, că până-n seară vom fi ajunşi la Curtea de Argeş.

57

La plecarea de la casa parohială, Preotul ne-a dat un pacheţel şi un pol de parale şi ne-a binecuvântat şi ne-a sfătuit pe care drum să mergem să putem ajunge în ziua aceasta la ţinta noastră: „Marea operă a Meşterului Manole”.

Şi iarăşi la drum de parcă eram făcuţi numai să călătorim ca nişte nomazi. cam pe la ora prânzului, am făcut un popas la umbra unui pom, să gustăm ceva din cele ce ne dăduse Părintele din „Poeniţa”. Aici, Ancuţa mă întreabă:

aşa departe stă Tata Dumnezeu? Şi eu îi răspund:

dac-o vrea El, Ancuţa, tată, diseară ne odihnim la Casa Lui.

Când am desfăcut pachetul cu mâncare, am dat de pâine, măsline, halva şi struguri „Perla”. Ce mult s-a mai bucurat copilul de acestea!

în fine, după ce servim prânzul, pornim iarăşi. Acum, Ancuţa parcă avea aripi la picioare, mi-o lua înainte şi zicea: hai tată mai repede, că acolo este Tata Dumnezeu”, şi arăta cu degetul într-un punct nedefinit.

Pe mine, însă nu mă slăbeau gândurile: „Dacă nu era şi Ancuţa, mi-ar fi fost mult mai uşor şi aş fi ajuns aici cu o zi mai devreme. Şi oare să constituie acest copilaş o piedică aşa de mare încât să nu pot fi primit în mănăstire din pricina lui? dar cum a zis Părintele din „Poeniţa”: „Să ai nădejde la Maica Domnului, că nu vei fi lăsat cu nici un chip”.

în fine, ce-o fi, aia o fi şi hai mai departe. Şi am mers, Domnule dragă, peste nişte plaiuri aşa de minunate, încât am zis că numai atât de-ar fi în Raiul lui Dumnezeu şi e destul să nu mai mori în veci. Cu toate că era pe la mijlocul lui septembrie, iarba era însă verde ca mătasea, pomii încărcaţi de fructe coapte şi strugurii daţi în copt atârnau grei în boltele de viţă. Până şi atmosfera era îmbălsămată de parfumul roadelor aurii.

la Curtea de Argeş -

Ehe, Domnule dragă, să vedeţi că pe când soarele se rostogolea la vale spre orizont intram şi noi în Cetatea Domnitorului creştin Neagoe Basarab. Câtă bucurie avea Ancuţa, că aici se sfârşeşte călătoria noastră şi mai cu seamă că tot aici ne vom întâlni cu Tata Dumnezeu!

Ca să ajungem la Sfânta Mănăstire, am întrebat din loc în loc pe trecători, care ne-au îndrumat fără greş. Ehe şi când am intrat pe poarta dinspre Fântâna lui Manole, am avut impresia că am intrat în Paradis. O grădină frumoasă ca-n poveşti, cu arbori seculari, arbori decorativi, arbuşti, boscheţi

îngrijiţi şi rigole cu flori multicolore, ce arătau că aici e o mână de maestru în horticultură, nu glumă.

După aceste desăvârşite satisfacţii, ne apare-n faţă minunăţia minunăţiilor: Biserica lui Dumnezeu, ca o bijuterie nemaivăzută ce m-a copleşit de-a binelea. Am stat locului minute-n şir şi nu mă puteam sătura privind la acest monument ce părea a fi picat din cer. Ancuţa, ca un copil ce era, uitase de oboseala drumului şi a alergat înaintea mea, dând roată în jurul Bisericii şi apoi s-a oprit în faţa Baptisteriului privind cu nesaţ.

Şi fiind spre seară am mers la Biserica Paraclis, unde se săvârşea slujba vecerniei. Aici, văzând interiorul Sfântului Lăcaş şi personalul ce oficia slujba de seară,

59

mi-am putut da seama că nu e o mănăstire ca toate celelalte şi ca atare nu pot fi primit să rămân aici.

Aşa fiind situaţia, la sfârşitul vecerniei mi-am luat inima-n dinţi şi mă adresez preotului ce mi s-a părut a fi mai mare între ei. Era un Părinte Arhimandrit exarh peste câteva mănăstiri din părţile acelea, căruia în câteva cuvinte îi spun tot păsul meu. Sfinţia sa m-a ascultat cu răbdare şi în loc de răspuns, ne ia şi ne dă în primire călugărului ce sta de veghe la racla moaştelor Sfintei Muceniţe Filofteia. Acesta m-a lămurit de cum stau lucrurile şi m-a îndrumat zicând, că de vreme ce am plecat pe calea aceasta, să nu dau nici un pas înapoi, că Dumnezeu e tare bun şi sigur, mă va primi. Iar despre copil să nu-mi fac probleme, că Maica Domnului va avea grijă de el, numai să mă rog neîncetat, şi în continuare m-a îndrumat către latura aceasta de ţară, zicând: - „Dacă vrei linişte şi viaţă sfântă, mergi şi fă ascultare fără şovăială la o mănăstire oarecare din Valea Oltului, că, în definitiv, nu ar mai fi mult până acolo. Şi-apoi, îngerul Domnului vă va număra paşii făcuţi către cele plăcute lui Dumnezeu". După care, sfinţia sa ne dă în primire altuia mai tânăr, despre care am înţeles că era diacon. Acesta ne ia şi ne conduce într-o cămăruţă, unde ne-a adus şi ceva de am mâncat şi tot acolo am rămas de ne-am odihnit.

încă decuseară începuse să bată un vântuleţ şi peste noapte a tras o ploaie bună. A doua zi dimineaţa, sâmbătă 14 septembrie s-a ivit soarele arătând a fi o zi frumoasă şi am zis: „Ce să facem, să pornim la drum?" Şi uitândumă la Ancuţa mi s-a părut a fi totuşi obosită.

Apoi am mers în Biserică la Sfânta Filofteia şi am făcut o scurtă rugăciune, după care, Părintele ce era de

60

serviciu, ne spune că putem rămâne aici până luni. Şi aşa am făcut, că la drept vorbind, aici la Curtea de Argeş e locul de care nu te poţi despărţi cu una, cu două.

Şi-apoi, nu vă mai spun cât de frumos a fost şi cât de bine ne-am simţit în cele două zile cât am stat acolo. Slujbe Dumnezeieşti, predici minunate, înălţătoare şi personalul bisericesc cuvios şi blând.

în fine, în dimineaţa zilei de luni 16 septembrie, Părintele Arhimandrit Bartolomeu m-a sfătuit să merg la Mănăstirea Cozia, că la Frăsinei nu se putea din pricina Ancuţei. De altfel, sunt ele mănăstiri destule, dar în situaţia aceea că aveam copilul cu mine, COZIA a rămas în mintea mea ca obiectiv final.

De mers către Sfânta Lavră a lui Mircea cel Bătrân erau două drumuri: unul prin Râmnicu-Vâlcea şi altul, mai mult peste dealuri şi pe acesta l-am ales fiind mai auster. Şi ce ziceţi dumneavoastră, că trecând de-atunci atâţia ani, nu-mi mai aduc aminte decât de satele Valea Donului, Şuiei şi Sălătrucel, de unde apoi, am ajuns în oraşul Călimăneşti.

De altfel, dacă aş încerca să vorbesc cu de-amănuntul prin câte am trecut, ce fel de oameni şi locuri am văzut, ai avea, Domnule dragă, ce scrie acolo-n caietul dumitale mult şi bine. Aşa că, să trecem peste astea şi să legăm firul povestirii noastre începând cu ajunsii în cum i se mai zice - „Perla Oltului" călimăneşti. Şi să ştiţi că de la Curtea de Argeş şi până aici respectiv, până la Mănăstirea Cozia am făcut aproape patru zile, dormind pe la case de oameni credincioşi şi primitori.

61

ajuns în Călimăneşti -

Deci, după cum v-am spus, iată-ne ajunşi joi pe 19 septembrie 1946, cam pe la ora prânzului în Călimăneşti. Bunăoară, trecând prin oraş, ne-am oprit la Biserica din centru şi fiind încuiată, am stat pe scările acesteia şi am cugetat în sinea mea către Maica Domnului şi am rugat-o să nu fiu socotit ca un nebun ce mi-am luat lumea-n cap, că Ea fiind mult milostivă şi Maică a Judecătorului cel Preadrept, să mijlocească şi să mă ajute să -mi aflu un căpătâi pentru mine şi copil despre care, vă rog, să mă credeţi că uitasem de-a binelea că nu e al meu. Dar cu toate astea eram atât de îngrijorat

pentru el adică pentru Ancuţa că nu ştiu ce-aş fi fost în stare să fac s-o văd sănătoasă şi fericită.

Din altă ordine de idei, judecând cum se cuvine, oricine ar fi fost în locul meu, pe bună dreptate ar fi putut spune de la început: „Du-te fetiţo la tat-tu mare, că nu te recunosc”. Şi s-o fi băgat pe poarta lui să şi-o crească, că doar era nepoata lor nu a mea. Şi-apoi, de ce s-o cresc eu şi nu mama ei care a făcut-o? Şi pentru care ştiţi şi dumneavoastră, că nu mai aveam nici un simţământ. Vă amintiţi, doar că în timpul de aproape un an cât am stat acasă, n-am văzut-o vreodată şi nici n-aş fi vrut, că eram aşa cum eram: fără tată, fără mamă, invalid, repudiat de ai mei, dezolat complet şi închis în mine, fără vreo posibilitate de reabilitare. Doar gândul la drumul mănăstirii mă mai putea mângâia.

Dar, ce să zici, vedeţi şi dumneavoastră că aici în toate astea e ceva despre care nu pot să vă vorbesc. Nu mă ajută mintea pe cât ar trebui, că văzând fetiţa aceasta cu puritatea ei transparentă, îngerească, cu ochişorii ei

frumoşi şi dulci, cu priviri inocente, parcă-mi tot spunea neîncetat şi la tot pasul: „Nu mă lăsa”.

Şi cum noi oamenii suntem alcătuiţi dintr-o substanţă de taine, de pe două tărâmuri, pe de o parte ne grăbim să judecăm, ceea ce nu este bine, iar pe de alta să iertăm din dragoste, căci tâlcul existenţei noastre este dragostea. Şi-apoi fiind încredinţaţi că aşa a binevoit Dumnezeu cu mine, din iubire către Ancuţa, i-am iertat şi pe ei, că aşa citim: „Din iubire izvorăşte iertarea” şi de aceea am ţinut copilul după mine, timp de nouă zile şi am mers mai mult pe jos, poate chiar peste două sute de kilometri.

Dar iată că pe neştiute ne depărtăm de la făgaş. Ori, unde rămăsesem? A ba! dincolo de Olt în faţa Catedralei din Călimăneşti. D-apoi, Domnule dragă, când am ajuns în dreptul Primăriei, ne-a venit un miros puternic de friptură şi Ancuţa, recepţionând aroma, zice: - „Tată, mi-e foame!” Ce era să fac. Am coborât pe platoul din spate unde e piaţa şi acolo, din insuficienţă monetară, am cumpărat copilului doar o chifteluţă, un pahar de must dulce şi o pâinişoară. Din pâine şi din must am gustat şi eu, că doar şi eu eram flămând.

Apoi,revenind în strada principală, am aflat de la trecători că până la Mănăstirea Cozia nu mai aveam de mers decât vreo patru kilometri în susul Oltului.

La auzul acestora am uitat de toate şi am plecat glonţ de parcă zburam. Ne crescuseră aripi la picioare, nu altceva.

sfârşitul călătoriei -

Apoi, după mai puţin de o oră călătoria noastră a luat sfârşit. Ajunsesem la adevăratul cap de drum: „Sfânta

Mănăstire COZIA”. Las copilul jos, lepăd rucsacul din spate şi fac trei metanii cu închinăciuni la pământ, mulţumind lui Dumnezeu. Ancuţa văzând astea, s-a închinat şi ea, că o învăţasem cum să facă semnul Sfintei Cruci şi a încercat să facă metanii ca mine, dar nu se pricepea.

Când am dat să înaintăm pe pavaj spre Biserica lui Dumnezeu, am fost întâmpinaţi de un călugăr bătrân, care ne văzuse făcând metanii în pragul porţii şi de la distanţa de şase-şapte metri ne binecuvântează şi zice cu glas blajin: „Bine ai venit, frate Constantine!” Ah, Doamne! am exclamat eu ce-o mai fi şi asta?! Şi pe loc am amuţit şi am căzut la pământ plângând cu hohote. Fetiţa s-a speriat de mine şi a început şi ea să plângă tare. La acestea, Bătrânul, zâmbind cu duioşie, se apropie de copil şi mângâind-o, zice: - „Nu plânge Ancuţa, tată, că aici o să fie bine!”

Apoi a întins mâna şi m-a ajutat să mă ridic şi ne-a condus la Stăreţie fără să mă întrebe cine suntem, de unde venim, unde mergem, ce rost e cu noi şi care ne-ar fi doleanţele.

Pe când mergeam către Stăreţie, Bătrânul îmi zice: „Frate Constantine, mergem la Preacuviosul, ai grijă să spui lui toate, ca să ştie ce rost să-ţi croiască”. Eu, ce să zic, aş fi vrut să-l întreb de unde cunoaşte el numele meu şi al copilului, dar n-am avut destul curaj şi mai simţeam şi un nod în gât, care mă obliga să tac.

La Stăreţie, călugărul nostru ne-a introdus într-un salon mare cu o masă la mijloc şi cu mai multe scaune în jur. Aici am fost poftiţi să luăm loc şi să aşteptăm până ce vom fi chemaţi, iar dumnealui a intrat în altă încăpere

alăturată. în cele câteva minute de aşteptare, Ancuţa privea pe pereţi şi se minuna de mulţimea şi frumuseţea icoanelor şi a cărţilor din bibliotecă, iar eu mă rugam la Maica Domnului şi ziceam în gând: „Măicuţa Domnului şi Mântuitorului nostru, Te rog nu mă lipsi pe mine de ajutorul Tău, precum

nici eu nu am lăsat în neştire pe acest copilaş. Ai milă de mine, precum am avut şi eu milă de el şi l-am ocrotit pe cât mi-a fost în putinţă. Că Tu eşti Maica Milostivirii şi la al Tău ajutor aflăm scăpare!"

Şi apoi să fi trecut cel mult zece minute la mijloc şi călugărul acela apare din nou, se aşază pe unul din scaune şi zice:

numai oleacă, frate Constantine, că vine acuşa Părintele Stareţ. Şi după alte două-trei minute apare şi Părintele Stareţ un călugăr tot pe atâta de bătrân ca şi cel ce ne-a primit, dar, care avea pe piept un Crucifix ce-i atârna de gât cu lanţ auriu. Eu mă grăbesc să-i sărut mâna, iar Sfinţia sa mă binecuvântează. Apoi se adresează bătrânului ce ne-a adus aici, de parcă eu eram de altă naţie şi nu ne-am fi putut înţelege, dar tâlcul a fost să fie altul, că, de, ce să zici, aşa e în viaţa de Mănăstire. Multe, foarte multe taine sunt ascunse în umila asta de haină călugărească. Deci, Stareţul, grăi:

ia zi Părinte Eftimie, ce-ai vrut să-mi spui adineaori? şi acela deschizându-şi gura, zice:

blagosloviţi şi iertaţi, preacuvioase, că, acuşa să fie ca la o juma de ceas d-atunci şi eram la canon în chilie şi deodată mi se deschide uşa şi un călugăr tinerel, tinerel şi frumos la chip, nu l-am cunoscut nu era de-aici îmi porunceşte: „Părinte Eftimie, mergi şi primeşte pe fratele Constantin, că soseşte cu fetiţa Anca!" Şi până să

65

prind a-l întreba ceva, el a închis uşa şi a plecat. Eu, ca un slab de minte ce sunt, am ieşit şi am întâmpinat pe fratele precum mi-a fost poruncit. Mai departe va vorbi el despre sine, că eu sunt prost şi nu pricep nimic. Doar ştiţi că nu sunt bun de nimic, că uit de la mână pân-la gură!

După asta, Stareţul mi se adresează mie, zicând:

ia să auzim. Care-i baiul? şi eu mai înainte de a-i răspunde la întrebare, scot din buzunarul hainei toate actele şi i le pun în faţă, apoi îi zic:

preacuvioase Părinte, mă numesc Şerban Constantin,

vârsta, 25 de ani, din comuna judeţul am luat parte la front şi-n Răsărit şi-n Apus şi când am revenit la vatră, mi-am dat seama că nu sunt în stare să ţin piept multiplelor obligaţii ce se impun. Nu am părinţi, nu am familie şi aş vrea să intru în viaţa de mănăstire.

da, dar, mă întrerupe Stareţul în mănăstire se cer şi mai multe obligaţii. Şi dacă de la cele mai puţine te-ai substituit, cum, dar, vei face faţă celor de aici?

preacuvioase, mai zic eu aici, toţi au în mâinile lor sfintele metanii şi rugăciunea, iar acolo, cuţitul şi vrajba.

şi zici că n-ai familie, dar copilul? zice Bătrânul, având privirile peste certificatul de naştere al Ancuţei. cred că-i al meu, Preacuvioase!

deci, nu eşti poamă bună". Dar cu mama copilului, ce e? e căsătorită şi-i la casa ei.

şi de ce n-ai lăsat copilul în supravegherea mamei?

ea l-a abandonat, Preacuvioase, şi eu l-am luat cu mine, să-mi fie în locul Arhanghelului Rafail.

aha! Nu te putem primi.

vai de mine, Preacuvioase!

66

nu e vai de tine, că Arhanghelul Rafail o să te ducă înapoi de unde te-a adus.

preacuvioase Părinte,... Nu se poate... Ştiţi că....

Şi am dat să-i explic, să-l conving, să-l implor,dar n-a fost chip. Şi apoi, tot el, privind la certificatul de invaliditate, zice: d-apoi, Mănăstirea nu are nevoie de jumătăţi de oameni" şi eu, plângând, zic:

dar mi-e inima întreagă şi sufletul, deasemeni, că doar astea nu se pot înjumătăţi. şi iarăşi el şi mai hotărât: băiete, te duci aiurea să afli pe ai tăi, aici nu se poate! la acestea, mi s-au umplut ochii de lacrimile deznădejdei. Ancuţa văzându-mă, a dat şi ea drumul plânsului, iar eu privind către celălalt Bătrân, mai zic aşa într-o doară: păi, tocmai asta am făcut, Preacuvioase. Am plecat aiurea şi am nimerit la ai mei. Aşa a vrut Măicuţa Domnului, iar eu a trebuit să mă supun. Şi pe dată mi-am plecat capul pe pieptul Părintelui Eftimie, de parcă l-aş fi cunoscut de când lumea.

După asta, Domnule dragă, parcă-l văd pe Stareţ cum se ridică agale de pe scaun şi zice aşa ca pentru sine:

-îMda, e rezistent!" apoi, stă câteva clipe gânditor, după care se adresează iarăşi către călugărul celălalt şi zice: cheamă pe sora Tia. călugărul pleacă unde-a fost trimis. Stareţul intră-n biroul lui, iar eu cu Ancuţa rămânem în salon ca nişte obiecte lăsate-n ploaie aşa la voia soartei. La urmă am privit mai atent în ochii copilului şi parcă ceva mă sfredelea în adâncul sufletului şi nemaiputând rezista,

am dat frâu liber lacrimilor, iar Ancuţa s-a pus deodată pe plâns zgomotos.

Stareţul, auzind copilul plângând, a deschis uşa, să vadă ce se întâmplă şi ne-a surprins pe amândoi plângând

67

şi cum o ţineam pe Ancuţa la pieptul meu şi-i mângâiam perişorul şi zice oarecum mai cu blândeţe: - „Hai potoliţi-vă!” şi iarăşi închide uşa.

Şi am stat noi aşa ca la un sfert de ceas în aşteptarea verdictului. Era înspre seară, eram flămânzi, morţi de oboseală, nespălaţi şi ai nimănui. Unde să te duci? Ei, Părinte Stareţ, Părinte Stareţ, mă dai sfinţia ta pe uşă afară, dar eu voi intra pe fereastră şi de-aici tot nu voi pleca. Mă voi aşeza cu Ancuţa în unghiul cel mai dosnic, de Unde nu mă va mai scoate nici mama stareţului. Aşa numai cu o mână cum sunt, voi arăta tuturor că-mi voi merita codrul de mămăligă pe care-l voi împărţi cu Ancuţa.

D-apăi, cum vine asta? am văzut acolo-n curte câţiva cîini. Adică,... cum,... pe aceia care stau degeaba îi chemaţi şi le daţi să mănânce şi pe mine mă alungaţi? Nu! Asta nu se poate. Şi până la urma urmei, aici e Biserica lui Dumnezeu, Care a zis: - „Pe cel ce va veni la Mine, nu-l voi scoate afară!” Aşa că, Preacuvioase Părinte Stareţ mă dai Sfinţia ta afară, dar eu nu voi ieşi. Asta so ştii. Uite aşa!....

Şi cum zisei, Domnule dragă, cam după un sfert de ceas soseşte Părintele Eftimie şi din mers îmi zice:

- „Numai oleacă Constantine, tată” apoi deschide uşa biroului şi din prag, rosteşte:

- „Preacuvioase, am adus-o. E jos”.

mama Filofteia -

Ehe, acum e acum. Ce-o mai fi şi ce-om mai păţi,

Am mers, deci, cu toţii jos în curte. Acolo, o femeie bătrână se apropie de Stareţ şi-i sărută mâna. Apoi zice:

m-ai chemat Preacuvioase Părinte şi iată că am ghinit, la care, el răspunse, zicând:

mamă Filofteia, dumneata eşti singură cuc. Ai vrea să ai copilul acesta să-ţi ţină de urât? şi-i arată către Ancuţa că vei primi hrana necesară pentru el, de la noi şi vom avea grijă şi de altele ce va mai trebui.

Şi bătrâna, adică mama Tia, care nu prea stătea bine cu activitatea vizuală, se apropie de Ancuţa, să o poată vedea mai clar şi zice: — Vai, cuvioase Părinte! Aşa frumuseţe dă copil n-am văzut dă când mama m-a făcut! mânca-o-ar mamaia pă ea dă păpuşă. Zău că pă lângă asta, Preacuvioase, faceţi şi pomană cu mine!

bine, mamă Filofteia mai zise Stareţul. Dar uite ce e. Să nu mai pronunţi cuvântul „zău” că este jurământ greu, păgânesc şi e păcat.

aoleu, măiculiţă — făcu bătrâna să ştiţi că n-o să mai zic.

D-apoi, Domnule dragă, de-aici încolo începe o nouă etapă, că, să vedeţi, mi-au dat pentru locuit o cămăruţă acolea lângă grajd unde m-am instalat şi am mulţumit lui Dumnezeu, că am scăpat de grijile ce mă copleşeau şi a căror rezolvare mă depăşeau întru totul, fără să mai amintesc de celelalte neajunsuri făcute de semenii mei.

Prima noapte am dormit împreună cu Ancuţa la mama Tia. Asta, pentru aclimatizarea copilului la noua ei locuinţă şi pentru faptul că la chilioară mai trebuiau făcute nişte amenajări.

D-apăi, fiind obosiţi de drum, am dormit „buştean” şi n-am ştiut că în noaptea aceea a nins. Tocmai dimineaţa când m-a trezit dangătul clopotelor, am văzut că afară totul era înveşmântat în alb, de parcă mi-ar fi dat de înţeles, că de-acum totul s-ar fi limpezit. Că toate sunt clare ca zăpada, ca lumina zilei.

Dar, să vedeţi că zăpada căzută-n noaptea aceea, cu toată frumuseţea ei, n-a durat mult, că peste zi s-a şi topit. Şi Domnule dragă, se înţelege că şi pe mine m-a dat în primire la cineva. Şi cine credeţi că era acel cineva? Chiar Părintele Eftimie. Părintele Eftimie avea în administrarea sa grajdurile, că Mănăstirea Cozia ţinea peatunci vreo patru vaci cu lapte, o pereche de boi, una de cai, car, căruţă, teleguţă,... Dar acuma, ce să zici că s-a modernizat, dom-le, are în locul ălora, tractor cu remorcă şi plug, maşină d-aia „Aro” şi dacă nu mă-nşel, chiar şi „Dacia”. Ehe, te joci? Toate după timp şi asta e. Oho! Şin vremea aia încălzirea interioarelor se făcea cu sobe şi foc de lemne, că Mănăstirea avea câteva hectare de pădure şi păşuni, dar acuma au calorifere cu încălzire de la o centrală termică, că, vorb-aia, mina de cărbuni e acolea la Lotru.

la îngrijirea animalelor -

D-apoi, eu numai cu o mână aşa cum mă vedeţi, îngrijeam de vaci, le ţesălam, le scoteam gunoiul afară cu furca, le aşterneam paie curate, le dădeam fân şi apă şi le duceam la păscut, că doar aţi văzut şi dumneavoastră, că p-aici sunt destule pajişti, numai vaci să fie.

Pentru boi şi cai mai era un frate de mănăstire care îngrijea de ele. Până să fiu eu acolo, Părintele Eftimie era

cu vacile şi cu supravegherea celorlalte, dar sfinţia sa fiind obosit de vârstă, venirea mea acolo a fost chiar la ţanc. Despre mine, aş putea spune că nimic nu mi-a fost greu. Ba m-am simţit de minune. Şi nu-i de mirare, că doar acasă la părinţi avusesem şi vaci şi boi şi cai. Chiar şi în armată am avut cai. Şi-apoi, aici la Mănăstire nici că mi-ar mai fi trebuit ceva. Aş putea spune că eram chiar fericit, că, ce mare lucru e să îngrijeşti de câteva capete de vită şi de rest să nu te doară capul? d-apăi colea Biserica, acolo chilia, dincolo grajdul, mai colea trapeza, adică sala de mese,.... Să tot trăieşti, Domnule dragă, numai în cântec, în ritm de toacă şi rugăciune continuă.

Ehe şi ce să zici, asta ar fi aspectul de suprafaţă al vieţii de mănăstire, dar vedeţi dumneavoastră că tocmai aici se ascunde frontul de luptă. Lupta aceea nevăzută şi cumplită. Aici e zona ispitelor şi sâcâielilor care caută să te scoată din răbdări. Călugărul şi orice suflet de creştin, care are ca scop neclintit mântuirea şi nădejdea la Dumnezeu, trece fără dificultăţi prin toate acestea şi-şi vede de drumul lui către Mântuitorul Hristos.

E drept că şi eu am avut de înfruntat multe neajunsuri, că nimeni nu e scutit de astea. Dar ce să zici, nu puteam ţine pasul cu toţi ceilalţi. Nu eram întreg ca ei şi de aceea am fost nevoit să înghit multă papară amară.

Şi cu cât nu pricepeam de ce tocmai aici să aibă loc bântuielile de tot felul, cu atât amărăciunea îşi făcea mai mult efectul. Ehe şi mai târziu am înţeles, că în mănăstire neică, trebuie să fii prost, ca să fii înţelept. Să osteneşti şi zi şi noapte, să ajungi să te odihneşti în veşnicie. să rabzi foamea, setea, gerul, arşiţa, prigoana , să obţii desfătarea Raiului. Să rabzi în tăcere şi linişte sufletească

toate injuriile, blasfemiile, nedreptăţile, să poţi fi mângâiat de Domnul Hristos.

Când ajungi să înţelegi toate acestea, care la prima vedere par a fi numai paradoxuri, atunci îţi vei da seama că tocmai aceasta e logica noastră monahală şi climatul în care lucrează dreptatea lui Dumnezeu. Şi vă rog să nu uitaţi, Domnule dragă, că la baza regulei de viaţă şi a credinţei noastre stă nemuritoarea „Predică de pe munte" a Mântuitorului nostru cu cele nouă Fericiri. Şi asta e.

D-apoi, hai să vedeţi ce a mai fost cu Ancuţa , că drăguţa de ea, foarte degrabă s-a obişnuit cu mămaia Tia. Mămaia Tia îşi avea căsuţa chiar peste drum de grajdurile Mănăstirii prima de lângă cimitirul din vecinătatea Bolniţei lui Radu Paisie. Avea văcuţa ei, grădina ei, câteva găinuşe care-i mai scăpau câte-un ouţ şi se-ndeletnicea cu torsul lânii. Mai înainte de a i se diminua vederea, lucra pentru lumea din sat mănuşi, ciorapi, flanele, cojocele,... Dar acum nu mai poate. S-a dus ce-a fost. Odată cu trecerea timpului şi mama Filofteia şi-a adăugat în spate povara anilor şi greul vieţii. De acum trebuie să se mulţumească cu ce le mai scapă printre degete celor cărora, ea, bătrâna le toarce câte-un fuior şi din mila Mănăstirii acesteia. Dar, ce-i drept, e drept şi mama Tia este nelipsită de la muncile din grădina Mănăstirii, ajută la strânsul fânului, la mulsul vacilor şi la multe alte treburi. Şi de aceea Părintele Stareţ a avut-o în vedere când am apărut eu cu Ancuţa în fluxul de viaţă al acestei Mănăstiri.

Ancuţa noastră, una, două, trecea drumul şi venea la mine. De altfel şi eu treceam drumul de două, trei ori pe

zi dezi duceam de-ale gurii. Mânca împreună cu mama Tia şi ce-i duceam eu şi ce gătea bătrâna, că ştiţi şi Dumneavoastră, că avea văcuţa ei. Şi ce să vă spun, că se îngăduiau şi se iubeau de parcă erau făcute una pentru alta.

Pe vremea aceea şoseaua nu era asfaltată şi nici maşini multe ca acum nu erau. Rar când mai trecea câte-un autocamion pe-acolo, cu toate că drumul acela face legătura cu Transilvania şi e vechi, vechi de tot, din moşistrămoşi. Chiar de la Traian şi Decebal.

D-apoi zilele au trecut, a venit iarna, după iarnă primăvara şi între timp. Părintele Stareţ, având toate actele mele şi ale Ancuţei, acolo la Cancelarie, a comunicat prin corespondenţă cu satul meu şi

aceia au trimis documentul de care avea nevoie Mănăstirea pentru mine. Astfel s-a ştiut la comună despre mine şi Ancuţa unde ne aflăm.

Ehe şi după cum vă spuneam, timpul a trecut şi aici la Mănăstire nimic deosebit. Doar când şi când câte-un călugăr era mutat la altă mănăstire dintr-o dispoziţie oarecare şi mai venea din lume câte-un tânăr din dorinţa de a îmbrăca haina călugăriei şi atâta tot. Dintre cei înrolaţi aici, aşa la câte-o sărbătoare mai acătării, erau avansaţi la o treaptă superioară a ierarhiei monahale.

De altfel ştiţi şi Dumneavoastră, că în mănăstire există o disciplină la centimă. Precum şi în armată e o disciplină severă. Numai că în armată e o disciplină din constrângere, în timp ce în mănăstire disciplina e din convingere şi la baza căreia stă dragostea. Şi asta e deosebirea.

hainele s-au rupt -

Ehe şi odată cu trecerea vremii se înţelege trecem şi noi şi mai cu deosebire hainele de pe noi. Aşa că ajunsesem ca în tot timpul să am ce cârpi. Peticile de pe mine se înmulţeau de la o zi la alta şi Părintele Stareţ, nici gând n-avea să-mi dea şi mie ceva de îmbrăcat, măcar cât de vechi. Să merg la Sfinţia sa să-i spun de asta, nu prea îndrăzneam. Eu eram aici ca cioara pe cracă şi cu copilul după mine. Şi încă nu puteam da uitării nici vorbele alea ce mi le-a zis când am venit la Mănăstire: „Nu eşti poamă bună!” Dar, numai Dumnezeu ştie în ce măsură sunt sau nu sunt „poamă bună”.

Şi apoi, Domnule dragă, nu atât pentru faptul că-mi pecetluisem un astfel de calificativ, dar, după cum v-am mai spus adineaori, că mă aflam ca cioara pe gard şi oricând miar fi putut zice: „ia-ţi copilul şi du-te de unde ai venit şi-ţi descurcă iţele, că noi nu te mai putem ţine!” Dar, până una, alta, am mers la chilia Părintelui Eftimie cu gândul să-l rog să pună o vorbă bună pentru mine şi zic: - „Părinte Eftimie, ia uită-te la mine şi vezi că nu se mai ţine petic de petic!”

nu-ţi stă rău aşa cum eşti, frate Constantine mă întâmpină Părintele meu. şi asta nu e un motiv să te plângi. Uite aici; ia ăştia şi-ţi completează peticile mai zise el şi-mi dă o zdreanţă care fusese cândva nişte pantaloni şi din care rămăsese numai betelia, tivul şi manşetele, că din rest îşi făcuse sfinţia sa petice. îi iau, mă uit la ei, mulţumesc Bătrânului pentru bunăvoinţă şi mai zic aşa în ciudă: „Pe alţii care au venit aici în urma mea i-a îmbrăcat şi pe mine mă ţine ca pe un cerşetor”. La care, Părintele Eftimie mă săgetează cu privirile de parcă zisesem cine ştie ce ocară, şi grăi:

nu mă aşteptam la dumneata să cârteşti împotriva fraţilor!

vai de mine Cuvioase, nu cârtesc împotriva nimănui, ci zic, de ce nu mă înţoleşte şi pe mine Părintele Stareţ, cum a înţolit pe alţii?

Apoi, Bătrânul rosteşte cu durere:

socotesc că e destul. Văd că te afunzi în păcatul cârtirii şi al invidiei. Mergi degrabă la Duhovnic şi te spovedeşte, că altfel superi pe Dumnezeu şi tare mă mâhneşti.

La vorbele Bătrânului m-am umplut de ciudă, că nu reuşisem să mă fac înţeles şi pentru că începusem să-mi cam pierd măsura în faţa Părintelui meu.

După asta am mers la chilie şi cercetând darul primit de la Părintele Eftimie, mi-am dat seama că n-am de unde să scot un petic ca lumea şi m-am hotărât să rămân aşa pânăntr-o zi când ar fi urmat să nu mai pot ieşi din casă din pricina îmbrăcămintei. Dar, tot eu mă gândeam şi vă daţi şi Dumneavoastră seama, că de-ar fi fost să aştept ziua în care nu aş mai fi putut ieşi din chilie, d-apoi nici la Biserică, nici la masă nu aş mai fi putut merge. Aşa că fui nevoit să-mi iau inima-n dinţi şi să i-o spun Stareţului pe şleau, ce are de gând cu mine? Zis şi făcut. Ce-o fi, aia o fi! Doar nu m-o omorî. Să mă dea pe poartă afară? N-are decât. Eu n-am să vreau să plec şi pace! Asta e.

D-apoi, Domnule dragă, să vedeţi ce-a mai urmat, că într-o dimineaţă dinspre toamna lui 47 când se apropia anul de stat în Mănăstire, după ce am terminat cu treburile la grajd, mi-am spălat mâinile, mi-am dat cu apă pe faţă şi hai în faţa Părintelui Stareţ. Sfinţia sa când m-a văzut, zice scurt:

ha! credeam că eşti plecat de mult din Mănăstire! şi eu care prinsesem ceva rădăcini, zic arătând către hainele de pe mine:

oare e posibil să ies de-aici în costumaţia asta Preacuvioase Părinte Stareţ! şi el zâmbind îmi mai plasează aşa în glumă şi vorbele astea:

- „Păi, eşti destul de elegant!” şi dacă Sfinţia sa s-a pus pe şotii, am prins curaj şi m-am angajat în baraj de vorbe şi am zis:

de-ar fi să ies în stradă în ţinuta asta, pe loc m-ar înhăţa Poliţia, crezând că cine ştie din ce lume sumt picat aici. Apoi iar Stareţul:

păi, hai să lăsăm glumele, Constantine, tată, şi să vedem ce mai e de făcut. Uite ce zic eu. Trebuie să te duci neapărat la satul dumitale să lămureşti situaţia cu copilul, cu soţia şi poate reuşeşti ceva şi cu pensia de invalid de război. Ai, ce zici?

preacuvioase, zic eu dumnezeu ştie că nevastă n-am avut vreodată şi de copil n-aş vrea să mă despart. Iar cu pensia,... cu pensia aranjaţi Sfinţia voastră, că eu nu mă pricep.

hm! Iţele-s prea încurcate. Dar, cine ţi-e Duhovnic?

păi, cine să fie, decât Părintele Nichita, că alt duhovnic nu mai e aici.

aha! Ia cheamă-l încoace.

părintele Nichita -

Apoi, tot într-o fugă am mers la Părintele Nichita şi l-am adus în „dinţi” în faţa Egumenului nostru. El, adică Avva, se uită alternativ şi la mine şi la Duhovnic, ne măsoară cu privirile şi-apoi ia pe Părintele Nichita şi intră-n Cabinetul Stăreţiei, iar eu am rămas solitar în salon. Ce-or fi vorbit Sfinţiile lor acolo, nu ştiu, că au stat aproape o jumătate de ceas.

În vremea asta mă tot gândeam şi ziceam în sinea mea: „Doamne, de ce l-o fi chemat tocmai pe Duhovnic şi nu pe unul din Consilieri care îi erau mai apropiaţi? Nu cumva Părintele Nichita să-i destăinuie Stareţului adevărul despre mine? Că Sfinţia sa, ca Duhovnic, cunoştea taina vieţii mele şi a Ancuţei. Precum şi pe aceea că între mine şi mama fetiţei n-au existat relaţii, decât o vagă prietenie şi asta, oho, cu vreo doi ani înainte de a fi copilul.

Şi să vedeţi. Domnule dragă, aşa după cum vă spuneam, au reapărut în salon după aproape o juma de oră şi Părintele ăl mare, îmi zice cu glas poruncitor:

- „Ia, frate Constantine, mergi repede la grajd şi înhamă calul la şaretă”.

Şi cum ştiţi şi Dumneavoastră, că în Mănăstire ca şi-n armată ordinul nu se discută, ci se execută, am mers şi fără şovăială am făcut ceea ce mi-a fost poruncit.

Şi, să vedeţi; Dac-am adus şareta, s-au urcat amândoi şi hi la drum în josul apei. Şi după asta n-am mai ştiut ce a urmat, că abia la vreo două săptămâni mă pomenesc că, sunt chemat iar la Stăreţie. De ce mai m-o fi chemând Doamne, şi cum să mă arăt acolo aşa jerpelit? că mi se vedeau genunchii goi, până şi izmenele mi se făcuseră praf, încât nu mai aveam ce spăla de ele. Ce era să fac? Să iau rasa Părintelui Eftimie pe mine să-mi acoper goliciunea, nu se putea. Era penibil. Călcare de canon, nu aveam voie să îmbrac nimic din ce e călugăresc,

pentru că eu nu eram în Mănăstire decât un mirean oarecare.

Şi ce credeţi c-am făcut? aveam acolo în grajd, după uşă, pusă-n cui, o pătură veche, mai precis, o jumătate de pătură ce o ţineam să învelesc viţeii atunci când sunt cruzi. Am luat-o şi cu un capăt de sfoară mi-am legat-o dinainte ca pe un şorţ de protecţie şi aşa m-am dus şi m-am prezentat în faţa Părintelui Stareţ.

Şi el, cum mă vede, zice cu ton hotărât:

ia frate Constantine, să te pregăteşti de drum. Mergi de te laie şi te primeneşte, că, uite, ţi-am cumpărat de toate, să te-mbraci de la piele. îţi dăm bani de drum şi vezi că ai tren mâine până-n prânz la ora 10^{45} din Gara Călimăneşti. Şi să nu te-ntorci până nu-ţi descurci situaţia. Fata, deocamdată, va rămâne aci la mama Filofteia şi vom avea grijă de ea până la limpezirea apelor. Deci, grăbeşte de te pregăteşte să limpezeşti apele!

La auzul acestora am rămas stană de piatră. Ce să fac? încotro s-apuc? Eu, pur şi simplu, nu aveam ce limpezi. Nu tulburasem nimic. Şi dacă totuşi era ceva tulburat, nu era din vina mea. Şi limpezirea acestei situaţii, cere deschiderea unei acţiuni judecătoreşti. Ori, cine s-o facă p-asta? Eu? Doamne fereşte!

fuga din faţa Preacuviosului -

Şi iată-mă, Domnule dragă, pus într-o cumpănă grea şi neputând să-mi găsesc o soluţie de moment am pus în aplicare metoda aceea clasică de care m-am folosit când

eram copil şi m-a bătut învăţătorul. Adică, am fugit. Am fugit din faţa Stareţului lăsând acolo pachetul cu tot ce-mi cumpărase Sfinţia sa.

Desigur că ăsta e un gest copilăresc şi poate că mă şi judecaţi pentru asta, Domnule dragă, dar vă

rog să vă puneţi în situaţia mea, privind starea socială de-atunci şi pe cea sufletească şi veţi vedea că am fost covârşit până peste cap şi altă ieşire nu puteam afla decât fuga la Dumnezeu. Cel puţin aşa am gândit eu şi aşa gândesc şi acum. Văd că vă uitaţi la mine ca la un blid gol, dar ce să-i faci, ăsta sunt.

în fuga mea aş fi vrut să mă pitesc în Paraclisul de sud, dar aşa ar fi trebuit să trec prin Muzeul Mănăstirii şi acolo totdeauna trebuia să fie cineva. Şi-atunci am luat-o prin spatele Bisericii mari, intru pe uşa din colţul corpului de chilii dinspre bucătăria Brâncovenească şi urc scările în grabă ca o pisică să nu fac zgomot şi mă afund în Paraclisul de Nord, în locul cel mai retras. Acolo, am căzut la Icoana Preasfimtei Născătoare de Dumnezeu şi cum eram încă tânăr, deodată m-a podidit plânsul. Şi încă ce plâns?! Şi am început să mă rog, zicând: „împărăteasa mea cea prea bună şi scăparea mea, nu mă lăsa pradă deznădejdei pe mine păcătosul. Milostivă Doamnă, vezi-mă că sunt neajutorat, pleacă urechea Ta şi auzi suspinul meu. Vino degrab şi descurcă Tu, ceea ce e încurcat, lămureşte ce e nelămurit şi limpezeşte ce e tulburat. De sunt vinovat, pedepseşte-mă cu milă şi cu îndurări. De mă aflu fără vină, scoate-mă din necaz, de sunt slab, întăreşte-mă, căci numai Tu Stăpâna mea de Dumnezeu Născătoare ştii că nu din laşitate fug, ci din curăţia inimii mele fug, că mi-e oroare să ajung să calc pe scările tribunalelor şi să-mi încarc sufletul cu nedreptele judecăţi omeneşti. Deci, auzi-mă Mărită Doamnă, Stăpâna îngerilor şi Milostiva pământenilor, vino degrab şi ajută-mă!" - „Şi Tu Dumnezei escule Prunc, dulcele meu Iisus, care ai binevoit a Te naşte cu trup, din Preacurata şi Pururea Fecioară, Maica Ta şi Care singur eşti Judecător Drept, vino şi judecă drept pricina mea şi nu mă lăsa de ruşine în faţa oamenilor. Tu care ai fost cândva Prunc şi ai petrecut împreună cu pruncii oamenilor, nu lăsa în uitare pe prunca Ancuţa, fii cu ea şi sprijineşte-o precum vrei Tu. De este voia Ta să rămână cu mine, o primesc cu dragoste, dar Te rog nu mă lipsi de marele dar al călugăriei, pe care-l doresc cu însetare şi de care nu ştiu de voi fi vreodată vrednic. Şi de vrei Tu să fie acest copil cu părinţii care au născut-o, facă-se voia Ta, numai n-o lipsi nici pe ea de sprijinul Tău, că Tu eşti izvorul sfinţeniei şi al milostivirii şi numai Ţie se cuvine a ne închina. Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi totdeauna în veci de veci. Amin!"

După astea am luat Cartea Psalmilor şi am citit acolo în faţa Dumnezeiescului Altar în suspine şi lacrimi mult şi bine, încât uitasem de mine, uitasem de Stareţ, uitasem de vaci, uitasem de tot. Ce se petrecea în cele de afară, nu ştiu şi aproape că nici nu mă interesa. Mă simţeam foarte bine în Casa lui Dumnezeu, numai că, şederea mea acolo nu putea fi prelungită la infinit. Conştiinţa a început să mă mustre. Am lăsat animalele flămânde şi însetate, am fugit de ascultare, am ignorat superioritatea Părintelui Stareţ,.... Dar, ce era să fac? spuneţi şi Dumneavoastră. Eram eu omul acela care să mă războiesc cu cei ce încurcaseră treburile astea? Aveam eu bani de aruncat în

vânt târându-i prin tribunale? Şi în cele din urmă ce probe şi ce martori aş fi putut avea în apărarea mea?.... Şi tot frământându-mi mintea cu fel de fel de probleme de genul acesta şi negăsindu-mi un răspuns care mi-ar fi putut aduce cât de cât o consolare, m-am văzut deodată aruncat într-un noian de deznădejde şi dă-i neică iarăşi drumul la plâns.

Apoi, m-am dus din nou în faţa Icoanei Maicii Domnului, mi-am plecat genunchii şi n-am mai putut să mă rog, dar am plâns în hohote ca un copil, că ştia, ea, Maica Domnului tot necazul meu. Nu mai era nevoie să i-l mai spun eu. Şi să vedeţi dumneavoastră, Domnule dragă, mă pomenesc deodată că cineva mă apasă pe umărul stâng şi mă întreabă: - „De ce plângi? când mă uit să văd cine e, cine credeţi că era? chiar Părintele Stareţ! da, chiar el în persoană. Cum m-a dibuit, şi cum a venit până lângă mine fără să-i aud paşii, nu ştiu. Ce-i drept, e drept, că şi eu cu plânsul ăla zgomotos n-aveam cum să mai aud altceva în jurul meu. Şi, îmi zice, mustrându-mă cu blândeţe:

- „Zici că ai făcut războiul şi-ntr-o parte şi-n alta şi acum plângi ca o muiere?! doar nu te-a bătut nimeni, să ai motiv să uzi coada pisicii. Ar trebui să fii mai bărbat, măi frate Constantine! Ridică-te şi hai să vedem ce e de făcut".

în sala de judecată -

Şi, Domnule dragă, aici, nu ştiu cum, dar mi-a venit aşa o rază de curaj şi am găsit cu cale că aş putea să-mi

frâng starea de slăbiciune şi mi-am zis în gând, ce-o fi, aia o fi şi orice-ar fi, din Mănăstire nu plec. Şi asta ştiţi că am mai spus-o eu.

Deci, iată-mă din nou în sala de judecată, adică în salonul de primire al Stăreţiei şi Bătrânul grăi către mine:

- „Ia spune, de ce-ai fugit de la faţa mea? De ce mă îngrijorezi? Cumva vina ta este aşa de mare încât nu ţi-e cu putinţă să ieşi din încurcătură?” La care, eu îi răspund: preacuvioase Părinte, sunt prea tânăr pentru câte am îndurat. Eu, de altfel, nu am încurcat nimic la viaţa mea şi cu nimic nu mă ştiu să fiu vinovat de ceva, decât aceea că exist încă în lumea aceasta.

cu atât mai mult că te ştii nevinovat, ar trebui să te duci să ceri de la mama copilului un zapis că renunţă la tine. înscrisul să fie întărit cu ştampila Primăriei că altfel, nu se poate. Poţi să stai tu la Mănăstire mult şi bine şi în rândul celorlalţi o să intri, ăhă, nu se ştie când. Şi eu îl întâmpin cu asta:

numai pentru atâta lucru să mă arunc în gura lor, Preacuvioase Părinte. Nu s-ar putea rezolva asta prin poştă? da, cu înscrisul s-ar putea, dar cu copilul, vezi bine; nu se poate expedia prin poştă.

Preacuvioase, mai zic eu, îmi este cu neputinţă să fac călătoria aceasta,... ştiţi,

cum vine asta? mă întrerupse Bătrânul. Ai venit aici pe jos şi înapoi cu trenul ţi-e cu neputinţă să faci caleantoarsă? Aşa crezi tu, că ai să stai în Mănăstire, fugind de ascultare?... Hai, du-te repede şi te îmbăiază, îmbracă-te cu astea, poftim şi bani pentru bilete de călătorie şi ce ţi-o mai trebui şi nu uita, că trenul de unşpe fără un sfert nu te aşteaptă. Treci pe-aici mâine dimineaţa să iei

binecuvântarea şi să nu te mai întorci, până nu-ţi rezolvi situaţia ta şi a copilului. E clar? Şi eu, la astea, ca să mai tărăgănez, mai zic:

iertat să-mi fie Preacuvioase Părinte, dar hainele astea n-o să-mi vină bine. Trebuia să mă luaţi şi pe mine la cumpărarea lor, vedeţi că sunt cam deşirat încât ajung cu mâna la streaşina casei.

ei, nu-i chiar aşa, zice el. N-ai decât un metru optzeci. Şi-apoi, de ce crezi că l-am luat pe Părintele Nichita? Ce crezi că nu vam măsurat eu cu privirea şi am văzut că sunteţi la fel? când stăteaţi alăturea, eraţi ca două minarete de geamii turceşti. Şi asta e frate Constantine. Ar fi păcat să nu te străduieşti să-ţi clarifici situaţia. Doar ştii că în Mănăstire n-ai cum să fii cu copil după dumneata. Mai cu seamă că e de parte femeiască. Mâine, poimâine va trebui să meargă la şcoală, va avea nevoie de multe şi de toate şi mai ales de priviri calde, părinteşti şi de protecţie, că, de, e de parte femeiască. Şi asta-i tot.... Hai, gata, du-te şi fă ce ţi-am spus, că şi eu trebuie să mă duc să-mi pun cenuşă pe cap şi să postesc trei zile, că m-am încărcat de păcate vorbind atâta cu dumneata!”

îngândurat -

D-apoi, Domnule dragă, după asta am plecat din faţa Stareţului, cu gândurile mai răvăşite ca oricând. Nu ştiam încotro s-oapuc. Desigur, Bătrânul avea dreptate, dar eu nu mă puteam hotărî să fac ce de altfel ar fi trebuit să fac. Şi până una-alta mai întâi am mers la grajd unde

bietele animale mugeau de zor şi cu capetele întoarse către mine. Erau flămânde şi însetate, că, de, se apropia ora prânzului şi eu încă nu le dădusem la păşunat. Repede le scot afară şi să le fi văzut cum tot într-o fugă au tras la apă. Le dăduse foamea-n sete. Apoi le-am îndrumat către livadă. Eu eram aşa cu şorţul acela de pătură dinainte şi flămând lihnit că nu mâncasem nimic, dar mia prins bine aşa cu stomacul gol, că mi-a fost mai uşor să gândesc la Dumnezeu. Stând acolo jos pe iarbă mi se perinda prin faţa ochilor, în imaginaţie, cum trec orele unele după altele şi noaptea aceea cum se duce-n zbor spre depărtări de apusuri şi cum pe mine mă lasă pe punctul de,... să plec?... să nu plec?... Obligat? da, sunt obligat să-mi iau zborul către satul meu! Dar, nu, asta n-am s-o fac. Ia-mă Doamne din lumea aceasta să scap de toate necazurile, O! nu. Nu mă lua, că Ancuţa, mititica de ea, n-ar mai avea pe nimeni. Aşa că, totuşi e bine să trăieşti, aşacum o vrea Dumnezeu.

în fine, hai să lăsăm imaginaţia asta prăpăstioasă şi copilărească şi să revenim la realitate.

Deci, suntem acolo pe păşune; d-apoi, bietele văcuţe, Domnule dragă, să le fi văzut cum rupeau iarba de parcă nu mai mâncaseră de când hăul. Ele, de altfel, n-au nici o grijă, decât să mănânce şi să doarmă. Dar cu omul e altceva! Omul trebuie să se depărteze cât mai mult de partea animalică, adică de mâncare, de băutură şi trândăvie, să fugă de răutate şi să-şi cultive în firea sa smerenia şi dragostea, gândind numai la ceasul morţii lui, de care e sigur că va veni. Cum şi când? Asta numai Bunul Dumnezeu ştie. Noi, oamenii, datori suntem să fim treji şi cu rugăciunea în minte, că altă scăpare nu-i. Mai cu seamă când inima ni-e plină de amărăciune trebuie să ne-o îndulcim cu rugăciune.

Şi asta e, Domnule dragă, să nu ni se pară lucru de glumă, că ne înşelăm amarnic, timpul trecut, e timp pierdut şi posibilitate de recuperare a timpului pierdut nu aflăm decât prin căinţă, milostenie

şi rugăciune neîncetată. D-apoi, eu, Domnule şi frate dragă, fiind acolo singur, copleşit de gânduri amare, mi-am adus aminte de vorbele Părintelui Postelnicu din Poeniţa când a zis: „Să ai nădejde la Maica Domnului şi ai să vezi ce bine îţi va merge!" Aşa că mi-am făcut un refugiu din starea sufletească în care mă aflam şi am ridicat mintea mea la Măicuţa Domnului, rostind cu glas domol „Stăpâna mea de Dumnezeu Născătoare şi Prea milostivă Doamnă, grăbeşte şi vino de mă ajută că tare greu mă apasă jugul supărărilor şi eu nefericitul şi slabul de minte, nu pot şi nu mă pricep cum să le depărtez de la mine. Vezi-mă Preacurată Fecioară, Care ai născut pe Dumnezeu cu trup şi cu puterea ce-ţi este dată, slobozeşte-mă pe mine robul Tău din toate necazurile ce m-au împresurat, că numai la Tine, după Dumnezeu se cuvine a alerga eu păcătosul, cel ce sunt covârşit de valurile ispitelor. Nu mă lăsa, Te rog, Preabună Doamnă, vino acum şi nu întârzia, pentru Numele cel! Preadulce al Fiului Tău şi Dumnezeului nostru, căruia se cuvine toată cinstea şi mărirea acum şi pururea şi în vecii, vecilor, Amin!"

Şi tot aşa mi-am consumat timpul cu fel de fel de gânduri, care mă apăsau fără încetare. Când mă simţeam că mă afund în negurile cele mai de jos, când mă agăţam de toartele Cerului. Şi uite aşa mi-a trecut ziua, că mă

pomenesc deodată spre seară, când vitele erau tobă de sătule, ugerile le atârnau ca nişte căldări grele şi nu mai vroiau să mănânce. Le era sete. După asta le-am adăpat şi le-am dus la grajdi.

D-apoi, Domnule dragă, cu toate că nu muncisem în ziua aceea, mă simţeam atât de istovit , de nu vă daţi seama. E drept că-mi lipsea liniştea cea lăuntrică şi afară de asta eram şi flămând că, păcatele mele, pe-atunci nu ajunsesem la măsura să pot renunţa la potol mai mult de câteva ceasuri.

Ehe, şi să vedeţi, că deşi eram aproape convins că n-am să vreau să plec la satul meu natal, m-am pregătit totuşi; adică m-am îmbăiat şi mi-am aranjat hainele cele noi, pe care, mai întâi le-am probat atât hainele cât şi încălţămintea şi aşa de bine mi s-au potrivit, că m-am mirat de iscusinţa Părintelui Stareţ.

Dar, precum ştiţi şi dumneavoastră, toate acestea nu puteau constitui momeala care să mă poată scoate din Mănăstire. Hotărârea mea era fermă şi nimeni n-ar fi reuşit să-mi sfarme cazemata încăpăţânării mele.

la priveghere -

Şi pentru că nu eram sigur că ceea ce fac e sau nu după voia lui Dumnezeu, am mers la Avva Eftimie pentru sfat şi am spus lui cu de-amănuntul tot păsul meu şi Sfinţia sa a zis: - „Fiule, iată ce trebuie să facem noi; trecem peste cină şi vom petrece noaptea aceasta în rugăciune aici în chilie la mine şi Bunul Dumnezeu să hotărască precum va găsi de cuviinţă".

D-apoi, Domnule dragă, o altă soluţie mai bună decât asta, nici că se putea. M-am bucurat mult de Părintele meu, că sentimentele lui se asociau cu ale mele şi mai cu seamă, vroia să mă ajute cu ceea ce de altfel, avea din belşug: „RUGĂCIUNEA".

Aşa că , mai întâi am mers de mi-am rezolvat treburile de seară la grajd, apoi mi-am spălat mâinile, am dat cu apă rece pe faţă şi am plecat către căsuţa Părintelui Eftimie, cu sufletul deschis. Şi bietul de el, m-a primit cu multă bucurie, zicându-mi:

fiule Constantine, să ai speranţă deplină la Dumnezeu, că toate cele începute de noi, le termină El, dacă noi nu putem să le ducem până la capăt. Şi ceea ce cu desăvârşire nu putem face noi, le face El. La El toate sunt cu putinţă, numai să fim şi noi de acord, adică să I le cerem cu minte luminată şi inimă bună. Şi asta-i tot".

Şi să vedeţi dumneavoastră, Domnule dragă, că după ce Bătrânul nostru îşi mai aşeză nişte lucruri mărunte la locul lor şi-şi aranjă candela, ne-am aşternut la rugăciune. Şi el începe: - „Stăpâne, Dumnezeule, Cela ce eşti nevăzut, Atotţiitor şi Necuprins cu mintea, Dumnezeule al totului, Cela ce eşti singur, Bun şi iubitor de oameni, avut în milă şi neînţeles în îndurări, ascultă-mă pe mine omul păcătos, care în ceasul acesta recunosc a mea fărădelege şi iartă-mi toate faptele mele cele rele şi dăruieşte-mi inimă sârguitoare. Unule îndurate, Doamne, şi întru tot Bunule, dezleagă împietrirea inimii mele şi dăruieşte-mi lacrimi de umilinţă. Ascultă Stăpâne Doamne această prea smerită rugăciune vrednică de jale şi plină de durere şi nu închide urechile îndurării Tale. Priveşte din înălţimea Slavei Tale şi vezi neputinţele noastre, că ne zbatem ca peştele pe

uscat, fără putere, fără pricepere. Nu ne lăsa Milostive Doamne de izbeliştea duşmanului, ci degrab întinde mâna Ta cea salvatoare şi ne scoate pe noi din noianul durerilor şi starea de zbucium, ca să se slăvească şi de noi neputincioşii Prea Sfânt Numele Tău, al Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, acum şi pururea şi în veci netrecuţi şi nesfârşiţi, Amin!”

Şi după asta. Domnule dragă, a continuat cu altă rugăciune prea frumoasă şi mult zguduitoare către Maica Domnului, apoi către Sfântul Eftimie cel Mare, Sfântul Antonie, Sfântul Epifanie, Sfinţii trei Ierarhi, apoi iarăşi, către Sfânta Paraschiva, Sfânta Filofteia, Sfânta Ecaterina şi a pomenit el în rugăciune pe mulţi Sfinţi şi Sfinte şi la urmă de tot am observat că „ceva” se întâmplă cu el, că vocea îi slăbise de tot încât nu-i mai înţelegeam cuvintele, faţa i se acoperise de sudoare şi lacrimi şi când credeam că e obosit, a ridicat mâinile în sus şi din buze rostea cuvinte neînţelese, că abia erau şoptite. La un moment dat am crezut că a tăcut definitiv, că nu mai auzeam nimic, dar la lumina tainică a candelei am observat că barba lui bogată şi albă ca zăpada se mişca ritmic. El, totuşi se ruga. Se ruga în tăcere şi tăcerea asta a lui, pe mine mă zguduia şi mă transforma de nu ştiu cum să vă spun, încât uitasem cu totul de mine şi numai cugetul îmi spunea în taină, că Părintele meu, grăjdarul, în puritatea sa, e undeva departe, dincolo de trup şi se mişcă fericit prin lumea duhurilor.

Şi a durat asta,... n-aş putea spune cât, dar, oricum, pe mine mă transformase de-a binelea. Atunci, mi-am dat şi eu seama, pentru ce Bunul Dumnezeu încă nu a răsturnat pământul ăsta cu susul în jos până acuma!

88

D-apoi, Domnule dragă, pe-atunci aveam şi eu vârsta de 26 de ani, cu armata făcută, nu mai eram un copil dar cu toate astea mă aflam a fi un nepriceput în multe privinţe şi mai cu seamă în cele duhovniceşti, cum de altfel sunt şi-acuma. Şi vă spun asta fără să ocolesc, că, de, aş păcătui să ascund adevărul. Şi de aceea mi-e teamă de nu mă ţine pământul, că viaţa mea de călugăr să nu-mi fie zadarnică din cauza asta. doamne fereşte! Am totuşi nădejdea la Maica Domnului, că nu mă va lăsa.

Şi d-aia zic aşa, Domnule dragă, că gândesc la Avva Eftimie, la omul ăsta care, de l-aţi fi văzut, n-aţi fi dat doi bani pe el, foarte simplu, fără multă ştiinţă de carte, obosit, hodorogit, cu anteriul decolorat, peticit şi cu toate astea avea el, ceva, de care numai Dumnezeu ştie. Mie, de fapt, mi-a fost dat să-l văd în ipostaza asta numai odată-n viaţa mea, adică, în noaptea aceea. De altfel, avea un sentiment subţire pentru mine şi-apoi, mă duc cu gândul şi la faptul că-mi petrecusem ziua aşa precum v-am spus mai adineaori şi vă rog să nu uitaţi şi pe-aceea că nu mâncasem nimic din ziua cealaltă, de aceea cred că şi asta ar putea fi ceva pentru ascensiunea pe treptele rugăciunii.

Şi să vedeţi ce-a mai urmat, of Doamne! n-am să uit asta câte zile voi avea, că, Bătrânul, în cele din urmă a rostit cu glas auzit rugăciunea aceasta:

...„Şi voi Sfinţilor Îngeri şi Arhangheli, Scaune, Stăpâniri şi Domnii, Căpetenii şi Puteri, Heruvimi şi Serafimi, cu Prea Sfânta, Stăpâna noastră de Dumnezeu Născătoarea şi Pururea Fecioară Maria, pentru noi ticăloşii rugaţi-vă Domnului, să se mântuiască sufletele noastre din toate nevoile, pentru slava Numelui Dumnezeului celui Prea înalt, Cel ce este în Treime

89

închinat: Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, din veşnicie, în veşnicie. Amin!” Apoi iarăşi s-a afundat într-un adânc de tăcere şi parcă-l văd cum după momente de vibraţie sufletească, cu faţa luminată de Harul Dumnezeiesc, Bătrânul, încet, încet, îşi pleacă fruntea până la podea şi a rămas aşa în nemişcare minute-n şir. Eu, nepriceputul, deşi vedeam şi auzeam toate, nu înţelegeam desluşit ce se petrece cu el, că după cum v-am mai spus, nu eram instruit în acest domeniu. Dar aflându-mă într-un astfel de mediu de parcă eram pe altă lume, simţeam aşa cum trec peste mine, valuri, valuri, de vibraţii nespus de plăcute, încât n-am cum să vi le definesc. Numai că starea aceasta cu mine n-a durat mult, că eu, aşa după cum v-am spus fiind nepregătit şi neobişnuit cu şederea îndelungată la rugăciune, m-a prins o oboseală teribilă şi uşurel, uşurel, mi-am plecat capul pe pat, că era acolea lângă mine şi... atâta a fost, că Moş Ene m-a şi luat în primire.

Nu cred că am stat prea mult aţipit, că prin somn auzeam glasuri omeneşti şi la o voce pronunţată mai tare, am tresărit şi l-am auzit pe Bătrânul meu, zicând: „Stai, Părinţele, nu pleca! Spune-mi, cine eşti?” Şi-n timpul ăsta am văzut cu ochii mei, cum se închide uşa, Dar pe cel ce fusese aici şi a vorbit cu Părintele meu, n-am apucat să-l văd, dar am auzit destul de clar răspunsul lui de dincolo de uşă, zicând: „Lasă, Părinte Eftimie, că vei afla cine sunt. Tu, ţin-te bine!”

D-apăi, tare mi-a fost ciudă de întâmplarea asta, că tocmai atunci mă prinsese letargia somnului.

Dar, ce era să mai fac? Faptul era deja consumat. Sau, mai ştii? poate că aşa trebuia să fie!

în cele din urmă îl întreb pe Avva Eftimie:

90

cine a fost, Părinte, că n-am prins să văd decât uşa închizându-se? şi în loc de răspuns, el se uită lung şi blând la mine şi aşa stând în genunchi, m-a tras lângă dânsul şi m-a strâns la pieptul său ca pe un copil, mângâindu-mi creştetul capului.

Şi stând aşa lipit de umărul lui, simţeam cum tresaltă de suspine şi plâns. Un plâns potolit de uşurare. Lacrimile lui calde şi sfinte se prelingeau pe faţa mea şi se amestecau cu ale mele. Nici eu nu mai puteam rezista.

D-apoi, din această ordine de idei trebuie să recunosc că sunt tare slab, dar mulţumesc lui Dumnezeu, că aşa cum sunt, ca o mămăligă crudă, mă simt bine, uşurat, fericit.

Dumneavoastră, Domnule dragă, puteţi să credeţi şi să scrieţi ce vreţi despre mine, dar să ştiţi că e nemaipomenit de bine când poţi să plângi. Lacrimile de căinţă te curăţă şi te uşurează, iar lacrimile trezviei şi ale extazului te înalţă. Şi asta e. Ba merg până acolo să spun că e vai de acela care zice că nu poate să plângă. Un astfel de om ar trebui să ostenească făcând metanii la pământ, până i se udă cămaşa-n spate de sudoare.

Ehe, hai să lăsăm astea şi să vedeţi ce-a mai urmat, că nu puteam să mă mai ridic pe picioare. Mi se anchilozase genunchii, dar încet, încet, am reuşit, totuşi.

Apoi am cerut Părintelui meu binecuvântarea şi am plecat spre chilia mea.

a doua zi -

Cât să fi fost ora la vremea aia, nu pot să ştiu că Avva nu avea ceas. Şi cred că e mai bine aşa. Ceasul, după

91

părerea mea, nu este bun, că îţi măsoară prea repede timpul şi te pomeneşti deodată faţă-n faţă cu moartea, dar lipsa ceasului te lasă liniştit şi te aşează undeva în imediata vecinătate a veşniciei.

D-apoi, când am ajuns la chilie, până să mă aşez la orizontală, gândeam la situaţia mea şi ziceam: „Doamne, ce-o mai fi cu mine, că Avva Eftimie nu m-a lămurit pe deplin, ci doar atât că mâine trebuie să merg să pasc animalele. Să stau liniştit pe baza acestui cuvânt? adică a vrut să spună, că nu voi pleca la drum? Dar cum se va clarifica situaţia fără mine? Ei, hai să nu mai trăncănesc în gol, că doar Părintele Eftimie ştie ce spune. S-ar putea ca „Cel” ce a fost acolo şi a vorbit cu Bătrânul, pe când eu eram aţipit, să-i fi spus ceva în legătură cu cele ce-mi tulbura mie existenţa?... Mai ştii?! Şi cine oare să fi fost acela, că nici Avva Eftimie nu l-a cunoscut, că doar l-a întrebat; „Spune-mi cine eşti?”

După toate astea mi-am făcut în gând o scurtă rugăciune şi m-am culcat. Eram frânt de oboseală şi burta îmi hodorogea ca o butie goală. Şi cred că am dormit foarte puţin, că aud deodată cocoşul cântând chiar în pragul uşii: „Cucuriguuu!” Ei, mânca-ţi-aş creasta zic eu tu eşti mai vrednic ca mine. Şi când am privit afară, razele soarelui deja se proiectau pe cer în partea de răsărit dincolo de coama muntelui. Ce să fac? Repede mi-am făcut patul, mi-am dat cu apă rece pe faţă, m-am îmbrăcat şi fugi la grajd. Vroiam cu orice preţ să evadez cât mai repede scoţând vacile la păscut. La stomacul meu nu mă mai gândeam, ci doar la posibilitatea de a mă eschiva într-un fel sau altul de la călătoria ce ar fi trebuit s-o fac.

92

apele au început să se limpezească -

Şi pe când îi dam zor cu mulsul vacilor şi adăpatul lor, ca după aceea să le fac vânt pe poarta de la grajduri cu direcţia spre pajişte, mă pomenesc cu Părintele meu, că mă întâmpină şi mă mustră zicându-mi:

pentru ce faci asta în chip neobişnuit şi fără binecuvântare? şi eu îi răspund:

cuvioase Părinte, ascultarea mea are binecuvântare permanentă şi astăzi vreau să le scot mai devreme la păscut, că ieri fiind ocupat cu părintele Stareţ, le-am scos abia la ora prânzului. Şi el mă întâmpină:

lasă astea şi nu te mai piti după un pai. Vezi că astăzi se va griji de vaci fratele Nifon, iar dumneata, vei avea să deslușeşti situaţia cu femeia aceea care a încurcat iţele şi cu fiica ei, Ancuţa.

dar ce-aş putea face eu, că nu-s în stare de nimic?! îi răspund ca un deznădăjduit, apoi el:

vai frate Constantine, până când vei fi slab cu credinţa? Lasă astea acum şi hai să întâmpinăm pe cel ce vine să limpezească toată situaţia ta.

Şi m-a luat misteriosul meu Părinte şi m-a dus la poarta principală din faţa Bisericii. Şi am stat acolo-n aşteptare. Pe cine aşteptam, nu ştiu.

într-unul din momente, Avva îmi zice:

trebuie să sosească. Se vede că e obosit, că a călătorit toată noaptea cu trenul. Şi-apoi de la Gară până aici sunt atâţia kilometri! Dar, ia uită-te, că ai vederea mai bună. Se vede cineva venind dintr-acolo?

Şi-ntr-adevăr, când mi-am aruncat privirile în lungul drumului, am văzut un om venind şi zic:

93

da, vine cineva.

el trebuie să fie. Adică cel ce va lămuri toate.

dar, bine Părinte, mai zic eu pe drumul acesta trec o mulţime de dimineaţa până seara!

da, dar primul care va trece e cel aşteptat.

cine? mă reped eu. Şi el mă întâmpină, zicând:

dumneata trebuie să-l ştii mai bine, şi iar eu:

vai, Părinte Eftinie, sper ca într-o bună zi să-mi destăinuieşti şi mie din misterele Sfinţiei tale!

cum vine asta? ce mister? eu nu ştiu de nici un mister. Nici măcar să mă iscălesc nu mă pricep şi dumneata îmi vorbeşti de mistere?

dar pe asta că vine cineva aici, de unde-o ştii? La care, Părintele meu răspunde privind în altă parte şi ca absent. altcineva îmi spune. Pe Acela să-l întrebi.

şi cine e Acela?

caută-l.

unde să-l caut?

oriunde, dar să fii treaz, că dormind, nu-l vei afla nicidecum.

negoiţă Hurducăitu -

Şi după asta aş fi vrut să-l ispitesc de multe şi de toate, că aveam o sumedenie de chestiuni nedesluşite în mintea mea, dar omul pe care-l aşteptam s-a apropiat şi când se afla cam la 10-12 metri de noi, l-am cunoscut. Era Negoiţă, ăla căruia îi mai ziceam „Hurducăitu" şi pe care l-an bătut atunci când am plecat militar. Când a sosit lângă noi, zice adresându-se Părintelui Eftimie, că numai

sărut mâna Taică Părinte. Aici e Mănăstirea Cozia?

da, aici, a răspuns Bătrânul, arătând către tabla de deasupra porţii pe care era scris: „Sfânta Mănăstire Cozia". a, da! mai zice el bucuros, văzând inscripţia. şi apoi, continuă: aici îl pot găsi pe unul care se numeşte Şerban Constantin? şi Bătrânul răspunse:

poate că da. Să întrebăm. Poftiţi înăuntru.

Şi vedeţi Dumneavoastră, că pe mine, Negoiţă al nostru nu m-a cunoscut, purtam barbă şi nici el nu ma iscodit cu privirile, dar nici eu nu m-am arătat a fi cel căutat şi am lăsat totul pe seama Părintelui meu, că aşa cum era el. Bătrânul, avea o înţelepciune ascunsă de care ştia numai Dumnezeu.

Şi pe când mergeam către chilii, am fost întâmpinaţi de un Părinte care era secretarul Mănăstirii şi zice către mine: vino degrab că te cheamă Părintele Stareţ.

Pe dată mi-a intrat în suflet un fel de frică şi Avva îmi zice: du-te şi vezi de ce te cheamă, că acuş venim şi noi. Şi m-am dus. Acolo, Părintele Stareţ, cam încruntat, îmi zice: încă nu eşti gata? pune repede calul la şaretă, că doar nu te-oi duce pe jos până la Gară. Şi vezi dacă mama Tia a pregătit copilul, că am anunţat-o de ieri, că pe Ancuţa am înscris-o la „Căminul de copii" din Călimăneşti şi cu data de astăzi trebuie să înceapă programul. Aşa că tot mergem încolo o luăm şi pe Ancuţa cu noi... Hai, grăbeşte-te, că eu sunt gata, doar să iau documentul copilului pentru Cămin. Şi nu mai sta, hai repede de-ţi limpezeşte situaţia, că altfel te vei face dumneata călugăr,... hă, hă.

în momentul ăsta intră în salon şi Părintele Eftimie însoţit de Negoiţă, iar Stareţul şi mai grăbit, se repede,

95

zicând şi arătând în acelaşi timp către ceasul cu pendulă din perete ce indica ora opt

ei, ce mai e? nu am timp de nimic acum. Sunt grăbit, nu vedeţi? şi Părintele meu îl întâmpină cu mult calm, zicând: nu vă mai siliţi atâta Preacuvioase Părinte, că iată s-au descurcat iţele şi apele au să se limpezească. cum, adică? lămuriţi-mă! mai zise Stareţul nerăbdător. Apoi, Părintele Eftimie:

uite, dumnealui, a venit acum să ia copilul că-i aparţine. Are nişte hârtii ştampilate de către Primăria lor. Mi le-a arătat şi mie adineaori colea jos la scară, dar, după cum ştiţi şi dumneavoastră,

eu nu prea mă pricep la citit. Şi cred că actele dânsului vor lămuri situaţia care la ţinut la perete pe fratele Constantin timp de un an de zile. Ia să le văd, mai zise superiorul, adresându-se către oaspete.

în vremea asta, eu începusem să mă cam fierb şi cum din păcate nu prea am răbdare, zic:

cum să-mi ia copilul? cu ce drept? Şi Negoiţă al nostru, auzind vorbele astea, se uită cu atenţie la mine, apoi se repede, zicând:

măi frate Costele, tu eşti? bată-te sănătatea şi fericirea că chiar că nu te-am cunoscut. Hai măi băiete să lămurim treaba ca lumea, că doar ştii, că nu-i copilul tău. Uite, am aicea dovezi şi declaraţii că eu sunt adevăratul tată al copilului. Şi, mai că nu înţeleg pentru ce te-ai opune, că, după cum mi-a spus Părintele, eşti aici mai mult din mila Mănăstirii şi oricând ţi-ar putea da valea.

Tot în timpul acesta, Negoiţă scoase din buzunarul din sân o seamă de documente şi i le înmână Stareţului. Bătrânul Avva, le înşiruie pe masă, îşi puse ochelarii şi le

citi pe rând. Apoi, parcă-l văd cum se aşează uşurel pe scaun şi ne face şi nouă semn să ne aşezăm. Acum nu mai era grăbit.

Şi după ce citi şi răsciti toate hârtiile acelea, se adresează lui Negoiţă:

păi, Domnule, dacă te-ai priceput să încurci treburile, de ce nu te-ai ostenit să le şi descurci mai din timp? şi el răspunse:

am făcut tot ce mi-a fost în putinţă, taică Părinte, dar nevastă-mea mi-a stat în cale şi abia acum am reuşit, precum vedeţi că reiese şi din documente.

uite ce e; mai completă Bătrânul, toate actele acestea vor rămâne la noi. Altfel nu poţi lua copilul. Mai întocmim un proces-verbal pe care-l vom semna toţi care suntem de faţă, iar dumneata vei mai da o declaraţie în scris aici în faţa noastră. Şi în continuare: Când ai vrea dumneata să iei copilul?

dacă se poate şi acum l-aş lua.

dar ce-ai zice dacă ai mai sta vreo zi, două pe la noi?

pot să stau şi trei zile, taică Părinte, numai să-mi daţi fetiţa, că mor de dragul ei.

bine, noi ţi-o dăm, numai ea să vrea, aici intervin eu şi zic:

vai Părinte Stareţ, pentru mine e tot una cu ceasul morţii!

te cred, zice el. ce mai încoa şi-n colo şi mie mi-e greu. L-am iubit pe copilul acesta, dar ce să-i faci, trebuie să se ducă la părinţii lui. Aşa cere orice dreptate.

După toate astea, Bătrânul se ridică de pe scaun şi grăi către Părintele meu:

părinte Eftimie, ia-l pe dânsul şi mergi la Arhondar,

să-i dea o cameră pentru două-trei zile să se odihnească. apoi către mine:

iar dumneata, frate Constantine, du-te şi spune la mama Filofteia să vină aici cu copilul.

D-apoi, Domnule dragă, vă rog să nu credeţi că vă expun acestea spre o plăcere oarecare. Nu, nu, ci eu vă istorisesc întâmplările prin care am trecut în ordinea lor cronologică şi nimic mai mult.

Ehe, mi-aduc aminte că cele ce vi le-am relatat acum s-au întâmplat în ziua de marţi 9 septembrie din anul 1947. Am reţinut data aceasta, că acolo-n salon la Stăreţie avea un calendar în perete din acelea cu foi pe fiece zi. Şi acum să vedeţi ce-a mai urmat, că a trebuit s-o aduc pe mama Tia şi pe Ancuţa în faţa Părintelui Stareţ. D-apoi, biata bătrână când a auzit despre ce este vorba, s-a schimbat la faţă şi foarte revoltată, zice:

nu se poate Preacuvioase Părinte. Eu nu-mi dau copilul de lângă mine pentru nimic în lume! Şi cum vine asta? tocmai acum când mă gândeam să-l trec pe numele meu? Nu, nu se poate! uite, îi dau prin tribunal tot ce am: şi casa şi curtea cu grădina şi vaca, numai să nu mi-o luaţi, că am să mor fără ea. Am eu vreo trei-patru nepoţi de la sor-mea, dar ăia-s tocmai la Câineni şi habar nu au de mine. N-au mai venit să mă vadă de-un an de zile. Şi când vin, vin numai să strice.

Aşa că, vă rog din suflet, nu-mi luaţi pe Ancuţa. E copilul meu. Ea mi-a mângâiat obrajii ăştia îmbătrâniţi şi m-a sărutat cu guriţa ei ca o fragă. Ea mi-a îndulcit zilele şi mi-a încălzit inima cu inimioara ei caldă şi curată ca de îngeraş!

Şi după asta a început biata mămaia Tia să plângă cu lacrimi şiroaie, la care, şi copilul văzând-o, s-a pornit pe un plâns disperat şi pe dată s-a aruncat în braţele bătrânei. D-apăi, nici eu nu puteam fi mai breaz, c-am fost nevoit să-mi întorc faţa de către ei, să nu mă vadă că plâng „ca o muiere” vorba Părintelui Stareţ.

La toate astea, Avva Stareţul vine cu răspunsul lui, zicând: n-avem ce face, sora Tia. A venit tatăl

adevărat al copilului cu documente-n regulă să şi-l ia acasă. Asta e.

Eu, care nu citisem hârtiile acelea, am zis:

nu prea înţeleg Preacuvioase. Cum s-o ia pe Ancuţa de vreme ce mama ei stă cu altcineva? Unde s-o ducă? La el, sau la ea? Şi iar Stareţul:

după cum reiese din acte, situaţia e alta. Uite, ia-le şi dumneata şi citeşte-le.

Şi am luat documentele alea aduse de Negoiţă şi am citit. Erau trei declaraţii autentificate de Organele Comunale şi o Decizie a Primăriei lor. în declaraţia dată de Negoiţă, recunoaşte că el e tatăl copilului, cu numele de sex şi cere să-i fie dat în grija sa.

În declaraţia dată de Steluţa, mama copilului, clarifică situaţia, zicând în scris, aşa: „Eu, subsemnata domiciliată în comuna judeţul declar pe propria mea răspundere, că fostul meu soţ, pe nume Dima Pompiliu, la însoţirea cu el, a spus că nu mă ia de nevastă având copil şi astfel am fost obligată să las copilul pe nume Anca, în grija părinţilor mei. Actualmente sunt despărţită de sus-numitul şi recăsătorită cu cetăţeanul, Negoiţă Anghel, tot din aceeaşi localitate, şi cer să-mi fie dat copilul spre creştere şi educare. Acest copil se află prin efracţie sub proteguirea cetăţeanului Şerban

99

Constantin, care, prin fuga de răspundere, s-a stabilit la Mănăstirea Cozia din judeţul Vâlcea. Şi apoi, a treia declaraţie, a fost dată de amândoi, adică de tatăl şi mama copilului respectiv de Negoiţă Anghel şi Stoica Steliana, prin care cer cu insistenţă, să fie puşi în toate drepturile legale de părinţi ai copilului cu numele sexul vârsta, astăzi, patru ani. Al patru-lea document, cum am mai spus, era Decizia Primăriei lor, care, în virtutea unor capitole şi aliniate din legea Codului Civil, întărea cele declarate şi solicitate de ambii părinţi.

Faţă de toate acestea, spuneţi şi Dumneavoastră, ce era să mai fac? Trebuia să cedez. cu toată dragostea ce o datoram copilului, n-aveam încotro. Ruptura între mine şi Ancuţa era inevitabilă. Şi cum orice „ruptură” nu se produce fără durere, vă daţi seama ce-am simţit eu atunci în sufletul meu?! Dacă nu aş fi cedat cerinţelor lor, cu siguranţă ar fi urmat să intervină cu organele în drept şi tot mi-ar fi luat copilul pe cale silită.

Biata Ancuţa, gândeam în sinea mea cu un an în urmă bunicul ei mi-a dat-o cu sila şi acum, altcineva mi-o ia cu sila! ancuţa, tată, prea de mică te-a împresurat necazurile şi nu se ştie ce-ţi rezervă viitorul. De-ar fi fost să rămâi aici, poate că soarta ţi-ar fi surâs, că Părintele Stareţ s-ar fi îngrijit de tine şi-ai fi ajuns la o mănăstire undeva, sau casnică la căsuţa mamei Tia.

în schimb, nu s-ar fi ştiut ce s-ar fi ales de mine!

Aşa că, în faţa unei astfel de situaţii, ne aflăm a fi neputincioşi şi în acest caz trebuie să lăsăm loc lui Dumnezeu să rezolve şi să decidă El pentru viitorul nostru.

100

întâlnirea Ancuţei cu tatăl ei -

Ehe, Domnule dragă, ce credeţi Dumneavoastră, că aşa deprimat sufleteşte cum eram, uitasem de stomacul meu, numai că el nu uitase de mine şi mă tot strângea şi mă stâlcea, încât abia mai stam pe picioare, dar cu toate astea trebuia să rezist, să văd cum se încheie acest capitol adică, să fiu de faţă la întâlnirea dintre Ancuţa şi tatăl ei adevărat. Of, Doamne, câtă durere mi-a pricinuit momentul acela, că nici n-am apucat să plecăm din salonul Stăreţiei, că ne pomenirăm iarăşi cu Negoiţă însoţit de Părintele Eftimie, care, între timp fuseseră la aranjarea cu camera de dormit şi acum iată-i reveniţi la „recepţie”.

Hurducăitu, de cum intră, se şi repezi la copil. E drept că-i era drag de el, şi de ce să nu-i fie drag, că doar era copilul lui şi pe deasupra, după cum ştiţi şi Dumneavoastră, copilaşul ăsta era,.... dar nu vă mai spun, că limba asta păcătoasă nu e în stare să descrie o aşa gingăşie. şi, să fi văzut Dumneavoastră pe biata Ancuţa cum s-a speriat şi ţipând cât o lua gura, se pitea când după mămaia Tia, când după mine. D-apăi, tare greu s-a potolit, mititica de ea şi abia când Avva Stareţul i-a adus din biroul său o ciocolată, nişte biscuiţi şi un pacheţel în care era uniforma ei de „Cămin”. Că, dacă vă amintiţi, Bătrânul o înscrisese şi-i făcuse actele pentru „Căminul de Copii” din Călimăneşti, care, tocmai în vara aia luase fiinţă în locul fostului Orfelinat.

Ehe, şi Negoiţă al nostru ar fi dorit să rămână cu el peste noapte pentru aclimatizare, dar asta nu era cu putinţă, că acolo la Cozia nu e îngăduit părţii feminine să

101

fie decât aşa dacă se află în vizită, sau cum s-ar zice: în treacăt.

Ei, dar aici la Stânişoara nu e îngăduit nici atât după cum aţi văzut şi Dumneavoastră, că oaspeţii ce-au venit, erau numai parte bărbătească.

D-apoi să vedeţi ce întâmplare, că tocmai în momentul când eram gata să zic Părintelui Stareţ, că mi-e rău de la stomac, exact atunci a bătut clopotul pentru masa de prânz şi astfel am mers cu toţii la trapeză, unde ne-am potolit foamea. Şi după aceea eu am luat pe Ancuţa de mână şi am mers împreună cu Negoiţă la camera lui. De vaci, precum ştiţi, în ziua respectivă erau date în grija unui alt frate de mănăstire.

de vorbă cu tatăl Ancuţei -

Acolo în camera oaspetelui nostru, ne-am aşezat şi ne-am dat la vorbă. Şi câte aveam de vorbit, că, ce să zici, eram plecat din sat de un an de zile şi pentru perioada asta de timp, aveam multe să-l întreb; eu pe el şi el pe mine. Printre altele, zic: Ia spune frate Anghele, care au fost împrejurările de eşti acum căsătorit cu Steluţa, că doar o ştiam că stă cu sucitu ăla de Dima?

păi să vezi măi frate Costică, zice el că după cum ştii şi tu, eu mă cam ţineam după ea ca umbra, vroiam cu orice preţ s-o iau de nevastă. D-apoi, ai văzut că ne-am şi bătut pentru ea. Doamne, cum mai trec anii!...

Şi să vezi, că din ce n-o slăbeam din ochi, din aia se ţinea şi ea moţ, până când într-o seară din octombrie 42 am prins-o la o strâmtoare, din care n-a mai scăpat.

E drept că i-am pus cuţitul în piept, ca s-o-nfricoşez şi ea, biata, n-a mai zis nici „cârc”. Ăsta e păcatul meu.

Şi după toate astea, Costică dragă, mă ţineam eu mândru şi aşteptam ca ea să vină după mine, dar, ţi-ai găsit! S-a închis în sine şi n-a mai ieşit în sat, de parcă trecuse pe tărâmul celălalt.

Şi ce-a mai urmat, a urmat, că ea, afurisita când a născut, în loc să declare copilul pe numele meu, l-a trecut pe numele tău. Şi asta a fost o mare trăsnaie de-a Luţii, că puteam d-atunci să-i fac bucata şi să iasă un scandal monstru. Dar, n-am vrut, că scopul meu era să pun mâna pe ea şi nimic mai mult.

D-apoi, în toată perioada asta mă aşteptam la ta-su să mă alerge şi să-mi dea cu paru-n cap, dar se înţelege de ce n-a făcut-o, că el nu ştia de mine, ci de tine aşa după cum i-ar fi spus afurisita de fi-sa.

Bietu de tine! Când stau şi mă gândesc că toată încurcătura asta se urzea numai pe seama ta, în timp ce tu nu ştiai nimic şi erai curat ca lacrima, nu ştiu ce să zic, că ţi-a fost dat să rabzi atâtea.

Abia acum îmi dau seama cât de bine ţi se potriveşte numele de „Sfântuleţu”

în următoarea clipă, Negoiţă a întins mâna s-o mângâie pe Ancuţa, care sta cuminte pe genunchii mei, dar copilul s-a ferit şi s-a ghemuit la sânul meu. Pentru ea, Negoiţă era un străin necunoscut. Atunci, el, văzând asta a scos din geantă o punguţă cu bomboane şi i-a oferit-o. ancuţa a primit cu bucurie bomboanele şi a spus: „Sărut mâna!” Şi astfel s-a produs cu şovăială o slabă atingere sufletească între tată şi fiică. Şi din când în când pe parcursul discuţiilor noastre, el i-a mai oferit: ba

un colăcel, ba o ciocolată mică, ba o păpuşică de porţelan şi mai îndemnată de mine, încet, încet, copilul s-a apropiat de cel ce a fost cauza adevărată a existenţei ei în lume. Şi ce să mai zic, că până la urmă, Ancuţa noastră a primit să stea chiar pe genunchii lui.

În cele din urmă, eu îl îndemn pe Negoiţă să continue, zicându-i: şi ce-a mai urmat măi frate Anghele, că n-am înţeles de ce n-ai luat-o de nevastă încă de-atunci pe Luţa? şi el zice:

păi, eu n-am vrut s-o iau? că doar îţi spusei că mi-e drag de ea, dar putoarea n-a vrut. Şi-o fi zis că ai s-o iei dumneata.

păi, zic eu dacă m-ar fi vrut pe mine, m-ar fi aşteptat să mă-ntorc de pe front!

ehe, te-a aşteptat ea cât te-a aşteptat, dar dacă a văzut că nu mai vii, ce era să facă? şi apoi, eu:

nu s-o fi gândit ea, Luţa şi la aceea că având copil cu altul, eu n-am să mai vreau s-o iau de nevastă?

s-o fi gândit, ce să zic. N-am fost în capu ei să ştiu, dar cred că s-a gândit şi la chestia, că de-ar fi fost ca dumneata să mori pe front, copilul să beneficieze de vreo pensie din partea Statului... Mai ştii? Şi poate c-a fost şi aia că, ce-i drept, e drept, pe dumneata te iubea mai mult ca pe mine. Şi-apoi, hapsânu de ta-su de-ar fi ştiut că eu sunt cel în cauză, ea, biata Luţa, n-ar mai fi avut loc în toată lumea. Şi asta e. De ce să nu gândim şi aşa?!... Şi-apoi, pe de altă parte, cum e ea cam zvăpăiată şi cum zăpăcitu ăla de Sucitu, se tot ţinea morţiş după ea, până la urmă s-au luat amândoi. S-au luat, dar vezi dumneata, că el i-a pus condiţia de la început şi i-a zis: „Fă Luţo, cu mine ai s-o duci bine, dar

nu cu copil. Fă-i ce i-oi face,
că n-am sâ-i cresc io copilul lui Sfântuleţul. Şi astfel, ea, Luţa, a fost nevoită să lase copilul în grija părinţilor ei. Şi ei, adică ta-su şi mă-sa, ca s-o adune de pe drumuri, au acceptat să vadă de copil, că, de, e nepoata lor şi nu a altora.

Şi să vezi, măi frate Costică, mai zice el c-au stat ei, Sucitu cu Luţa ce au stat şi cum or fi dus-o în casa lor, nu ştiu, numai că eu nu-mi puteam lua gândul de la copil era al meu şi nu-l aveam. Şi cum a ajuns la dumneata, nici p-asta n-o ştiu.

D-apoi, azi aşa, mâine aşa, până-ntr-o zi când întâmplarea a făcut să-l întâlnesc pe Sucitu şi ce-o fi, aia o fi; îl acostez şi-i zic de-a-dreptul:

„Măi vere Pompiliu, unde-i copilul că nu l-am mai văzut prin curtea lui ta-su mare? ce nevoie ai tu de copilul meu? zice el, şi eu mă reped şi-i zic: cum să fie al tău, măi fraiere, că doar eu sunt tatăl copilului. Asta s-o ştii, că nu-i făcut nici cu tine, nici cu Sfântuleţu ci cu mine şi-mi vreau copilul. Ce i-ai făcut, că nu l-am mai văzut de mult? Şi să-l fi văzut pe Sucitu cum a rămas în mijlocul drumului ca la dentist, adică cu gura căscată.

Mă aşteptam să devină agresiv, să-mi sară-n cap, că făcea feţe, feţe, dar până la urmă s-a lăsat păgubaş că doar nu-i el mai vânjos ca mine!

Şi-apoi, ce-a mai urmat, a urmat, se-nţelege, că s-a iscat scandalul între ei şi cu fiece zi trecută, neînţelegerea lua proporţii, până când Sucitu i-ar fi zis consoartei sale: „Aha, Luţo, Luţo, d-astea-mi eşti? Credeam că numai cu Sfântuleţu ai avut de-a face, când colo tu, l-ai băgat pe fir şi pe nebunu ăla de Hurducăitu? Acuş du-te după Hurducăitu, că, cu mine nu-ţi mai merge!”

Aşa că, Sucitu i-a sucit gâtul la spate lui Steluţa şi i-a dat valea. Ea n-a avut unde să se ducă, decât la părinţii ei. Ce i-o fi zis ta-su şi mă-sa, asta e treaba lor, dar atunci, eu am zis satisfăcut: „Aha, aşa-ţi trebuie putoare, umbli după unu şi după altul ca o caţaveică. Ce, eu aveam pielea ariciului pe mine? Şi am urmărit-o şi am urmărit-o, până-ntr-o zi când mi-a picat în cale şi-i zic: - „Făi Luţo, ce mai tura-vura, nu mai umbla fă din om în om ca cioara din pom în pom. Hai să ne luăm amândoi, că doar eu ţi-am fost prima ta dragoste. Doar n-oi fi eu ăla de lepădat; un terchea-berchea doi lei perechea am şi eu un rost bun, doar ştii. Şi-apoi avem copilul care ne leagă! Tu nu simţi asta? Cum de l-ai aruncat în spinarea lui Sfântuleţu?! Oh! de nevoie a mai fost şi el, că putea să te dea în judecată şi precis ar fi câştigat, că io m-aş fi pus martor de binevoie, fa. Şi dacă vrei să ştii, cu toate că ai stat cu zăpăcitu dă Sucitu, io tot mor dă dragul tău. Şi când mă gândesc la copil, crede-mă că-mi vine să-nnebunesc. L-am văzut la tac-tu-n curte şi ce mai încoa şi-ncolo, e frumuşică foc. Şi cred că acuma e şi mai şi.

Şi azi aşa, mâine tot aşa, până când, Luţa s-a convins că io îs omul potrivit pentru ea,.... şi ne-am luat că, ce să zici, sunt io dă felul meu cam forfait, sau cum mi-aţi zis voi din şcoală: „Hurducăit”, dar nici ea nu-i mai brează; e o capră, nu altceva. Dar aşa cum e, mie-mi place şi văd că ne-nţelegem bine. sau cum s-ar zice: „S-a potrivit sacul cu peticul”. Ne lipseşte însă copilul şi vreau neapărat să-l iau, să ne fie casa plină şi masa să ne fie masă. Că de ce să ascund şi să n-o spun p-a dreaptă?: Copilul ne leagă bine pe amândoi. Iar fără el, cine ştie ce i-ar trăzni prin cap coanei Luţa? din te miri ce şi-ar

găsi motiv de supărare şi m-ar părăsi, că e obişnuită cu d-astea şi io,... bzzz, aş rămâne cu buza umflată.

Aşa că, d-aia am venit aici, măi frate Costică să-mi iau copilul că e al meu şi atâta tot.

în urma acestora, Negoiţă al nostru o strânse pe Ancuţa la pieptul său şi ea, mititica, s-a lăsat alintată, fără să dea vreun semn de reflex de respingere. Apoi eu, îl mai întreb:

Măi frate Anghele, ce poţi să-mi spui de frate-miu Mitu, că nu mai ştiu de el de când am plecat de acasă?

pe mine mă-ntrebi? zice el. nu ţineţi legătura prin scrisori?

nu, îi răspund eu. noi cei din Mănăstire nu avem bani nici pentru o carte poştală.

păi cum trăiţi aicea fără bani?!

tocmai de aceea, că trăim mult mai bine fără bani. Avem o linişte deplină şi precum vezi, sunt îmbrăcat şincălţat numai cu lucruri bune şi încă noi.

hm, de mirare! face el. în cazul acesta de ce nu-ţi scrie el, că-i la casa lui, nu în Mănăstire?

asta e că nu-mi scrie.

hm, nu-i de mirare, mai zice Anghel al nostru. aş fi bucuros să ştiu că nu te superi dacă-ţi spun

ceva despre el. Şi-apoi eu:

noi cei din Mănăstiri nu avem voie să ne supărăm pe cineva.

asta-i şi mai de mirare. Dar ce aş putea să spun, că nu prea ştiu multe despre ei, decât aceea că nu fac parte din familiile fericite, că se bat ca chiorii, că au ajuns şi la Jandarmerie adică la Miliţie, c-aşa le zice ăstora d-acuma. D-apăi, el numai cu serviciul numai de zi şi cu firea lui de zici că-i plouă mereu în ceafă,... că nu

107

semănaţi deloc, Costele neică de parcă n-aţi fi fraţi. ş-apoi ea nu-şi mai vede capu de treburi şi precum o ştii că-i o viaspă până-n vârful deştelor, că, ce să zici, de când au aflat că te-ai stabilit aici la Cozia, au luat în stăpânire toate cele ale tale, că doar n-avea să intre altcineva străin în rostul tău. Au şi ei un copil aşa ca de trei anişori, şi, ea, Florica, aleargă de-i scapără călcâiele, nu altceva. Şi asta a făcut-o pe cumnată-ta Florica să fie şi mai rea pe cât era. Şi cum întotdeauna femeia rea are dorul de a guverna, din când în când, oferă vecinilor lor câte-un spectacol la scenă deschisă, în mijlocul naturii şi fără bani, că se-ncaieră între ei, ca la uşa cortului, nu alta, vorba zicalei: „Unde guvernează femeia, nu e pace în casa aceea". La urmă, eu zic:

îmi pare rău, frate Anghele, că nu se-nţeleg între ei. Aş fi dorit să aud că sunt sănătoşi, muncesc şi se iubesc, se bucură de pace şi că sunt fericiţi!

Dar, ia spune, cum ai făcut de-ai scăpat de front?

ei, face el aş fi vrut să nu mă întrebi de asta

Am un beteşug de care nu ştie nimeni, decât cei de la armată. Ţi l-aş spune, dar te rog să nu se afle în lume.

eu nu umblu cu d-astea, frate dragă. Şi-apoi, tocmai pe dumneata să te divulg? îl flatez eu. Atunci Negoiţă, îşi trage scaunul mai aproape de mine, ţinându-şi însă copilul pe genunchi şi zice:

Măi frate Costele, uită-te la mine. Mă vezi că am doi ochi, dar în realitate nu am decât unul. Numai ochiul stâng. Cu ochiul drept nu văd decât nişte pete de lumină şi atâta tot. Am ceva acolo pe creier, că nu se formează imaginea. Şi asta nu ştiu de când. Aşa m-am pomenit a fi. Te rog din suflet să nu mai spui la nimeni, că vorba

108

zboară ca vântul şi Luţa,... Ehe, Luţa, sigur ar zbura din casa mea. Ţi-nchipui ce mare necaz mi-ai face!

fii pe pace. frate Anghele, zic eu că nu se va întâmpla una ca asta. Dar, ia spune. Şi Sucitu are vreun beteşug, că nici el n-a fost la război?

nu ştiu să aibă vreun beteşug, dar are un unchi colonel pe-acolo pe la Comisariat şi ăla l-a cocoloşit pe ici, pe colea şi l-a scăpat pe nepotu-su de front.

la Vecernie -

Şi cu acestea a luat sfârşit discuţia dintre mine şi Negoiţă zis Hurducăitu. Apoi am ieşit să-i fac cunoştinţă cu tot cuprinsul Mănăstirii. Când am coborât în curte, ne-a ieşit în cale mama Tia, care ne căuta şi nu ştia de unde să ne ia, că, ce să zici, biata bătrână nu se putea împăca cu gândul despărţirii de copilaşul acesta. Dar ea, Ancuţa, de cum o vede, zice arătând către mine şi către Negoiţă: - „Uite, mămaie, ăsta e tata şi ăsta e tata" apoi bătrâna făcând ochii mari şi ducând mâna la gură, zice cu de-a-mirării: -„Vai de mine, măiculiţă, dar cine a mai văzut copil cu doi taţi şi fără nici-o mamă?"

are, are şi mămică fetiţa noastră, caută Negoiţă să completeze.

Apoi, Domnule dragă, după ce am terminat cu vizitarea cuprinsului Mănăstirii, ne-am despărţit. Negoiţă s-a dus la camera lui, mama Tia cu Ancuţa la căsuţa lor, iar eu am plecat cu direcţia spre grajduri. Dar cum văcuţele mele se aflau încă la păşunat, m-am gândit să mă abat pe la Părintele Eftimie, să văd dacă mai are ceva să-mi spună în legătură cu situaţia mea.

109

Când am intrat în chilie, sfinţia sa era gata de plecare la Biserică şi mai înainte de a-l întreba ceva îmi zice: - „Hai, fiule, nu eşti gata? uite, a ieşit Părintele Paracliser să bată toaca pentru vecernie!"

D-apăi, Părinte Eftimie, îmi zic eu în gând mai toate vorbele spuse de Sfinţia ta, cuprind în ele numai enigme. Ori sunt eu prea prost de nu pricep nimic, ori Sfinţia ta nu eşti pământean de-al nostru! Cum poţi să-l vezi pe paracliser pregătit să bată toaca, de vreme ce chilia Sfinţiei tale se află aici în dos? Şi-apoi acuş trecui prin faţa Bisericii şi n-am văzut nici-un paracliser. Şi ce credeţi, Domnule dragă? pe când cugetam la asta, aud deodată: pac, pac, pac,... Da, era chiar toaca pentru slujba de

seară şi cum sunt eu de fel cam îndărătnic, îi zic: - „Părinte Eftimie, Sfinţia ta în loc să mă scoţi la suprafaţă, mă tot apeşi în adânc de necunoscut. doar mă vezi că sunt slab de minte!” Şi el. bietul de el, stă şi mă priveşte câteva clipe şi-apoi îmi zice:

când te-am primit aici, erai un tânăr fără pricepere, iar acum eşti un copil fără minte. „învăţătura multă fără viaţă, te depărtează, iar viaţa, chiar fără învăţătură te apropie”... „Na-ţi-o frântă că ţi-am dres-o!” mi-am zis iar în gând. să-l mai întreb ce a vrut să spună şi cu asta, cine ştie ce-mi mai răspunde. Poate tot ceva care să mă lase suspendat undeva între Cer şi pământ.

Ei, Doamne, Doamne, ce poate fi şi cu omuleţul acesta uscăţiv şi bătrân, care abia îşi mai târşâie ciubotele şi pe care foarte uşor îl poţi trece cu vederea, tocmai în acesta Ţi-ai găsit să-Ţi ascunzi ceva din tainele Dumnezeirii Tale?! Ajută-mă Doamne să ajung şi eu la vârsta priceperii. Luminează-mi mintea să pot înţelege vorbele drese cu aromă de aforisme ale Părintelui meu. Ţine-l şi pe el sănătos încă mulţi ani de-aici încolo, încarcă-l de înţelepciune şi putere, că ne e de mare trebuinţă nouă celor ce suntem la început de drum!

Acolo la Biserică, am stat tot timpul lângă Avva Eftimie. Eu, de altfel, nu puteam participa la toate slujbele Bisericii, din pricina ascultării ce o aveam cu îngrijirea vitelor, dar în ziua aceasta, fiind în locul meu fratele Nifon, despre care v-am mai spus, iată-mă prezent în Casa lui Dumnezeu, unde am căutat să fiu cu luareaminte. Dar, ţi-ai găsit. Eu şi cu luare-aminte?! Şi, n-am stat, decât, să zic, cinci-şase minute, că mintea mea p-ici ţi-e drumul şi nu s-a oprit până-n lumea viselor. E drept că în noaptea ce trecuse, nu dormisem decât foarte puţin.

Când, deodată mă trezesc mângâiat pe cap, de către Părintele meu că-mi zice-n şoaptă: ştii ce rugăciune s-a citit acum? Eu, buimac cum eram, ce era să mai zic? Mai aveam grai? Şi aşa cum ne aflam stând în genunchi, uşurel mi-am plecat capul la pieptul său în semn că-i cer iertare pentru slăbiciunea mea şi mai ales că-l iubesc şi-l preţuiesc din tot sufletul.

Din altă ordine de idei mult doream să-l pot auzi vorbind despre cele dumnezeieşti, dar faptul că eu eram ocupat tot timpul zilei, asta pe de o parte, iar pe de alta, nici Bătrânul nu era din fire vorbăreţ, am fost nevoit să mă mulţumesc doar cu dorul de a-i asculta cuvintele sale pline de duh.

sfaturi preţioase -

în perioada aceea de timp, eu fiind încă tânăr şi neajuns la cunoaşterea tainelor vieţii călugăreşti, începusem a-l considera pe Avva Eftimie a fi o fiinţă misterioasă şi la terminarea vecerniei, după ce am ieşit din Biserică, m-am adresat lui, zicând:

părinte Eftimie, iată că Dumnezeu a făcut ca situaţia mea să se limpezească. De-acuma, Părintele Stareţ îşi poate da seama ce fel de „poamă” sunt. Ce-ar putea să fie, dar, cu soarta mea în viitor? şi el după cum îi e felul, se uită mirat la mine, de parcă ar fi vrut să-şi câştige timp pentru formularea unui răspuns, dar nu de asta face el aşa, ci pentru că întrebările mele întotdeauna l-au surprins şi la urmă, zice:

de unde să ştiu eu ce va fi cu tine? Asta numai Dumnezeu ştie. Lasă totul pe seama Lui şi nu-ţi mai face griji, că nimeni din cei ce şi-au pus nădejdea în El, n-au fost lăsaţi de ruşine. Şi de vrei să ajungi să îmbraci rasa monahală, va trebui să te obişnuieşti să mănânci mai puţin. Şi cu somnul, de asemeni. Vorba puţină şi mâncarea puţină nu strică niciodată. Şi nu mâncarea, băutura şi somnul ne apropie de Dumnezeu, ci dimpotrivă. Va să ne grijim mai mult de suflet, că sufletul omului fiind din suflarea lui Dumnezeu, este fără de moarte şi trebuie să ni-l purtăm cu multă osârdie către acolo de unde-şi are obârşia, iar de celelalte, adică de cele necesare vieţii trecătoare, să nu ne îngrijim, că toate vin de la sine. Să nu laşi deoparte, sau să dai uitării rugăciunea de totdeauna, despre care ţi-am mai spus, ca să-ţi fie mintea trează. Să mulţumim Domnului pentru

toate câte ne-a dat şi care ne sunt de trebuinţă vieţii de-aici şi să-L rugăm să aibă milă şi de sufletele noastre pentru viaţa ce va să fie dincolo în veşnicie.

Iată, Bunul Dumnezeu, te-a adus aici la loc de linişte sufletească, ţi-a dat darul de a cunoaşte slova tiparului, cărţi ziditoare de suflet avem destule, aşa că, nu-ţi rămâne decât să treci la treabă. Când eşti cu animalele la păşune, ai destul timp să citeşti şi să te rogi. La fel şi noaptea când nu ai altceva de făcut, decât să te rogi şi să citeşti. Când te simţi obosit la rugăciune, treci la citit şi când îţi obosesc ochii citind, revii la rugăciune. Astăzi mai puţin, mâine mai mult, poimâine şi mai mult, până te obişnuieşti, făcându-ţi astfel o conduită de viaţă şi biruind lâncezeala care adoarme duhul. Din cărţile

Sfintei noastre Biserici vei învăţa cum să te porţi cu tine, cu semenii, cu tot ce te înconjoară. Cu deosebire să căutăm a ne cunoaşte pe noi înşine, că tocmai aici se pare a fi lucrul cel mai greu, dar, dacă ne vom umili în faţa lui Dumnezeu, vom înlătura şi această greutate. Două lucruri importante trebuie aplicate în viaţa noastră de toate zilele: să ne smerim pe noi înşine şi să nu judecăm pe alţii. Că, de nu ne smerim, vom cădea şi de vom judeca vom fi judecaţi. Este clar şi logic. Aşa cere Dreapta judecată. Iată că de-acum Sfânta Mănăstire e-n posesia documentelor ce arată că nu ai legături sau obligaţii sociale, Ancuţa va merge la părinţii ei, aşa că ne rămâne să mulţumim Preabunului Dumnezeu, Care în chip minunat a rânduit toate spre a se risipi întunericul. De aceea zic: Alungă-ţi moleşeala şi fă lumină în viaţa ta, că Dumnezeu nu ne va ajuta de ne vom afla dormind şi nici iertare nu ne va acorda, de nu vom cere cu osârdie şi lacrimi.
113
De-acum mergi la grajd, că iată seara se lasă şi vacile au venit. Nu uita că timpul de noapte să ţi-l foloseşti numai spre zidire. Că nimic altceva nu suntem pe pământul ăsta, decât nişte iarbă uscată care o poate spulbera vântul. Şi-apoi cât durăm aici? mai nimic viaţa omului e o clipă faţă de veşnicie. Sau chiar nimic. Uite, eu, pare-mi-se că am trecut de optzeci, dacă nu mă-nşel şi de-mi zvârl gândul înapoi parcă ieri a fost când am călcat pragul acestei Sfinte Mănăstiri.

Deci, „să trecem la treabă frate Constantine, că nu-i lucru de şagă şi nici timp de pierdut!”...

Şi cu aceasta s-a încheiat prima mea convorbire cum s-ar zice mai de lung metraj, că ce-a mai fost pe parcursul timpului, după cum aţi putut observa şi Dumneavoastră, Domnule dragă, au fost foarte succinte şi cu subiecte greu de desluşit, dar de data aceasta mi-a vorbit pe înţeles şi am plecat din faţa Sfinţiei sale cu sufletul liniştit şi meditând în cugetul meu asupra celor auzite de la dânsul.
procesul verbal de predare-primire -

în fine, a trecut noaptea aceea cum a trecut şi a doua zi, miercuri, după ce am terminat cu treburile cele de dimineaţa, am dat o fugă pe la camera lui Negoiţă să-l întreb dacă pleacă astăzi, sau mâine şi el îmi răspunde: aş pleca de astăzi, dar nu cred că am timp să-mi pregătesc copilul şi să prind trenul. Mai ales că trebuie să încheiem şi „procesul-verbal” despre care a zis Părintele Stareţ.
114
lasă, zic eu cu gândul să mai trag de timp, s-o ştiu pe Ancuţa că nu a plecat şi mai e încă prin preajma mea.

Înainte de a scoate vitele la iarbă, m-am repezit şi până la mama Tia şi biata de ea nu-şi mai afla loc. Era tare mâhnită, că rămâne fără copil şi cu lacrimi în ochi, îmi zice: io am să mor frate Constantine. Mare supărare am, că mi-o ia pe Ancuţa. Nu ştiu ce simţi dumneata, dar io n-am cum să mai trăiesc dacă rămân singură. Ancuţa e un copil minunat. Dacă aş avea vreun drept legal asupra ei, m-aş lupta la disperare pentru ea”.

Văicăreala bătrânei m-a mişcat profund şi gândind la situaţia aceasta ce este întru totul ireversibilă, deîndată mi s-au umezit ochii. De altfel v-am mai spus, Domnule dragă, că Ancuţa cu inocenţa şi gingăşia ei se cuibărise în inima mea şi de aceea mi-a fost foarte grea despărţirea.

Şi să vedeţi ce-a mai urmat, că în dimineaţa aceeacând am scos vitele la păscut, am luat-o şi pe Ancuţa cu mine, gândind că poate n-am s-o mai văd în viaţa mea. Şi să zic, dac-am stat un ceas acolo pe pajişte, că mă pomenesc cu fratele acela, Nifon, care-mi zice: frate Constantine, am fost trimis să rămân eu cu vitele, iar frăţia ta să mergi de îndată la Stăreţie că eşti chemat până acolo”. D-apoi, mam dus, că n-aveam încotro, că de altfel, poate ştiţi şi Dumneavoastră, în călugărie fiecăruia îi este dat să răspundă de o părticică din bunurile şi rosturile Mănăstirii în care, călugărul, se află-n subzistenţă. Şi în afară de asta, mai e şi aceea că oricine poate fi luat de la rostul său şi trimis să săvârşească altceva. Asta, în viaţa de Mănăstire nu înseamnă deturnare, că ceea ce-ţi este poruncit să faci acum, este mai de folos şi cel ce-ţi porunceşte: „Lasă asta şi fă pe cealaltă”, este mai
115
înţelept. Şi pe de altă parte, monahul trebuie să fie supus în toate. Şi la toată lucrarea, el trebuie să se simtă bine, pentru că orice-ar face, face pentru Domnul Hristos. Aşa că, iată-mă prezent la Stăreţie împreună cu Ancuţa. Acolo mai era de faţă Părintele Eftimie, Negoiţă, Avva Stareţul şi Secretarul, care deja întocmise Procesul-verbal în care se cuprindea situaţia de fapt a copilului, predarea şi luarea în primire a lui, starea sănătăţii şi menţionarea certificatului de naştere, a obiectelor vestimentare, precum şi actele în baza cărora se adeverea că Negoiţă este tatăl copilului. Acestea din urmă, adică actele ce au fost aduse de Negoiţă, au rămas în dosarele Secretariatului. Ca „Predător prim” am semnat

eu, cel ce am fost tutore al copilului. Ca „Predător secund” a semnat Avva Stareţul. La rubrica „Primitor” a semnat Negoiţă, ca „Asistent” a semnat Părintele Eftimie şi la „Întocmit”, Secretarul Mănăstirii, care era şi diacon. Astea au avut loc în ziua de miercuri 10 septembrie 1947.

Din acest moment, copilul a rămas sub tutela propriului său tată. De remarcat a fost faptul că Ancuţa n-a ripostat cu nimic, când Negoiţă a luat-o de mână şi ia zis: - „Fetiţa tatii, de-acum rămâi cu mine şi mâine dimineaţă vom merge cu trenul la mămica ta!” La care copilul a răspuns: - „Da, dar mâinea ailaltă venim înapoi la mămaia Tia şi la tata ăsta!” şi a arătat către mine.

Biata Ancuţa cugetam eu în sine câtă nevinovăţie e în firea ei şi cât e de scumpă la vedere şi cu toate astea, acolo la bunicii ei n-a ştiut ce-i aia mângâiere. Poate de acum în colo să aibă şi ea parte de bucuriile copilăriei, de fericire, că, după cum se vede, Negoiţă o iubeşte foarte mult.

116

în încheiere, Părintele Stareţ a binecuvântat pe Ancuţa şi pe tatăl ei, dorindu-le să trăiască cu toată familia mulţi ani fericiţi, cu sănătate sufletească şi fizică sub oblăduirea Proniei cereşti spre care trebuie să tindă neîncetat cu nădejdea deplină a mântuirii sufletelor lor.

vizitarea împrejurimilor -

După toate astea, eu, având încuviinţarea Părintelui Stareţ, am rămas în compania lui Negoiţă şi a Ancuţei pe tot restul zilei şi i-am condus într-o plimbare de agrement, vizitând Biserica Bolniţă, ctitorie a Voievodului Petru Şchiopul şi ruinele Mănăstirii Cozia Veche, iar pentru vizitarea obiectivelor ce se află de partea cealaltă a Oltului şi care-s vrednice de toată luarea-aminte, am mers până-n dreptul Staţiei C. F. R. Turnu, unde pe vremea aceea se afla un om cu barca ce făcea oficiul de traversare de pe un mal pe altul şi aşa am putut vizita şi Sfânta Mănăstire „Turnu”, Sfânta Mănăstire „Cornetu”, precum şi Castrul Roman „Arutela” şi „Masa lui Traian”. Şi cu astea s-a încheiat ziua aceea memorabilă.

în noaptea următoare, de la sine se înţelege, că fiecare a dormit la casa lui. Ei, dar, or fi dormit care or fi dormit, nu zic ba, dar eu, vezi bine, n-aveam cum să dorm , de vreme ce după toate astea urma să vină trista zi a despărţirii de Ancuţa, copilul acela drăgălaş şi dulce.

o scurtă convorbire cu Avva Eftimie -

Şi de cum sosi dimineaţa zilei respective, adică joi 11 septembrie, mai înainte de a începe lucrul meu, m-am

117

repezit până la Avva Eftimie pentru binecuvântare şi să-l mai întreb câte ceva. Şi i-am zis:

părinte Eftimie, eu, astăzi nu ştiu ce să fac. Ar trebui să merg cu vacile la păscut, dar tare aş dori s-o conduc pe Ancuţa până la Gară, că iată a sosit ceasul despărţirii şi mult mi-e inima rănită din cauza asta. Şi el m-a privit cu duioşie şi-mi răspunde:

constantine, tată, dacă nu ai fi avut această subţirime de suflet, n-ai fi intrat în inima mea. Deocamdată îţi lipsesc multe, dar asta nu e un neajuns. Aşa am fost şi eu la început şi cu timpul am învăţat şi eu ceea ce au uitat alţii. Aşa că mă prezint astăzi a fi cel mai prost din lumea noastră, că nu ştiu nimic. Şi nu-mi fac probleme din asta, că e mai bine aşa. Nu ştii ceva, fugi la Dumnezeu. Te simţi strâmtorat, fugi la Dumnezeu fugi la El şi stai acolo, spune-i Lui toate, cere de la El milă şi îndurare şi dacă El vrea să-ţi dea învăţătură, prineşte-o cu capul plecat şi inima zdrobită, iar de nu, fii mulţumit numai că te afli aici.

Iată că de astăzi, sau de mâine, sau, mai ştii, poate de la întâi octombrie, asta cum va hotărî Avva Stareţul - „vei intra în porţie”. Şi odată cu intrarea în rândul celorlalţi, vor apare mai ceva ca până acum, acei îngeri despre care am mai spus şi altădată. De aceea zic, trebuie să fii atent, că îngerul ce se arată a fi îmbrăcat în lumină este foarte periculos. Nu ştii de unde vine vine de sus, sau din adânc? Şi dacă nu ştim de unde vine, e dovada certă că suntem nepricepuţi, slabi la minte, fără putere şi că trebuie neapărat să alergăm la Dumnezeu. Şi cum spuneam, dacă îngerul se prezintă a fi luminat şi noi necunoscându-l, să-i zicem aşa: „Du-te acolo de unde ai

118

venit, că iată ai greşit adresa!” Iar dacă vine cătrănit şi întunecat, degrab să facem semnul Sfintei Cruci cu credinţă tare şi ocărându-l, să-i zicem: „Pleacă de-aici împieliţatule, cum de îndrăzneşti să te apropii, nu vezi că Domnul meu Iisus este de faţă?”

Deci, să fim cu luare-aminte, frate Constantine, nu toate ce le vedem că sunt albe, sunt albe, precum nici cele ce par a fi negre, sunt negre, căci urechea ne poate minţi şi ochiul ne poate înşela.

Aici e subţirimea duhului la care foarte puţini ajung. Dar, să nu deznădăjduim gândind că degeaba mai trăim, că din mila lui Dumnezeu avem Biserica Lui cea plină de sfinte învăţături şi pe Preasfânta Lui Maică la care ne aflăm salvarea. Iată, tu, ai venit să mă întrebi ce vei face? oare ascultarea ta nu este să porţi de grijă celor patru vaci cu viţeii lor? Deci mergi de-ţi fă lucrul tău cu toată osârdia. Nu uita că fiecare dintre noi suntem o părticică din trupul Bisericii şi fiecare părticică trebuie să-şi aibă lucrul său. Deci, noi toţi, cu lucrarea noastră laolaltă suntem Biserica lui Dumnezeu. Biserica cea lucrătoare şi luptătoare. Lucrătoare ca Marta şi Luptătoare ca Maria. Ştii doar istorisirea evanghelică a celor două surori ale lui Lazăr. Aşa a lăsat Dumnezeu, ca acestea să se ajute una pe alta, să se întregească una pe alta în viaţa de aici. Maria, însă e partea cea bună şi Marta e parte bună, dar partea Mariei e superioară, precum şi lupta e superioară lucrului. Noi, aici suntem chemaţi să lucrăm şi să luptăm. Dar, mai ales să luptăm. Cine nu e ajuns la vârsta de a lupta, să se ostenească cu lucrul şi lucrând, să se îndeletnicească cu lupta cea ascunsă, care are ca pavăză smerenia, ca armă puternică şi drapel Crucea Domnului şi imn de luptă rugăciunea continuă. În orice împrejurare să ceri sfatul celor

mai în vârstă, să iubeşti fecioria, tăcerea, postul, singurătatea. Să ai inima înfrântă şi smerită, faţa senină şi primitoare, că Bunul Dumnezeu nu te va urgisi, ci te va primi cu multă bucurie şi cu braţele deschise.

Deci, mergi de-ţi fă lucrul tău. Lucrează binele şi aruncă-l în toate părţile, ca la nevoie să-l găseşti. Şi lasă-te în seama lui Dumnezeu şi vom vedea ce va mai urma de-aici în colo".

despărţirea -

Aşa că, am fost nevoit să plec cu animalele la păscut. Nu vă daţi seama cum am fost eu acolo, că, deşi stam jos pe iarbă şi în deplină libertate, mă simţeam totuşi aşa de rău, de parcă eram încarcerat. Gândul şi sufletul îmi erau numai la Ancuţa. Nu atât faptul că acest copil pleacă de lângă mine, că trebuia să plece la ai săi părinţi, cât aceea că nu sunt de faţă la acest eveniment. Şi m-am tot frământat şi m-am ciudit până la ora nouă nouă jumătate, când văd că vine şareta Mănăstirii acolo pe imaş. în şaretă era Ancuţa îmbrăcată în uniforma ce i-o cumpărase Părintele Stareţ, încadrată-n stânga de Negoiţă -tatăl ei şi în dreapta de fratele Nifon. Acesta din urmă, coboară şi-mi zice: - „Frate Constantine, ia şareta în primire şi mergi până la Gară cu dumnealor, că eu sunt trimis să am grijă de vaci".

măi frate Nifon, îi răspund eu pentru mine eşti un adevărat înger binevestitor. Tocmai mă gândeam cum să fac, cum să dreg, să pot conduce copilul acesta la

Staţia de tren, că nu se ştie de-l voi mai vedea în viaţa mea. Şi iată cât de minunat a rânduit Bunul Dumnezeu, încât nu sunt în stare şi nu mă pricep cum să-I mulţumesc.

Şi după asta, cu multă bucurie am urcat în şaretă, am întors calul şi am pornit cu direcţia spre Călimăneşti. Când am trecut prin dreptul casei unde Ancuţa şi-a petrecut un an din viaţa ei, mama Filofteia se afla stând în marginea şoselei şi plângând cu amărăciune. Am oprit pentru câteva clipe şi biata bătrână s-a apropiat de şaretă şi înecată de suspine, i-a luat mâinile Ancuţei şi le-a sărutat, zicând:

- „Dumnezeu să te binecuvânteze fetiţa mea scumpă. Nespus de greu o să-mi vină fără tine, că sunt bătrână şi altă mângâiere nu am. Mergi în pace şi, dacă poţi, păpuşo dragă, nu mă da uitării!" La care, Ancuţa i-a răspuns: - „Mâine vin la tine mamaie!" Apoi am plecat şi în dreptul porţii principale am oprit iarăşi pentru a-i da posibilitate copilului, cu frumoase închinăciuni să-şi ia rămas bun de la Sfânta Mănăstire. Apoi an pornit din nou şi nu ne-am mai oprit până-n faţa Gării Călimăneşti. Aici, am tras şareta lângă un gard şi am legat calul, iar eu şi cu pasagerii mei am mers în sala de aşteptare unde, Negoiţă şi-a cumpărat bilete de călătorie până la Bucureşti, urmând ca de-acolo să-şi cumpere altele până la Ploieşti şi aşa mai departe până la Vălenii de Munte.

Când am fost sosiţi acolo la Gara Călimăneşti, ceasul arăta ora 10 ^{15} aşa că, având timp destul la dispoziţie pentru a mai sta de vorbă, ne-am aşezat pe bănci. Şi Ancuţa, cu ciripitul ei de copil inocent, ne-a luat-o înainte, zicând: „Uite ce mi-a dat tata părintele, (adică Stareţul) şi deschizând geanta mi-a arătat o rochiţă de culoare roşie, o pereche de pantofiori, ciorăpei, mi-a arătat şi cruciuliţa cu lănţic

ce o purta la gât şi tare se mai bucura bietul copil. Şi eu îi zic: - „Să fii sănătoasă, fetiţo şi să le porţi cu plăcere. Nu uita ce te-am învăţat; să-ţi faci sennul Sfintei Cruci când stai la masă, când te

culci, când te scoli şi mereu dacă poţi, ca Tata Dumnezeu să te facă mare şi cuminte".

După asta, Negoiţă, privind la copil şi mângâindu-i obrăjorii, a zis: „Dar, Ancuţa, dragă, ai uitat că tata părintele ne-a dat şi astea? Şi a scos din buzunarul hainei o iconiţă pliant cu Domnul Iisus şi cu Maica Domnului şi m[i]-a mai arătat şi un pachet ce-l primise de la bucătărie în care, cred că le dăduse ceva de-ale gurii să aibă pe timpul călătoriei.

D-apoi minutele au trecut foarte repede şi curând s-a auzit în microfon vocea impegatului anunţând sosirea în Gară a trenului Accelerat ce circulă pe distanţa: Sibiu, Călimăneşti, Piatra Olt, Bucureşti prin Caracal. Am ieşit toţi trei în faţa Gării şi ne-am îndreptat privirile către trenul ce venea din amonte şi se apropia pufăind. Degrab ne-am îmbrăţişat şi ne-am urat reciproc sănătate, pace şi bună înţelegere. După asta am luat-o pe Ancuţa în braţe, am strâns-o la pieptul meu cu toată dragostea şi am sărutat-o pe obrăjori. De vorbit cu ea nu mi-a mai fost cu putinţă. Nici măcar un cuvânt n-am putut să rostesc, că mi se pusese un nod amar în gât şi lacrimile nu mi le-am mai putut stăvili.

Apoi, trenul a oprit scârţâind din frâne şi Anghel cu geanta-n mână a urcat primul, după care, eu i-am dat pe Ancuţa şi doar au apucat să intre în compartiment, că a

şi fluierat de plecare. Şi în timp ce trenul a pornit din loc, Anghel cu Ancuţa şi-au făcut apariţia la fereastra vagonului făcându-mi cu mâna. Şi ne-am salutat până când „şarpele de oţel" s-a tot dus aval şi s-a pierdut în zare.

călugărul străin -

După aceea m-am întors la şaretă. M-am întors dar cu destulă greutate, că picioarele-mi erau ca de ceară şi dădeam să cad la fiecare pas; inima mi-era zdrobită şi lacrimile curgeau şiroaie. Când am sosit la şaretă, am luat calul pe după gât şi am continuat cu plânsul ca o femeie bătută de soartă şi cugetând în sinea mea pentru Ancuţa: „Milostive Doamne, nu lăsa fiinţa aceasta în neştire. N-o lipsi pe ea de purtarea de grijă şi iubirea Ta. Trimite îngerul Tău s-o călăuzească spre tot lucrul bun. ţine-o sănătoasă la minte şi la trup până la adânci bătrâneţi şi revarsă asupra ei darul credinţei în Dumnezeu şi fă-o din iubirea Ta de oameni să fie nedespărţită de Biserica Ta Dreptmăritoare, pentru mântuirea sufletului ei şi a părinţilor ei. Amin!

Şi pe când cugetam aşa, apare lângă mine un călugăr necunoscut şi mă întreabă:

aceasta nu este şareta Mănăstirii Cozia?

da Părinte, îi răspund eu e a Mănăstirii Cozia.

-mai aştepţi pe cineva?

nu. Am adus nişte cunoscuţi ce i-am avut ca oaspeţi şi care au plecat adineaori cu Acceleratul de Bucureşti.

păi, mai zise el eu vin de la Sibiu şi când am coborât din tren, am văzut şareta şi am cunoscut-o pentru că am mai călătorit odată cu ea, tot aşa ocazional, şi m-am uitat prin împrejurimi să văd vreun călugăr de la Cozia şi dacă n-am văzut pe nimeni de-al Mănăstirii, mam întors şi iată că acuş te văzui pe dumneata... Mai stai mult aci?

nu. De ce mă întrebaţi?

întreb pentru că de vrei, să mă iei şi pe mine până la Căciulata.

păi, urcaţi, Părinte, că n-am de ce să mai stau. Trebuie să mă întorc la Mănăstire, mai sunt atâtea treburi de făcut.

Şi în timp ce urca în şaretă şi eu dezlegam dârlogii calului, el mă mai întreabă:

cumva ai vreo durere sufletească de plângi aşa cu lacrimi, frate dragă?

părinte, îi răspund cu toate că sunt trecut prin multe necazuri, îmi lipseşte totuşi cerbicia bărbătească, nu-mi pot alunga această slăbiciune. Adineaori m-am despărţit de un copilaş ce l-am iubit mult, mult de tot şi sunt sigur că n-am să-l mai văd vreodată.

Şi-n acest timp m-am urcat în şaretă şi-am pornit la drum, iar el continuă cu întrebările:

era copilul dumitale sau vreo rudă apropiată?

nici una, nici alta, Părinte, dar soarta a făcut să fie sub protecţia mea un an de zile şi acum a venit tatăl copilului şi l-a luat.

-îMda. Aproape că-nţeleg. Dar la Mănăstire eşti înrolat în efectivul sobornicesc, sau lucrezi ca muncitor zilier?

nici înrolat, nici zilier nu sumt. De astăzi încolo să vedem ce va mai fi.

acum înţeleg. Dar să nu fiu luat în nume de rău că iscodesc! Observ că la dirijarea calului te foloseşti numai de mâna dreaptă, ai cumva vreun beteşug la cea stângă.

sunt invalid de război, Cuvioase Părinte, dar am început să mă obişnuiesc şi să mă împac cu soarta aceasta.

pensioară ceva este?

încă nu, până acum, dar trebuie să se lămurească şi cu asta.

în cazul acesta nu văd să te primească la Cozia. Acolo sunt exigenţe mari, că, de, e Mănăstire Domnească şi munca şi răspunderile sunt pe măsura unei astfel de instituţii.

ce să vă spun, Părinte, că în timpul de un an de zile de când sunt aici, nu mi-a fost adresat vreun cuvânt de respingere. Dar de-acum încolo, ştie Dumnezeu.

aha; uite ce e; mai zice el dacă întâmpini greutăţi, vino sus la Stânişoara. Am să-l rog eu pe Stareţul nostru pentru dumneata. Vorbesc cu toată seriozitatea. Am observat că lira sufletului dumitale este foarte sensibilă şi în monahism, această sensibilitate e de mare folos. Ajută la zidirea sufletului. Iar cerbicia de care ai amintit e distrugătoare. în cazul că vei fi primit şi va să fii numărat cu ceilalţi ai Mănăstirii, să-ţi cauţi un cap albit duhovniceşte cu calităţi spiritual curative pe care să-l ai de doctor, că e mare lucru în viaţa aceasta să fii sub asistenţa unuia mai bătrân, care să te ajute în a te cunoaşte pe sine-ţi, să-ţi poţi descifra tainele spirituale şi morale, că fără cunoaşterea de sine nu poţi înainta pe calea credinţei.

125

Şi-apoi, Părintele acela, Domnule dragă, mi-a vorbit multe despre viaţa de Mănăstire şi printre altele, zice că aceasta, adică viaţa de Mănăstire, trebuie privită cu toată atenţia, că monahul este înrolat ca voluntar într-un război continuu, într-o luptă dârză şi perseverentă cu sine însuşi pentru alungarea tuturor pasiunilor dăunătoare sufletului şi înlocuirea acestora cu obiceiuri frumoase, cu săvârşirea faptelor bune, cu practicarea virtuţilor creştineşti; Credinţa, Nădejdea şi Dragostea. Să am o viaţă smerită şi o ţinută generoasă, iar inima să-mi fie izvor numai de sentimente nobile. Şi m-a sfătuit Părintele acela zicând că orice-mi va fi dat să fac, să fac, numai din dragoste. Din dragoste pentru Domnul Hristos, căci El mai întâi nea copleşit cu dragostea Sa, încât S-a dat pe Sine jertfă pentru salvarea noastră. Şi tot în legătură cu asta, mi-a mai spus că înaintea lui Dumnezeu nu se are în vedere mărimea sau valoarea darului ce-l oferim semenului, ci cantitatea de dragoste încorporată în darul oferit, precum ne lămureşte Sfânta Evanghelie în istorioara cu cei doi bănuţi ai văduvei.

Şi-n încheiere, Părintele acela, mai zice:

- „Multe ar fi de vorbit în domeniul acesta, frate dragă, dar iată că ne apropiem de punctul unde trebuie să cobor. Uite colo unde e omul acela cu barca. Acolo trebuie să opreşti, că de nu erai dimineaţa cu şareta, n-aş mai fi avut nevoie de barcă, pentru că aş fi mers pe partea cealaltă pe lângă calea ferată, dar aşa aş fi fost nevoit să merg pe jos cinci-şase kilometri şi-apoi de-aici în sus tot pe-atât. Aşa că îţi mulţumesc din suflet şi Bunul Dumnezeu să te binecuvânteze."

126

Şi cu asta, am ajuns la locul unde acel monah a coborât şi eu mi-am continuat drumul spre Mănăstirea mea. Şi să zic, după vreo zece, douăzeci de minute eram sosit cu şareta în faţa grajdului

o nouă etapă -

Şi după ce am deshămat calul şi l-am dus la locul lui, am dat o fugă până la chilia Părintelui Eftimie, să văd dacă mai are ceva de zis, dar nu l-am găsit şi aşa fiind situaţia, mi-am făcut de lucru pe la grajd cu ordinea şi curăţenia. Şi n-a trecut mult şi hop că apare Părintele meu şi mă întreabă:

cum a fost despărţirea de Ancuţa, frate Constantine?

cum să fie, Cuvioase Părinte, îi răspund eu cam cu greutate, că nodul ăla din gât încă nu dispăruse. pentru mine n-a fost chiar aşa uşor, iar pentru Ancuţa, mititica de ea a rămas convinsă că mâine o să vină înapoi la mămaia Tia.

şi sora Filofteia cum s-a prezentat? mă mai întreabă la care eu, n-am mai putut să răspund şi mi-am ascuns faţa de către el. Bătrânul văzând starea mea sufletească îşi întinse mâna şi mă întoarse către dânsul, zicând:

te-am întrebat de sora Tia,...

-Plânge, Părinte!

aha! V-aţi găsit două mioarţe. Da, aşa este. V-aţi găsit două mioarţe. Ce-i drept, e drept. Aveţi de

ce plânge. Şi pe mine m-a mişcat situaţia aceasta, dar, ce să-i faci, aşa a fost să fie. Păcat de copil că e destul de inteligent, dar locul ei nu putea să fie aici. Am zis că-i
127
păcat de ea pentru că n-o prea văd să fie fericită acolo la părinţii ei.

Acum, hai să lăsăm astea frate Constantine şi să ne vedem de treabă, că de acum va să ne căutăm cu toată fervoarea modalitatea de rezolvare a destinului nostru aici şi dincolo şi trebuie să ne folosim de fiecare clipă din viaţa aceasta pentru viaţa ce va să fie, care ne aşteaptă şi a cărei penumbră o simţim încă de aici.

şi ce aş putea să fac eu, Părinte Eftimie, că sunt complet analfabet în domeniul acesta? şi el se grăbeşte cu răspunsul:

doar n-oi fi mai analfabet ca mine? că doar ţi-am mai spus: „Meritul şi răsplata nu se acordă pentru ceea ce ştii, ci pentru ceea ce faci!”. Nu multa ştiinţă te mântuieşte, ci viaţa curată şi deplina ascultare faţă de Biserica lui Hristos, cea Dreaptă şi Adevărată, Sfântă şi fără de prihană, Stâlpul şi Temelia Adevărului dumnezeiesc.

Şi asta e, frate Constantine, să cauţi să fii cât mai supus tuturor şi în toate, că nimeni nu-ţi va pretinde marea cu sarea, sau să dărâmi muntele acesta. Şi-apoi prin ascultare îţi alungi mândria şi prin osteneală îţi frângi trândăvia. Acestea două: mândria şi trândăvia sunt păcate grele. Păcate de moarte şi trebuie să le omorâm noi mai înainte de a ne Omorî ele pe noi.

D-apoi, frate Constantine, de acum în colo să cauţi să fii cât mai aproape de mine, că, precum ştii vremea bătrâneţii este iarna vieţii, de aceea am nevoie de sprijin. E drept că n-ai ce învăţa de la mine că la nimic nu sunt bun, dar precum vezi, am început să nu mai pot merge ca lumea. Aşa că ne-am găsit două nevoi: eu cu
128
neputinţă la piciorul drept, dumneata cu beteşug la mâna stângă şi abia amândoi facem cât unul singur. Numai că la masă suntem două guri. Barem să ne ţină Dumnezeu sănătoşi la minte, să putem fi ascultători în toate, să nu dăm prilej de dispută prin nesupunere, că e vai de acela care are duh de ceartă, că de mare sminteală se face vinovat. Departe de noi un astfel de duh.
un cap albit de ani şi înţelepciune -

De aceea trebuie să ne rugăm neîncetat lui Dumnezeu, să ne ferească de tot ce e păgubitor sufletului omenesc. Am venit aici, Constantine, tată, pentru mântuirea sufletului nostru şi calea spre mântuire trece numai prin ascultare. Printr-o smerită ascultare că de nu avem ascultare din smerenie, zadarnică ne e osteneala. Smerenia este rădăcina sănătoasă a tuturor virtuţilor creştineşti. Ea trebuie să fie adânc înfiptă în glia inimii noastre şi udată mereu cu lacrimile căinţei să poată odrăsli şi creşte viguros în climatul ascultării şi din corola neîncetatei rugăciuni vor înflori multe şi frumoase flori, dintre care cea mai minunată şi mai parfumată este floarea dragostei. Nici-o floare nu poate exista fără rădăcină şi nici-o virtute nu poate fi fără smerenie. Că tocmai smerenia ne aşează în raporturi corecte cu Dumnezeu şi cu semenii noştri. Ca model desăvârşit de smerenie avem pe însuşi Fiul lui Dumnezeu, Care a fost smerit cu inima şi ascultător lui Dumnezeu Tatăl până la jertfirea de Sine. Şi astea toate numai din dragoste faţă de noi, ca să ne facă fericiţi aici şi dincolo, făgăduindu-ne
129
bunătăţi şi frumuseţi netrecătoare, cereşti, care limba omenească nu le poate spune şi nici mintea să le priceapă şi Bunul Dumnezeu ne este tare credincios nouă şi ne va oferi în dar tot ce ne-a făgăduit, dacă aici vom fi şi noi credincioşi Lui, ascultători şi smeriţi cu inima, cum a fost şi Fiul Său, Domnul şi Mântuitorul nostruIisus Hristos.

Şi, Constantine, tată, să nu uităm şi pe aceea că trebuie să fim iertători şi plini de iubire, că din iertare izvorăşte iubirea. Şi cum vom trata noi pe semeni, aşa ne va trata şi pe noi Dumnezeu. Aceasta este o ordine morală şi în lumea de aici şi în lumea de dincolo, este o condiţie ce face ca existenţa noastră să capete consistenţă logică. Aşa că judecata lui Dumnezeu este determinată de noi, de aici din viaţa noastră.

De fapt când iertăm pe aproapele nostru, ne iertăm pe noi înşine şi facem loc lui Dumnezeu în inima noastră. Dumnezeu este neînchipuit de bun şi drept şi nu iartă decât la cerere şi bineînţeles, dacă şi noi iertăm pe semenul nostru. Şi să luăm seama că iertarea nu desfiinţează dreptatea. Aşa că, atenţie!

Dacă iertăm pe aproapele de şaptezeci de ori câte şapte şi Dumnezeu, cu siguranţă ne va ierta şi

pe noi şi suspendă dreptatea. Şi asta e, că de ar fi aplicat El dreptatea de la început, totul ar fi fost ras de pe faţa pământului. Dar pentru iubirea Lui faţă de noi, încă mai existăm aici.

S-ar putea, Constantine, tată, să ai şi necazuri în viaţa aceasta, că d-aia eşti om să fii şi ispitit. Şi aurul că e aur, de nimic nu e bun, dacă mai întâi nu e ispitit prin foc. Ăhă şi încă ce foc! Aşa că, atunci

130

când ai necazuri, înalţă mintea ta la cer şi roagă-te lui Dumnezeu să te întărească.

Şi apoi, cu cât ispitele te tulbură mai mult, cu atât îţi dai seama că te afli pe drumul cel bun şi că trebuie să fii atent să nu cazi, sau să te abaţi din calea ta.

D-apoi, cred că am vorbit prea mult şi mi-e teamă să nu-mi fie socotit ca păcat, de vreme ce sunt un neştiutor, fără ţinere de minte, aşa că ar fi trebuit să fiu ca unul fără glas, adică, să tac ca un peşte.

Tu care ai şcoala primară, să te sileşti să cunoşti cât mai multe din tainele vieţii monahale şi felul de vieţuire călugărească, că doar n-am intrat în Mănăstire să fim numai purtători de haine negre.

De acum încolo, frate Constantine, vom vedea ce va mai fi. S-ar putea să-ţi schimbe ascultarea şi s-o iei de la capăt, aşa cum de altfel se procedează cu oricine e nou venit

La aceasta m-am simţit oarecum tulburat. De ce să-mi schimbe ascultarea, că acolo la vaci mă puteam descurca aşa numai cu mâna dreaptă. Şi-apoi, nu eram chiar nou venit, şi am zis:

am un an de stagiu în Mănăstire, Părinte Eftimie, aşa că nu sunt chiar proaspăt aici. Alţii au venit în urma mea şi asta o ştiu toţi,...

ba eşti nou venit, Constantine, tată, pentru că până acum ai fost cu starea socială neclară şi nu se putea să fii socotit decât un mirean oarecare picat aici. Şi s-o mai ştii şi pe aceea că în Mănăstire viaţa monahală se ia de la început în fiecare zi, fără încetare şi cu multă osteneală până la moarte. Şi atunci îţi vei da seama că n-ai făcut nimic vrednic de Numele lui Dumnezeu. Poate ţi-e greu să pricepi cum vine asta, dar cu timpul vei înţelege. Nu trebuie să te tulburi, ci să te bucuri că totuşi va să fii primit.

131

În altă ordine de idei toţi suntem veniţi de „ieri” şi toţi vom pleca „mâine”. Şi cum vom pleca? Iată întrebarea cea mai de seamă. La asta trebuie să ne gândim cu toată seriozitatea.

Pentru tine e firesc să întrebi: „De ce să fii mutat de la ascultarea ce o ai. De ce altora care au venit mai târziu li s-au dat să poarte fes călugăresc sau chiar şi alte articole de îmbrăcăminte monahală. Am zis că e firesc, dar nu ai dreptate. Nu suntem noi în măsură să judecăm acestea. Este cine să se îngrijească de noi, să nu ducem lipsă de ceva, că de cerem ceva, fie de îmbrăcăminte, fie o ascultare mai blândă, sau mai cu seamă o treaptă mai sus, am pierdut totul, ba chiar şi ceea ce ni se pare că am avut. Şi dacă nu e mult spus, cu cât nu ne văicărim şi ne vedem de lucrul ce ne este dat să-l facem, cu atât suntem mai despovăraţi. Deci, mai uşori, mai liniştiţi.

De altfel, Constantine, tată, preocuparea de bază a monahului este ascultarea. Fără ascultare nu te poţi mântui. Să-ţi fie mintea trează şi îndreptată către cer, căci fericirea călugărului constă în rugăciunea neîncetată şi având ochii încărcaţi de lacrimile căinţei, că aici în această vale a plângerii nu este loc de râs. Cine-şi petrece viaţa pământească în râs şi desfătare, dincolo va plânge şi va scrâşni din dinţi. Iar cine aici va iubi mai mult sărăcia şi răbdarea, acela se va veseli în veci, precum Lazăr împreună cu îngerii în sânul lui Avraam. Aceasta e o regulă consfinţită şi aplicată riguros pe ambele tărâmuri.

Şi la urmă de tot, Domnule dragă, Părintele meu mai zice suspinând:

of, Doamne, iartă-mă că iarăşi m-am lungit la vorbă! apoi către mine: şi asta e, frate Constantine, cu toate

132

că ar trebui să tac chitic pentru că în viaţa de Mănăstire mai mult spune o gură tăcută, decât una limbută, eu, totuşi, ţi-am mai spus câte ceva, să-ţi fie de înştiinţare şi învăţătură pentru acest început de drum. Şi să nu dai uitării, că oricine din cei ce sunt aici, au trecut prin toate felurile de ascultări. Chiar şi Părintele Stareţ. Şi dacă vrei să ştii, toţi Arhiereii Bisericii noastre mai întâi au fost supuşi la orice ascultare în mănăstirea lor. Aşa că, tu să ai credinţă şi dragoste multă şi ai să vezi ce uşor îţi va fi.

Acum o să mergem la masă şi după aceea te duci să-ţi vezi de văcuţele tale, iar pe fratele Nifon să-l trimiţi încoa. Şi nu uita să-ţi iei Psaltirea cu tine, ai cel mai bun prilej să înveţi în fiecare zi câte un psalm pe de rost.

în urma acestora, Părintele meu mă priveşte adânc în faţă şi iarăşi îmi zice:

aşa-i că te frământă gândurile? nu-ţi lăsa mintea să se răvăşească, ci caută pe cât îţi stă în putinţă să-ţi restabileşti echilibrul sufletesc. Nu vezi oare cât de minunat a lucrat Dumnezeu cu tine? Eu te-am înţeles de la început, că nu puteai să refuzi copilul deşi nu era al tău pentru că nu eşti omul care să te războţi cu confruntările omeneşti prin tribunale. Şi cred că tocmai asta a făcut să fii primit şi nu alungat când ai venit aici cu copilul de mână.

D-apăi, după spusa Cărţii Sfinte, oricărui om i se pune-n faţă două cărări, pentru aş alege una din ele; una duce la foc şi alta la apă. Una la moarte şi alta la viaţă. Bunăoară, în cazul acesta de cumpănă şi tu ai avut două căi: calea tribunalului şi calea Bisericii şi ai ales pe aceasta a Bisericii, că nu se putea să aibă loc în inima ta şi învrăjbirile omeneşti şi primirea Evangheliei.
133

Deci, fii atent să nu-ţi fure Hoţul „bănuţul” acesta. Lasă toată grija în seama lui Dumnezeu, hrăneşte-ţi sufletul cu ruga neîncetată şi mintea să-ţi fie orientată numai la ceasul morţii, precum acul busolei către Polul Nord. Aşa că, frate Constantine, cam asta să ne fie ocupaţia de-acum încolo. Ocupaţie cât se poate de ascunsă şi de fiece clipă, că nu e de glumit cu soarta sufletului nostru!...

Ehe, şi Domnule dragă, la urmă de tot mi-am zis în gând: „Hai că-i bine!” Iată că Părintele meu a început a-şi dezlega limba faţă de mine. Aşa că, tăticule dragă, dă-i drumul că-mi place să te-ascult. D-apoi, ce să mai zic, că mai ai ceva Sfinţia ta de care ştie numai Dumnezeu. Şi cred că şi Avva Stareţul nu e străin de asta, că doar nu aşa de florile mărului te cheamă el de câte ori are nevoie de vreun sfat mai acătării.

Doamne, ţine-mă bine, că afară de aici mă pierd şi cu siguranţă, Tu nu doreşti aşa ceva.

D-apoi, Domnule dragă, acuş mi-amintii şi de călugărul acela ce l-am adus de la gară cu şareta şi de spusa lui când a zis, să-mi aflu un bătrân albit de înţelepciune, că mare lucru e aceasta pentru oricine. Şi ceea ce am vrut să spun, este că pentru mine nu a mai fost nevoie să caut un astfel de om, că m-a găsit el, Bătrânul de mai înainte şi pentru care a trebuit să mulţumesc lui Dumnezeu, că fără nici-o vrednicie şi fără nici-o osteneală din partea mea, am primit totuşi la vremea aceea un mare dar, darul de care aveam absolută nevoie, tocmai în momentele acelea de grea încercare din viaţa mea. Darul de care vă spusei, Donmule dragă, e însăşi
134
persoana Părintelui Eftimie, care m-a aşteptat şi cu iubire m-a întâmpinat decum am păşit pragul Mănăstirii.
fratele Filimon -

Şi acum să vă povestesc o întâmplare. Una din cele multe: într-una din zile un tânăr cu vârsta ca la 22-24 de ani, a venit acolo la Mănăstire şi a cerut să fie primit în rânduiala cinului monahal. Şi se înţelege că Părintele Stareţ, după cum şi regulamentul cere, — l-a supus testării ispitindu-l în fel şi chip pe măsura vârstei şi priceperii lui, în cele ale credinţei şi moralei creştine. Cum s-o fi prezentat el la acest examen de admitere, nu ştiu, că doar n-am fost de faţă, nici eu, nici Părintele Eftimie. Dar ce am vrut să spun, este că la vreo două săptămâni de la asta, mă aflam mergând împreună cu părintele meu printre chilii şi văzând pe tânărul de care vă spusei adineaori, zic către Bătrânul:

părinte Eftimie, cred că fratele Filimon, (că aşa îi era numele acelui tânăr) va fi să fie ceva de capul lui, că e tare frumuşel la chip şi prezentabil cu statura, la care, misteriosul meu Părinte îmi răspunse:

nu te grăbi cu înălţarea fratelui, că la Cina Domnului au venit numai betegii, ologii şi neputincioşii, iar cei frumoşi la chip şi arătoşi cu statul, au refuzat, sfidând chemarea.

Dar ia pofteşte-l încoa, mai zice el şi l-am chemat
şi fratele acela venind, ceru blagoslovenie, iar Bătrânul îl întreabă:

zici că vrei să intri în Mănăstire, frate?
135

da, Părinte! fu răspunsul lui. d-aia am venit aici. îmi place mult să port haine negre.

hm! bună dorinţă ai, fiule, dar ia seama că „aici se intră cât mai „nevăzut” şi numai cu tămâie şi cu smirnă!”

La acestea, fratele nostru Filimon a răspuns încruntat. N-a priceput cuvintele şi Avva Eftimie, mai zice: să ştii că e mare păcat să aduci tămâiere străină pe Altar. Mucul de ţigară ce l-ai aruncat adineaori, încă mai fumegă acolo-n spate pe prundiş!” — Şi, demascat, fratele Filimon, deîndată îşi scoase din buzunar pachetul de ţigări şi chibriturile şi le aruncă la picioarele Părintelui Eftimie, ca pe

un idol nesuferit şi zicând:

- „Iartă-mă Părinte, că am greşit. Din armată am început să fumez, dar de acum încolo nu-mi va mai trebui spurcăciunea asta".

aşa să faci, fiule, că altfel te osândeşti, i-a răspuns Avva şi apoi l-a trimis la rostul lui. Cuvântul Bătrânului, pentru fratele Filimon a fost sabie cu două tăişuri şi care a lovit la moment; cu un tăiş i-a extirpat tumoarea în devenire cancerigenă a fumatului şi cu celălalt l-a vindecat de boala păcatului ucigător de suflet.

Aşa am crezut şi aşa am sperat să fie pentru fratele acela, dar din păcate, se vede că, pentru unii e tare greu să se lase de acest urât obicei.

Ei, şi în urma acestora eu am rămas meditând adânc la cele întâmplate, pentru că iarăşi fusei pus în dilemă. Dar cu acest prilej mi-am întărit convingerea că tainele ce-l învăluie pe Părintele meu sunt de natură spirituală. Pentru că şi puritatea Sfinţiei sale e tot de ordin spiritual, chestiuni care ne depăşesc, căci, mai fără să vrem, ne

136

punem întrebarea: „Cum de a ştiut Bătrânul, că fratele acela a tras din ţigară acolo lângă râu la piciorul Mănăstirii? oare să fie aceasta o calitate condiţionată, ce trebuie să o aibă orice candidat la intrarea în Mănăstire? Dacă e aşa, eu, care sunt un nepriceput ce am să mă fac?"

un răspuns dat la moment -

Bătrânul, văzându-mă îngândurat şi pricepând cu duhul ce mă tulbură, îmi grăieşte aşa:

- „Dacă îndrăzneşti să cugeţi la ceva măreţ, înseamnă că eşti stăpânit de o naivă extravaganţă. Nu-ţi pierde clipele gândind aşa, ci foloseşte-le numai pentru rugăciune, că de rugăciune avem nevoie cât suntem în trup, frate Constantine. Rugăciunea sporeşte gradul de smerenie, iar smerenia, într-un cuvânt înseamnă linişte sufletească şi supunere din iubire.

Vremea zilei este pentru rugăciunea mâinilor, ostenind din dragoste la lucrul ce ne este dat, împletind-o cu rugăciunea continuă din minte. Şi de nu putem să devenim apologeţi ai divinei linişti în timpul zilei, să dorim cu însetare acea sfântă şi minunată stare sufletească contemplativă, care n-o putem afla decât în tăcerea nopţii, mediul cel mai prielnic pentru rugăciune şi meditaţie. Mare meşteşug este să ştii a vorbi cu Domnul şi mare înţelepciune să-L ai în inima ta totdeauna.

D-apoi, fie că lucrezi, fie că mergi, sau te afli în clipe de răgaz, sau altceva de faci, mintea să-ţi fie trează, curată, eliberată de gânduri negre şi în liniştea cugetului

137

tău ca să zici aşa: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul!" iartă-mă cu iubirea Ta de oameni, pe care pururea o ai şi luminează cugetul meu cel întunecat!" - „Porunceşte-mi Doamne, să vin la Tine şi deschide-mi uşile pe care Tu însuţi le-ai zidit!" - „Duhule Sfinte înviază şi în mine, cu darul Tău, chipul Domnului şi Mântuitorului meu Iisus Hristos!"

De acum încolo, ia seama frate Constantine, să primeşti sfatul şi să asculţi povaţa, ca să fii înţelept toată viaţa. Deci, „Patimile Domnului şi Vieţile Sfinţilor, rugăciunea continuă şi meditarea la ceasul morţii!" asta să ne fie ocupaţia cugetului nostru, că nu e lucru de şagă. Aşa că, „cine vrea să mănânce miezul, va trebui să spargă coaja!"

Şi acum să încheiem şi să mergem la trapeză, că iată bucătarul a ieşit să anunţe că masa e gata.

Şi cu asta, Părintele meu, îmi mai vâră în suflet încă o notă necunoscută, că tocmai în minutul acela s-a auzit clopotul bătând pentru masă.

o testare hotărâtoare -

D-apoi, Domnule dragă, v-o spun şi p-asta, că eu nu prea rămâneam o dată cu ceilalţi, din pricina ascultării ce o aveam cu animalele mele, dar acum cu prilejul plecării Ancuţei iată-mâ aşadar la masă cu toată obştea. în fine, după ce am servit prânzul şi s-a făcut rugăciunea de mulţumire, Părintele Stareţ, precum îi e obiceiul, aduce la cunoştinţa tuturor, ultimele noutăţi din perimetrul

138

Mânăstirii şi unele măsuri ce se impun pentru bunul mers al vieţii de obşte. în cele din urmă, Avva se adresează mie, zicându-mi: ce zici, frate Constantine, eşti hotărât să rămâi definitiv în Mănăstire? şi eu am răspuns:

blagosloviţi şi iertaţi, Preacuvioase Părinte, dar hotărârea aceasta am avut-o de acum un an de când am părăsit pragul casei părinteşti.

cine a rămas în case după plecarea dumitale?

nimeni, Preacuvioase Părinte.

păi, să te duci să ţi le pui în vânzare, să-ţi faci rost de bani.

o! Nu, Preacuvioase Părinte, mi-e teamă că-n felul acesta nu aş mai nimeri aici. Punga cu bani e o busolă afurisită care derutează şi decât aşa mai bine lipsă.

totuşi trebuie să le porţi de grijă, pentru că lăsându-le se vor ruina şi va să ai de pierdut.

iertaţi-mă, Preacuvioase, dar îngrijindu-mă de ele, nu cumva să mă pierd pe mine?!

aha, dar când te va prinde dorul de ele adică de casele părinteşti, să ne spui, să-ţi dăm bilet de voie şi bani de drum.

să-mi fie iertat că îndrăznesc, Preacuvioase Părinte, dacă cineva din cei ce sunt de faţă ar dori să meargă acolo, daţi-i biletul de voie şi banii de drum, că eu de-aici n-aş vrea să mă clintesc pentru nimic în lume!

mda! face Avva Stareţul minunată încăpăţânare! apoi se adresează către unul din călugării de

139

la masă care era croitorul Mănăstirii:

părinte Arsenie, să-i iei măsura ca să-l facem „CORB”. deodată, n-am priceput ce înseamnă: „Să-mi ia măsura şi să mă facă „CORB”. am crezut că o să-mi croiască câteva toiege pe spinare şi astfel, vreau, nu vreau va trebui să zbor ca un cerb spre satul meu de baştină şi mi-am zis în gând: „N-au decât să mă croiască, eu aici am prins rădăcini şi n-am să dau voie nimănui să mă smulgă, căci răsadul smuls, se usucă. Şi asta e”

enigma fratelui Nifon -

în urma acestora, am luat cu mine Cartea Psalmilor şi am purces la imaş unde erau văcuţele mele şi zic fratelui Nifon:

frate dragă, eu de obicei când aud clopotul pentru masa de prânz, îndenmn vacile spre grajd, le adăp şi în timp ce ele se mai odihnesc şi rumegă, eu merg la masă şi-mi astâmpăr foamea, dar frăţia ta, după câte observ, nu te-ai mişcat de-aici. Şi el îmi răspunde: ba da, m-am mişcat, când am dus animalele la pârâu şi le-am adăpat. Nu vezi că acum stau culcate şi rumegă?

ei bine, mai zic eu dar dumneata n-ai stat la masă! la întrebarea asta nu mi-a mai răspuns şi s-a lăsat cufundat în gânduri. Eu neştiind ce se petrece cu el, am încercat, ispitindu-l:

eşti flămând, frate dragă, sau te bântuie vreo suferinţă ascunsă? spune-mi, te rog, căci s-ar putea să-ţi fiu de folos. Şi punându-mi amical mâna pe umărul lui, am căutat să-i întâlnesc privirile. La acestea, el, îmi răspunde cu o profundă tristeţe şi arătându-mi cărticica ce o purta cu dânsul:

frate Constantine, e timpul să lăsăm deoparte grija stomacului. Trăim astăzi zile apocaliptice. Iată ce scrie

140

aici: „în zilele din urmă, lumea va cădea în mare mândrie, nu va mai crede în Dumnezeu, nu va mai asculta de Sfânta Biserică, dragostea de frate se va răci şi vor pune la îndoială Adevărul sublim, vor înjosi ceea ce este sus, vor murdări ce este curat, vor zdruncina ce este solid şi vor ucide cu pietre ce este respectat.” Aşa că, frate Constantine, iată faptele întunericului, iată baza invizibilă a ateismului ce bântuie lumea de astăzi. Secolul nostru este secolul idolatriei şi, din păcate, foarte mulţi din cei ce zic că sunt credincioşi, se prefac de frică, sau din superstiţie că venerează pe Dumnezeu, dar în schimb iubesc mai mult banii şi bunurile trecătoare, folosindu-se numai de inteligenţa şarpelui, şiretenie diavolească!

în urma acestora, mi-am zis în gând: „Vai cât de mult sunt eu în urmă! iată cât de departe este fratele Nifon în calea mântuirii! Ce mai încoa şi-n colo e înţelept, nu glumă! Vede şi înţelege lucruri delicate. E spiritual,... jos pălăria. D-apoi, cred că are la bază o şcoală mai înaltă, căci se vede cât e de mintos. Nu e aşa prost ca mine. De ce oare l-o fi ţinut de colea, colea ca de umplutură şi nu i-a dat o ascultare mai acătării? şi el pricepând că în capul meu se frământă gândurile, zice:

la ce cugeţi, frate Constantine, sau eşti bântuit de vreo suferinţă ascunsă? şi eu îi răspund:

da, ai dreptate, frate Nifon, mă bântuie maladia nepriceperii. Recunosc că sunt un nătâng pe lumea asta..., Dar, ia spune-mi: Ce şcoală ai urmat?

cinci clase primare, la Vâlcea şi la trei ani după aceea, adică în luna iulie 1935 am fost adus aici. Aşa că am unsprezece ani încheiaţi de când mănânc din hambarul Mănăstirii Cozia.

141

în ce an eşti născut, măi frate Nifon? îl mai întreb.

în 1921. Peste o săptămână voi împlini vârsta de 26 de ani.

dumnezeu să te binecuvânteze, frate dragă. Suntem amândoi de o vârstă. Dar, nu înţeleg. După unsprezece ani de stagiu în Mănăstire, încă nu eşti călugărit!?

asta nu se cade nouă a ispiti. „Cheia" e la Dumnezeu Tatăl şi când va voi El, va porunci lui Avva Stareţul pentru mine.

bine, bine, dar frăţia ta n-ai cerut asta până acum?

nu! Şi încă nu voi cere. Ştie Bătrânul Avva ce face. Iată, de pildă, în ajunul Sântămăriei anul trecut, fără să cer, m-au făcut rasofor, că până atunci nu pusesem pe mine nimic din ce e călugăresc. Şi cu acest fericit prilej mi-au dat numele de „Nifon". Aşa că de la data aceea sunt mort şi un mort nu cere niciodată ceva, ci numai primeşte, dacă i se dă.

cum poţi să fii mort, devreme ce grăieşti cu mine? mai zic eu.

da! Sunt mort. Şi încă de două ori -, răspunse el cu hotărâre. La vorbele astea eu am rămas descumpănit şi am privit atent la el, zicându-mi în sine: „Iată un om necultivat, un simplu văcar şi a ajuns să grăiască în enigme. îl văd bine că e în carme şi oase şi el pretinde că e mort. Şi încă de două ori mort. Ehe, măi frate Nifon, eu unul, nu înţeleg ce mai poate fi şi asta! Trăsnaie, sau taină?! Ori îmi vorbeşti în limpezimea graiului românesc, ori taci chitic ca un mort. Şi asta e. Să fim înţeleşi!"

hai, gata! zice el deodată scoţându-mă din noianul gândurilor. nu te tulbura, că iată acum te

voi lămuri.

d-apoi, măi frate dragă, chiar că m-ai dat gata. Hai lămureşte-mă odată, că nu ştiu unde vrei să ajungi cu asta!

uite ce e, zice el în continuare în viaţa mea, eu, n-am avut păr inţi. N-am avut familie. M-am pomenit a fi pe lumea aceasta la „Orfelinatul" din Râmnicu-Vâlcea. Şi cum îţi spusei, după absolvirea cursului primar de cinci clase, am fost adus aici la Mănăstire, dar pe când eram în ultimul an de şcoală, unul dintre colegi pe nume Tudor F. Nicolae, s-a îmbolnăvit rău, a fost internat în spital şi acolo s-a întâmplat de a murit. D-apoi frate Constantine, zice el de-aici începe marea încurcătură încurcătură făcută de Orfelinat, că acela în loc să figureze pe numele lui, a bolit şi a murit pe numele meu: Tudoran F. Nicolae. Şi aşa eronat s-a emis şi certificatul de deces. Aşa că, eu, în realitate trăiesc, dar în documente, sunt mort. Pe când celălalt e invers; în realitate e mort şi trăieşte în documente. Şi asta e. Se zice că la vremea cuvenită s-ar fi clarificat situaţia, dar în ce măsură nu ştiu. Ca document de identitate am numai o dovadă eliberată de „Comitetul Provizoriu" al Municipiului Râmnicu-Vâlcea, dar cu evidenţa militară, ioc. Probabil că la ăia figurez decedat, că nu m-au deranjat cu nimic până acum. Şi sunt sigur că pentru ei sunt mort, că doar nu m-ar fi lăsat liniştit până la vârsta asta! Putea foarte uşor, să mă încorporeze şi să mă trimită pe front, dar, vezi bine; cum avea să mă înhaţe de vreme ce nu mai exist?! Văd, frate Constantine, că te uiţi la mine, ca la nu ştiu ce, dar dacă vrei să te convingi de asta, mergem împreună la Secretariat şi-l rugăm pe Părintele Diacon să ne arate dosarul cu pricina, adică dosarul meu şi-ai să vezi acolo actul de deces, despre care-ţi spusei.

D-apăi, tatăl colegului acela mort se numea Filip, iar pe mama mea o chema Floarea de aceea ni s-au potrivit iniţialele. în certificatul meu de naştere la rubrica „Tatăl copilului" scrie „Natural" adică, au vrut să spună, că sunt făcut „din flori" şi de aceea s-a utilizat la numele meu iniţiala mamei. Aşa că, despre genealogia mea nu ştiu decât atât. De altfel, eu o pomenesc pe mama în rugăciunile mele către Dumnezeu, dar nu ştiu dacă ea mai este sau nu pe lumea asta.

Aşa a fost, frate Constantine, cu moartea mea adică cu prima mea moarte din scripte. Iar a doua a fost reală, în duh, când m-au îmbrăcat în rasa monahală. Atunci a murit definitiv Nicolae şi s-a născut Nifon, adică am fost născut din nou de o altă mamă: Sfânta noastră Biserică şi „botezându-mă" din nou mi-au dat nume nou. Şi asta a fost atunci de Sfântă-Mărie, anul trecut.

Şi cu acestea, fratele Nifon îşi încheie istorisirea, iar eu, uimit de cele ce s-au petrecut cu dânsul, zic aşa ca pentru mine: Vai câte erori se pot săvârşi în viaţa oamenilor! Unele se fac cu intenţie, altele din neatenţie. Unele din lipsă de mijloace, altele din incompetenţă. Unele se pot remedia, altele sunt ireversibile. Unele sunt scuzabile, altele condamnabile.

d-apăi, până aici a fost bine, Părinte Nifon, şi de vor mai trece încă doi ani, vei sta şi mai liniştit, că în evidenţele militare se urmăresc tinerii numai până la vârsta de 28 de ani şi după aceea nu-i mai interesează. Şi mai cu seamă, de cei morţi nici atâta. Oricum, de aici înainte ar trebui să te simţi fericit,

ca unul născut din nou, că de acum ai şi mamă ai şi tată. Ai o familie indestructibilă supravegheată de Dumnezeu şi de duhul
144
Bătrânului voievod, Mircea Basarab, la care, el mi-a răspuns aşa:

să-ţi fie auzite la Cer, vorbele astea, frate Constantine, că nu poate fi mai bine să-ţi duci zilele aiurea, decât aici în Casa lui Dumnezeu şi înconjurat de Părinţi duhovniceşti. Şi fraţiei tale să-ţi dea Bunul Dumnezeu, sănătate, tărie şi bucuria mântuirii. Şi cel puţin, tot atâtea satisfacţii sufleteşti câte mi-a dăruit mie de când sunt aici. Amin!

Şi uite aşa, Domnule dragă, s-a încheiat încă un capitol din viaţa mea, odată cu încheierea zilei de joi 11 septembrie din anul 1947, care a rămas de neuitat. Şi nu atât pentru istorisirea fratelui Nifon, cât pentru evenimentul despărţirii de Ancuţa, de copilul acela minunat, a cărei imagine a stăruit a fi multă vreme în faţa ochilor mei.
o etapă crucială -

Ehe şi odată cu trecerea zilei aceleia, viaţa mea a început a se derula sub alt aspect. E drept că deodată mi-am simţit sufletul golit şi parcă mâna stângă n-o mai aveam deloc, dar a trebuit să mă lupt cu mine să-mi uit tot trecutul. Aş fi dorit pe moment să mă pot realiza a fi un alt om, un om perfect lucid, să pot ţine piept atacurilor multiple şi de toată ziua ale forţelor malefice. Dar, după cum v-am mai spus, eu fiind cam slab de înger, mi-am dat seama că aş putea cădea oricând şi aşa fiind situaţia am fost nevoit să mă refugiez ca puiul de găină sub aripa protectoare a Părintelui meu. De altfel, când şi
145
când, am mai încercat eu să depăşesc această stare de lucruri şi să-mi integrez războiul cel lăuntric în sfera raţiunii, dar aşa ceva nu mi-a fost posibil. Eram insuficient pregătit în acest domeniu, care, insuficienţă nu mi-am putut-o lichida nici până-n clipa de faţă. Iată de pildă, sunt ajuns la vârsta de şaptezeci de ani şi încă mă aflu sub protecţia altui Părinte. Şi asta în afară de duhovnicul Mănăstirii, şi aşa voi fi până la moarte. Am simţit nevoia a fi totdeauna sub ascultarea altuia, că e tare greu, e chiar cu neputinţă să fii pe baricade aşa de unul singur. Duşmanul stă nevăzut şi cu cât stă ascuns, cu atât e mai periculos. Şi apoi, chiar de vine la vedere, vine îmbrăcat în piele de oaie şi e tot pe atât de periculos şi de aceea am căutat să stau pitit.

Să fiu mai explicit în această privinţă, permiteţi-mi să vă relatez o istorioară: „Se zice că un Avva a plecat într-o călătorie împreună cu ucenicul său. Deodată le apare-n cale doi îngeri. Unul strălucit iar celălalt negru cârmâs, şi-i zic Bătrânului: „Avvo, trebuie să primeşti pe unul din noi să ai ghid pe cale!” Şi Bătrânul a răspuns: „Dacă aş fi obligat să iau pe unul din voi, te-aş lua pe tine” zice arătând către cel negru ca păcura dar, pentru că nu sunt obligat, nu voi lua pe nici-unul. Plecaţi!” la urmă, ucenicul îl întreabă cu nedumerire: „De ce Avvo, l-ai fi preferat pe cel negru şi nu pe cel alb?” - „Pentru că, a răspuns Bătrânul, pe cel negru îl cunosc cine e şi de unde vine, dar pe cel alb nu. De cel negru mă pot feri, dar de cel alb e mult mai greu”.

Iată dar, că ucenicul din istorioară, din insuficientă cunoaştere ar fi ales ca îndrumător pe îngerul ce se arăta a fi alb şi s-ar fi înşelat amarnic, neştiind că acela era un lup îmbrăcat în piele de oaie.
146

De aceea zic, în orice împrejurare ne-am afla e bine să cerem sfatul altuia. Altuia mai înţelept. Aşa au procedat înaintaşii noştri, Părinţii noştri duhovniceşti, aşa trebuie să procedăm şi noi. Că, după adevăr, de-ar fi să trăim pe pământul ăsta şi cinci sute de ani, nici atunci nu vom ajunge să cunoaştem totul.

D-apăi, să nu fie cu supărare, Domnule şi frate dragă, că Dumneavoastră, mirean fiind, s-ar putea să nu aveţi aceeaşi optică şi să mă judecaţi cu asprime, dar eu vă mărturisesc din propria mea experienţă, că de câte ori am încercat să mă despart de cele pământeşti şi să-mi înalţ cugetul la cele cereşti, tot de atâtea ori au apărut factori deturnanţi, sau, cum zicem noi, ispite din partea duhului întunericului. Iată-mi dar, neputinţa şi dovada certă că hotarul intelectului meu nu e prea departe.

Pentru aceasta vă rog să-mi acordaţi circumstanţe.

Şi acum să revenim la subiectul nostru, să vedeţi ce-a mai urmat, că, ce să zic, dacă cele petrecute nu puteau fi clasificate ca evenimente cruciale, pentru mine, totuşi, acestea n-au fost lipsite de importanţă, să le pot da uitării.

Şi-aşa aflându-mă, cum v-am mai spus am simţit nevoia implacabilă de a mă cuibări cât mai

afectiv lângă inima bună şi curată a Părintelui meu. Da, a Moşneagului acela, care, pe cât era de firav la trup, pe atât avea un suflet mare. Şi, Doamne, nu pot să trec cu vederea şi să n-o spun şi p-asta, că avea o smerenie cum nu mi-e posibil s-o descriu, căci mă lovesc de neputinţa limbajului meu. Ce mai încoa şi-n colo, într-un cuvânt, era personificarea simplităţii, stăpân pe sine, veşnic binevoitor, din ale cărui priviri simţeam cum se degajă asupră-mi o mângâiere dulce, lină, ca un flux plăcut
147
terapeutic şi care, nu odată m-a transpus în starea de a uita cu totul de mine însumi.

Iată deci pentru ce aş fi dorit să rămân eclipsat în umbra acestui Bătrân, unde cu siguranţă aş fi aflat multe din tainele vieţii călugăreşti, care conduc la longevitatea stării de linişte sufletească.

Aşa fiind situaţia şi după toate cele ce s-au petrecut în ziua aceea, mi-am luat hotărârea ca noaptea următoare să mi-o petrec în priveghere cu rugăciuni, după cum auzeam că fac unii din Părinţii noştri. Or fi făcând care or fi făcând, dar eu ca un neputincios ce sunt, n-am reuşit, că toropeala s-a dovedit a fi mai puternică decât mine. Şi din păcate, nu numai acest neajuns l-am avut. Niciodată nu mi-am fost suficient. De aceea am zis şi repet acum că aflarea acelui Părinte, mi-a fost un mare dar de la Dumnezeu trimis în calea mea la momentul potrivit şi care mi-a întins mâna şi m-a regenerat din noianul deznădejdei.

Moartea omului vechi

Ehe şi să vedeţi că la câteva zile de la astea a urmat împlinirea făgăduinţei Părintelui Stareţ, de a mă face „corb”, că imediat ce a trecut înălţarea Sfintei Cruci, croitorul mi-a luat măsura şi după vreo trei săptămâni, adică, de Cuvioasa Parascheva, m-au îmbrăcat în negru de sus până jos, primind şi botezul călugăriei cu prilejul căruia mi s-a dat numele: „CASSIAN”. Abia atunci mi-am dat seama de vorbele fratelui Nifon: „Moartea omului vechi şi naşterea celui nou.” Dar, să fiu explicit,
148
nu atunci m-au călugărit, ci m-au făcut numai Rasofor, adică, purtător de rasă veşmânt călugăresc, ceea ce pentru mine a constituit un eveniment crucial în viaţa mea. în ziua aceea am rupt-o definitiv cu viaţa de mirean.

La început aveam tendinţa de a mă împiedica în noua mea ţinută, dar curând m-am obişnuit. Şi-apoi, ce să zic, că la treburile gospodăreşti şi pe la grajd îmbrăcam tot hainele cele de mirean, căci nu mă înduram să mi le murdăresc pe cele negre şi pe care, ştiţi şi Dumneavoastră că mi le dorisem foarte mult.

îndărătnicia lui Filimon -

Nu târziu după aceea, într-una din zile, am întâlnit pe fratele acela ce avusese obiceiul de a fuma. Eu eram îmbrăcat în rasa neagră, căci fusesem la Biserică şi el, de cum mă vede, îmi zice plin de ironie:

ehe, Părinţele, parc-ai fi „hornul de la bucătărie”! Şi eu, îi răspund: dragă frate Filimon, să ştii că în Mănăstire nu este îngăduit nimănui să facă glume. Haina călugărească e veşmânt bisericesc sfinţit de Părinţi cu har şi trebuie să fie respectată. Iar între noi ca oameni ce ne dorim mântuirea, să ne respectăm din dragoste, că, să ştii, după cum ne învaţă Sfânta Biserică, omul va da socoteală înaintea Dreptului Judecător, de orice cuvânt rostit, ce nu foloseşte. Ba chiar şi pentru gândurile sale va să dea răspuns!.

Şi să-l fi văzut, Domnule dragă, pe Filimon al nostm, cum, deodată s-a schimbat la faţă şi se repede zicându-mi cu obrăznicie: - „Ce bă, doar te văzuşi cioară şi ai şi
149
început să-ţi dai aere de pedagog? Păi te-a îmbrăcat bă, că eşti un codoş. Tu m-ai pârât la „babacu” ăla că fumez. De unde avea să ştie el că am tras din ţigară acolo-n dos? Las’ că te aranjez eu pe tine!”

Drept să vă spun, m-am tulburat în sinea mea de cuvintele lui şi când am vrut să-i răspund că nu-i nimic adevărat din ceea ce crede el, mă pomenesc că cineva mă trage de mână. Era iubitul meu Părinte Eftimie şi întorcându-mă, îmi zice: - „Mergi la chilia ta şi roagă-te pentru tine, iar pe acesta lasă-l, că nu e nici-o nădejde să rămână-n Mănăstire. El este al aceluia despre care se zice că şi-a pus tichie de mărgăritar să nu i se vadă coarnele.” în cele două luni de când e aici, am încercat de câteva ori să-l apropii de mine, să-l fac să înţeleagă, că în Casa lui Dumnezeu, trebuie să fim toţi de o credinţă, de o simţire şi să stăruim în bună înţelegere, dar n-a fost chip. E un ins singuratic în felul lui, contradictoriu şi inconsecvent. Se substituie de la orice muncă şi-i ostentativ are duh de ceartă. De patima fumatului încă nu s-a debarasat şi spre călugărie, după cum se vede, nu are chemare. A

venit aici cu credinţa că va obţine tot ce e necesar vieţii trupeşti, fără să lucreze ceva. Urechea lui nu prinde unda tainică a clopotelor Bisericii, ci numai pe cea a clopotului bucătăriei aşa că, Mănăstirea nu este elementul lui. înclină mai mult spre nebunia efemeră a tinereţii, iar de ascultare, supunere şi blândeţe, nici nu vrea să audă. Afară de toate acestea are şi legături de prietenie cu o femeie şi aceia se cam ţine de capul lui şi după cum se vede, nu se va lăsa până ce nu-l va câştiga de partea ei.

„Dumnezeu să aibă milă de el!”

Şi eu am încheiat spunând, „Amin!”

150

şi „Radu l-a chemat”

D-apoi, Domnule dragă, cam asta a fost cu Filimon al nostru, că la vreo două săptămâni mai târziu, ce credeţi c-a făcut? A dispărut din Mănăstire. Da, a dispărut fără să spună cuiva un cuvânt şi dus a fost. Vorba istorioarei aceleea cu ţiganul; „Radu l-a chemat”.

în urma acestora m-am adresat Părintelui meu şi am zis: Avvo, ai avut dreptate cu Filimon voinicul şi arătosul, că nu va sta la Mănăstire, iată că şi-a luat bocceluţa şi s-a dus de unde a venit. Păcat de el, că putea săăăă...!”

nu. Nu era locul lui aici, zice Bătrânul dar să nu mai vorbim de el, că nu e al nostru să judecăm pe cineva, ci mai degrabă să fim cu luare-aminte asupra noastră, să nu ne clătinăm.

aşa este Părinte, am mai zis eu, dar totuşi sunt nelămurit. Se spune că tot omul este chemat la mântuire, oare să purtăm noi vreo vină pentru plecarea lui Filimon de-aici?

nu, pentru că nimeni nu l-a silit să vină şi nimeni nu l-a dat afară. Ba a fost primit cu dragoste şi sfătuit să-şi lepede vechile obiceiuri. De aceia singur va răspunde pentru sine. Iar cu privire la mântuirea sufletului, tot omul e chemat spre aceasta, dar nu înseamnă că toată lumea e chemată la călugărie, ci fiecare să-şi aibă un rost în lume şi acolo-n rostul lui trebuie să-şi ducă viaţa de adevărat creştin.

Într-o istorioară veche se spune, că cineva s-a dus la un om înţelept şi l-a întrebat: „Domnule, am văzut un om zburând prin aer. Oare să fie acesta drept înaintea lui Dumnezeu? nu ştiu. Să mă mai gândesc, a răspuns

151

acela. — Am mai văzut şi un om mergând pe apă ca pe uscat, va fi fiind acesta drept în faţa lui Dumnezeu? nu ştiu. Să mă mai gândesc, a răspuns şi de data aceasta înţeleptul. am văzut şi un om ca toţi oamenii, unul ca noi care-şi făcea datoria cea de toate zilele în faţa lui Dumnezeu, dar nu se deosebea cu nimic de ceilalţi oameni, nici nu zbura, nici nu mergea pe apă ca pe uscat. Acesta cum va fi? Şi înţeleptul i-a răspuns fără ezitare: „Acesta este drept în faţa lui Dumnezeu, pentru că acesta face cele ale oamenilor. Nu este dat oamenilor, nici să zboare, nici să meargă pe apă ca pe uscat, dar le e dat să fie oameni cumsecade. Şi dacă sunt oameni de omenie, aceştia sunt drepţi în faţa lui Dumnezeu”.

D-apoi, Domnule dragă, a fi oameni cumsecade putem fi toţi, aşa că, să nu ne mâhnim, că nu putem zbura şi nu putem umbla pe apă ca pe uscat. Despre acestea din urmă nu ne va întreba şi nu ne va cere socoteală nimeni. Dar cred că despre cumsecădenie vom fi întrebaţi.

Aşa că, după cum spuneam. Biserica Triumfătoare din Cer, sau, cum pe drept i se mai spune: „Norul de mărturii” este formată din Sfinţi ce au avut diverse dregătorii în viaţa pământească. Deci şi din călugări şi din plugari şi ostaşi şi meseriaşi şi dintre cei săraci şi dintre cei bogaţi. Din toate straturile sociale şi de pe toate meridianele pământului. Adică, în genere, din oameni care în viaţa pământească au lucrat ce le-a fost dat să lucreze în cinste, dreptate, credinţă şi dragoste. Iar la Judecata de Apoi cu acea mare Ceată de Sfinţi, Dreptul Judecător va judeca lumea.

Citeam cândva în Pateric, că un frate a întrebat pe Stareţul său, dacă în iad sunt călugări şi acesta i-a răspuns

zicând: - „Nu! Toţi călugării vor merge la Rai. Ci numai cei care au lăsat toate şi au urmat lui Hristos. Iar cei care sunt îmbrăcaţi în haina călugărească, dar nu au lăsat toate ca să urmeze lui Hristos, aceia nu pot fi numiţi călugări şi partea lor e necazul cel mare!”

Şi asta e, Corbule tată, nu haina trupului contează, ci haina sufletului.

altceva este cu Nifon -

Ei bine, am zis eu, până aici am înţeles, dar cu fratele Nifon ce poate fi? Are „stofa” de călugăr, e venit aici de când era copil de 15 ani şi cu toate acestea încă nu e călugărit. la vorbele astea, Avva

Eftimie îşi duce un deget la buze şi-mi face semn să tac şi apoi grăieşte: - „Despre fratele Nifon nu trebuie să vorbim ceva. Nici măcar un cuvânt. El pentru noi este mort şi unui mort nu i se poate acorda această investitură. Când l-a făcut rasofor, nu fără risc l-a făcut. Dar, să mai treacă un an, doi şi după aceea vom vedea ce va hotărî Bunul Dumnezeu".

D-apoi, Domnule dragă, atunci n-am ştiut de ce a zis Avva Eftimie că rasoforia lui Nifon a fost riscantă dar mai târziu am aflat că pentru astfel de cazuri trebuie întocmite nişte acte, un dosar întreg şi trimis la Episcopie pentru aprobare. Ori, aceasta nu se putea întreprinde, câtă vreme el încă nu era ajuns la vârsta de 28 de ani, adică atunci când va fi fost socotit ieşit din perioada de obligaţii militare.
schimbarea ascultării -
şi după acestea ce evenimente au mai fost în Sfânta Mănăstire, Cuvioase Părinte?

după toate astea n-au mai fost să zic aşa evenimente vrednice de luat în seamă, că viaţa în Mănăstire a decurs în deplină pace. Prin părţile acestea nu prea s-a simţit criza de alimente din cauza secetei din anul acela nu zic pentru noi cei din Mănăstire, care trebuie să ne grijim mai mult de suflet, ci pentru poporul laic.

între timp, acolo la Cozia s-au organizat ore de muzică bisericească în cadrul Mănăstirii, cu cei care erau mai tineri. Scopul a fost să selecţioneze pe cei cu vocaţie, dar eu nefiind înzestrat cu darul acesta, din mila lui Dumnezeu, am fost supus altor ascultări. Şi să vedeţi; trecuse Sfântul Dumitru şi vremea începuse să se răcească şi într-o seară, după cină, Avva Stareţul îmi zice: ia spune „Corbule", tată, cum te simţi ca integrat în soborul nostru şi în noua ţinută? Şi eu am zis:

ce să vă spun Preacuvioase Părinte Stareţ, că sunt un nepriceput şi nu sunt în stare să vă dau un răspuns, dar, Dumnezeu ştie cât am dorit să ajung aici.

şi crezi că eşti ajuns departe? mai zice Bătrânul, apoi, eu:

n-am zis că sunt ajuns departe, ci că sunt în această ţinută şi încorporat în soborul Mănăstirii şi de aici în colo, Dumnezeu cu mila.

ei, bine mai zice el pentru că ai avansat în ierarhie, vei „avansa" şi cu ascultarea. De la întâi noiembrie

vei lăsa grajdul şi vei griji de curăţirea latrinelor. La una ca asta, Avva se aştepta la împotrivire din partea mea. să mă simt ofensat, dar n-a fost aşa, că eu am primit cu toată supunerea şi chiar cu dragoste, dacă mă credeţi. Păi, oare nu se cădea să fie aşa? Adică cel ce fusese cu această ascultare, nu trebuia să fie odată schimbat? Şi-apoi, acolo la Cozia, chiar că nu prea aveam ce face în această răspundere, că au o instalaţie perfectă, cu o canalizare bună, apa curge în continuu, că vine de sus şi deversează acolea-n Olt.

Aşa că, după cum v-am spus, nu prea aveam ce face şi dacă lucrul acesta nu-mi acoperea timpul din zi, am început să mă frământ cu mintea şi mi-am pus în gând să merg la Avva Stareţul, să-mi mai dea ceva de lucru, dar, să nu întreprind nimic aşa de capul meu, am spus despre aceasta Părintelui Eftimie. Şi el mi-a zis:

să nu faci una ca asta, că-ţi vâri singur şarpele-n sân. Aşa că, nu deştepta ursul care doarme. D-apoi, se înţelege că aici e vorba de „ursul" mândriei. Fugi de mândrie, că-i mai periculoasă ca vipera. Uite, ia colea cartea aceasta şi citeşte-o cu luare-aminte şi nu uita că în toată vremea trebuie să îndepărtezi din minte gândurile vătămătoare. Să doreşti şi să te lupţi pe cât îţi stă-n putinţă să-ţi păstrezi cugetul curat de orice întinăciune, că de va fi Cuvântul lui Dumnezeu cugetarea ta, respiraţia ta, atunci şi ochiul tău va deveni mai luminat şi vei putea deosebi cu multă claritate lucrurile şi cum să te fereşti de ceea ce nu vine de la Dumnezeu. Deci, fiule, controlul gândului, trezvia inimii, controlul simţirii, aşa fel încât să-ţi păstrezi viu darul deosebirii binelui de rău, al duhurilor bune, de cele rele, ca toate în viaţă să le tratezi cu dreaptă

socoteală cu discernământ, Deci. cu mintea trează, căci şi inima veghează, pe când noi dormim şi când ne odihnim inima lucrează. Ea este motorul perpetuu, dar totuşi vremelnic. Ia seama dar, că în Mănăstire e de pagubă să te lauzi că ai făcut ceva şi nici să te tulburi că n-ai reuşit să duci la bun sfârşit ce ţi-a fost dat să faci, că Părintele Stareţ are o chibzuinţă bine şlefuită şi ştie el ce face. Aşa că, apucă-te de citit şi ai să vezi cum trebuie să fie călugărul zilelor noastre.

în urma acestora, eu am rămas ca picat din pod şi mă întrebam: „Oare toţi călugării trebuie să fie la fel ca Sfinţia sa, adică misterioşi? Şi gândind aşa, deodată mi-a năzărit în minte chestiunea cu

misterul şi l-am întrebat:

părinte Eftimie, a mai venit la Sfinţia ta călugărul acela tinerel şi misterios? Şi el mi-a răspuns:

da, a mai venit odată, tot aşa noaptea şi l-am implorat, zicând: - „Părinţele, dacă nu vrei să-mi spui de la care Mănăstire eşti şi cum ţi-e numele, te rog, pentru numele Domnului Iisus Hristos, să nu mai vii la mine că sunt un gunoi împuţit!” Atunci, el a zâmbit şi mi-a răspuns cu glas dulce: - „Bine, Părinte Eftimie, n-am să mai vin, că de altfel am venit numai dacă am fost trimis de „Stăpâna noastră”. Totuşi, la sfârşit când vei pleca la drum, am să vin, că n-ai să poţi merge singur”.

Şi cu adevărat, că de-atunci n-a mai venit, dar i-am simţit prezenţa.

ispita e încercare -

D-apoi, să vedeţi Domnule dragă, că odată cu schimbarea ascultării, mi-a fost dată o altă chilie o

cămăruţă în latura dinspre Olt, de unde auzeam cum se sparg valurile lovindu-se de piciorul Mănăstirii.

Nu mult după instalarea mea acolo, într-un moment din zi, pe când terminasem cu treburile din rânduiala dată şi mă aflam citind în Pateric, mă pomenesc deodată vizitat de Părintele Stareţ şi văzându-mă citind în timpul programului din zi, îmi glăsuieşte:

de ce nu eşti la ascultare? şi îi răspund:

preacuvioase, ştiţi că,... şi i-am explicat cum stau lucrurile. în timpul acesta, el trece la fereastră, priveşte afară şi mi se adresează, zicând:

ai văzut cum bat talazurile la temelie?

da, am văzut Preacuvioase.

şi nu te-ai gândit că la un moment dat va să ne pomenim că ne ia apa cu totul?

vă rog să mă iertaţi, dar la aşa ceva nu m-am gândit, Preacuvioase, i-am răspuns. Apoi iarăşi el:

pentru că nu prea ai de lucru, mergi la magazie şi ia-ţi de-acolo uneltele de care crezi că ai nevoie şi, ori că va să sapi în partea stângă să abaţi cursul apei, ori vei rostogoli aici nişte bolovani mai mari care să zăgăzuiască valurile. desigur, că de la bun început mi-am dat seama că Avva Stareţul mă pune la grea încercare, dar, de, porunca e poruncă şi ascultarea e ascultare. Se zice că ascultarea e mai mare ca rugăciunea, pentru că e mucenicie de bună voie întru răbdare şi smerenie, că nu faci voia ta, ci voia celui mai mare. Aşa că, degrab am mers la magazie şi am luat cu mine o lopată, un târnăcop şi o rangă de fier. Acolo la faţa locului stam şi gândeam ca un neputincios: Ce să fac? Vă daţi seama şi

dumneavoastră, că asta era o lucrare pur inginerească. O lucrare ce ar fi trebuit organizarea unui şantier în toată regula, dotat cu utilaje de mare tehnicitate şi cu mai mulţi muncitori calificaţi în acest sens. Dar, după cum v-am spus, a trebuit să mă supun şi pe când stam ca un neputincios privind la valurile înspumate, apare lângă mine iarăşi Părintele Stareţ şi zâmbind loveşte cu palma în masivul de piatră pe care stă Sfânta Mănăstire şi zice:

măi copile, de când îi lumea şi pământul lovesc valurile în stânca aceasta şi o să mai bată încă multe veacuri de-aici în colo, dar pe Bătrânul Mircea Voievod nu-l va putea clinti nici măcar o ţâră. Am vrut numai să ştiu cât te poate ajuta mintea, dar văd la tine că supunerea e mai acătării ca isteţimea, mergi dar, la chilia ta şi mănâncă-ţi cartea, că e de mare folos! şi asta a fost cu Avva Stareţul. Şi cred că din momentul acela când am luat uneltele pentru a merge la râu şi până-n clipa când a venit lângă mine acolo la piciorul Mănăstirii, m-a urmărit îndeaproape, râzând în sine de naivitatea mea.

una cam hazlie -

Şi acum să vă mai spun una. Una cam hazlie. Şi asta a fost tot în toamna aceea, adică, mai precis în luna noiembrie a lui 47. Vremea se răcise de-a binelea şi dimineaţa cădea bruma şi cu toate acestea nu puteam scăpa de purici. îmi făceam curăţenie, îmi scuturam ce aveam şi eu pe-acolo, dar, degeaba. Se prăsiseră domnule, considerabil câinii şi pisicile şi de la aceste animale erau purici şi prin curte şi peste tot. Bunăoară, lângă chilia

mea, aveam ca vecin, un călugăr bătrân ca la optzeci de ani şi într-o dimineaţă mă pomenesc cu acest Părinte că vine în chilie la mine şi-mi zice: ia spune, fiule. Cum ţi-a fost odihna în noaptea aceasta? şi eu îi răspund:

din mila lui Dumnezeu şi cu rugăciunile Sfinţiei tale, m-am odihnit bine, Cuvioase Părinte.

nu te-a deranjat nimeni?

nu! i-am mai zis.
dar suferi de vreo meteahnă?
nici asta. M-a ferit Dumnezeu. Şi iarăşi el:
sau cumva eşti somnambul?
vai de mine, Părinte! îi răspund cam speriat.
ei bine, mai zice Bătrânul, nu cumva practici magia?
habar n-am de asta, Cuvioase Părinte. Dar nu înţeleg. Ce rost au aceste întrebări?
păi, ce să zic, că în noaptea trecută, te-am văzut de câteva ori ieşind pe balcon şi simulai că arunci ceva peste balustradă. Aşa că, ce-ai avea de zis despre aceasta?
of, Doamne! abia atunci m-am lămurit despre ce este vorba şi-i răspund râzând:
blagosloviţi şi iertaţi, Cuvioase Părinte, că nimic din ce-ai bănuit nu este, ci de cum prindeam un purice, să nu-l ucid, îl aruncam afară acolo jos pe bolovani. La răspunsul meu, Bătrânul s-a veselit la faţă şi zice: eu, nu-i arunc afară ci îi las să mă înţepe să mă ţină treaz toată noaptea", şi apoi a plecat liniştit la chilia lui.

D-apoi, Domnule dragă, ce să vă mai spun, că după cum vedeţi, am cam intrat în amănunte, de exemplu, chestiunea asta cu puricii, despre care v-aş ruga să nu scrieţi, că ar râde şi curcile de mine.
159
Şi acum, vă rog să-mi daţi un răgaz de câteva clipe, să văd ce-aş putea să-mi mai amintesc, că, de, e vreme de-atunci şi cum eu sunt aşa cum sunt, le-am cam uitat.
aşa-i viaţa de Mănăstire -
D-apoi, să zic aşa, că în decursul vremii de multe ori am fost luat de la ascultarea mea şi obligat să lucrez altceva şi iarăşi altceva şi toate astea din porunca altora ce se considerau a fi mai „vechi" în Mănăstire: deci, lăsam una şi luam alta şi-n felul acesta se năşteau nemulţumiri, iar pârile împotriva mea se înteţiseră ca tirul artileriei, la care, eu, tăceam chitic şi nu ziceam nimic şi nici nu mă tulburam, căci îmi ziceam în gând: „Numai cu răbdare şi tăcere se face agurida miere". Şi tot în desăvârşită tăcere, viermele îşi ţese căsuţa din mătase aurie. Aşa că,...

Dar să vedeţi că într-o seară, tot aşa după cină, Părintele Stareţ, cu răbdarea-i de fier, după ce i-a ascultat pe toţi pârâtorii, ia cuvântul şi zice:
Lăsaţi-l pe Corbu în mâna mea, că-i vin eu de hac. Dar, până una, alta, să fie lăsat în pace să-şi vadă de ascultarea ce-i este dată.

Şi am stat Domnule dragă, aproape doi ani în această ascultare, fără să cer să fiu schimbat. Şi nici nu am cârtit, că, de ce trebuia să cârtesc, de vreme ce eu ca invalid, eram foarte potrivit acolo unde eram.

Dar, să vedeţi că până-n lăsatul secului de Postul Crăciunului din anul 1949 am fost luat de la acea ascultare şi dat la bucătărie, unde nu prea mă puteam
160
descurca. Acolo-mi trebuiau două mâini zdravene, nu aşa,... Dar, până la urmă am fost înţeles şi-mi dădeau să fac ce puteam să fac; aduceam din magazia de alimente fasole, cartofi, ceapă, făină, mălai şi tot ce trebuia pentru pregătirea mâncării. Alegeam fasolea, orezul, grâul pentru colivă. Ehe şi câte nu erau de făcut la bucătărie? Doar că aici nu mai aveam o clipă de răgaz şi niciodată nu mă puteam culca mai devreme de unu noaptea şi ca un trândav de cum intram în chilie, îmi făceam o scurtă rugăciune şi hai la orizontală cât îi patul de lung, în timp ce la Sfânta Biserică, Părinţii noştri oficiau slujba Miezonopticii. Şi asta e vai de mine şi de capul meu ăsta păcătos!

D-apoi, să vedeţi că tot în vremea aceea aveam acolo la Mănăstire vreo doi călugări bătrâni de a căror râvnă nu ştia nimeni decât Duhovnicul lor, care, abia după moartea bătrânilor a spus totul spre lauda lui Dumnezeu. Şi iată în ce consta osteneala acelora: în afară de ascultarea ce le era dată ca unor fiinţe bătrâne, pe lângă canonul de chilie, ei îşi osteneau trupul cu multe metanii şi neculcându-se pe pat, ci-şi petreceau viaţa stând în picioare şi când ajungeau să cadă, se aşezau pe scăunele în ungher, fiecare în chilia lui şi adormeau cu rugăciunea pe buze, stând rezemaţi de pereţi.

Şi asta e, Domnule dragă, cu unii călugări, dar cu mine ăsta leneşul şi păcătosul,... ă hă! dar, ce să-i faci? pe fiecare ne ştie Dumnezeu. Aşa-i viaţa de Mănăstire. Mereu în lucrare şi-n ascultare de toţi. Chiar şi de cei mai mici. Că, se ştie de toată lumea, cum că, „munca aduce sănătate, iar trândăvia doar păcate". Şi-apoi dacă eşti conştiincios şi lucrezi numai din dragoste pentru Domnul Hristos şi

Sfânta Lui Biserică, nici capul nu te doare. Chiar dacă alţii caută să te supere, că, ce să zici, e mult mai uşor să asculţi, decât să porunceşti. Şi pe de altă parte, viaţa de Mănăstire e mult mai de dorit, eşti mai sigur de mântuire, eşti mai aproape de Dumnezeu, decât viaţa în lume, unde, vezi bine cum e în lume, că mai bine se-nţelege lupul cu oaia decât om cu om şi unde sunt numai griji, dureri, necazuri şi câte şi mai câte neajunsuri, încât nici nu mai spun, că te-ngrozesc. Şi-apoi, cu mântuirea sufletului? dumnezeu cu mila Lui cea mare.

Şi asta e, omule al lui Dumnezeu, să nu credeţi că eu am fugit de răspunderea din lume şi de ispite, care, din păcate, sunt multe şi de tot felul şi care-s chiar în trupul nostru. Da, da, ispitele sunt chiar în trupul nostru pentru că din ispite suntem născuţi; după ce scăpăm de una, dăm peste alta şi pătimirea se ţine lanţ. Şi de ce toate astea? pentru că tezaurul fericirii noastre l-am pierdut de la început.

Şi-apoi, oricine a încercat să fugă de ispite, n-a realizat nimic, pentru că ispitele te pot bântui oriunde şi înlăturarea lor nu se poate obţine decât numai prin ascultare, smerenie şi răbdare. Răbdare din dragoste. D-apoi, Cuvântul lui Dumnezeu se înfiripă numai în inima smerită, răbdătoare, că, aşa după cum spusei, ispitele dau năvală unde nu e ascultare. Şi unde nu e ascultare din dragoste, se înţelege, nu e nici smerenie, că, n-are cum să fie. Şi unde nu e smerenie, păcatul e iminent şi păcatul taie aripile de zbor către înălţimi, către mântuire. După cum se ştie smerenia este dinamica vieţii spirituale, fundamentul progresului duhovnicesc şi a! personalităţii creştine.

Dar, neajunsul e, Domnule dragă, că de cele mai multe ori, nu ne cunoaştem pe noi înşine, ci numai în ispite ne putem da seama de ceea ce suntem în stare.

Nu-i mai puţin adevărat, că şi păcatele şi slăbiciunile părinţilor se transmit copiilor încă de la începutul existenţei lor, dar asta nu înseamnă că aceştia nu vor fi răspunzători de propriile lor slăbiciuni, pentru că tot omul este chemat la luptă. La luptă împotriva tuturor slăbiciunilor şi cultivarea virtuţilor, care, nu se transmit, ci se câştigă prin voinţă şi osteneală.

Iată dar, pentru ce omul este chemat la luptă că, doar în împărăţia lui Dumnezeu nu se poate intra cu slăbiciunile personale sau ale eredităţii, ci cu virtuţile pentru care trebuie să te osteneşti, căci răsplata aşteaptă pe ostenitor şi cununa pe luptător. Şi, se înţelege: Osteneală şi luptă dusă până la sfârşit întru răbdare şi dragoste.

ispitirea lui Ioanichie -

După cum cred, aţi înţeles şi Dumneavoastră, că nevoinţa cea mai de seamă a monahului este să se roage necontenit în smerenie, în ascuns. Şi în legătură cu aceasta aş vrea să vă istorisesc ce i s-a întâmplat unui frate de mănăstire în vara anului 1950, pe când se afla la ascultare în grădina de legume de lângă Sanatoriul de odihnă al înalţilor ierarhi ai Bisericii noastre. Probabil că fratele despre care vreau să vă vorbesc, practica rugăciunea necontenită a minţii şi într-un moment când gândul i-ar fi fugit în altă parte, i-a şi apărut ispita. Şi încă ce ispită!! Despre această întâmplare s-a adus la

cunoştinţa Obştei, tot la masa de seară când toţi sunt laolaltă şi se poate discuta şi prelucra multe şi de toate. Fratele acela, Ioanichie, înainte de a fi în monahism, după cum zicea el că ar fi dorit să se înroleze în armată, să devină ofiţer de carieră, dar mama lui fiind o bună creştină l-a sfătuit şi l-a îndrumat pe calea aceasta a mănăstirii. Şi să vedeţi ce a urmat cu fratele nostru! Se pomeneşte deodată că, de unde, de neunde îi apare-n faţă un ofiţer. Un ofiţer de Roşiori din cei vechi cu multe zorzoane pe piept şi pe umeri şi cu un aer prefăcut îi zice: - „Bucurǎ-te Ioanichie, că pentru multa ta rugăciune, am fost trimis să te sfătuiesc, să te ţii bine, că te afli pe drumul cel bun şi răsplata-ţi este asigurată!” Fratele, fiind luat prin surprindere, grăi aşa: - „Nu ştiu să fi făcut vreo rugăciune cum trebuie, sau vreo altă ispravă. Dar, mă rog, cine sunteţi dumneavoastră, că nu vă cunosc? Şi acela a răspuns: - „Cum, nu mă cunoşti? Eu sunt îngerul ce nu te slăbesc o clipă, te însoţesc oriunde şi te ajut în chip nevăzut să te „desăvârşeşti”.

cum să fiţi înger, deoarece eu vă văd că sunteţi ofiţer? şi acela i-a răspuns:

- „Tocmai tu pui întrebarea asta? tu care eşti mai înţelept decât toţi?! Păi, dacă mă arătam ţie cum sunt cu aripi şi în toată strălucirea mea, ori te-ai fi speriat foarte, ori te-ai fi mândrit de o aşa vrednicie. Dar, să nu-ţi fie spre cădere, iată m-am arătat ofiţer de cavalerie cu gradul de căpitan”, apoi, fratele zice:

eu vă mulţumesc pentru bunăvoinţă, domnule căpitan şi Bunul Dumnezeu să vă răsplătească osteneala după cum ştie El. Dar ar trebui să vă aflu numele, să ştiu cui să mă adresez, la care,

necunoscutul, grăi: nu-ţi
164
este de trebuinţă să-mi cunoşti numele. De altfel, am mai multe. Tu însă, ţin-te bine şi bucură-te că eşti la înălţime, nu ca alţii de teapa ta! şi iarăşi fratele:

sunt încredinţat că aţi greşit adresa, domnule căpitan. Nu la mine trebuia să veniţi. Şi-apoi, dacă nu-mi spuneţi cine sunteţi, nu pot să cred ceea ce-mi spuneţi. - „Ţi-am spus cine sunt, mai zice ofiţerul. şi să ştii că am sub comanda mea mulţi subalterni şi de vrei să te mântuieşti, să fii cu adevărat fericit, înscrie-te în compania mea" şi degrab scoase din buzunarul vestonului o hârtie şi un stilou şi vru să i le înmâneze, dar fratele nostru, îl respinse, zicând: o, nu. Nu domnule ofiţer. Ce să faceţi cu mine, că sunt cel mai prost dintre toţi? şi străinul, continuă: nu te subestima, Părinţele. îţi cunosc veleităţile. Eşti unul dintre puţinii ce au ajuns la acest nivel de desăvârşire. E păcat că nu te bucuri de asta!" şi fratele acela, simţind din plin ispita, îi răspunse tutuindu-l:

de-ai fi vreun sfânt al lui Dumnezeu, ai fi în Cer, nu prin vadurile de varză ale Mănăstirii. Iar de-ai fi ofiţer adevărat, ai fi în cazarmă că nimeni nu poate hoinări aşa hai-hui de capul lui. Aşa că, domnule căpitan îţi ordon: „Pleacă de la mine şi du-te la cel ce te-a trimis!" la urmă fratele s-a închinat strigând cu glas tare „Maica Dumnezeului şi Mântuitorului meu, nu mă lăsa pe mine păcătosul, ci vino degrab şi mă ajută!"

După asta, ofiţerul ispititor, a fost nevoit să facă stânga-mprejur şi s-a dus în pas alergător de s-a afundat în albia adâncă a Oltului.

Şi ce credeţi, Domnule dragă, vorbele de la urmă ce au fost rostite cu glas strigat, din rânduiala lui Dumnezeu
165
au fost auzite de un Părinte bătrân care avea în supraveghere toată grădina şi livada de pomi fructiferi şi acesta merse la fratele cu pricina şi-l întrebă:

ce ţi s-a-ntâmplat, frate Ioanichie, de strigi ca un deznădăjduit? şi el i-a istorisit întâmplarea cu ofiţerul dubios, după care, Bătrânul zice:

-Ăhăăă! Nu miroase a bine! am să înştiinţez imediat Stăreţia despre aceasta".

Şi aşa a făcut, Domnule dragă, după cum am spus la începutul istorioarei, că Părintele Stareţ, la rându-i a adus la cunoştinţa Obştei despre această întâmplare şi printre altele, Sfinţia sa, s-a adresat tuturor, zicându-le: - „Să nu creadă cineva că e scutit de astfel de curse ale vicleanului. Deci, atenţie, iubiţi smerenia pentru că ispita e mai perseverentă decât virtutea".

Apoi, către cel în cauză: - „Frate Ioanichie, de mâine dimineaţa treci la bucătărie, să ai ocupaţie de tot momentul. Iar fratele Cassian îţi va lua locul".

la grădinărie -

Şi astfel am fost schimbat de la bucătărie, la grădinărie. Aici, ce să zic, ce-i drept, e drept; eram eu învăţat cu munca, dar nu prea puteam să dau cu sapa. La irigaţii era o plăcere, că aveam apă din belşug ce venea de sus şi o dirijam unde trebuia şi asta nu era o muncă prea robustă, numai că eu fiind aşa cum sunt, la sfârşitul zilei de muncă mă simţeam istovit. E drept că la săpat, la desfundat cu hârleţul şi la alte lucrări mai grele, veneau
166
mai mulţi fraţi şi munceau, îndrumaţi fiind de Părintele acela bătrân, care era cu adevărat un grădinar priceput.

D-apoi, Domnule dragă, acolo între legume şi zarzavaturi şi nu departe de astea pajiştea şi pădurea cu o vegetaţie abundentă şi luxuriantă de parcă sfida procesul de fotosinteză, precum şi izvoarele de apă, formau un peisaj încântător, în mijlocul căruia străjuia Biserica lui Dumnezeu, precum Pomul Vieţii în mijlocul Raiului. Tare minunat eşti Doamne! — Vedeam cu ochii cum se strânge varza de vară şi cum creşte răsadul celei de toamnă, cum cresc tomatele şi cum rodul lor capătă culoare, prospeţime fiecare cu gustul său savuros. Şi câte nu aveam acolo? tot ce trebuie pentru viaţa omului. Apoi, la sfârşitul zilei de muncă, în parfumul cimbrului printre flori multicolore priveam în jurul meu şi mă minunam de atâtea bunătăţi şi frumuseţi ale lui Dumnezeu, Care face ca toate să crească şi să-şi dea rodul la timpul său. Iată, dar, că toate acestea sunt numai taine. Cu adevărat că suntem înconjuraţi numai de taine, Domnule dragă. Orice sământă, orice firicel de iarbă ascunde-n el o taină. De pildă, grăuntele de trandafir, o bobiţă mică, mică de tot, ascunde-n el o taină. De unde am putea şti noi că în interiorul său stau pitite roşul acela catifelat şi parfumul acela neegalat?

Iată adevărul de necontestat, că toată natura e lucrul mâinilor lui Dumnezeu, iar noi, ca nişte păcătoşi ce suntem, trebuie să cinstim această minunată lucrare şi s-o protejăm, că şi ea ne protejează pe noi. Natura a fost creată şi nu are puteri creatoare, cum greşit cred păgânii şi ateii. Şi dacă, Domnule dragă, omul a fost pus să stăpânească peste toate cele de pe pământ, ar trebui ca
167
această stăpânire să fie plină de iubire şi respect, să cunoaştem legile ei aşezate de Părintele Creator, s-o lucrăm şi să o păzim precum ne-a fost porunca de la început, că doar aici ne-a aşezat Bunul Dumnezeu, aici în mijlocul naturii între Cer şi Pământ. Ăsta e mediul nostru firesc, mediul fiinţei umane. D-apăi, munca la câmp în aer liber şi creşterea animalelor, sunt cele mai legate de viaţa noastră. Aceste îndeletniciri înnobilează sufletul omului, îl îndeamnă la smerenie, îl face evlavios şi-l apropie de Dumnezeu.

D-apoi, să revin la cele ce vă spuneam mai adineaori, că acolo-n grădina de legume mă simţeam nespus de bine. Frumoasă ascultare şi mai puţin obositoare. Incomparabil cu cea de la bucătărie. De altfel, din această ordine de idei cam aşa am fost crescut: cu munca şi cu ascultarea, şi sunt convins că va veni şi vremea aceea de odihnă, precum stă scris: „După cum ştii a lucra, aşa plată vei lua". şi se înţelege că nu vreau să mă laud prin aceasta, doamne fereşte! Şi cum mi-aş putea permite aşa ceva, din moment ce totdeauna am fost în urma tuturor? însă e ştiut că cel ce se eschivează de la muncă, cel mult, poate să înşele pe oameni, dar pe Dumnezeu care vede totul, nicidecum. Dumnezeu fiind veşnic, El are toată ştiinţa şi preştiinţa. El pune în fiecare dintre noi o chemare, iar noi în libertatea noastră facem alegerea. Aşa cred că a fost şi cu mine, că, de altfel puteam să rămân la vatra părinţilor mei, să mă căsătoresc şi să-mi văd de cele ale lumii, dar mi-am ales calea aceasta, calea Mănăstirii, fiind cea mai bună şi din mila şi cu ajutorul lui Dumnezeu, vreau să mi-o ţin aşa cum pot. De altfel însuşi Domnul Hristos a zis: „Cine voieşte să vină după Mine, să se lepede de
168
sine, să-şi ia Crucea şi să-Mi urmeze Mie" (Matei 16 [24]). Asta e urmarea lui Hristos: viaţa de Mănăstire, viaţa de rugăciune şi umilinţă, muncă şi ascultare. Viaţa în Mănăstire nu e odihnă cum cred unii. Au fost câteva cazuri de acest fel acolo la Cozia. Au venit tineri şi au cerut să fie numiţi în viaţa călugărească şi când au văzut că trebuie să facă ascultare, au dat bir cu fugiţii. Astfel de oameni nu pot vedea decât cele de suprafaţă, iar pe cele tainice ba. Acest aspect este un produs tot al mândriei, al iubirii de sine. De altfel, după adevăr, cel ce se iubeşte pe sine, de fapt, se urăşte cu o ură ce ucide veşnic.

Aşa că, precum se ştie din mândrie, căderea e iminentă, se cade oricând, dar din smerenie adevărată, nicidecum.

Monahul trebuie să aibă inima curată şi înarmat cu multă răbdare. D-apoi, răbdarea e o adevărată energie, este una din podoabele monahului. Şi nu numai ale monahului, ci şi ale oricărui creştin. Aşa trebuie să fim în toată vremea: plini de răbdare, cu inima curată şi mintea trează, căci inima curată şi smerită este locul unde se instalează Împărăţia lui Dumnezeu, după cum a zis însuşi Domnul Hristos: „împărăţia lui Dumnezeu este înlăuntrul vostru", iar antecamera acestei împărăţii este Biserica Lui Dreptmăritoare biserica Creştină Ortodoxă în bolta căreia se oglindeşte Cerul cu toate Puterile Sale. Aici este nădejdea mântuirii noastre. Nădejde tare şi nestrămutată pentru că sfârşitul este aproape şi din păcate, noi suntem slabi, neputincioşi şi călători grăbiţi pe acest pământ.

D-apoi, în acest sfârşit de mileniu cuprins în întregime de un complex de astenie, multiple crize şi nonsensuri,
169
lumea creştină de astăzi cere şi aşteaptă mult mai mult de la Mănăstiri. Lumea iubitoare de Hristos aşteaptă cuvinte de mângâiere şi de învăţătură, aşteaptă duhovnici iscusiţi sfinţi, aşteaptă dezlegarea de păcate şi răspunsuri clare la marile lor întrebări. Aşteaptă de la monahi rugăciuni de foc, viaţă îngerească, mai multă iubire, mai multă căldură şi Har dumnezeiesc, vrea să vadă viaţa lor ca pe nişte candele neadormite de rugăciune şi vase ale Duhului Sfânt.

Şi asta e, Domnule dragă, dar în acelaşi timp şi dumneavoastră mirenii care mai simţiţi creştineşte, aveţi datoria sacră de a vă ruga neîncetat şi stând cât mai lipiţi sufleteşte de Biserica lui Dumnezeu, pentru că pericolul e mare. Cea mai grea plagă pe capul omenirii e mândria. Blestemata de mândrie care a adus necredinţa, iar necredinţa a împins omenirea în starea nefericită de astăzi decăzută moral şi robită de grele păcate sufleteşti şi trupeşti certuri, avorturi, divorţuri, crime, sinucideri, pornografie,

beţie şi multe feluri de boli incurabile şi câte şi mai câte necazuri. Biata omenire, în ce hal a ajuns! Cum a alunecat pe panta desfrâului şi se lasă dusă de nas şi manevrată de diavol la o supunere oarbă, instinctuală, la un abis orb, abis de necredinţă şi rupere de orice legătură cu Dumnezeu! vai şi iarăşi vai! poţi să zici că nu trăim zile apocaliptice? Numai un alienat mintal nu-şi poate da seama, că aceasta e vremea cea mai de pe urmă.

Aşa că, nu mâine, ci astăzi, fiecare creştin, este dator să se înfrâneze de la tot ce-i păgubitor mântuirii sufletului său şi a se ruga neîncetat cu priveghere, pentru a nu cădea în ispită. Să se străduiască în tot momentul a fugi din

170

calea răului şi a împlini orice faptă bună, care-l va putea ajuta în ascensiunea spre desăvârşire.

într-un cuvânt, orice creştin din lumea laică trebuie să ducă o continuă luptă cu trupul său slab ce totdeauna, din pricina slăbiciunii sale. înclină spre săvârşirea păcatului. Acestea toate constituie premisele vieţii spirituale. Fără o viaţă trăită spiritual nu e posibil a se păstra cineva pe sine curat de întinăciunile acestei lumi. Şi mai cu seamă ale lumii zilelor noastre.

Cu toată nepriceperea mea în exprimarea ideilor ce aş dori a vi le oferi, sper ca Dumneavoastră Domnule dragă, să nu mă înţelegeţi greşit în privinţa ascezei, crezând că aceasta ar fi un exerciţiu care să preocupe numai viaţa monahală, ci trebuie să fim cu luare-aminte la Cuvântul Domnului din Evanghelia Sa, precum şi Sfânta noastră Biserică ne spune clar şi hotărât când zice: „împărăţia lui Dumnezeu nu este mâncare şi băutură, ci dragoste, dreptate şi sfinţenie.” Ori, pentru a ajunge la sfinţenie fără asceză nu este cu putinţă şi fără sfinţenie nu se ajunge la împărăţie. D-apoi să ne amintim şi de cuvântul acela care zice, că, „Bucatele sunt pentru pântece şi pântecele pentru bucate şi Dumnezeu: pe acestea le va strica”. Le va da putreziciunii, nefiind vrednice pentru Ceruri, pentru că în împărăţie nu este loc la nimic din ce e stricăcios.

Să ne rugăm, dar, Bunului Dumnezeu, să ne întărească în credinţă, căci zilele sunt aşa cum sunt şi să lucrăm binele, pe cât ne stă-n putinţă, acum cât mai e vreme.

Credinţa cea adevărată, mântuitoare, domnule dragă, este cea care dă valoare milei. Acţiunea milei, adică fructul ei, este fapta bună. Credinţa fără faptă bună este

171

făţarnică, insubstanţială, nu poate pune temelie virtuţilor, iar sufletul fără podoaba virtuţilor este respins şi scos afară ca cel ce nu avea haina de nuntă. Dar cel ce rabdă toate şi se roagă Domnului cu lacrimi şi smerenie, dobândeşte sfârşit bun şi odihnă veşnică sufletului său. Aceasta este garanţia ce o dă Domnul Hristos tuturor celor ce ascultă de El: viaţa în veşnicie şi fericire de nedescris împreună cu cetele Sfinţilor şi cu toţi îngerii Lui.

Aşa să ne ajute Dumnezeu!

Şi cam astea au fost, Domnule dragă. Aşa că după cum aţi văzut, nimic vrednic de luat în seamă n-a fost în viaţa mea asta păcătoasă.

-Vă mulţumesc Cuvioase Părinte, dar cred că n-aţi terminat de povestit; nu mi-aţi spus cât aţi stat la grădina de zarzavat, ce alte ascultări aţi mai avut, cum şi când aţi primit metania şi aţi fost tuns în monahism şi cum de sunteţi aici la Stânişoara şi nu la Cozia, unde, bănuiesc că v-a şi călugărit?

ei şi cu dumneata, doar se înţelege, că toate astea au decurs de la sine aşa în limitele firescului.

da, dar am observat, Cuvioase Părinte, că tocmai în fluiditatea firescului stau o mulţime de taine!

da, s-ar putea să aveţi dreptate. Depinde de ochiul şi judecata fiecăruia. Trebuie să recunoaştem totuşi, că, de cele mai multe ori nu dăm atenţie mersului vieţii şi nici lucrurilor ce ne înconjoară, ni se pare că aşa e firesc şi cu asta, basta. Totul îl aşezăm în aşa zisul normal, şi-n felul acesta trecem prin timp şi spaţiu ca nişte fiinţe fără

172

raţiune. Şi abia când suntem ajunşi la capătul drumului, atunci ne trezim şi strigăm: „Unde eşti Doamne?!”

o nouă ascultare -

D-apoi, ce să vă spun Domnule dragă, că acolo la grădină n-am stat decât până s-au recoltat toate legumele şi zarzavaturile, că după aceea, adică pe timpul de iarnă m-au luat la Stăreţie, unde aveam în grijă curăţenia: scoteam cenuşa din sobe, aduceam lemne, făceam focurile, măturam, ştergeam praful,... Ehe! şi câte nu erau de făcut?

În zilele alea s-a întâmplat să avem ca oaspete pe Preasfinţitul Episcop Vicar de la Episcopia

Râmnicului şi care venise să stea acolo două-trei zile pentru recreere. Şi într-una din acele zile, Părintele, care avea în grija sa Muzeul Mănăstirii, m-a rugat să-l ajut să-şi facă ordine-n sectorul său şi printre altele eu am scos afară un preş de pe culuarul de sus, pentru a-l bate de praf şi pe când mă ostoiam să-l ridic pe balustrada ce era instalată în acest scop, jos în curte, aud un glas ce mă strigă, zicând:

- „Ascultă, tu, frate, care eşti cu covorul!" Mă uit în direcţia de unde venea glasul şi-l văd pe Preasfinţitul Episcop despre care v-am spus adineaori ce sta sus pe cerdac, că-mi face semn cu mâna să merg la dânsul. Ajuns acolo îi fac închinăciunea şi el, după ce mă binecuvântează, mă întreabă:

- „Ai vreo durere la braţul stâng, că te-am văzut cum te chinuieşti să ridici covorul, numai cu mâna dreaptă? la care, eu îi răspund:

da, Preasfinţite Părinte, sunt beteag.

te-ai accidentat aici la Mănăstire? mai zice el.

nu, îi răspund. sunt aşa de pe front.

înainte de stagiul militar ai fost înrolat în Mănăstire?

nu, Preasfinţite Părinte.

păi, fiind aşa de pe front, adică invalid, cum de te-a primit Stareţul aici în Mănăstire?

precum vedeţi, m-a primit totuşi.

şi ce poţi să faci aici?

de toate, Preasfinţite Părinte. — Adică, pe cinstitelea; pe toate le încep şi nimic nu termin ca lumea.

văd că eşti sincer. Aşa trebuie să fii. Ai pensie de invalid?

cred că da. Părintele Stareţ ştie mai bine.

eşti călugărit?

încă nu.

nici nu te văd să fiii

blagosloviţi şi iertaţi, Preasfinţite Părinte, că sunt aşa de nepriceput, încât nu-mi dau seama dacă e de pagubă să nu fiu călugărit. Una ştiu, că şi aşa e prea mult pentru mine. Nu meritam nici rasoforia, dar dacă Avva Stareţul a hotărât aşa.

o fi hotărât, o fi hotărât, dar de la vârsta dumitale să trăieşti pe spinarea altora, nu e cinstit. Iar dacă ai pensie de la Stat, în acest caz ai avea cu ce trăi la casa dumitale. Eu, de altfel, n-am nimic împotrivă, dar te-ai orientat oare, pe care drum vei apuca, în cazul că Mănăstirea nu te va putea ţine?

blagosloviţi şi iertaţi, Preasfinţite Părinte mai zic eu. orientarea mi-am făcut-o, de când am venit aici. De altfel, drumul îmi va fi foarte scurt, de aici şi până-n

colţul acela şi i-am arătat latura cea mai dosnică a cimitirului de vis-a-vis şi am încheiat zicând: - „Cu nici un chip alt drum nu voi avea!"

- „Binee!" face Preasfinţitul. du-te la lucrul tău!" şi aşa s-a încheiat convorbirea mea cu Episcopul nostru.

Ehe, şi ce-a mai trecut? Mai nimic, că de Sfântul Nicolae, m-au şi călugărit. Mi-au dat metaniile, culionul călugăresc, camilafca, perimanul şi ce-o mai fi pe-acolo. Rasa deja o aveam m-au tuns şi iată-mă de-acum, monahul Cassian. Mai înainte de asta, Avva Stareţul m-a întrebat:

Vrei să-ţi schimbăm numele? şi eu am stăruit, zicând: vă rog Preacuvioase Părinte, dacă se poate, lăsaţi-mă cu acest nume, că e tare minunat!" Şi el mai zice apostrofându-mă:

daa, e tare minunat, dar mai minunat este că te-ai aşezat bine cu Preasfinţitul Vicar. El a insistat să-ţi întocmesc dosarul şi să te călugăresc, că mie nici prin gând nu-mi trecea să te înţolesc în monahism, aşa,... cu una, cu două.

Poate că avea dreptate Avva în privinţa aceasta dar, oricum, intrasem în al cincilea an de stat în Mănăstire. D-apăi, mi-aduc aminte că sărbătoarea Sfântului Nicolae din acel an, era într-o zi de miercuri şi cu toate acestea la masa de obşte s-a servit mâncare de peşte şi câte un pahar cu vin la fiecare. Era dezlegare pentru toată lumea, numai pentru mine, nu. Trei zile-n şir nu mi-am scos hainele de pe mine. Poziţia de şedere era în genunchi, sau în picioare, sau pe scaun. Nicidecum culcat şi ţinând tot timpul lumânarea aprinsă în mână. Mâncarea: o cană cu

ceai şi-o felioară de pâine după apusul soarelui şi nimic altceva. Mi-aduc aminte că nu mi-a fost chiar uşor de trecut această probă, păcătosul de mine. dar am trecut-o cu bucurie, totuşi. Şi bucuria mea nu era atât pentru că ajunsesem la această treaptă, ci mai mult pentru faptul că având votul dat, aveam şi certitudinea, că de-acum nimeni nu-mi va mai putea zice: „Ce-i cu tine aici? du-te la invalizii tăi, să te ţină Statul, că la Mănăstire n-ai ce căuta!”... Şi... asta e.

în urmă la toate acestea am dedus, Domnule dragă, că Preasfinţitul Vicar l-ar fi ispitit pe Părintele stareţ despre trecutul meu şi-ar fi hotărât în consecinţă călugărirea mea, aşa... hodoronc-tronc, în ăl mult trei luni de zile de la convorbirea ce am avut-o cu dânsul.

Şi-apoi, cum, necum, a trecut şi iarna aceea ca multe altele. Eu precum vă spusei, aveam ascultarea mea cu ordinea şi curăţenia la Stăreţie şi Secretariat, ba mai făceam şi pe omul de protocol când era cazul. Şi apoi, fiind acolea eram mereu trimis ba încoace, ba încolo cu fel de fel de treburi,... vă daţi şi Dumneavoastră seama cum este când stai la îndemâna unuia mai mare care răspunde de atâtea suflete şi înaintea oamenilor şi înaintea lui Dumnezeu. Aşa că, ce să vă spun, m-am simţit destul de bine, de altfel ca şi-n celelalte ascultări ce le mai avusesem. Şi,... asta e.

ei, bine, asta să fie, dar despre Avva Eftimie Cuvioase Părinte, oare ce-a mai fost cu dânsul?

ei, a mai fost, ce-a mai fost, dar dumneata m-ai rugat să-ţi povestesc despre viaţa mea, nu a altora!.

da, dar după cum aţi lăsat de înţeles, o bună parte din viaţa Sfinţiei tale a fost indisolubil legată de sufletul Părintelui Eftimie. Aşa căă...

176

da, aşa este, aveţi dreptate, dar cu asta mă băgaţi iar la încurcătură, că din mulţimea învăţăturilor ce le-am auzit din gura Sfinţiei sale, nu prea am reţinut mare lucru; pe o ureche îmi intra, iar pe cealaltă îmi ieşea. D-apoi, ce să zic, că aşa se întâmplă când capul nu-i bun de nimic.

De altfel, din această privinţă, Domnule dragă, că ştiţi că Părintele Eftimie, niciodată nu şi-a făcut din vorbire o predică, sau vreun volum de sfaturi moraliste, ci la fiecare prilej ce se ivea, plasa şi învăţătura potrivită împrejurărilor. Şi de-aceea ici, colea mai prindeam câte ceva. Şi mai cu seamă atunci când în vorbire se folosea de câte-o istorioară.

Şi, să vă dau un exemplu:

cum trebuie să postim -

Ne aflam în Postul Mare şi Bătrânul, parcă anume să-mi pună la încercare capacitatea de cuprindere şi de tâlcuire a cuvintelor lui pline de duh, mă întreabă, zicând: - „Ia spune, frate Cassian (asta, pe când încă nu eram călugărit) ce ştii despre post? cum trebuie să postim?” Şi eu, care, de acum intrasem pe făgaşul vieţii de obşte, am zis:

păi, nu mă pricep să dau o definiţie, dar, post, este acesta pe care-l ţinem, că mâncarea ne este gătită numai din legume, zarzavaturi, fructe, fără nici un fel de grăsimi.

nu-i destul, zice Bătrânul. Apoi, eu, mai completez: şi trebuie să ne rugăm neîncetat.

177

nu-i destul, zice iarăşi. Şi eu care ştiam că postul trebuie conjugat cu rugăciunea, am considerat că am spus totul şi zic:

ceea ce am ştiut, am spus şi cred că am spus totul. nu. Nu e totul. Să-ţi spun, dar, o istorioară. O istorioară în legătură cu postul. Fii atent, dar.

„într-o Mănăstire, Superiorul zice celor din obştea sa: „Fraţilor, iată suntem la începutul Postului Păresimilor şi precum ne este datina, trei zile nu se aprinde focul şi nu se mănâncă nimic pregătit la foc. Cei ce pot şi au râvnă sunt chemaţi să nu mănânce nimic în aceste zile. - (în unele Mănăstiri nu se aprinde focul şi nu se mănâncă nimic în toate zilele din prima săptămână a Postului Mare.) Şi tot în vremea asta fiecare e liber să facă ce voieşte; fie că-şi vede de ascultarea ce-i este dată, fie că se linişteşte la chilie.

Unul dintre ei, tânăr, care avea râvna postului şi a meditaţiei, s-a închis în chilia sa şi s-a afundat în rugăciune ziua şi noaptea pe cât i-a fost în putinţă. Un altul, tot aşa, având libertatea şi binecuvântarea de la Stareţ să lucreze ce crede de cuviinţă, a socotit că e mai uşor să parcurgă cele trei zile de post absolut, lucrând în sectorul său. Şi fiind precum ştim începutul primăverii, a luat o scară, un toporaş şi un fierăstrău şi a început să cureţe arborii din grădina Mănăstirii. A lucrat el cu voie bună fredonând Polielee şi Doxologii în toată vremea asta şi se afla de acum aproape de terminarea lucrului şi era până-n prânzul zilei de joi; când urma pentru toată obştea să ia prima gustare: o cană cu ceai. Ultimul arbore pe care-l curăţa de uscături, se afla în apropierea ferestrei

fratelui acela care se ocupa cu rugăciunea şi s-a
178
întâmplat, din îngăduinţa lui Dumnezeu, să se rupă scara şi fratele căzând, s-a rănit grav la picior. Celălalt, auzind zgomotul produs de ruperea scării şi căderea fratelui său, s-a ridicat de la rugăciune şi privind pe fereastră, l-a văzut pe cel căzut şi cum sângele-i curgea din rană şi a cugetat: „Iată cum l-a pedepsit Dumnezeu! Aşa-i trebuie. Din cauza lui nu m-a călugărit, că a zis: „Mai lăsaţi-l Preacuvioase Părinte Stareţ, că nu e ajuns la vârsta bărbăţiei, Aşa că ce să mai zici, e bine de mine că mi-am văzut de rugăciune şi nu m-am arătat a fi grozav ca el. Aha, bine i-a făcut!"

Şi nu s-a dus să-i lege rana. L-a lăsat acolo".

Şi asta fuse istorioara. La urmă intru în vorbă şi zic: ei, se înţelege, Părinte Eftimie, că fratele cel cu râvna rugăciunii ar fi trebuit să alerge la cel căzut şi să-i lege rana. Aşa că, aici a greşit.

şi numai asta i-a fost greşala? mai zice Bătrânul. cam asta, i-am răspuns. Şi-apoi el continuă:

fii atent, fiule, că cel ce se credea că are postul şi rugăciunea, s-a dovedit a fi un fariseu. Chiar mai rău ca un fariseu. în primul rând, l-a făcut pe Dumnezeu vinovat de rănirea fratelui. Apoi a socotit că accidentarea e o pedeapsă, nu încercare spre încununarea postului aceluia. Apoi, ura ce o avea faţă de fratele care s-a opus la călugărirea sa. Ură neîndreptăţită. niciodată ura nu poate fi îndreptăţită. Apoi, ţinerea de minte a răului. Apoi socotirea binelui a fi rău, căci fratele acela nu i-a dorit răul, ci dimpotrivă, i-a dorit binele spre a lui desăvârşire. Apoi, părerea de bine pentru suferinţa fratelui său. Apoi, nepăsarea faţă de aproapele. nepăsare născută din răutate. Apoi, iubirea de sine, că şi-a dorit treapta
179
călugăriei, nefiind suficient pregătit pentru aceasta. Apoi zavistia şi la urmă, ca să-i pună vârf, s-a îngâmfat, s-a mândrit şi asta l-a dărâmat.

Aşa că, fiule Cassian, numai postul cel adevărat şi complet ne apropie de Dumnezeu, iar neîn frânarea ne depărtează. Prin neînfrânare de la mâncare am fost despărţiţi de Tatăl Ceresc şi daţi pe mâna morţii. Postul este mijlocul numărul unu prin care ne putem uni iarăşi cu Dumnezeu, biruind gravitatea pământului şi intrând în grădina vieţii.

Şi precum îţi spusei, abstinenţa de la mâncare, e doar un pas făcut către post, ea numai ne ajută să mergem către postul cel adevărat; schimbarea în bine a inimii. Postul e una din virtuţile de căpetenie şi capătă consistenţă logică, numai atunci când e conjugat cu postul sufletesc. Deci, abstinenţa de la mâncare şi iertarea din iubire a aproapelui. Aşa-zisa mâncare de post fără carne, grăsimi, lactate, dar care e gătită să înlocuiască „cu succes" mâncarea de dulce, nu constituie post. Nu e post când nu ai ce mânca şi ai dori să mănânci, ci când renunţi la mâncare din dragoste către Dumnezeu şi aproapele tău.

Răsplata celui ce renunţă la cozonac cu dorul de a posti, este mai mare decât a celuia ce renunţă la mămăligă. Ia seama, dar, fiule, când posteşti să ai lacăt la gură şi inima deschisă, binevoitoare, faţă senină şi cugetul la împărăţia Cerului. Aici este taina.

Deci, în concluzie, post, înseamnă: fuga de îmbuibare şi păcat şi apropierea de Dumnezeu, de Iubire.

Şi asta e fiule; abstinenţa, după cum am spus, ne îndrumă către adevăratul post plăcut lui Dumnezeu. Postul sufletesc e complex, trebuie să-l înţelegem, să-l
180
cunoaştem şi să-l trăim. Altfel, zadarnică ne e osteneala."...

Am adăugat, Domnule dragă, aceste pasaje ale Părintelui meu Eftimie, cu privire la post, pentru că s-a observat, cum din păcate, mulţi dintre creştinii noştri nu cunosc adevăratul fel de postire şi de cele mai multe ori îi dau o interpretare greşită.

Ehe şi în urma acestei analize făcută de Avva Eftimie, mi-am dat încă odată seama, că eu, păcătosul de mine mănânc mămăliga degeaba, că sunt tare îndărătnic. Cu toate că sunt înalt cât un munte, dar mintea mi-e cât un grăunte. De aceea am socotit că e mult mai bine să fiu sub ascultare, căci, în fond, ascultarea e baza virtuţii. „Cu ascultarea treci şi marea". Şi apoi, ascultarea nu presupune un sacrificiu, ci mai degrabă eliberarea de griji. Şi să ştiţi Domnule dragă, şi să reţineţi că orice creştin, în orice funcţie s-ar afla, trebuie să respecte posturile rânduite de Sfânta Biserică şi să lupte fără încetare cu trupul său, înfrânându-l de la tot ce este dăunător spiritului. Altfel nu e cu putinţă să se păstreze cineva pe sine curat de întinăciunile lumii. Iată dar, în ce constă premisele vieţii duhovniceşti.

Doar ştiţi că stă scris: „împărăţia lui Dumnezeu nu este mâncare şi băutură, ci dreptate şi sfinţenie cu abstinenţă". Şi asta este pentru toată lumea creştină, nu numai pentru călugări. Asta ne învaţă Sfinţii Părinţi ai Bisericii noastre, de care trebuie să ascultăm întru totul.

Şi,... să zic,... eu am cam terminat cu ce aveam de zis, adică, cu cele auzite de la Părintele meu şi acum mai doriţi ceva?

181

se înţelege, Cuvioase Părinte. Şi îmi vine să cred că nu numai o istorioară aţi auzit-o de la Avva Eftimie. Aş dori, desigur, să-mi mai spuneţi şi altele de care vă mai amintiţi.

ei, dar, istorioare sunt multe, dar vedeţi şi dumneavoastră, că vremea ne cam sileşte să finalizăm convorbirea.

izvorul patimilor -

Dar, ia fii atent dumneata şi iartă-mă că te-ntreb: Poţi să-mi spui care e izvorul tuturor relelor din lume?

din păcate, izvoare sunt multe Părinte, unele sunt la vedere, altele stau ascunse, dar cred că vă referiţi la „iubirea de sine".

-Drept ai răspuns, că iubirea de sine este un cumplit izvor al păcatului şi al morţii, iar lepădarea de sine este icoană a jertfei şi izvor al învierii şi al vieţii. Din iubirea de sine răsar ca buruienile otrăvitoare multe patimi: mai întâi lăcomia, apoi zgârcenia, care e nedreptăţită de lăcomie, apoi desfrânarea, înşelătoria, hoţia, minciuna, mânia, trândăvia, beţia, slava deşartă, mândria şi multe altele. Toate izvorăsc din iubirea de sine. Cel ce se iubeşte pe sine, nu poate iubi pe nimeni. nici pe Dumnezeu. Cel ce se iubeşte pe sine, doreşte să stăpânească, nu să fie stăpânit. Vrea numai să primească, nu să dea. Şi mult se veseleşte când e lăudat de oameni. Of, Doamne! vai de un astfel de om!

unde duce beţia -

Dintre toate patimile enumerate mai sus, beţia e tare groaznică. Toate sunt groaznice, pentru că toate urmăresc uciderea sufletului omenesc, dar beţia le întrece pe toate, că din ea se nasc multe alte nefericiri. Şi ca cineva care e robit de această patimă, să se lase de ea, nu prea am auzit. O minune ca asta prea rar se întâmplă. Iată, dar, să vă spun o istorioară despre care-mi amintesc, că am avut-o în cartea de citire pe când eram copil la şcoală.

Se zice că unui oarecare om ce-şi vedea liniştit de lucrul său, îi apare necuratul în faţă şi-i zice: -„Uite, omule, îţi dau o mie de lei, dacă omori pe fratele tău care, ştii că te-a nedreptăţit!" - „Nu!; Asta nu. Pentru nimic în lume nu voi face o astfel de faptă, răspunse omul. „Ei, da!" face diavolul şi-apoi îl îmbie să ia banii, zicând: „Uite, ia mia de lei, că doar îs bani, nu glumă şi du-te acasă la „cutare" că el e plecat la muncă şi femeia lui te aşteaptă". „Vai de mine! Cum să fac eu aşa ceva? Bărbatul acelei femei e cel mai bun prieten al meu şi pe ea o respect ca pe însăşi sora mea. Şi-apoi sunt creştin şi mă va pedepsi Dumnezeu pentru un astfel de păcat". - „Ei, da!" face necuratul dar nu te îndărătnici şi ia banii de colea şi mergi la ăla care te-a jignit şi împroaşcă-l cu cuvinte de ocară. Nu te lăsa, că doar ştii cât de mult te duşmăneşte". „Nici aşa ceva nu voi face, că nu se cuvine unui om sănătos la cap a defăima pe semenul său." apoi, iar spurcatul: „Ei, da. Să lăsăm toate astea. Nu lua în serios ceea ce ţi-am spus, pentru că am vrut numai să glumesc cu dumneata, dar pentru că eşti un om corect, „aşa cum îmi place mie" şi mai cu seamă că eşti obosit

183

de muncă, uite, „din dragoste şi respect" vreau „să te cinstesc cu o rachie" ia colea şi trage o duşcă, că doar vei merita atâta lucru".

Şi necuratul scoase din straiţa sa o ploscă plină şi-l îndemnă să bea. Omul, gustă şi rachiul fiind dulceag şi dres cu tărie, a curs în gâtul lui până la ultima picătură şi când vru să-i mulţumească „binefăcătorului" său, ia-l de unde nu-i i-a auzit numai râsul puternic, strident depărtându-se prin văi. Atunci, omul nostru s-a supărat nevoie mare şi ca să-şi verse necazul, s-a dus la cel ce nu-l iubea şi l-a împroşcat cu cuvinte de ocară, până l-a făcut de două parale. Apoi, plin de curajul ce i l-a dat rachiul, s-a dus la femeia prietenului său şi astfel a distrus căsnicia, liniştea şi fericirea şi pe a lui şi pe a prietenului. Şi văzându-se într-un hal de nedescris, s-a îndârjit într-atâta că degrab a alergat la fratele său care-l nedreptăţise cu o palmă de pământ şi l-a ucis fără milă.

Iată dar, unde duce beţia! Şi câte alte nefericiri nu curg din beţie?! că nu e cu putinţă a spune toate neajunsurile care le naşte nenorocita de beţie. Cumplită patimă, Domnule dragă! D-apăi, dacă numai

beţia naşte atât de multe păcate, cât de multe alte neajunsuri aduce în lumea de astăzi necredinţa în Dumnezeu?! şi din libertatea care e înţeleasă greşit?! Libertatea este un dar, un dar mare de la Dumnezeu şi care trebuie să aibă graniţe.

Din păcate, Domnule dragă, putem să vorbim noi de astea până la vară, că nu ne va fi de nici-un folos dacă nu suntem în stare să le şi înlăturăm. Asta e!...

în acest secol al egolatriei, secol bântuit de idolatrie, crize de tot felul, patimi fără număr şi nonsensuri, lumea

184

noastră, e preocupată numai cu problemele de ordin economic, iar de cele religioase nicidecum. Nici măcar nu gândesc. Aşa că, morala creştină a rămas mult prea înaltă pentru omenirea de azi atât de rebelă şi ipocrită. Astăzi, mai mult ca oricând, se cere de la om întoarcerea la Adevărul dumnezeiesc, să înfăptuiască binele, să-şi curăţească inima, să se poată instala împărăţia Cerului şi împăratul Ei.

Să avem curaj, Domnule dragă, în lupta contra păcatului şi să avem dragoste către Dumnezeu şi aproapele nostru, să putem nădăjdui câştigarea împărăţiei de Sus, unde se vor restaura toate valorile spirituale, fără eroare. Acolo avem pe Sfinţii Bisericii noastre, care, în viaţa pământească, au luptat lupta cea bună pentru Crucea lui Hristos. Ei, fiind intraţi în ordinea spiritualităţii, în veşnicie, sunt contemporani ai tuturor oamenilor, ai tuturor timpurilor de pe traiectoria istoriei. Ei ne sunt nouă mijlocitori în faţa lui Dumnezeu a Dreptului Judecător.

Astăzi, Bisericii noastre îi revine sarcina nobilă, sarcină, care de altfel, a avut-o în toate timpurile, să lupte din răsputeri, pentru a readuce pe calea cea bună pe tot omul.

D-apăi, mare păcat că s-a scos din învăţământul şcolar educaţia moral-religioasă. De aceea a ajuns lumea noastră şi-n special tineretul la acest nivel oribil de degradare. Ce mai încoa şi-n colo, biata omenire este într-o stare de plâns şi nimic alta.

Ar trebui guvernanţii noştri să gândească bine asupra acestui lucru, să nu mai ezite şi să introducă negreşit religia în şcoli. Şi n-ar fi de prisos dacă s-ar introduce şi-n

185

cadrul Armatei. că de s-ar proceda aşa, omenirea noastră ar avea numai de câştigat.

Păi, să stăm un pic să judecăm. Cu cine e mai bine să pleci la muncă sau la luptă? Cu un ateu care n-are inimă, nu ştie ce e aceea omenie, nu vrea să audă de Dumnezeu, de cinste, de dreptate, sau cu un om credincios care nutreşte numai sentimente nobile şi e gata a se jertfi pentru căminul său, pentru Biserică, pentru Patrie?? şi asta e...

D-apăi, Domnule dragă, iată că am trăncănit atâtea ore în şir ca o moară învechită şi să fiu sincer, parcă ceva mă face să cred, că nu prea aveţi ce alege de la o jumătate de om ca mine. Dar vedeţi Dumneavoastră cum faceţi, cum dregeţi, să nu ne fie timpul consumat în zadar.

cuvioase Părinte, eu nu voi face şi nu voi drege nimic alta, ci voi scrie exact ceea ce mi-aţi spus şi ca temă şi ca exprimare. Pentru mine, după adevăr, sunteţi un om întreg. Poate chiar mai mult. Şi-apoi, de multe ori s-a întâmplat ca în unele infirmităţi trupeşti, să se ascundă nesecate comori sufleteşti. Aşa că, vă rog continuaţi.

ei bine, s-ar putea ca Dumneavoastră, Domnule dragă, să vă puneţi întrebarea întrebare firească cum de suntem puşi în temă cu neajunsurile din societatea omenească, deoarece suntem aşa de izolaţi de lume? Dar, precum aţi văzut şi Dumneavoastră, la noi vin grupuri de oameni, oameni istoviţi de multiple necazuri şi aici la Sfânta noastră Biserică, la Duhovnicii noştri află multă mângâiere, se despovărează, îşi mărturiseşte fiecare greşalele sale şi cu lacrimi de căinţă îşi curăţeşte sufletul

186

de orice întinăciune. Şi de aici pleacă altfel de cum au venit: uşuraţi, luminaţi, fortificaţi sufleteşte. Căci problema spălării sufletului, a mântuirii nu e de durată, ci de intensitate.

Mănăstirile noastre Ortodoxe sunt adevărate case spirituale pentru vindecarea sufletului omenesc, oaze de mângâiere şi reconfortare a spiritului uman răsărite în lumea aceasta pustiită de păcat. Ele au luat fiinţă încă de la începutul creştinismului la chemarea Mântuitorului, când a zis: „Cine vrea să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia Crucea sa şi să-Mi urmeze Mie”.

Primul călugăr creştin, a fost ultimul Profet al Vechiului Testament, (al Legii Vechi): Sfântul Ioan Botezătorul. El e modelul ascetismului, al înfrânării, al credinţei înflăcărate, al jertfirii de sine, al luptei neînfricate împotriva păcatului ucigător.

După el, la chemarea Domnului au fost mulţi mulţi de tot. „Nor de mărturii” care au lăsat totul

acolo-n lume: şi case şi averi şi părinţi şi fraţi şi s-au afundat în pustiu, pentru a-şi curăţi sufletul de orice întinăciune.

Nu e de mirare că în lumea de astăzi sunt mulţi care nu concep şi nu văd cu ochi buni retragerea la linişte a călugărului. Dar, se ştie că pentru omul fără Dumnezeu, singurătatea e un adevărat dezastru, mizantropism, dar pentru călugărul ascet e cu totul altceva, el e în stare să-şi ţină loc de mulţime. El se retrage la linişte pentru reculegere şi dragostea lui Hristos. Şi nu se roagă numai pentru el, ci şi pentru toată lumea. Bunul meu Părinte Eftimie, îmi spunea oarecând. „Fiule, să iubeşti fuga de lume, adică, fuga de păcat. Retragerea din lume e idealul cel mai simplu în care sufletul se regăseşte pe sine în

187

singularizarea sa. Retragerea din lume, înseamnă retragerea la linişte. Iar liniştea este învăţătoare de sfinţenie. Domnul însuşi a zis: „Când te rogi, intră în cămara ta" retrage-te din zgomotul şi grijile lumeşti, că numai aşa te poţi ruga Tatălui ceresc în duh şi-n adevăr". S-a zis: „Retragerea din zgomotul şi grijile lumeşti, nu înseamnă ruperea de lume, că tocmai de aceea se duce monahul la linişte, să se roage pentru lume". Şi asta o face chiar din dragoste pentru lume.

Sfinţenie fără dragoste, nu există, iar dragoste fără sfinţenie, nu e dragoste curată. Numai dragostea aureolată de sfinţenie poate da rod bun. Rodul dragostei este fapta bună, binele făcut aproapelui.

Omul sfânt fără fapte bune, e ca pomul plin de frunze, dar fără fructe. Fapta bună ca să dea rod trebuie făcută-n ascuns, după cum sămânţa ca să rodească, trebuie ascunsă sub brazdă.

Aşa că, oricum am da, oricum am socoti, fapta bună, milostenia, rămâne pe primul plan. Fapta bună făcută cu credinţă în Dumnezeu, ne aşează în raporturi bune în faţa Dreptului Judecător. „Mila biruieşte Judecata". „Fericiţi cei milostivi, că aceia vor fi miluiţi".

D-apoi, ce să mai zicem, Domnule dragă, că la drept vorbind, de nimic altceva nu avem nevoie mai mult ca de milă. Şi de vrem să avem parte de milă şi noi să avem milă de alţii. Mila noastră să aibă ochii închişi şi mâna deschisă. Aşa dovedim că iubim pe aproapele nostru. Să iubim cu fapta, nu cu vorba. Să ne veselim împreună cu cei ce se veselesc şi să plângem împreună cu cei ce plâng. Aceasta n-o poate face decât gingaşul simţ al iubirii.

188

Iată dar, o istorioară care ilustrează elocvent cele ce am spus mai sus: „Se zice că un copil, în joaca lui, s-a lovit de o piatră şi a început să plângă tare. O fetiţă s-a dus să-l mângâie şi el s-a liniştit. Mama copilului a întrebat-o: „Ce i-ai făcut fetiţo, de s-a liniştit? Ce i-ai spus?" - „Nu i-am spus nimic. L-am îmbrăţişat şi am început să plâng împreună cu el". Şi asta e, Domnule şi frate dragă; Nu cunoaşterea, nu vorbăria, ci înfăptuirea. Cunoaşterea numai ne apropie, iar înfăptuirea e totul. E act de viaţă, care ne duce la Viaţă acolo Sus în veşnicie. Aşadar, milostenia ne scoate din Judecată. Ea este cheia de aur care ne deschide porţile împărăţiei Cerurilor.

Aşa că, nu vorba, ci fapta. Fapta de milostenie se impune de la sine şi întăreşte vorba.

Cine înfăptuieşte binele, dovedeşte că e ajuns să-L cunoască pe Dumnezeu şi voia Lui. Şi dacă cel ce înfăptuieşte binele, cel care astâmpără foamea semenului său, se mântuieşte, cu cât mai mult cel cu viaţă duhovnicească, imaterială, încât, abia îşi poate da seama că trăieşte pe pământ? unul care s-a purificat de toate întinăciunile pământeşti, complet nevinovat, transparent, capabil de a zbura la înălţime?

Iată dar, cum din acestea reies cele două feluri de slujiri: slujire consistentă în faptă şi slujire în Duh şi Adevăr. Iată dar, pe Marta şi pe Maria sora ei. Marta s-a mântuit prin faptă, Maria s-a mântuit prin trăire în duh.

Din cele două feluri de slujiri, Maria şi-a ales pe cea mai bună.

Marta din lume se jertfeşte tăcând, se consumă latent şi se mântuieşte prin naşterea de fii. în acelaşi timp, Maria, sora ei, retrasă-n liniştea Bisericii, stă smerită la

189

picioarele Domnului şi ascultă cu nesaţ cuvintele Lui. Marta se sacrifică pentru vremelnica viaţă a trupului, iar Maria pentru viaţa cea fericită şi veşnică a sufletului. Marta din lume e pe pământ şi osteneşte pentru binele tuturor. Maria e între Cer şi Pământ şi se roagă neîncetat pentru mântuirea tuturor. Domnul Hristos mântuitorul, în neţărmurita Lui dragoste faţă de Creaturile Sale îşi va întinde braţele şi va lua la Sine şi pe Marta şi pe Maria, pentru a se veseli împreună cu îngerii în veci de veci.

Să avem grijă mare de sufletul nostru şi să nu neglijăm trupul lăsându-l pradă întunericului, că nici Domnul Hristos nu a lăsat deoparte şi nici nu a imputat Martei osteneala ei pentru cele trupeşti, dar pe Maria a lăudat-o. Marta e trupul, Maria e sufletul. Trupul este muritor, sufletul este nemuritor, dar pentru că trupul este haina sufletului trebuie să purtăm grijă şi de una şi de alta lucrând toate ce duc la mântuire. Să ne învrednicească Bunul Dumnezeu de un sfârşit creştinesc şi de răspuns bun la înfricoşătoarea Judecată.

ehe, Părinte Cassian, dar în lumea de acum oare să mai existe Marte şi Marii?

da, mai sunt, dar cu durere constatăm că numărul lor s-a diminuat considerabil. De aceea zic, Domnule dragă, noi care mai simţim creştineşte, să fim cu luare-aminte, că nimic nu ne rămâne, decât să ne ducem zilele ce le mai avem de trăit aici pe pământ, numai în osârdie către cele de Sus, să ne purificăm inima pentru odrăslirea tainelor credinţei şi să-I facem loc de odihnă Domnului Iisus în viaţa, în inima noastră Nu e lucru de glumit, nici timp de pierdut. Vedem cu ochii noştri ce e în lume. Grozăvenie

mare, tragedia sfârşitului. D-apoi, ce alt rezultat putea aduce ateismul? Aşa că acum pe drept se poate zice, că mai bine se înţelege lupul cu oaia, decât om cu om.

Mi-adusei aminte şi de o frumoasă poezie a lui Traian Dorz, - (că minunat a mai fost şi omul acela, Doamne! Şi ce-a mai îndurat, bietul de el din partea necredincioşilor! dumnezeu să-l odihnească-n pace cu Sfinţii Săi!). în poezia aceea era vorba de rugăciunea Domnească prelucrată şi aşezată-n versuri, în care unele stihuri ilustrau felul de a fi al oamenilor de astăzi. Şi zice:...

Ajuns-am vremi de grea urgie,
Ca lupii fraţii se sfâşie Şi-şi fac cu mâinile mormânt,
Că mă-nfior şi mă-nspăimânt! precum e-n Cer, când o să fie Şi pe pământ?!
Când toţi sunt plini de duşmănie, Când tot e ură şi mânie,
Când toţi se zbat şi se frământ, Străini de-al Tatălui cuvânt, precum e-n Cer, Când o să fie Şi pe pământ?
Părinte Bun din veşnicie în faţa Ta cădem şi Ţie îţi cerem azi cu-ncrezământ, să faci cu darul Tău cel sfânt, precum e-n Cer, Aşa să fie Şi pe pământ!?

Daa... o să fie, dar, când? După Judecata de Apoi? Atunci, pentru cei de acum va fi prea târziu. Acum de-ar fi pe pământ precum este în Cer, Judecata n-ar mai veni. Nu ar avea de ce să vină. Dar vedem cu toţii că oamenii de acum o grăbesc să vină. Oamenii de pe pământ prin faptele lor îl silesc pe Dreptul Judecător să-şi aşeze Scaunul de Judecată şi chiar mulţimea cea mare de Martiri din Cer, a căror Sfinte Moaşte zac sub Altare, se roagă Lui, cu glas mare, zicând: „Până când Stăpâne Sfinte şi Adevărate nu vei judeca şi nu vei răzbuna sângele nostru, faţă de cei ce locuiesc pe pământ?” (Apocalipsa 6). Aşa că şi Sfinţii Martiri îl roagă pe „Fiul Omului” să vină pe pământ, ca să judece lumea.

Şi asta e, Domnule şi frate dragă; fără nici-o întârziere să trecem la treabă cu toată puterea, cu toată osârdia la lucrarea de mântuire a sufletului nostru şi la salvarea din infern a semenilor noştri. Aşa să ne ajute Dumnezeu. Amin!

Uite, dumneata, de-aici vei pleca iarăşi în lume, de unde eşti venit. Ai deci datoria sfântă să spui tuturor cunoscuţilor şi celor ce vor să asculte: să se lase de rele, să nu mai înjure, să nu se mai duşmănească, să se lase de fumat, de beţie şi de tot ce e păgubitor mântuirii sufletului, că vremea s-a scurtat. Să iubească Biserica noastră Ortodoxă, care e de la început, Sfântă, Dreaptă, Adevărată, Apostolică, Dumnezeiască. Ea este instituită de Fiul lui Dumnezeu prin Sfinţii Apostoli, o ocroteşte şi o îndrumă cu puterea Duhului Sfânt, până la sfârşitul veacului.

Biserica noastră a fost instituită în Ziua Cincizecimii cu puterea Duhului Sfânt. într-ânsa a fost instaurată o ierarhie sacră, asupra căreia Domnul Hristos a suflat

zicând: „Luaţi Duh Sfânt; cărora veţi ierta păcatele, iertate vor fi şi în Cer şi cărora le veţi ţinea, vor fi ţinute şi în Cer”. - „Mergând, învăţaţi toate neamurile, botezându-i pe dânşii în Numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh”. „Şi iată Eu sunt cu voi în toate zilele până la sfârşitul veacului.” Deci, la porunca Domnului, Sfinţii Apostoli, mergând în cele patru zări, au înfiinţat Biserici şi le-au înzestrat cu aşezăminte sacre, au instituit Ierarhia prin punerea mâinilor transmiţându-le Harul

sfinţitor.

Aşa că, Ierarhia în Biserica lui Hristos este succesiune Apostolică. Prin Ierarhie se transmite credincioşilor Bisericii Harul mântuitor. Harul dumnezeiesc este principiul vieţii Bisericii. Clerul este organul prin care circulă şi se consumă în trupul Bisericii. Preoţia lui Hristos este sublimul existenţei umane, este semnul dragostei lui Dumnezeu pentru oameni.

Aşa că, oricare altă confesiune apărută după aceea, nu este de la Dumnezeu, ci numai amăgiri satanice. Orice grupare religioasă fără ierarhie nu se poate numi biserică.

Prin serviciul Ei, prin viaţa Ei, Biserica noastră retrăieşte viaţa în trup a Mântuitorului, începând cu prorociile cele despre Dânsul, mistica Sa Naştere, Botezul, propovăduirea, minunile, Patimile, moartea pe Cruce, Slăvita Sa înviere, înălţarea la Cer şi cum va veni a doua oară să judece lumea, după care va urma prea luminata şi Preafericita Sa împărăţie, care nu va avea sfârşit.

Bine-ar fi, nemaipomenit de bine ar fi, dacă toată firea omenească ar iubi Sfânta Biserică şi ar asculta de glasul Ei.

193

„O, Doamne Iisuse Mântuitorule, îndură-Te de omenirea aceasta care zace în noianul păcatelor. Mai îngăduie, Doamne, o vreme şi cu puterea Duhului Tău cel Sfânt, fă ca lumea toată să se întoarcă la pocăinţă, să nu ajungă să fie lovită de blestemul cel cumplit.

Şi pe noi, o, Doamne, ne întăreşte întru frica Ta, să fim statornici în dreapta credinţă. Fereşte-ne de ispitele cele peste puterea noastră şi fă să sălăşluiască întru noi voia Ta şi ne învredniceşte şi pe noi de cereasca Ta împărăţie. Amin!. Amin!... Doamne, aşa să fie!”...

credinţa e un mare dar -

Şi asta e, Domnule dragă, ne trebuie credinţă. Credinţă tare. Credinţa e un dar de la Dumnezeu. Oricare alt dar din vistieria Duhului Sfânt, se află în iconomia lui Dumnezeu şi Dumnezeu îl oferă omului ce-l ştie că este vrednic de primirea acelui dar. Numai darul credinţei se dă tuturor celor care-l cer cu inimă curată. Oho! şi încă se dă fără măsură.

Omul, aici singur omul, rămâne să primească darul credinţei, în măsura umilinţei şi osârdiei sale.

Credinţa în Dumnezeu, este fructul voinţei libere a omului, sub protecţia şi ajutorul energiei Harului Divin.

Creştinismul, precum se ştie, Domnule dragă, s-a întemeiat pe credinţa în Hristos. Pe credinţă desăvârşită încununată de virtuţi. Nici-o virtute, nici-o faptă nu are valoare dacă nu e izvorâtă din credinţă cu participarea lui Dumnezeu. Fără binecuvântarea Divină, ostenelile noastre sunt lipsite de strălucire, sunt nedesăvârşite, sărace, omeneşti.

194

în primul rând, credinţa înseamnă apropierea celui ce crede, de Cel în care crede. Este o schimbare de condiţie umană prin alianţă cu Dumnezeu. Credinţa, constituie legătura tainică dintre infinita măreţie divină şi firea omenească trecătoare. Aceasta ne-a desluşit nouă Domnul Hristos când a zis: „Rămâneţi întru Mine şi Eu întru voi”. Aceasta este în toată măreţia taina credinţei în El. Aceasta este adâncimea şi esenţa religiei celei atât de suprafireşti a Domnului Iisus. Dumnezeu, în nemărginita lui iubire faţă de noi oamenii doreşte cu orice chip restabilirea făpturii Lui în lumina Sa veşnică, în fericire. Pentru aceasta oricărui om venit pe lume, i se cere spre binele, spre mântuirea sufletului său, să aibă credinţă în Dumnezeu şi se înţelege, credinţă însoţită de fapte bune, altfel n-ar fi de nici-un folos, ar fi sterilă, nemântuitoare.

Prin credinţa în Dumnezeu, omul recunoaşte că este creeat şi că viaţa şi fericirea lui depinde de Creatorul său, Care în fel şi chip îl cheamă la El şi-l aşteaptă.

Aşadar, cum am putea sta noi nepăsători faţă de o chemare aşa de înaltă, aşa de strălucită?!

Deci, repet: Credinţă tare, credinţă statornică, credinţă însoţită de fapte bune de faptele credinţei. Credinţa este salvarea sufletului. Fără credinţă nu mai putem fi liberi, căci ne asfixiem de miazmele grijilor trecătoare şi viaţa ar deveni o tragedie insuportabilă, căci fineţea ei s-ar usca şi duhul i s-ar întuneca şi s-ar pierde armonia raporturilor dintre Dumnezeu şi om.

Fericirea şi Raiul, Domnule dragă, înseamnă acordul perfect între oameni şi Dumnezeu. Iar distrugerea acestui acord e haosul drumatic şi teroarea civilizaţiei cu spitalele şi temniţele pline.

195

Şi asta e, că numai într-un acord perfect şi într-o inimă purificată de toate miazmele, de toate grijile lumeşti pot odrăsli tainele credinţei şi în ea se poate odihni Hristos Domnul şi Dumnezeul

nostru.

„învredniceşte-ne Părinte Sfinte, să ne curăţim inimile, să Te putem vedea şi urma în viaţă, după cuvântul Tău şi dă-ne Doamne, bucuria mântuirii Tale. Amin!”

despre călugărie -

Ei, şi acum, nu ştiu ce să fac. Să vă mai spun ceva şi despre călugărie, sau să nu vă spun? oare v-ar interesa acest domeniu?

cum să nu mă intereseze, Părinte? Se poate? Spuneţi, vă rog, tot ce aveţi pe inimă, că doar am loc destul pentru notiţe în carnetul meu.

d-apoi, Domnule dragă, vă rog să aveţi în vedere şi pe aceea, că eu v-am vorbit cu vocabularul meu sărac, de călugăr neînvăţat. Şi numai din cele ce mi-a fost dat să aud de la Părinţii mei duhovniceşti, că de la mine, din capul ăsta sec n-am ce să dau.

deocamdată, să lăsăm astea Cuvioase Părinte, că tot Sfinţia voastră aţi spus printre altele: „Dar din dar se face Rai”, „Cine dă, lui-şi dă şi cât dai atâta ai”. Aşa că, daţi-i drumul...

ehe, văd că nu mă lăsaţi măcar o clipă să-mi trag sufletul. Dar, hai. Fiţi atent, vă rog. Monahismul, ce să vă spun, Domnule dragă, izvorăşte din creştinism. Creştinismul este pepiniera din care se selecţionează cei atraşi către liniştea acestei sublime instituţii. Instituţie de sine stătătoare, care-şi transpune în viaţă toată învăţătura Sfintelor Evanghelii în duhul dragostei.

196

Aşa că, Monahismul nostru, precum se vede purcede din Biserica lui Hristos din Biserica Primară şi va exista cât va fi lumea, cu o orânduire superioară de trăire morală şi dragoste aprinsă către Domnul Hristos.

în Monahism trebuie să predomine o ordine proverbială numai în linişte şi reculegere. Activitatea fizică şi materială fiind numai cât le e necesar traiului şi tot ce fac, fac împletit cu rugăciunea continuă.

Aşa că, putem spune cu toată fervoarea, că Monahismul nu-şi poate afla îndreptăţire decât prin credinţă şi dragoste în Domnul Hristos. Pentru aceasta monahul îşi alege un loc curat, retras şi frumos. Şi de-ar fi locul mult prea frumos, el, tot nu rămâne cu duhul aici, ci-şi ridică sufletul către înălţimi, către acolo de unde vine mântuirea, pentru că frumuseţile simţuale doar îl ajută să meargă către Cel ce le-a făcut. Frumuseţile naturale sunt amprente ale frumuseţilor spirituale.

Bine a zis bunul meu Părinte Eftimie când a zis că în călugărie frumuseţea vizibilă se identifică cu frumuseţea spirituală, cu binele şi e mistuită de el. Iar Binele cel mai înalt este Dumnezeu în a Căruia frumuseţe nespusă, călugărul, se desfată cu nesaţiu şi pe care o vede cu ochii sufletului în clipele de contemplare! în momentele acelea el se simte uşurat, fericit de parcă ar fi ieşit din trup şi astfel şi trupul i se înduhovniceşte. Atunci lacrimile abundă din izvorul bucuriei celei lăuntrice şi spală tot ce constituie entitate sesizabilă a fiinţei umane.

Şi să mai ştim, Domnule dragă, că lumea spirituală devine cunoscută nu numai monahului, ci şi fiecăruia dintre creştini, — după puterea lui de acceptare, după nivelul de fineţe al cugetului, al curăţirii conştiinţei, al

197

curăţirii inimii, al ostenelilor de a se rupe şi a se depărta de tot ce este sesizabil. Ori, omul zilelor noastre, bietul de el e mult prea împovărat de grijile materiei, influenţat adânc de factori vizibili cu ochii trupeşti. El, omul, neputând să urce cu slabele sale forţe sufleteşti spre cele duhovniceşti, ar trebui să alerge deîndată la Sfinţii Părinţi, la viaţa lor, la scrierile lor, să se spele în baia Sfintei Biserici a Domnului Hristos.

D-apoi, dintr-o altă ordine de idei, lume şi monahism, înseamnă lucruri diametral opuse, căci în timp ce lumea osteneşte numai pentru trup, monahul se află în luptă continuă pentru desăvârşirea sufletească.

De aceea monahul a fugit de lume şi s-a retras la linişte, ca să poată contempla pe Dumnezeu. Este cu neputinţă ca monahul, sufletul lui să poată fi satisfăcut fără linişte.

Oricine intră în Mănăstire, Domnule dragă, doreşte să fie sfânt, iar dacă nu doreşte să fie aşa, degeaba se duce la Mănăstire. Şi odată intrat în această rânduială, el, călugărul, trebuie să se roage pentru cei din mijlocul cărora a plecat. Dacă nu face aşa, zadarnică îi e osteneala. Aici în Mănăstire, prima lecţie ce o iei şi ce o dai, este ascultarea. Ascultarea e sfântă, e ruptă din Rai. în ascultare deplină, în tăcere evlavioasă şi smerită, monahul trebuie să-şi adune mintea, să şi-o curăţească şi s-o îndrume către viaţa de dincolo.

După adevăr, în incinta oricărei Mănăstiri există o lume retrasă, izolată oarecum de lume şi care se roagă pentru lume. Aici trebuie să domnească ordinea, curăţia, blândeţea, disciplina în toate. Aici este lupta aceea nevăzută, ce constă în spălarea de toate patimile cele rele
198
şi îmbrăcarea sufletului cu cele bune, sfinte, echilibrate. Aici se foloseşte viaţa în trup, ca de un lucru ce are termen de existenţă foarte scurt, trecător. Toată osteneala este concentrată numai spre viaţa ce va să fie dincolo-n veşnicie.

Aşa ar trebui să lucreze în lumea aceasta orice suflet de creştin.

D-apoi, multe, foarte multe definiţii s-au dat vieţii monahale, dar cu toate acestea, ea rămâne totuşi un mister. Un mister pentru că stă ascunsă în Marele Mister. Asta e Biserica lui Hristos.

Sfinţii Apostoli au instituit Biserica creştină pe învăţătură de abstinenţă şi ascetism. Şi dacă Sfânta noastră Biserică este ascetică, tot aşa trebuie să fie şi Clerul ei.

Eu unul, merg cu îndrăzneala să spun că Ortodoxia fără monahism şi-ar pierde conţinutul. creştinătatea ar rămâne doar ca ceva arhaic, fără pediment, fără contururi precise, căci cu timpul s-ar estompa în fondul schizofrenic al vremii.

Milostive Doamne, ajută-ne în toate, iartă-ne trecutul, întăreşte prezentul şi luminează-ne viitorul, pentru Numele Tău. Amin!

sfârşitul Părintelui Eftimie -

Şi acum să încheiem convorbirea, povestindu-vă cum a fost sfârşitul bunului Părinte Eftimie şi ce am mai putut reţine din cele auzite de la Sfinţia sa.

D-apoi, bietul de el, a dus-o multă vreme pe picioare şi a suferit în sine fără să se vaiete, sau să spună cuiva.
199
N-a vrut să supere sau să devină povara altuia şi a răbdat cât i-a fost în putinţă ca om, până s-a aşezat la pat. Dar şi-aşa fiind, n-a vrut să stea culcat, ci în poziţie şezând, căci zicea: „Tocmai acum să mă găsească Stăpânul trândăvind?”

Ehe, picioarele, Domnule, picioarele nu l-au mai putut duce. Doamne şi cât a tras de ele! Mergea în două bastoane numai să nu ajungă să-l sprijine altcineva. Şi nu de asta a căzut la pat, ci plămânii foalele îi erau obosite într-atâta că nu-l mai întreţinea cu cantitatea necesară de oxigen.

Era de-acum, să zic, pânăn Rusaliile anului 1957 şi Avva Eftimie ajunsese cu mila şi darul lui Dumnezeu, la vârsta de 87 de ani şi ştiindu-l că se află la capătul drumului, am mers la chilia Sfinţiei sale, să-l văd cum se mai prezintă. Am bătut în uşă şi neauzind răspuns, am intrat încetişor şi cu frică, gândind, nu cumva să fie plecat pe cea lume, aşa fără să fim pe lângă dânsul. Şi, ce credeţi? Bătrânul sta pe pat în capul oaselor, cu ochii închişi şi se ruga în taină şi în mâna dreaptă ţinea o lumânare de ceară curată, aprinsă. N-am îndrăznit să-l întrerup din starea de contemplaţie, că, de altfel, ce să zic nu ştiam dacă se află în extaz sau agonie. Aşa fiind, am vrut să merg în grabă să anunţ pe Părintele Stareţ, pe Duhovnicul Mănăstirii şi pe alţii să fie de faţă, dar în timpul ăsta, Bătrânul, trecu lumânarea în mâna stângă şi cu dreapta m-a prins de mânecă şi m-a tras lângă dânsul. Atunci, eu l-am întrebat în şoaptă: „Vă e aşa de rău, Părinte Eftimie? Şi el a răspuns abia auzit şi avându-şi ochii întredeschişi: „Cum aş putea spune suferinţei că este rea? Ea este bună, că ajută la curăţire. Dar acum simt
200
că mă sfârşesc. îţi mulţumesc pentru că ai venit. Te rog aşează-te aci lângă mine”. Eu, cu inima strânsă şi tremurând de emoţie, m-am aşezat alături de dânsul şi eram numai ochi şi urechi. Apoi, el îmi zice: „Până să vii dumneata, a fost aci călugărul acela necunoscut, frumos la chip şi tinerel. Nu te-ai întâlnit cu el, că doar acuş a ieşit pe uşă?” Nu am văzut pe nimeni ieşind de la Sfinţia ta, -i-am răspuns... „Şi mi-a poruncit să-ţi comunic să iubeşti tăcerea, tresvia inimii şi să ai dragoste către toţi. Şi mi-a mai spus că poimâine la ora trei după-amiază, voi pleca de aici, să nu mă tem, că el va fi lângă mine”.

„Deci, te rog, fiule Cassian, mergi la Părintele Nichita duhovnicul şi spune-i să vină să mă spovedească. Aş vrea acum să merg eu pe la toţi Părinţii şi fraţii să le cer iertare, dar vezi bine că nu mai pot să merg decât de la pat până la uşă şi să mă sprijin de pereţi. Aşa că te rog pe dumneata să-i anunţi pe toţi din obştea noastră să treacă pe la mine, să-mi dea iertare şi binecuvântare şi pentru ultima oară, să-i mai văd pe fiecare!”

în urma acestora, am dat să plec să-i vestesc pe toţi, dar Sfinţia sa m-a oprit zicând: „Mai stai o ţâră lângă mine şi ascultă-mă cu luare-aminte. Ia fii atent. în toată vremea să-ţi stăpâneşti limba şi în

tăcere să vorbeşti cât mai mult cu Dumnezeu, să-L iubeşti din toată inima ta, pe El şi pe toţi cei ce sunt după chipul şi asemănarea Sa. Să iubeşti Biserica şi să nu ieşi din cuvântul Ei. Fii ascultător în toate, fără şovăială, că e de mare câştig să fii cel din urmă. Să cauţi totdeauna să fii sprijin şi ajutor tuturor. Să-ţi conduci viaţa şi voinţele tale numai după voia lui Dumnezeu. Să te rogi neîncetat pentru tine, pentru obştea aceasta şi pentru toată lumea. Roagă-te lui
201
Dumnezeu pentru cei adormiţi ai tăi: părinţi, fraţi, surori, rude, moşi, strămoşi şi pentru mine păcătosul.

Să iubeşti tresvia inimii, că acest lucru ni se cere mai mult în viaţa asta trecătoare. Şi să nu dai crezare duhurilor. Lasă duhurile să-şi vadă de ale lor, tu fii mereu treaz şi cu osârdie să-ţi vezi de ascultarea ta. Să cugeţi neîncetat la scurtimea vieţii şi la ceasul morţii tale. Să iubeşti smerenia că e floarea şi regina virtuţilor, e cea mai frumoasă şi mai parfumată floare dintre toate florile pământului. Parfumul ei ajunge până la Cer, la Dumnezeu, precum fumul jertfei lui Abel neprihănitul. Parfumul smereniei rămâne şi pe pământ în moaştele Sfinţilor şi durează până la învierea cea de Obşte, după care intră şi se contopeşte în veşnica Fericire. în mireasma veşnicei Fericiri, smerenia te învaţă cum trebuie să asculţi de Dumnezeu şi te întăreşte într-atâta că în adâncă linişte ai dori să te jertfeşti pentru Adevăr în fiecare zi.

De eşti sărac şi nu poţi să saturi pe cel flămând, sau să îmbraci pe cel gol, numai smerenia singură te mântuieşte negreşit. Şi apoi, asta să fie ţinta finală: „Mântuirea sufletului”. ehe, multe ar fi de vorbit, fiule, dar nu mai pot. Mă sint foarte obosit, fără să fi lucrat ceva. vai mie trândavul!

Acum, nu mai sta, du-te şi cheamă Duhovnicul şi pe Părintele Stareţ. Şi anunţă pe toţi ceilalţi, că simt cum n-am să mai pot scoate o vorbă. Haide pleacă fără grijă că lumânarea e groasă şi nu se termină curând”.

Apoi, Domnule dragă, cu lacrimi în ochi, am mers şi i-am anunţat pe toţi. Mai întâi şi mai întâi, la căpătâiul Bătrânului a sosit Părintele Duhovnic, apoi Avva Stareţul,
202
după care, pe rând, toţi ceilalţi Părinţi şi fraţi care se aflau în acea vreme în Mănăstire.

Of, Doamne, cât s-a veselit, bietul de el, văzându-i pe toţi în jurul său. Şi cu câtă smerenie a cerut iertare de la toţi! Că Mare şi Minunat eşti Doamne!

D-apăi, toate astea s-au întâmplat într-o zi de miercuri, adică, pe nouă iunie 1957.

în vremea asta, adică în cele trei zile ce au mai urmat, eu a trebuit să alerg şi la ascultarea mea şi să fiu şi pe lângă dânsul. Ba chiar şi Părintele Stareţ, grijuliu, îmi spunea: „Stai pe lângă el, Cassiane, tată. Nu-l lăsa, că poate mai doreşte ceva”.

Ehe, bietul de el, în ultima fază nu mai putea vorbi decât în şoaptă. Eu îl îmbiam să stea liniştit şi să nu mai vorbească, că, ce mai încoa şi-n colo, era ajuns la capătul drumului său. Păi, ăhă. la optzeci şi opt de ani ai lui la ce era să mai aştepţi? Of, Doamne şi cât de lucid a fost până-n ultima clipă! şi după cum v-am mai spus şi altădată, era el o fire retrasă şi tăcută, aş putea spune; un om ascuns, dar cu toate acestea. cel puţin cu mine a fost foarte darnic în minunate sfaturi. Până şi pe patul de zăcere nu cerea nimic pentru sine, ci ne dăruia nouă celor ce stăm pe lângă dânsul, bogăţie de învăţături. Bănuiesc că şi el a fost unul din aceia care nu se culca pe pat, ci numai stând pe scăunel. E, numai Dumnezeu ştie. De altfel, eu am văzut scăunelul lui acolo-n colţul chiliei, dar n-am îndrăznit să-l iscodesc despre asta, că nu se cădea.

Se înţelege de la sine, că pe când încă mai putea vorbi, şi-a făcut ultima spovedanie, a primit Sfintele Taine şi de acum îşi aştepta semnalul de plecare. Singur şi-a ţinut lumânarea. Am stat lângă dânsul până-n ultima clipă. Şi
203
exact aşa a fost, la centimă după cum a fost înştiinţat, că în ziua de vineri 11 iunie 1957 la ora trei după-amiază Avva al meu şi-a dat obştescul sfârşit în mâinile îngerilor lui Dumnezeu. Of, Doamne, n-am să uit cât voi trăi momentele acelea şi tare aş vrea să pot să fiu şi eu în viaţa mea aşa de liniştit, precum a fost Avva Eftimie, când şi-a dat duhul. Inima lui bună bătea din ce în ce mai rar, până când s-a oprit pentru totdeauna şi Bătrânul nostru a închis ochii încetişor ca un pui de găină, stingându-se din viaţă ca o lumânare de ceară curată care luminează şi se consumă arzând până la ultima scânteioară.

Aşa a părăsit viaţa asta vremelnică bunul şi sfântul meu Părinte Eftimie, cel ce oarecând m-a

întâmpinat, m-a primit cu inima caldă şi plină de iubire şi m-a învăluit în taină până mi-a zguduit sufletul de-abinelea.

D-apoi, Domnule dragă, eu am cam terminat cu ce am avut de povestit. Ia spuneţi-mi, Cât să fie ceasul la ora aceasta?

păi, să tot fie cincisprezece fără cincisprezece minute, Părinte. La ce oră ziceţi că aveţi slujba Vecerniei?

la ora patru. Adică, să fiu în ton cu dumneata: la ora „şaisprezece”.

bun, zic eu aşa că avem destul timp să-mi spuneţi şi cum aţi ajuns aici la Stânişoara?

ei, dar, ce să vă spun, că n-au fost împrejurări deosebite, ci numai nişte cerinţe obişnuite intermânăstireşti.

Dar, hai să lăsăm astea şi să înnodăm firul povestirii şi să trecem mai departe.

204

transferat la Nucet stânişoara -

D-apoi, eu, după plecarea Părintelui Eftimie, rămăsesem ca dezorientat. Ce mai încoa şi-n colo, eram zguduit de moartea Bătrânului. Acum, să nu credeţi că intrase în mine frica morţii, dar prea m-am simţit aşa de parcă rămăsesem într-un pustiu unde nu există picior de om. Un gol imens. Aşa e când pierzi pe cineva pe care l-ai iubit, l-ai respectat şi l-ai considerat ca un adevărat tată. Şi, probabil, datorită acestei stări sufleteşti, rezultatele muncii mele nu mai erau ca cele de mai înainte. Nu sunt sigur de asta, dar presupun. Presupun pentru că nu ştiu ce gândeau ceilalţi despre mine, căci am observat totuşi că în taină se urzea ceva împotriva mea.

între timp, acolo la Stăreţie, în locul meu a fost numit un altul, iar pe mine m-au dat la Paracliserie, unde trebuia să răspund de ordine şi curăţenie la Biserică. Dar ca paracliser era un alt călugăr cu vreo cinci-şase ani mai mic ca mine. Acesta era absolvent a şapte clase primare şi avea o voce de ziceai că-i înger, nu altceva. Cu toate acestea, după părerea mea cred că depăşea limitele exigenţei, că prea îmi căta nod în papură. Şi cred că-l mai informa şi pe Avva Stareţul de eventuale şchiopătări în serviciul meu. Ar fi trebuit, zic, că şi el să mai fi pus umărul la treabă, că doar el era titular ca paracliser, iar mie, ca un infirm ce eram, să-mi mai tolereze pe ici pe colea, nu chiar aşa să pună şaua pe mine ca la militărie. N-aş fi vrut să cârtesc împotriva nimănui, dar, de ce mai încoa şi-n colo, care mai de care îmi căutau prilej de imputaţii din te miri ce.

205

D-aia zic, că de la moartea Părintelui Eftimie, multe lucruri mi s-au părut a fi schimbate. Ba chiar întoarse pe dos. Cât era ziua de mare, nimeni nu schimba cu mine o vorbă, de parcă-şi pusese lacăte la gură. Sau, dacă totuşi careva îmi vorbea, îmi vorbea cu atâta răceală, de ziceam că mă aflu la Polul Nord. Faţă de toate acestea, ce era să fac? A trebuit să rabd în deplină tăcere şi să mă resemnez. Ehe, neiculiţă, am crezut că bietul Părintele Eftimie când a plecat din lumea aceasta a luat cu sine şi o parte din buna înţelegere dintre oameni şi îngăduinţa şi climatul de graţie de care mă bucuram acolo la Cozia. Şi asta e. Eh, şi să vedeţi, că într-una din acele zile, mă pomenesc că sunt chemat la Stăreţie şi cum sunt din fire puţin cam prăpăstios, gândeam, că cine ştie ce s-a mai întâmplat pe-acolo şi să-mi arunce tot în spinarea mea!

Mergând către Stăreţie, îmi ziceam: „Ce mai tura-vura, acum cred că se dospeşte soarta mea. De au motive temeinice să mă alunge, am să fac ce n-au făcut alţii. îmi voi construi o colibă lângă mormântul Părintelui Eftimie şi acolo îmi voi petrece restul zilelor.

în duminici şi sărbători voi merge la Biserică şi nimeni nu mă va scoate afară, că doar e Biserica lui Dumnezeu, nu a lor”.

Şi să vedeţi, Domnule dragă, acolo la Stăreţie împreună cu Stareţul nostru mai era un călugăr ce-i atârna pe piept un crucifix şi pe care nu l-am cunoscut, decât după aceea; era Stareţul de la Stânişoara părintele Arhimandrit Grigore. Le-am făcut metanie şi m-am retras în aşteptarea verdictului. Atunci, Avva al meu zice către celălalt: Iată-l Preacuvioase Părinte. Dumnealui este în carne şi oase, cel pe care-l căutaţi. Nu m-aş lipsi de el cu

206

una, cu două, dar dacă situaţia cere aşa, fie voia Domnului”.

Celălalt Stareţ după ce mă măsură cu privirile de sus până jos, mă întrebă:

ai bagaj mult fiule, sau ţi-l poţi căra singur în spinare?” şi eu am răspuns:

- „Blagosloviţi şi iertaţi Preacuvioase Părinte că sunt luat prin surprindere şi nu ştiu despre ce este

vorba! ” Apoi, iarăşi el:

- „Oare n-ai priceput, că trebuie să mergi sus la Stânişoara? Acolo avem multă linişte şi dumneata vei griji de averea mişcătoare a Mănăstirii: vaci, oi, capre, păsări,... Sunt vreo trei fraţi care se ostenesc cu acestea, dar avem nevoie şi de sfinţia ta să supraveghezi asupra lor”.

- „Preacuvioase Părinte, zic eu unde-i lege nu-i tocmeală, dar tare greu îmi vine să mă rup de sfântul şi bătrânul Mircea Voievod. în cei aproape 13 ani de când sunt în această Mănăstire, numai de câteva ori am ieşit din perimetrul ei. Şi asta doar până la Gară şi înapoi”.

- „Da, mai zice Preacuviosul. doar până la Gară şi înapoi şi asta a făcut să fii mutat la noi, că Părintele Ilarion iconomul nostru, mi-a povestit de dumneata cum l-ai adus cu şareta de la Gara Călimăneşti până la Căciulata şi ce a vorbit cu dumneata pe cale. Şi din cele spuse de iconom, am socotit că vei fi potrivit acolo la noi pentru ascultarea despre care-ţi spusei.

D-apăi, sunt două luni şi mai bine de când mă rog de Părintele Stareţ să încuviinţeze mutarea dumitale şi abia, abia, acum a reuşit să facă demersurile necesare. Vrem neapărat să vii Părinte Cassian, că, iată primăvara a sosit

207

şi va trebui să ne mişcăm la treabă.” Şi eu mai completez: ce mai calea-valea, Preacuvioase, ştiu că ordinul nu se discută, ci se execută, dar să ştiţi că ruperea mea de aici e dureroasă pentru mine, că mă despart definitiv de Părintele meu, Eftimie. dumnezeu să-l numere cu Sfinţii Săi!”

- „în primul rând, mai zice el aici e o mişcare necesară de personal în funcţie de cerinţele mănăstireşti şi nu un ordin precum ai zis adineaori. Iar de Părintele sfinţiei tale, adormit, nu te desparţi definitiv, că nu va trece mult şi iarăşi ne vom întâlni cu toţii”. şi iarăşi eu: - „Dar Părintele Ilarion nu v-a spus oare că sunt invalid de mâna stângă? Şi-n felul acesta n-am să pot fi în pas cu ceilalţi?”

- „Tocmai de aceea că eşti infirm, vei fi potrivit la noi la Stânişoara, că vei fi numai cu supravegherea şi de mai poţi face câte ceva, vei mai face, iar de nu, nu e de pagubă. Şi... asta e!”

În cele din urmă, Stareţul nostru, zice către oaspetele său: - „Preacuvioase, Mănăstirea are nevoie de auzitori şi de împlinitori, nu numai de auzitori. Sper ca Sfinţia voastră să puneţi mâna pe un om de nădejde, că a fost instruit şi crescut sub aripa celui ce a fost „mâna mea dreaptă”, apoi, către mine: - „Fiule, Bunul Dumnezeu să te binecuvânteze cu binecuvântare cerească şi să-ţi mântuieşti sufletul. De te pierd pe dumneata, pierd şi umbra celui ce a fost cândva, Părintele Eftimie. Mergi, dar, acolo la Stânişoara, că am credinţa că aşa e şi voia lui Dumnezeu şi îngerul Lui să-ţi călăuzească paşii în toate acţiunile tale! Iar cu pensia de invalid, o să aranjăm cu factorul poştal s-o transfere pe adresa Mănăstirii Stânişoara”.

208

D-apoi, Domnule dragă, au mai trecut doar câteva zile la mijloc, timp în care mi-am cerut iertare de la toţi, mi-am luat cele câteva cărţi, care le vedeţi aici şi care sunt rămase de la Părintele Eftimie. Adică, Psaltirea, Ceaslovul, Patericul şi Acatistierul şi mi le-am pus în rucsac. Biblia am dat-o la bibliotecă, pentru că o aveam luată cu împrumut. Şi după duminica „Izgonirii lui Adam din Rai” mai precis, în ziua dejoi 5 martie 1959, deci, în săptămâna mare a Păresimilor, însoţit de un frate venit în acest scop, de sus de la Stânişoara, am luat ultima binecuvântare de la Avva Stareţul şi am plecat la drum. Dar pe când încă mă aflam în faţa Părintelui Stareţ, fiind pătruns de un sentiment funest de despărţire, cu lacrimi în ochi, am zis: preacuvioase, mă izgoniţi de-aici din Grădina Maicii Domnului, precum a fost Adam izgonit din Rai!” şi el, bietul de el, auzind aşa, m-a tras la pieptul său, m-a sărutat pe frunte şi cu ochii umezi de duioşie, zice: - „Frate Corbule, Părinte Cassiane, Adam a fost izgonit din Rai pentru neascultare şi trimis să lucreze şi să asude muncind pământul din care a fost zidit. Iar sfinţia ta pleci cu binecuvântare din grădina Maicii Domnului şi mergi în Raiul lui Dumnezeu, în Raiul pământesc, unde, deocamdată trebuie să munceşti în sudoare, să poţi câştiga Raiul de Sus. Mergi în pace!”

Şi aşa am plecat la drum pâş, pâş în josul apei pentru ca după un sfert de oră, haida, haida pe Valea Păuşei în sus, tot mai sus, până am ajuns aici, unde, din mila lui Dumnezeu, mă aflu şi acum.

Ehe, şi aici au fost destule evenimente în decursul anilor, dar pe Dumneavoastră vă interesează numai cele ce privesc persoana mea.

209

accidentarea -

Ei bine, să lăsăm astea şi hai să vă povestesc ce mi-a fost dat să păţesc odată: Era înspre primăvara

lui 65. Să zic aşa,... cu vreo două-trei zile până-n 40 de Mucenici. Noaptea căzuse o burniţă de ploaie, iar dimineaţa se formase un polei ca sticla, nu altceva. Eu, eram cu treburile mele pe-acolo prin ocol şi ce să zici domnule, că deodată mi-au fugit picioarele, am alunecat şi am căzut. Am căzut chiar în mâna asta beteagă. Pe moment n-am simţit decât o fierbinţeală, de-aici de la cot până la umăr, dar după aia, ţin-te neică; durere, nu aşa,... A hă. Am stat eu în ziua aceea cum am stat şi noaptea ce a urmat fără să închid un ochi, dar dimineaţa, nemaiputând suporta durerea, am fost nevoit să-i spun Părintelui Stareţ, i-am spus, dar el m-a mustrat, zicându-mi: - „De ce Părinte Cassian, n-ai spus de ieri, căci s-ar putea să fie osul rupt. Hai, spovedeşte-te şi împărtăşeşte-te şi nu mai sta. Uite, îţi dau imediat un bilet şi mergi degrab la spital. Iei pe fratele Stelian să te însoţească şi,... nu mai zăbovi. Doamne fereşte!"

Şi aşa am făcut, Domnule dragă; am luat pe fratele acela şi... teapa-leapa, leapa-teapa până-n Călimăneşti. Acolo la Policlinică, doctorul, un om foarte cumsecade după ce m-a consultat, zice: „Părinte, îmi pare rău, dar trebuie să mergeţi la Spitalul din Râmnicul-Vâlcea să vă facă radiografie, că aici, deocamdată, nu avem posibilităţi. Vă dau eu trimitere la „Chirurgie" şi „Salvarea" noastră şi poftim la drum".

Şi m-am dus, domnule, ce era să fac. Acolo la Spitalul din Râmnicul-Vâlcea, medicul chirurg, după ce m-a

consultat şi el, mă ia de mână şi merge cu mine la „Radiografie" şi zice către radiolog: - „Fă-i repede filmul!" Ăla mă ia imediat, mă aşează pe o masă sub un aparat cât toate zilele şi mi-a pozat braţul şi din faţă şi lateral. Şi n-a durat mult să zic aşa, ca o juma de oră, după care, radiologul mă ia şi merge cu mine în cabinetul chirurgului şi-i arată filmele, zicând: - „Ia uitaţi-vă domnule doctor, ce puteţi să ziceţi de asta?"

Chirurgul le ia şi se uită la ambele filme în lumina ferestrei. Apoi se uită la mine cu un aer întrebător, ceea ce m-a făcut să mă cam îngrijorez şi am zis în gând- „Ce-o vrea Dumnezeu cu mine" şi asta e. Şi zice: - „Părinte, aţi mai avut mâna asta fracturată cândva că văd muşchiul atrofiat şi cu urme de leziuni şi filmul arată că osul l-aţi mai avut spart?"

- „Da, domnule doctor zic eu. am fost rănit pe front. Sunt invalid".

- „Aha! Va să staţi câteva zile internat. E nevoie de intervenţie chirurgicală. Mergeţi cu biletul ăsta la „Internări" şi mâine dimineaţă vom hotărî în consecinţă". D-apoi, m-au internat într-un salon la etaj, mi-au făcut o injecţie să-mi mai aline durerile, m-au aşezat la pat, dar de dormit, n-am putut să dorm, decât aşa pe furatelea 15- 20 de minute.

A doua zi pe nemâncate mă ia şi mă duce la sala de operaţii, m-au aşezat pe masă, mi-au dat cu nu ştiu ce pe la nas şi m-au adormit. Aş putea spune că m-au omorât, că n-am ştiut nimic de mine până pe la ora douăsprezece, când m-am trezit în patul din salon cu mâna băgată-n ghips. Nu mai aveam durerea de mai nainte, dar ceva, ceva mă tulbura totuşi. Mă durea capul îngrozitor şi stomacul mi se

răsucea, de nu ştiu cum să spun. Noaptea m-am simţit din ce în ce mai rău şi în dimineaţa zilei următoare, când s-a făcut vizita medicală, am spus doctorului de treaba asta şi el mi-a prescris nişte „hapuri" şi zice către sora de serviciu: - „Ai grijă să le ia pe toate." Şi mi-au dat, Domnule dragă, o grămadă de pastile pe care le-am înghiţit cu ceai de zahăr ars, chiar acolea pe loc în faţa asistentei.

pe tărâmul celălalt -

D-apăi, de-aici în colo să vedeţi patarama, că, să zic,... dac-au trecut cinci minute la mijloc şi dus am fost pe cea lume. Ce a fost, ce n-a fost, că mă pomenesc deodată uşor, uşor de tot ca un fulg plutind în aer şi îmbrăcat doar cu o cămaşă din pânză albă şi lungă până la degetele picioarelor. Când iau seama, eu, adică trupul meu, era lungit în pat şi dormea dus. Sau, poate, mai ştii? eram mort de-abinelea. Şi gândind la întâmplare ca asta m-am înspăimântat şi am zis: „Vai mie ticălosul, iată cum m-a răpit moartea nefiind suficient pregătit! Ce voi face, dar, că de-aici va trebui să mă prezint în faţa Dreptului Judecător? Am căutat să mă cercetez cu de-amănuntul, să fiu convins dacă sunt trecut în lumea drepţilor, sau mă aflu cufundat într-un vis aşa,... năstruşnic. Dar, ce să mai zici, ce să mai faci, eram uşor ca o pană şi mă puteam mişca prin aer oriunde voiam. Vedeam pe ceilalţi bolnavi din salon, îi auzeam cum vorbeau, i-am întrebat ce e cu mine, dacă sunt mort sau nu, dar ei nu auzeau nimic. Şi cred că nici nu mă vedeau.

După asta am ieşit prin fereastră şi deodată am observat că mi se alătură o făptură nedefinită, cu totul
212
confuză, nu avea chip, sau, poate că nu mi-a fost mie dat să văd. Era, să zic, aşa ca un drug de lumină de înălţimea mea şi plutea prin aer împreună cu mine, oriunde mă mişcam eu. L-am întrebat de câteva ori: „Cine eşti? Ce vrei de la mine?” dar n-a vrut să răspundă.

Apoi, am părăsit spitalul plutind încoace şi-n colo şi de la înălţimea aceea am văzut oraşul, maşinile pe şosele, oameni forfotind, trenurile alergând pe drumurile lor, fabricile fumegând, câmpiile, dealurile, ceva mai în colo munţii, cunoşteam punctele cardinale,... Totul mi se prezenta ca un uriaş tablou panoramic, viu şi fantastic. După asta, mi-am luat direcţia către Stânişoara şi în zborul meu am făcut un raid pe deasupra Mănăstirii Cozia, locul metaniei mele. cunoşteam orice locşor, aşa precum îl ştiam. Numai casa bătrânei Filofteia n-am văzut-o şi în locu-i era un cimitir cu toate crucile la fel şi aşezate-n rânduri drepte.

De aici, peste Biserica Bolniţă, am zburat în linie dreaptă către Stânişoara. Pretutindeni, făptura aceea luminată mă însoţea fără să scoată o vorbă, sau să se împotrivească la voinţa mea, de a zbura într-o direcţie sau alta. Ajuns aici la Stânişoara, am intrat mai întâi în chilia mea, candela încă ardea frumos şi am crezut că s-a auzit deja de moartea mea şi de aceea s-au îngrijit să-mi aprindă candela. Apoi am mers la chilia Părintelui Stareţ şi l-am aflat lucrând la nişte documente, sau cam aşa ceva. Am căutat să-l fac atent că sunt de faţă şi că eu am decedat acolo la spital, să meargă să-mi ia trupul să-l înmormânteze, dar el tot îşi vedea de lucrul său. Habar n-avea de mine.

Ce să fac? Ce să fac? Şi am zis, să merg iarăşi la spital să văd ce-o mai fi pe-acolo. Şi-aşa am făcut. Ajuns la
213
spital, iar am intrat în salon tot prin fereastra închisă şi am văzut trupul meu cum sta lungit în pat. Nu-l duseseră încă la morgă.

Şi abia acum, făptura aceea luminată mi-a vorbit şi a zis: - „De aici mergi cu mine!” Atunci am simţit cum m-au cuprins nişte fiori ca gheaţa şi am gândit în sinea mea: „S-a zis cu mine! Acum îmi dau seama că sunt mort cu adevărat, adică, trupul meu e mort, iar ceea ce sunt e numai sufletul şi mă aflu după cum se vede sub stăpânirea altuia.

Şi m-a luat, Domnule dragă, că de-acum nu am mai putut merge unde aş fi dorit eu, ci unde vroia el. Şi asta e. Şi m-a dus într-o câmpie întinsă cât vezi cu ochii şi-n mijlocul acelei câmpii era un munte înalt, în borta căruia se vedea o intrare ca într-o peşteră. Fiinţa aceea, care semăna cu un om, dar după cum v-am mai spus, n-am putut să-i văd faţa, m-a silit să intru în peşteră. Acolo, un întuneric adânc încât nu puteam distinge nimic, doar simţeam că mergem şi tot mergem ca printr-un tunel fără sfârşit. în cele din urmă am ajuns totuşi la capătul celălalt al tunelului şi am ieşit la lumină. Aici ne-am oprit în faţa unui zid înalt şi lung de la o margine la cealaltă a pământului. în faţa noastră, în zidul acela, era o uşă cu prag înalt. Uşa era deschisă şi de cealaltă parte se vedea o livadă foarte frumoasă, ca-n poveşti, cu tot felul de flori şi pomi fructiferi. Fiinţa aceea mă întreabă: - „Vrei să treci pragul acesta?”. Atunci, pe loc mi-am dat seama, că totuşi mi-a fost dată libertatea să aleg. Dar gândind la starea mea sufletească, am zis: „Lasă-mă o ţâră să mă mai gândesc. Nu mi-am plâns păcatele îndeajuns!” - „Dar
214
ce-ai făcut până acum?” mă mai întreabă el cu un ton de reproş şi-n acelaşi timp îmi arde două palme peste faţă, încât n-am mai văzut nimic, decât nişte scântei multicolore ce săreau de colo, colo printr-o pâclă deasă, deasă de tot. Iar el, fiinţa aceea continua să mă lovească cu palmele peste obraji, până când, încet, încet, ceaţa a început să se destrame şi pe măsură ce ceaţa aceea se risipea şi ochii mei, ochii ăştia trupeşti mi se deschideau, dar plesniturile de palme nu încetau.
revenirea -

Şi, deodată mi-am dat seama că sunt în trup şi văd în faţa mea, conturat în ceaţă, chipul doctorului care n-a operat şi care mă bătea cu palma peste obraz şi mă certa, zicându-mi: „Hai, Părinte, trezeşte-te! Până când ai de gând să dormi?. Aşa călugăr eşti dumneata? D-apăi, la Mănăstire, tot aşa faci? Ahă, să vă fiu eu stareţ aş pune şaua pe dumneavoastră şi aţi avea de furcă cu mine, nu glumă!”.

Şi uite aşa, Domnule dragă, m-am trezit din somnul ăla greu. Sau,... ştiu eu ce-o fi fost? Poate că a fost somnul morţii,., mai ştii? Tranchilizantele alea şi-au făcut efectul din plin. Dar, ce să zic, că n-aş mai înghiţi aşa ceva pentru nimic în lume! Păi, Domnule dragă, ce spaimă am tras şi câte palme

am încasat! E he...

Apoi, după vreo două zile mi-au făcut ieşirea din spital, cu mâna asta operată, băgată-n ghips şi legată cu o faşă de gât.

După o lună de zile a trebuit să merg din nou la spital, mi-au făcut o nouă radiografie şi mi-au scos ghipsul. Operaţia a fost făcută cu succes, dar, la plecare, doctorul mi-a atras atenţia, zicând: „Să fiţi atent Părinte că de data

215

asta aţi scăpat, dar de se mai întâmplă încă odată necazul ăsta, sigur, veţi pierde mâna definitiv!”

D-apoi, ce să vă spun, Domnule dragă, anul acela a fost mai bogat în evenimente tulburi decât toţi anii care au mai trecut de-atunci încoace. Dar, ce să-i faci? Aşa e viaţa. Şi dacă viaţa asta ne oferă satisfacţii şi toate cele bune, oare nu se cuvine să primim şi pe cele rele? Sigur că trebuie să le primim fără cârtire şi să mulţumim lui Dumnezeu şi pentru cele bune şi pentru cele rele, aşa precum făcea dreptul Iov.

Şi cu acestea, eu închei aici şi punem punct, stimate domn şi frate dragă.”

vă mulţumesc din suflet Cuvioase Părinte, dar mult aş fi dorit să ştiu ce s-a mai întâmplat cu Ancuţa, după plecarea ei de la mama Tia. N-a venit nimeni din satul ei în Staţiune, ca să se abată aşa în vizită pe-aici la Mănăstire şi de la care să fi putut afla ceva despre ea?

ba da, am aflat. Am aflat chiar de la ea, că a venit pe aici cam prin 65-66, adică, după întâmplarea cu fracturarea mâinii mele.

Dar,... mai avem timp? Ia vedeţi cât e ceasul.

oho, mai avem 45 de minute la dispoziţie. Cuvioase Părinte.

bun! Hai s-o spunem şi p-asta:

D-apoi, cu Ancuţa, Domnule dragă, s-au întâmplat lucruri grozave, nefaste, să zic aşa; grea soartă a mai avut. Mi-aduc aminte că după ce a plecat de aici, Părintele Eftimie, cu durere în suflet a zis:

„Păcat de copila aceasta n-o văd să fie fericită acolo la părinţii ei!”

216

povestea Ancuţei -

Şi, să vedeţi,... după cum vă spuneam, prin vara lui 65 sau 66, nu mai ţin minte exact eram cu treburile mele pe la grajduri şi mă pomenesc că vine un frate de Mănăstire şi mă anunţă să merg până la poartă, că sunt căutat de cineva. Am mers să văd cine e şi-n faţa Bisericii întâlnesc o fată cu vârsta ca la 22 24 de ani şi zice: „Sărut mâna, tată!” Te rog să mă ierţi că te deranjez. Eu sunt fiica dumitale, Ancuţa şi am venit la dumneata că sunt tare amărâtă şi nu ştiu încotro să apuc. Şi a început să plângă cu hohote.

ei, cum aşa? -zic eu. ia să stăm colea pe bancă şi să-mi spui ce ai pe suflet. Şi ne-am aşezat, şi ea a început aşa:

- „Tată dragă!”... Iar eu o întrerup:

să nu-mi spui „Tată” ci „Părinte” pentru că ăsta e termenul de adresare către un călugăr. Şi-apoi, nu eu îţi sunt tată.

- „Da, ştiu” zice ea. dar trebuie să-ţi zic tată, pentru că acela care mi-e tată, numai tată nu poate fi. E un zbir! Un călău.

vai! Cum poate să fie aşa? Ia-o binişor şi povesteşte-mi. Şi ea, biata, şi-a ascuns faţa-n palme şi a început să plângă din nou cu amar. Eu, ce eram să fac? Am lăsat-o să se potolească şi după aceea, printre sughiţuri îşi începe vorba:

-,,Mi-aduc aminte, tăticule dragă, că, pe când eram mică, părinţii mă iubeau nespus şi mă simţeam fericită. Numai că bunicii mei nu prea mă „înghiţeau”. Atâta că nu stăteam la ei, ci la casa lui tata Anghel, zis „Hurducăitu”

că tare i se mai potriveşte porecla asta! apoi, tăticule dragă, a venit vremea şi m-au dat la şcoală şi pe când eram în clasa 6-a, s-a întâmplat necazul ăl mare. Ce să zic, la şcoală, învăţam bine, dar printre colegele mele era una ce se chema Eleonora, care se ţinea numai cu „zece pe linie” şi aceasta era tare mândră. Nu-i ajungeai cu prăjina la nas. Locuia cu părinţii ei la vreo două-trei case de noi. Mă-sa, la fel; mândră foc, îşi dădea nişte aere,... şi ne sfida cu atâta impertinenţă,... Ăhă!.

în vremea asta, în casa noastră, neînţelegerile se înteţeau de la o zi la alta. După câte am priceput eu, mama a mai fost căsătorită cu un altul şi chestiunea aceasta constituia motivul numărul unu al incidentelor.

Tata, un zbir ce nu s-a mai pomenit. O beştelea pe mama în fel şi chip şi îi zicea tot ce-i venea la gură.

Eu, ca un copil la 13 14 ani, fugeam cât mai departe, să nu-mi mai audă urechile astfel de cuvinte.

Mama, amărâta de ea, nu se lăsa mai prejos, că fiind de fel cam repezită, din te miri ce îi şi sărea ţandăra cât colo şi atâta era, că se încingea tărăboiul între ei. Azi aşa, mâine mai ceva, poimâine şi mai şi, şi tărăraia se ţinea lanţ.

Pe deasupra la toate astea, mai era şi colega aceea „Nora” adică Eleonora împreună cu mama ei, căci cu ifosele lor puneau jar pe buba din sufletul mamei. D-apoi şi amărâta aia de mama, ce să mai zic că în ultima vreme, părea a fi ca o epavă ajunsă la marginea societăţii, împinsă de viciu şi de degradare psihică şi că de-acum nu mai are puterea necesară să se smulgă din mocirla care o trăgea tot mai mult spre fundul hăului. Şi asta e tăticule dragă, că de-aici încep durerile cele mari, ehe!
218

Şi să vedeţi ce a urmat, că într-o seară târzie şi întunecată, în sat, mare hărmălaie; Ce-i? ce-i? A dispărut Nora! A dispărut şi pace. La început au aşteptat-o ei, părinţii, o oră două, au căutat-o peste tot, au întrebat vecinii, pe la cunoscuţi, rude, dar urmă de Nora, ioc. Au dat fuga la Miliţie şi au cerut să-i ajute, să afle unde poate fi găsită fiica lor. Cei de-acolo au zis să aibă răbdare, că poate apare peste noapte şi că dispariţia este prea proaspătă, ca să întreprindă o acţiune judicioasă. Aşa că, bieţii părinţi şi-au aşteptat fata stând toată noaptea ca pe ghimpi şi în zorii zilei următoare au plecat în căutare prin grădini, prin livezi, prin pădure strigând disperaţi şi,... nimic, ia-o de unde nu-i.

în sat, zvonuri peste zvonuri. Unii ziceau că ar fi fost furată de un băiat, alţii că ar fi pus ursul laba pe ea, alţii că nu ştiu mai ce; vorbe peste vorbe, care mai de care mai deşuchiate.

în vremea asta, în casa noastră domina o atmosferă vetustă, închisă, apăsătoare. şi am zis în gândul meu: „E firesc, deoarece la numai două case de noi, Nora, colega mea de clasă, era dispărută şi încă pentru totdeauna.

După o săptămână de căutări febrile şi amară jale au găsit-o moartă, aruncată într-un cuptor de var de pe prundul gârlei, băgată-ntr-un sac şi acoperită cu bolovani de râu. Putea însă să mai dureze căutările mult şi bine, dar nişte câini vagabonzi, care dădeau târcoale locului cu pricina, că le mirosea a pradă au dat semnalele ce au condus la depistarea cadavrului.

De îndată au fost chemaţi la faţa locului un medic legist, procurorul şi Organele de Miliţie din Oraş.
219

Cadavrul se afla în a şaptea zi de la deces şi începuse să intre în putrefacţie, astfel că, nu s-a putut preciza ce fel de tactică de ucidere a folosit făptaşul la comiterea crimei, căci, de altfel, corpul moartei nu prezenta nici lovituri, nici leziuni şi nici intoxicaţii şi prin supoziţii au dedus că ar fi fost ucisă prin sufocare, singurul argument logic şi plauzibil.

După toate aparenţele părea că ucigaşul este un schizofren paranoic şi de sex bărbătesc, căci corpul neînsufleţit al fetei a prezentat violarea semnului feciorici ei, dar după o cercetare mai minuţioasă a medicului legist, s-a precizat că violarea s-a comis după deces adică după ce a murit şi că acest act bestial s-ar fi putut comite şi de către o persoană de sex feminin.

După înmormântarea Norei, Miliţia a trecut la cercetări asidui. Mai întâi au interogat pe cei bănuiţi, apoi pe cei ce nu se aveau bine cu legile ţării, chiar şi holteii satului au fost chemaţi la interogatoriu. Nici vecinii, mai ales vecinii, n-au fost scutiţi de aceste neplăcute sâcâieli ale Organelor de cercetare.

Şi aici a fost ce a fost, că venind rândul lui tata să răspundă la întrebări, el a negat hotărât ca toţi ceilalţi; că el, după adevăr, chiar nu ştia nimic din toate astea, dar, în acest timp, Miliţienii, asta numai ei au ştiut cum, au suspectat atitudinea mamei, care era pe hol şi aştepta să fie chemată înăuntru. Şi de felul cum arăta ea, trăda o puternică agitaţie interioară, că făcea feţe, feţe şi nu sta o clipă locului, ochii îi scăpărau sub frunte şi tremura ca luată de friguri.

Când a fost chemată şi ea în birou, tata nu mai era acolo, că-l băgaseră într-o cameră alăturată şi nici n-au
220
apucat Miliţienii să-i pună prima întrebare, că mama, albă-galbenă la faţă, a început să se bâlbâie şi mai mult ţipând, a zis: „De ce mă puneţi pe mine să dau declaraţie, că sunt femeie? Numai unul din derbedeii satului au putut să o omoare şi să-şi bată joc de ea. Chiar aşa de fără de minte sunteţi?!”

Miliţienilor nu le-a mai trebuit alte probe, că i-au şi pus cătuşele şi au închis-o. Şi închisă se află şi astăzi, că după judecata care n-a durat prea mult, a fost condamnată la detenţie pe 16 ani de zile.

Vă daţi seama în ce situaţie ne aflam atunci? Şi din nefericire necazurile nu s-au oprit aici, că în afară de ura fără măsură a părinţilor Norei, tata, s-a luat de băutură şi de-acum totul a început să meargă de-a-ndoaselea. Eu n-am mai putut să urmez la şcoală şi abia, abia m-au clasificat promovată a clasei a 6-a. Şi poate nu ştii, că n-ai de unde să ştii, aveam totuşi un rost bun, dar ce mai puteam face, că tata, amărâtul de el, a rămas şocat de-abinelea. Lovitura soartei a fost pentru noi mult prea puternică. Cum ne-am mai putut descurca cu treburile numai Dumnezeu ştie.

Din când în când îmi făceam cîte-un refugiu la bunici, să plâng împreună cu ei, că şi ei erau mâhniţi până peste cap şi de-acum bătrâni şi nu prea sănătoşi.

Timpul trecea greu şi cu toate astea, cum necum am ajuns la vârsta de 19 ani şi de-acum, un băiat din sat de-ai lui „Sucală" începuse să mă îndrăgească. Şi într-una din zile îmi propune să mă căsătoresc cu el. Nu ştiam ce să-i răspund. Nu aveam curajul să fac acest pas. Mă mai gândeam şi la faptul că de aş fi părăsit casa părintească şi să merg la rostul lui, d-apoi şi tata şi tot

rostul nostru s-ar fi ruinat de-abinelea. Până la urmă, Petrică, adică băiatul cu pricina l-a convins pe tata să consimtă să ne căsătorim şi pentru că mă iubea mult de tot, a acceptat să vină şi să se stabilească el la noi.

Şi ne-am căsătorit în toamna lui 61 şi se părea că viaţa noastră începuse a se reaşeza pe picioarele ei.

Dar Petrică, soţul meu, căuta pe cât îi sta în putinţă să poarte de grijă şi caselor lui ce le avea de la părinţii săi, să nu se degradeze.

D-apoi, vremea a trecut an după an şi copii n-am avut. Nu ştiu care să fi fost pricina. Nici mama n-a mai avut alţi copii afară de mine, că precum s-a dat de înţeles, primul ei soţ ar fi dus-o la un medic care i-a făcut o anume operaţie, să nu mai nască copii.

Ehe, dar şi-n casa noastră s-a observat că se hălăduia un duh rău, care căuta să zdruncine tânăra noastră căsnicie. Tata, aproape că nu mai semăna întru nimic cu Anghel cel de mai nainte şi începuse să devină din ce în ce mai uricios, nu mai vrea să mute un cocean de colea, dincolo şi sta mai mult în Bufet să-şi înece necazurile.

Soţul meu, să zic, sărmanul de el alerga de colodincolo, şi-n rostul nostru şi la rostul lui, despre care am mai spus şi avea şi serviciu la schimb, la o fabrică în Văleni. Şi toate au mers bine, ba chiar am reuşit să facem nişte economii şi a mai luat şi el un împrumut de la C.A.R. şi ne-am cumpărat maşină mică, un „Wartburg" care ne-a fost de mare folos, că era un mijloc rapid de deplasare încoace şi-n colo.

Ei, dar, toate au mers bine până-n primăvara lui 64, când, într-una din zile, tata, vine acasă beat chior şi cu o

gălăgie, of! of! of!. De altfel, cum avea el de obicei, şi-mi zice: „Ce stai fă proasto cu ăsta? Tu n-ai auzit că se ţine cu alta? Zice că grijeşte de casele lui şi el, curvarul, o duce p-aia acolo, trăieşte cu ea, o plimbă cu maşina şi pe tine te ţine ca pe o nătângă să munceşti până nu mai poţi!"

D-apăi, tăticule dragă, vorbele astea mi-au căzut ca un trăsnet şi puţin a lipsit să apuc câmpii. A trebuit totuşi să am răbdare, căci am socotit „Tata nu mai e în minţile lui. Acolo la cârciumă se vorbesc toate aiurelile". şi am aşteptat să vină el, soţu, de la serviciu, nu l-am aşteptat să-l iau la rost, nu, ci să fiu cât mai atentă la felul lui de purtare, dar, ce să zic, că n-am observat ceva deosebit. Nici atunci şi nici după aceea, dar pentru mine n-a fost chiar uşor, că a rămas totuşi ceva care mă rodea pe suflet.

D-apoi, deşi aveam casa în mijlocul satului, mă simţeam de parcă eram în câmp. Vecinii nu prea căutau relaţii de bună vecinătate cu noi. Şi se-nţelege de ce. Şi aşa fiind situaţia, eu nu am putut avea o prietenă cu care să-mi împart necazurile.

Pe parcursul vremii, cum, necum, mi-am putut cunoaşte toată istoria vieţii mele: Cum am venit pe lume, cum am ajuns şi am stat un an de zile prin preajma Mănăstirii Cozia şi toate cele cu privire la mama şi la tata, că, ce să zici, eram prea mică şi nu-mi pot aduce aminte, decât de cele de după vârsta de cinci-şase ani.

Şi să vedeţi că, după cum vă spuneam, căutam să nu dau în vileag vorbele lui tata şi mai aşteptam să mai aud şi de la alţii despre purtarea ascunsă a bărbatului meu. Cu toate acestea, el a observat la

mine o răceală sufletească, dar tăcea şi nu zicea nimic. Şi sunt sigură că şi-n sufletul
223
lui mocnea ceva. Aşa că, amândoi ne jucam fiecare rolul lui, prefăcut, teatral, pe scena vieţii. Eram nişte marionete mişcate de un duh negru, ascuns.

În vara acelui an, ce mi-a venit mie, îl întreb pe dumnealui: „Tu când iei concediul?" - „Sunt programat în luna august" zice el. „Plecăm şi noi undeva?" îi mai zic. „Bine zici tu, că uite stăm cu maşina în curte. Dar n-o să putem decât trei, patru zile. Mai mult, nu, că vezi bine; nu putem lăsa casa la voia întâmplării. Tata socru a ajuns să nu mai poţi pune baza pe el". „Bun!" zic eu cu multă mulţumire, că începuse a mi se înfiripa în suflet o speranţă de îndreptare a lucrurilor. - „Hai să facem o plimbare de două-trei zile pe Valea Oltului, că doar vom merita şi noi atâta lucru!" la care el, adăugă: „Bună idee ai tu Ancuţo. Să mergem, dar".

Şi aşa am făcut, că ne-am pregătit totul mai înainte şi-n august când şi-a luat el concediul, am plecat în voiaj prin părţile acestea. Când am ajuns la Mănăstirea Cozia, am oprit şi te-am căutat, tată dragă, şi dacă nu te-am găsit, am întrebat pe un călugăr bătrân care ne-a spus de dumneata că ai fost mutat aici la Stânişoara. Dar n-am putut veni atunci la dumneata şi am rămas cu un dor în suflet până-n ziua de astăzi când necazurile m-au împresurat încât nu ştiu încotro să apuc.

Şi să vezi, că liniştea ce se părea a fi între noi n-a durat mult şi relaţiile au început a se zgândări. El, îmi găsea motive în toate cele, eu îl certam zicând: „De ce murdăreşti atâtea cămăşi pe săptămână? Şi unde ai fost toată noaptea, că trebuia să fii acasă înainte de lăsarea nopţii?" Azi aşa, mâine aşa, până-ntr-o zi când la masă,
224
dumnealui, deodată trânteşte lingura şi zice mânios: „Asta-i mâncare pentru porci, nu s-o mănânce un om!" Puţin a lipsit să-i zic şi eu: „Du-te să-ţi facă mâncare mai bună putoarea aia care te ţii cu ea", dar am tăcut şi am suportat totul cu resemnare. Nu vroiam să agravez lucrurile cu nici-un chip, deşi, multe aveam pe vârful limbii să i le zic, dar am socotit că e mai bine să tac, vorba ceea: „Tace o gură, tac o mie". Şi asta e.

D-apoi, a mai trecut ce-a trecut, şi-ntr-o zi, amărâtul de tata Anghel, că d-aia am zis că nu merită să-i spun tată, a venit ca de obicei, beat criţă şi mă ia la rost: „Da nepricepută mai eşti, Ancuţo neică, - (N-a zis; Ancuţo tată) pune-l fă bleago pe goană pe stricatul ăsta, că te ţine ca pe o proastă!" Eu îi făceam semn să tacă, pentru că soţul era alăturea-n şopron, nu ştiu ce făcea pe-acolo pe la maşină. Dar, el, tata, dacă se învârtea pământul cu el, n-a înţeles şi deodată a devenit oarecum agresiv, cu ochii scăpărători şi roşii ca focul, a pus mâna pe mine şi eu crezând că vrea să mă bată, l-am îndepărtat şi am vrut să fug afară fără să ţip. Nu vroiam să audă bărbatu-meu de astea, că şi aşa devenise morocănos, nevoie mare, dar el, tata, s-a aşezat cu spatele în uşă şi zice: „De ce vrei să fugi fă proasto, că nebunu de bărbat-tu nu se mai uită la tine. O are p-aia şi ar trebui să te gândeşti şi la mine, că de trei ani mă-ta stă la puşcărie!" Atunci, eu l-am luat de piept, l-am îndepărtat din dreptul uşii şi când am dat să fug afară, mă pomenesc faţă-n faţă cu bărbatu-meu, că el se afla acolea lângă uşă şi asculta şi poate a auzit tot şi aştepta un atare moment conceput de mintea lui şi apoi să dea buzna.
225
Şi el zice cu glas cătrănit: „Aha, d-astea-mi eşti putoare? Tu ţii cu Hurducăitu de tat-tu? Las că până aici ţi-a fost!!" Zadarnică mi-a fost toată osteneala să-l conving, că nu-i nimic adevărat, că el, cu înverşunare şi-a strâns tot ce era al lui, le-a aruncat în portbagaj, în timp ce eu plângeam disperată, mă ţineam după el şi-l imploram să nu plece, că de acum ne vom instala la casa lui şi acolo vom trăi fericiţi departe de beţivul de tata, dar, n-a fost chip. A pornit motorul şi a plecat. Şi plecat a fost, că înapoi nu s-a mai întors. Eu n-am mai putut să mă apropii de el, că de moment ce a plecat la rostul lui, şi-a adus acolo şi concubina, că aşa a fost cu el, precum se zvonise-n sat. Am încercat într-un rând să intru în curtea lui, că doar eu eram cununată cu el, dar n-a fost chip. M-a întâmpinat paţachina aia cu o prăjină şi ocărându-mă: „Pleacă d-aici criminalo şi du-te la beţivu şi incestu de tat-tu!" Şi am plecat de-acolo ca bătută de soartă şi am nimerit la bunicii mei, cărora, înecată-n plâns le-am istorisit toate cu de-amănuntul. Şi ei au zis să rămân acolea la ei, deocamdată şi vom vedea după aceea ce va mai fi.

într-o zi vine acolo tata. Eu n-am vrut să ies şi am stat pitită. L-a întâmpinat bunicu şi i-a spus că nu sunt la ei, ci sunt plecată la tatăl meu, călugărul, şi că nu ştie de mă mai întorc sau ba.

- „Aha!" zice el. — „Dacă n-a vrut să stea acolea cu mine, trebuia să se ducă la bărbat-su, nu să

hoinărească aşa de nebună!”

Şi asta e sfinţite Părinte şi tată dragă, sunt supărată de nu mă mai ţin picioarele şi nu ştiu încotro să apuc. N-am
226
nici un rost pe lumea asta... Ah, mamă mamă, cine te-a pus să faci o astfel de faptă atât de oribilă? Iată că ne-ai nenorocit pe toţi!

D-apăi, pentru călătorie mi-au dat bunicii bani de tren, dar ca să mai cumpăr şi eu un coltuc de pâine, nu am un chior. Şi bătrânii ăştia sunt şi ei aşa cum sunt, nu ştiu ce să mai zic! Nu s-or fi gândind că mâine, poimâine, or să aibă nevoie de ajutor? Se uită la mine aşa chiorâş, de parcă le-aş fi furat butelia, sau cine ştie ce altceva. Parcă n-aş fi fiica fiicei lor. Când le-am zis să-mi mai scape un pol de parale-n plus, că doar n-o fi foc, au sărit în sus zicând că şi-aşa mi-au dat destul şi că n-au nici-o obligaţie faţă de mine şi că sunt destul de isteaţă să-mi pot drămui banii să-mi ajungă. Parcă la ghişeul gării e ca la piaţă să te poţi tocmi. Şi asta e, că de la gură pân-la pungă, este cale foarte lungă.

Gândesc acum în momentul acesta cu amărăciune la ceea ce mi-a spus tata Anghel, că pe când aveam patru ani deci, cu douăzeci de ani în urmă, a venit la Mănăstirea Cozia cu acte-n regulă şi m-a luat de la dumneata. Nu trebuia să-l laşi să mă ia. Indiferent de ce rost aş fi avut în viaţă, tot aş fi fost cât de cât mai fericită şi în nici un caz nefericită ca acum.

Spune-mi tată dragă şi Părinte sfinţite, ce să fac? încotro s-apuc?...

Faţă de tot ce mi-a spus biata fată, Domnule dragă am rămas profund îndurerat. Şi atunci, eu am luat cuvântul şi am zis: - „Mai întâi, Ancuţo tată, să te întreb. Iubeşti Biserica? Mergi în duminici şi sărbători la sfânta slujbă? Te spovedeşti şi te împărtăşeşti, măcar în Posturile mari? Şi ea mi-a răspuns:
227

- „Nu prea. Adică, ce să zic, că n-am mai fost la Biserică de când eram în şcoală, că atunci ne obliga învăţătorul. Şi apoi, când ne-am cununat, dar în familia noastră nici măcar nu se pomenea de aşa ceva” la asta, eu am mai zis:

- „Păcat! Nu m-am aşteptat să fiţi chiar aşa de străini faţă de Adevărul Dumnezeiesc. Oricum, eu, totuşi ţi-aş propune, ca să scapi de toate grijile şi durerile vieţii din lume, ar fi nemaipomenit de bine să mergi la Mănăstire, să te călugăreşti, că,... Şi deodată, ea se repede cu vorba şi mă întrerupe:

- „Să nu-mi spui să merg la Mănăstire, că asta n-am s-o fac pentru nimic în lume. Nu vreau să-mi închid tinereţile şi libertatea între zidurile Mănăstirii şi toate călugăriţele d-acolo să arunce cu lături după mine!”

D-apoi, eu am căutat s-o liniştesc, zicându-i:

- „De ce te grăbeşti şi nu mă laşi să-ţi vorbesc? Sunt sigur că şi mama ta ar fi spus vorbele astea. Dar, să ştii că cea mai desăvârşită libertate nu poate fi decât în călugărie, unde ai la dispoziţie timpul şi spaţiul până la Dumnezeu, Cel ce ne oferă deplina libertate şi viaţa fericită în veci. Nu te pripi, dar, Ancuţa tată, în a da verdicte funeste călugăriei, devreme ce nu ştii nimic din tainele vieţii monahale, care stă ascunsă în Cel ce a făcut Cerul şi Pământul. Iată că ai în faţă două posibilităţi: Una este cea la care te-ai referit şi pe care nu vrei s-o concepi, deşi ar fi nemaipomenit de bună şi pentru viaţa de aici şi pentru cea viitoare. Şi-apoi, nu este aşa precum ai spus, că de-ar fi aşa, n-ar mai exista Mănăstiri. Şi a doua posibilitate, este să mergi la bătrâna la care ai stat un an
228
de zile pe când erai mică, la mama Tia, dacă o mai fi trăind, sărmana de ea, că ar fi bucuroasă să te primească.”

- „A, da. Asta da. Mă duc neapărat. Să-mi dai detalii cum s-o găsesc şi dacă vrei să scrii şi un bilet pentru ea. Aci ai fost la înălţime, tăticule dragă. O, Doamne, fă să fie aşa!”

D-apoi, Domnule Vasile, după toate astea am dus-o pe Ancuţa la trapeză, am ospătat-o şi fiind destul timp până-n seară şi cum aici nu putea să rămână peste noapte, am îndemnat-o să meargă la bătrâna Filofteia, în speranţa că o va găsi în viaţă, ca astfel, Ancuţa să-şi afle un căpătâi pe lume.

Apoi, eu am mers la Avva Laurenţiu, Stareţul nostru, i-am povestit în câteva cuvinte toată situaţia Ancuţei şi Avva a dispus Casierului să-i dea fetei o sumă de bani. O sumă modestă, că aici nu avem posibilităţi financiare. La plecare, bucătarul, i-a dat un pachet cu ceva de-ale gurii, iar eu, i-am dat o iconiţă cu Maica Precista, o carte de rugăciuni în care era şi Paraclisul Maicii Domnului şi biletul pentru mama Filofteia. Şi am sfătuit-o să întrebe la Mănăstirea Cozia despre ea şi să-i citească biletul că bătrâna nu ştie carte.

Şi aşa a plecat biata Ancuţa de aici. în urma ei gândeam: „Domnule, ce mai încoa şi-n colo e ruptă din maică-sa şi pace. îi seamănă întru totul şi la înfăţişare şi la încăpăţânare. Şi, vai, în ce hal de degradare psihică au ajuns! Unde a putut să-i ducă lipsa elementului religios din casa lor! Vai, Steluţa să fie o ucigaşă! Ce anume oare a împins-o pe drumul delicvenţei? Auzi
229
dumneata, Anghel beţiv şi Ancuţa părăsită, dezorientată şi aşa de îndărătnică!! Vai ce grozăvii poate pricinui necredinţa în Dumnezeu, operă a diavolului, care a ajuns să arunce peste viaţa socială o monstruoasă incertitudine în care se comit cele mai oribile fapte ce grăbesc aplicarea Dreptăţii Dumnezeeşti! Vai şi iarăşi vai! „Doamne Dumnezeule, întoarce-Te cu milele Tale bogate asupra lumii acesteia ce zace în bezna necredinţei şi a răutăţilor !” O, de s-ar mai îmblânzi şi lumea asta odată şi s-ar întoarce la credinţă, că e tare greu! Păcatul face ravagii în lumea de astăzi. Şi se pare că oamenii s-au luat la întrecere în răutăţi cu diavolii. Păi, ce poţi să mai zici, domnule dragă, de mama Ancuţei? Să ucidă ea un copil scos din toate necazurile, când ţi-e mai mare dragul de el?! Şi asta numai din satanică pizmă?! Şi auzi dumneata, după ce a ucis să o şi mutileze?! E tare groaznic!
oamenii sunt inventivi în răutăţi -

D-aia zic, că uneori oamenii sunt mai inventivi în răutăţi decât diavolii. întâlnim prin cărţi, când şi când, câte-o istorioară. Iată deci, una care lămureşte cum diavolul a rămas uimit de inventivitatea în răutăţi a omului: „Se zice că într-un târg erau doi cerşetori orbi şi care trăiau în bună prietenie, hotărâţi să se sprijine unul pe altul în viaţă, găsindu-şi în această prietenie însăşi bucuria vieţii lor necăjite şi mângâierea faţă de infirmitatea care-i lovise atât de greu. Nimeni şi nimic nu i-a putut face să se certe vreodată şi să-şi strice prietenia.
230
Nici diavolul nu izbutise şi era trist. O babă văzând tristeţea diavolului, îi făcu o propunere: „Ce-mi dai să-i fac eu să se certe? Conveniră cu diavolul să-i dea babei o pereche de cizme noi. Baba se apropie de cei doi orbi, iar diavolul supraveghea scena din depărtare. „Vai vouă, sărmanilor! Lipsiţi de lumina soarelui, sunteţi oropsiţi şi mie mi-e milă de voi. Iată vă dau un galben. Să-l împărţiţi între voi, că n-am monezi mai mici”.

Acestea zicând se depărtă, alăturându-se diavolului de la care trebuia să primească răsplata.

„Un galben” zise unul din orbi. - „Nimeni nu ne-a mai dat vreodată chiar un galben. Ce doamnă milostivă!” „Păstrează-l bine. Vom merge la Bancă şi-l vom schimba şi-l vom împărţi frăţeşte”.

„Cum, adică să-l păstrez?” întrebă mirat şi mâniat celălalt. ţie ţi l-a dat. Tu să-l păstrezi. Ori vrei să mă înşeli. Cum a intervenit aurul, te-ai şi gândit să mă înşeli şi să trădezi vechea noastră prietenie!”.

„Mie nu mi-a dat nimic. Ţie ţi-a dat galbenul. E limpede. Dacă nu mi l-a dat mie, nu ţi-l putea da decât ţie. Şi acum o iei înainte cu acuzaţia. Să-ţi fie ruşine!”

Se mâmiară amândoi straşnic şi se ridicară în acelaşi timp, învârtindu-şi toiegele în aer şi încercând să se lovească. Se încaieră o bătaie cumplită. Se şi zice în popor: „Să te ferească Dumnezeu de bătaia orbului şi a surdului!”. Unul nu ştie unde dă, celălalt nu te aude ţipând, şi dă tot mai tare!”

Baba jubila. E limpede că nu dăduse nici-unuia din ei galbenul, ci voise doar să-l ridice pe unul împotriva celuilalt şi cu ajutorul ispitei aurului reuşise. După asta a
231
voit să se apropie de diavol să-şi ia răsplata conform învoieli. Dar diavolul înfricoşat el însuşi de viclenia babei, o opri la distanţă, îi aruncă cizmele şi îi zise: „Stai acolo. Cine ştie ce mai eşti în stare să-mi faci şi mie!”...

Şi asta e, Domnule cu lumea zilelor noastre.

D-apăi, vai de Ancuţa biata de ea! O, de-ar lumina-o Dumnezeu la minte să-şi poată da seama că cea mai bună, cea mai frumoasă cale, alta nu poate fi, decât calea Mănăstirii. Mai cu seamă pentru ea care este lovită atât de greu de soartă!

Şi asta a fost. Domnule dragă, tot ce am ştiut despre Ancuţa, până la data aceea. Şi iată că au trecut de atunci atâţia ani şi n-am mai putut afla nimic despre ea.

Un lucru e sigur, că Ancuţa, n-a mai rămas pe aceste meleaguri. Sunt sigur de asta, că după plecarea ei am stat de vorbă cu Stareţul nostru şi el, care mai era în temă cu unele evenimente de pe la Cozia, mi-a spus, că, de altfel n-a ştiut-o pe mama Tia, dar din cele auzite de pe acolo că bătrâna, până să moară, a donat Mănăstirii căsuţa şi tot cuprinsul, cu condiţia ca Mănăstirea să-i facă înmormântarea şi toate parastasele.

Dar, dacă n-au apucat să facă actele legale de donaţie până să moară bătrâna, mai târziu au venit cei de la Primăria din Călimăneşti şi au hotărât ca pe acel loc să facă cimitirul pentru ostaşii străini care au căzut pe pământul nostru în războiul trecut. Au umblat atunci nişte specialişti Americani prin părţile acestea şi şi-au adunat morţii lor de unde erau îngropaţi şi i-au dus acolo să fie toţi laolaltă.

Eu n-am fost acolo să văd, dar vă spun şi eu din ce-am auzit de la Stareţul nostru. Aoleu! să nu mint; cimitirul
232
acela !-am văzut totuşi. L-am văzut atunci în visul ăla năstruşnic când am luat tranchilizantele la Spitalul din Râmnicu-Vâlcea.

D-apoi, ce-o fi fost şi-atunci, cine poate şti? Dar, ce să zic, Domnule, că imaginile acelea prea mi s-au prezentat a fi cu multă claritate. Am simţit şi am văzut aievea cum am evadat din lumea asta reală şi am pătruns involuntar şi fără premeditare într-o lume tot reală, dar cu totul altfel, stranie, în care procesele raţionale se aflau parcă totuşi suspendate şi orice control de sine era depăşit.

Dar, hai să lăsăm astea, că n-o să dăm crezare viselor, sau altor năluciri de genul acesta... Sau, mai ştii?! Poate că am trecut printr-o moarte clinică şi din braţele căreia palmele doctorului m-au readus iarăşi la viaţa de aici!!. şi asta e...

vai lumii zilelor noastre -

Ehe, Domnule dragă, şi acum să ne pregătim la vecernie.

păi, nu vă grăbiţi Cuvioase Părinte, că mai avem aproape o jumătate de oră la dispoziţie. Aşa că vă rog să mai spuneţi câte ceva: o istorioară, o învăţătură, un sfat bun,...

— Ei şi cu dumneata! Tocmai la mine v-aţi găsit să cereţi sfaturi? Dar, hai să vă dau totuşi un sfat. Şi cred că e un sfat bun. Şi iată ce vreau să spun. Pentru că Bunul Dumnezeu v-a ajutat să ajungeţi la pensie de vârstă şi
233
încă mai puteţi lucra câte ceva, cunoştinţe văd că aveţi, d-apoi timpurile sunt aşa cum sunt, ar trebui, zic eu să lăsaţi totul şi să intraţi în Mănăstire să vă călugăriţi. Numai voinţă vă trebuie, în rest, nimic. Aşa că,...

-Cuvioase Părinte, dacă cineva mi-ar fi sugerat această idee la vremea tinereţii, înainte de a mă căsători, cred că ar fi fost cu totul altceva, dar acum la bătrâneţe, cu multe obligaţii familiale mi-ar fi foarte greu să fac acest pas. Nu cred că m-ar lăsa soţia, copiii, nepoţii... Ehe...

treaba dumitale, eşti liber să faci ce vrei. Eu cred că ar fi nemaipomenit de bine. Dar, pentru păzirea poruncilor Bisericii, Domnule dragă, nu mai puteţi invoca motive că obligaţiile de familie vă reţin de la acestea. Aşa că, fiţi atent şi iar fiţi atent, că Domnul şi Stăpânul veacurilor este gata să-şi aşeze scaunul de Judecată. Foarte puţin a mai rămas şi trâmbiţa Arhanghelului va străpunge toate văzduhurile. Sfârşitul nu e la poartă, ci la uşă. Trăim zile apocaliptice. Ne nelinişteşte însă faptul că ştiinţa omenească din zilele noastre a ajuns la culme, a depăşit orice fantezie şi-l împinge pe bietul om în prăpastia necredinţei şi-l face să se creadă că e atotputernic şi prin urmare el este totul şi poate să supravieţuiască fără Dumnezeu, ceea ce a adus între oameni şi între popoare ură, duşmănie, dezordine şi-n ascuns pregătesc capcane unii împotriva altora prin aşa zisa „democraţie” şi „diplomaţie politică”. Deci, o cruntă anarhie care sileşte apropierea sfârşitului.

Noi, lumea de astăzi suntem, oarecum, asemenea Ninivitenilor de odinioară, care uitaseră cu totul pe
234
Dumnezeu şi săvârşeau tot felul de păcate. Aceia, însă, când au fost înştiinţaţi de Proorocul Iona, că Dumnezeu a hotărât pierderea cetăţii pentru nelegiuirile lor, s-au întors la pocăinţă. Toţi Ninivitenii, de la cel din faşă şi până la cel cu barba albă împreună cu împăratul lor, s-au umilit cu faţa la pământ, şi-au pus cenuşă pe cap şi au strigat către Cer, cerşind îndurare de la Dumnezeu. însuşi împăratul lor a poruncit ca tot ce are suflare într-însul, de la om până la dobitoc să nu mănânce nimic şi să nu bea apă trei zile. Mugeau animalele, scheunau câinii, ţipau copii de foame şi sete şi acestea toate erau strigăte către Cer. Şi Dumnezeu văzând pocăinţa lor, S-a îndurat de ei şi nu i-a mai dat pierzării. Şi asta a fost cu locuitorii Cetăţii Ninive.

Ehe, dar astăzi evoluţia societăţii omeneşti preponderent materială este lipsită complet de sens, dezorientată şi merge orbeşte fiind suprasaturată de parametri utopici, de degradare. Toate acestea au condus la înlăturarea din conştiinţa oamenilor a credinţei în Dumnezeu, iată, dar, ce-a fost în stare să

facă blestemata de mândrie. De aceea nelegiuirile se ţin lanţ şi se intensifică de la o zi la alta, încât se pare că omenirea noastră e în alunecare pe o pantă primejdioasă, încât nu se mai poate opri. Şi-apoi, cine s-o oprească? Guvernanţii? Cum s-o oprească, domnule, când tocmai ei alimentează şi stimulează această cădere?! Ei se bat cu politica pentru putere, ei dau voie să se scrie toate porcăriile în presă, ei vorbesc la radio ceea ce nu se cuvine, ei dau fără ruşine la televizor toate pornografiile. Ei care ar trebui să fie model de bună-cuviinţă şi
235
înţelepciune, tocmai ei s-au găsit să alimenteze această monstruoasă maşină a nelegiuirilor şi spun că asta e „democraţia" şi că toate acestea fac parte din „drepturile omului".

Aşa că, după părerea dumnealor, omul are dreptul şi e liber să se îndobitocească pe cât se poate de mult. Oare, aşa să fie democraţia?

Vai de lumea noastră dacă nu se întoarce la Adevărul Dumnezeiesc, în sânul Sfintei Biserici a Domnului Hristos!

D-apoi, Domnule şi frate dragă, astăzi, puţinii creştini care au mai rămas răspândiţi pe ici pe colea, ar trebui, spre binele tuturor, să-şi unească cugetele, că, unde-i unire e şi fericire şi împreună cu cinul monahicesc şi tot clerul bisericesc, să cerem de la Dumnezeu îndurare, să Se întoarcă cu milă către noi, că nu-i timp de pierdut. Şi de suntem nevrednici de graţiere, măcar să obţinem o amânare.

D-apăi, ce mai încoa şi-n colo, Domnule dragă, în ziua de astăzi numai postul, rugăciunea şi milostenia ne mai poate salva. Milostenia, că de milostenie vom fi întrebaţi la Dreapta şi înfricoşătoarea Judecată. Milostenie cât de multă şi făcută în ascuns. Şi mai ales cu cine trebuie. Ordinea cu cine trebuie făcută milostenia, eu aş cataloga-o astfel: Mai întâi şi mai întâi cu Mănăstirile sărace, pentru ca să putem întreţine focul sacru al credinţei şi al rugăciunii. Apoi, cu „Fondul Central Misionar" care are menirea să lăţească cuvântul Evangheliei Domnului la toată Zidirea, apoi cu cei săraci şi cinstiţi şi la urmă, cu tot omul care se află în nevoie.
236

Când dăm de pomană, să nu dăm rudelor noastre, ci străinilor, celor de la care nu primim nimic în schimb. Rudele sărace sau aflate la strâmtorare cad în sarcina şi obligaţia noastră să le întreţinem, dar săracii străini, fiind străini şi neajutoraţi, e de datoria noastră să-i miluim cu tot ce au nevoie şi putem, căci aceştia au fost numiţi de Domnul Hristos, „fraţi ai Lui".

Să ne iubim Biserica noastră strămoşească, s-o apărăm cu patos şi însufleţire, că, vedem bine cum în vremurile astea e lovită din toate părţile de felurite curente, erezii, necredinţă, indiferentism, apostazie şi sciziuni. Să păzim întru totul poruncile Ei, să ne însuşim învăţăturile Ei, să citim zilnic în Sfânta Scriptură şi Vieţile Sfinţilor, să fim ascultători în toate Părinţilor noştri duhovniceşti întru răbdare şi dragoste, să ne putem mântui cu Harul lui Dumnezeu Tatăl, pentru Preasfânta Jertfa a iubitului Său Fiu domnul nostru Iisus Hristos şi cu darul Preasfântului Duh, pentru rugăciunile Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, ale Sfinţilor Părinţilor noştri şi ale tuturor Sfinţilor Săi, care din veac bine au plăcut Lui.

Şi asta e, Domnule şi iubite frate Vasile, să fim foarte atenţi la felul nostru de vieţuire, căci s-ar putea să fim generaţia cea mai de pe urmă. Fărădelegea covârşeşte închipuirea şi cere să vină dreptatea Dunnezeiască. Trăim vremuri de mari învălmăşeli, încât ni se pare şi avem credinţa că iarăşi se deschid izvoarele marelui Adânc, care va spăla pământul de puzderia păcatelor.

Astăzi, omenirea se zbate în mocirla păcatului, asemenea mormolocilor care forfotesc într-un lac mocirlos şi a cărei apă se împuţinează de la un ceas la
237
altul sub razele fierbinţi ale soarelui, după care urmează să moară cu totul.

Să ne descătuşăm dar de patimile omului vechi şi de povara grijilor lumeşti, după porunca Sfântului Apostol Pavel să ne răstignim trupul, omorând poftele şi să dăm libertate duhului să se înalţe. Că, de se înalţă duhul, ridică cu sine şi trupul, îl curăţeşte, îl luminează şi-l transfigurează, făcându-l templu Duhului Sfânt, Care sfinţeşte toate.

Lupta cu sine-ţi este grea, dar biruinţa e posibilă, că doar nu suntem singuri în linia de luptă. Avem pe Dumnezeu de-a dreapta noastră să nu cădem.

Să nu deznădăjduim, nici să batem în retragere, că ne pierdem cununa care ne aşteaptă. Avem o sumedenie de pilde vii modele de Sfinţi care mai întâi au fost păcătoşi ca noi, dar fiecare venindu-şi în sine, degrab au alergat la Harul Dumnezeiesc şi schimbându-şi felul de vieţuire după Evanghelia

Domnului, au devenit moştenitori ai împărăţiei celei de Sus.

Să ne aducem aminte de sutaşul care, din porunca lui Pilat a răstignit pe Domnul Iisus şi după aceea recunoscând în persoana Celui crucificat pe Fiul lui Dumnezeu, din păgân a devenit sfânt. Să ne aducem aminte de tâlharul de pe Cruce din dreapta Mântuitorului, de Mariâ Magdalena, de Pavel Apostolul, de Maria Egipteanca, de Cuvioasa Pelaghia, şi câţi, că numai Dumnezeu îi ştie şi care, din pilde ale căderii, au devenit pilde ale sfinţeniei.

Curaj, deci, frate dragă, curaj, că nu poate fi ceva mai plăcut, mai folositor, mai de dorit şi mai minunat, ca lupta împotriva EU-lui nostru. Această luptă dacă e dusă după

238

rânduiala cea bună, ne aduce biruinţa asupra pasiunilor dăunătoare mântuirii sufletului, ne dă puterea să săvârşim cea mai mare minune din viaţa noastră: „Naşterea din nou”, fără de care nu e posibilă câştigarea împărăţiei Cerurilor.

În vremea luptei noastre va să luăm seama că suntem totuşi slabi şi din când în când s-ar putea să mai cădem deşi n-ar trebui dar, deîndată să ne şi ridicăm. Şi din pricina acestei slăbiciuni, trebuie să ne aflăm un sprijin de nădejde, un duhovnic bun şi pe care să ni-l păstrăm toată viaţa. Un duhovnic bun, e un învăţător bun el ne va recomanda ca program de învăţământ rugăciunea neîncetată şi „Vieţile Sfinţilor”. El ne va sfătui şi ne va călăuzi paşii către Sfinţii din Cer, care mijlocesc pentru noi, ca lupta noastră să fie dusă după lege, şi să ne fie încununată de biruinţă.

D-apoi, ei, Sfinţii lui Dumnezeu, ne sunt buni apărători şi adevăraţii învăţători. Fără Sfinţi nu există învăţători adevăraţi. Fără sfinţenie nu există educaţie adevărată. Adevăratul învăţător pedagog trebuie să fie sfânt. De aceea am zis, să vă aflaţi un duhovnic iscusit şi pe care să-l păstraţi pentru totdeauna, că, fără un duhovnic bun, ne suflă vântul şi ne poartă pe unde vrea el. Dar, să nu fie aşa.

sfaturi preţioase -

Iată, Dumneavoastră, domnule dragă, de-acum veţi merge iarăşi în lumea laică, vă rog, dar, pentru Numele lui Dumnezeu şi pentru fericirea dumneavoastră, să nu vă

239

lăsaţi copleşiţi de grijile cele lumeşti, materiale care sunt vremelnice, ci căutaţi mai mult la salvarea sufletului dumneavoastră şi a familiei dumneavoastră pentru care veţi da răspuns.

Să fim, dar, foarte atenţi că ne aflăm la sfârşitul vremi lor şi după cum v-am mai spus, s-ar putea chiar noi să fim ultima generaţie.

Să nu neglijăm virtuţile creştineşti cele de căpetenie: Postul, rugăciunea şi milostenia. Să dorim cu însetare retragerea la linişte pentru reculegerea sufletului acum cât mai e vreme.

Sunt printre noi unii Părinţi bătrâni, care, după felul lor de trăire, ne-am putut da seama, că sunt ajunşi la acea stare sufletească, mistică, de simţire, cunoaştere şi unire cu Dumnezeu. La această fericită stare nu poate ajunge decât cel ce are continua rugăciune, numai acela îşi poate cristaliza gândurile şi să şi le înalţe la Cer, la Dumnezeu şi ziua şi noaptea fără încetare.

La o viaţă mistică este chemat tot creştinul. Oricine poate avea acces, numai că cei ce trăiesc în lume, sunt ocupaţi cu grijile lumii, de aceea ei se află cam departe de această nobilă şi cerească virtute. Să nu vă supăraţi pe mine, că vă spun vorbele astea, dar, mistic, în ultima analiză înseamnă strădania de unire cu Dumnezeu, iar pentru aceasta, o condiţie de bază este renunţarea la cele lumeşti. Şi la o lucrare ca aceasta ce se află la înalt nivel în domeniul transcendentului, nu se poate realiza de către sufletul ocupat cu grijile pământului. Şi asta e. Desigur şi creştinul din lume, creştinul adevărat sfinţeşte lucrul său prin supunerea gândurilor în ascultarea de Dumnezeu,

240

având inima curată, milostivă, pioasă, dar, după cum am spus, la o viaţă mistică e nespus de greu pentru cel din lume.

Să ne învrednicească şi pe noi Bunul Dumnezeu să ajungem la acea stare pacifică, ce este umbră şi gustare încă de aici a fericirii Raiului celui de dincolo. Amin!

Nu ne rămâne, deci, frate Vasile, decât să ne îndreptăm viaţa noastră către Părintele nostru Cel ceresc, pentru că de El, Creatorul, depinde şi începutul şi sfârşitul întregii făpturi. Trebuie să-L recunoaştem, să-L mărturisim şi odată cu El şi pe Fiul Său unul-Născut, Iisus Hristos şi pe Duhul cel Preasfânt. La aceasta ne cheamă, de fapt Sfânta Evanghelie! Să ne mărturisim dependenţa de Dumnezeul cel Ceresc şi pe Fiul Său Iisus Hristos, pe care-L acceptăm ca Mântuitor şi îndrumător către împărăţia cerurilor, prin Duhul Sfânt. Fără această dependenţă, recunoaştere şi acceptare nu

putem fi creştini. A-L mărturisi pe Dumnezeu şi pe Fiul Său, Domnul nostru Iisus Hristos, înseamnă a mărturisi filiaţia noastră divină.

Aşadar, atâta vreme cât încă mai zăbovim aici pe pământ, avem obligaţia să muncim, să creăm bunuri materiale şi duhovniceşti, să ne creştem copiii după legea morală creştină a binelui şi a dreptăţii, a cinstei şi a onestităţii, a generozităţii şi a dăruirii pentru alţii, a fricii de Dumnezeu şi a ascultării de poruncile Lui.

D-apoi, Domnule dragă iubite frate Vasile, ar fi multe de spus, dar când gândesc că din tot ce am vorbit până acum nimic nu e de la mine, ci numai de la Părinţii mei duhovniceşti, nu ştiu ce să zic, — eu nu am nici un merit în toate astea -, sunt asemenea unui zid rece şi fără

suflare de care s-au lovit vorbele Părinţilor noştri, iar eu ca un perete mort, n-am putut face altceva, decât să retransmit ecoul şi pe care, dumneavoastră, recepţionându-l, l-aţi însemnat acolo în caiet, şi atâta tot.

Consider, de altfel că cele ce v-am povestit despre viaţa mea nevrednică şi păcătoasă nu merită şi nu poate constitui motiv de imortalizare în pagini de carte. Dar, dacă totuşi găsiţi cu cale şi reuşiţi să tipăriţi această istorioară, v-aş ruga să-mi daţi şi mie un exemplar.

Dar, iată ce e. Domnule dragă, grăbiţi cu scrisul căci s-ar putea să nu mai zăbovesc p-aici, că, să ştiţi, încă de la operaţia aceea am rămas cu o durere molcomă ce mă sâcâie-ncontinu şi nu-mi dă pace. Ba chiar de la o vreme s-a extins şi la umăr, iar de mână nu mă mai pot folosi la nimic. De aceea ţin mâna dreaptă pe umărul ăsta bolnav, că simt aşa, cât de cât o alinare a durerii.

De altfel, între timp, am mai fost de vreo două ori la spital, dar ultima oară când am fost, doctorul mi-a spus: „Să zici mersi, Părinte, că ai dus-o până acum, că altă soluţie n-ar fi decât amputarea braţului. Şi după aceea,... de,... Nu se ştie! şi asta D-apăi, dragă şi iubite frate Vasile, înc-odată vă rog să grăbiţi cu scrisul.

Bunul Dumnezeu să vă ajute la toată lucrarea şi să vă dea sănătate trupească şi sufletească, să puteţi face faţă obligaţiilor ce se cer ca unui cetăţean şi bun creştin.

Aş dori să ne mai întâlnim aici pe meleagurile acestea şi mai cu seamă, dincolo de pragul acestei lumi, să ne

învrednicească Scumpul nostru Mântuitor, să fim cu toţii laolaltă în lumina şi bucuria Sa cea veşnică, amin!."

sfârşitul convorbirii -

Şi cu acestea, iubiţi cititori, Părintele Corbu şi-a făcut încheierea povestirii sale.

în urmă la toate astea, eu am luat cuvântul şi am zis:

- „Vă mulţumesc din suflet, Cuvioase Părinte, pentru multa bunăvoinţă a sfinţiei voastre. Iată dar, pentru atâta osteneală, vă rog să primiţi din partea mea o modestă sumă de bani". la care el, a sărit ca ars, zicând:

cum puteţi cugeta la aşa ceva, Domnule dragă? Sau vreţi să vă iau caietul din mână şi să-l arunc în sobă?! vedeţi-vă de treabă, frăţioare dragă, că asta n-o voi face pentru nimic în lume! Mâna călugărului nu trebuie să se atingă de bani, ci în tot timpul să se îndeletnicească numai cu închinăciunea. Nu am pus mâna pe bani, decât atunci, când, cu binecuvântare, am fost trimis să mai fac unele cumpărături. Ba, de la o vreme, din cauza suferinţei mele, nici la aşa ceva nu am mai fost trimis.

Şi dacă totuşi vreţi să daţi ceva, puneţi acolo în cutia Bisericii, să fie darul dumneavoastră pentru Sfânta Mănăstire.

Şi acum, mergeţi sănătos şi nu uitaţi, vă rog, trimiteţi-mi şi mie un exemplar din cărticica asta. Să ne ajute, dar, Bunul Dumnezeu, să ne întâlnim cu bine cât de curând. Dacă nu aici, să ne învrednicească Cerul să ne găsim cu toţii acolo Sus.

„Maica Domnului nostru să ne aibă-n pază Şi să ne lumineze cu a Sa sfântă rază".

Amin! Amin! Amin!

Mergeţi sănătos, Domnule şi frate dragă!".

Ehe, iubiţi cititori, iată că au trecut mai bine de doi ani de-atunci şi treburile astea zilnice aşa de multe sunt, că nu mi-au dat răgaz să mă mai ocup de scris. Dar, cum, necum, aşa printre picături, şi

mai mult pe timpul nopţii, am reuşit totuşi să retranscriu notiţele acelea cu privire la viaţa călugărului nostru. Şi când am fost gata cu manuscrisul şi urma după aceea să-l dactilografiez, am expediat o scrisoare pe adresa Părintelui Corbu, în care i-am adresat rugămintea să-mi transmită pe scurt, eventuale întâmplări ce s-ar fi putut să mai aibă loc în acest interval de timp, să le adaug la modesta mea lucrare.

Şi răspunsul n-a întârziat să vină. A venit, dar a venit din partea Mănăstirii. A venit un răspuns scurt ca la telegraf:

„Stimate Domnule Vasile, vă înştiinţăm pe această cale, că Părintele Şerban Cassian, zis „Corbul" „doarme". Să-l lăsăm, dar. să se odihnească-n pace!"

După acestea, cu durere în suflet, am zis: „Of, Doamne, iată cum se înţelege că suferinţa Părintelui Cassian, tot de natură cancerigenă a fost. Şi vai, cum reţeaua bolii s-a extins încât nu s-a lăsat până nu l-a dat gata. Doamne, Dumnezeule, ai milă de sufleţelul lui curat şi bun şi nu ne lăsa nici pe noi netrebnicii care ne zbatem ca nişte deznădăjduiţi prin valurile acestei lumi zăpăcite.

încheiere -

Şi acum la sfârşit, iubiţi cititori, se cuvine să mai zăbovim un pic şi cu mintea să reflectăm împreună asupra persoanei celui ce a fost, monahul Cassian, zis: „Corbul".

Aşadar, urmărind firul povestirii vieţii sale, ne-am putut da seama, că Părintele Cassian, cu tot anonimatul său, rămâne, fără doar şi poate un om deosebit. Deosebit nu prin nivel de cultură, precum singur recunoaşte că îi lipseşte, ci prin felul său de a fi, prin temperamentul său de om paşnic, lucid, hotărât, echilibrat. De om supus, răbdător, generos şi iubitor. De om credincios lui Dumnezeu şi oamenilor. Credincios în tot ce e de folos mântuirii sufletului şi rezistent, incoruptibil în lupta cu ispitele.

După câte am văzut, nu s-a format ca om prin cele şcoli sau prin alte mijloace de cultivare, ci prin muncă neostoită şi supunere fără şovăire. A fugit din calea lumii, de pierzare şi a ales calea cea bună a slujirii lui Dumnezeu. În acest timp, am mai văzut cum şi multiple curente au căutat sub toate formele a-l deturna din drumul şi gândul său cel bun, dar prin statornicie a rămas neclintit pe piatra credinţei sale. Am mai putut observa şi aceea că pentru a merge neabătut pe calea ce duce la mântuire, nu s-a folosit, atunci când a fost ispitit, de te miri ce retorică sau argumente plauzibile, ci pe loc a pus în apărarea sa tăcerea paşnică, sau un răspuns simplu „dres cu sare" şi hotărât. Acestea au fost singurele sale

arme de apărare. Arme, de altfel, puternice, şi pe cât de puternice, pe atât de paşnice.

Din pricina infirmităţii a fost socotit de către unii, ca o jumătate de om, dar, precum am mai spus, prin muncă şi iubire a dovedit a fi pe deplin un om întreg. Poate chiar mai mult.

De la frageda vârstă a copilăriei şi până a îmbrăcat rasa monahală, a suportat toate rigorile vieţii de mirean sub toate aspectele şi metehnele ei şi ale împrejurărilor nefaste prin care a trecut ţara noastră, după care, simţindu-se în elementul său, toate cele ce au fost împotrivă-i pe parcursul vremii, le-a socotit a fi asemenea unei adieri de vânt trecător.

Tot în această perioadă de timp am văzut şi ce se poate petrece în lumea laică. Aşa că, ce să mai zicem? iadul pe pământ, încât nu trebuie să mai amintim, că ni se face părul măciucă şi ne cuprind fiori de groază.

Şi acum să revenim iarăşi la cel ce până nu de mult a fost Părintele Cassian şi să-i rezervăm un gând pios, că doar n-a fost picat din alte lumi, ci a fost de aici dintre noi, om asemenea nouă, contemporan cu noi, numai că, bietul de el venind pe lume înainte de noi, s-a grăbit şi să plece înaintea noastră, lăsând celor ce l-au cunoscut un model de viaţă vrednic de urmat. Un model de viaţă cumpătată, ordonată în răbdare şi iubire.

Dumnezeu să-l odihnească-n pace cu Sfinţii Săi şi să-l învrednicească a se ruga şi pentru noi păcătoşii.

Epitaf

Mergi iubit (Părinte), sus la cele Sfinte,

Că amărăciunea, tu, cu rugăciunea (Din amar ca fierea) o prefaci ca mierea. Zbori Corbule alb cu

părul codalb,
Cu pana ca spada, albă ca zăpada.
Zbori Corbule, zbori, peste ţări şi mări pe dulci cărări dincolo de zări Şi pe (line) drumuri spre alte tărâmuri Zbori de pe pământ pe aripi de vânt Sus spre înălţimi cu îngeri, Heruvimi Zbori pe-o rază lină la viaţa Divină,
Că unde vei ajunge, ochiul nu mai plânge. Acolo nu-i teroare, ci doar desfătare.
Nu. e nici durere, ci doar mângâiere.
nu sunt nici prigoane, ci îngeri, milioane. Zbori tot mai departe unde nu e moarte, Ci doar viaţă lină plină de lumină Şi multă veselie, acum şi în veşnicie.
Amin!
Părintele Casian zis „Corbu"
Aceasta-i Ancuţa micuţa drăguţa... Măicuţa cred că îşi duce zilele în una din Mănăstirile Olteniei dar n-am putut-o găsi este ascunsă sub vălul cernit al cinului monahicesc!
...Dumnezeu s-o mângâe cu mângâere Cerească acolo unde este!
RĂBDAREA
O! Răbdare sfântă, basm mântuitor
Liman de scăpare tu eşti tuturor.
Din copilărie tu mă-mbrăţişaşi
La toată nevoia lupta-mi protejaşi
De-oricemprejurare tu mă isbăvişi
Şi orice-nveninare tu mi-o îndulcişi. Multele-mi necazuri a ţi le descrie
Îţi sunt cunoscute, nu mă părăsi.
Tu la Mănăstire cu mine venişi
Multe frământări mi le stăvilişi.
Râuri de necazuri ce vreau a mă-neca
Le puseşi hotare a nu mă călca.
Furtuni când bătură, mă adăpostişi,
Vrăjmaşi se sculară şi îi risipişi.
M-ai trimis cu gându-n veacul bătrânesc
Să citesc Scriptura să mă răcoresc.
Stând în mănăstire cu al meu avânt
În cumpene grele tu mi-ai dat cuvânt,
Mi-ai arătat pildă pe câţi ţi-au urmat
Câţi te-mbrăţişară şi au triumfat.
Scorpii, şerpi, balauri ei au biruit,
Tu le-ai dat putere şi s-au izbăvit.
Fericesc pe acela ce pe tine te-are Căci
Tu-n viaţa asta ieşti avere mare...

Răbdare! Răbdare, zid sprijinitor,
Tu vin şi mă scapă de-al Iudei următor
Ce vrea să mă vândă vezi cum îmi dă chin
Vino şi mă scoate din cumplit suspin.
Tu-mi zugrăveşti plata desfătări cereşti,
Eu nu pot să sufăr zile tirăneşti,
Pentru ne-nţelegeri amărât trăiesc.
Ah! viaţa-mi scurtă rău o cheltuesc
Vezi dacă se poate stavilă să pui
Să-mi ridici nevoia că-ndreptare nu-i!
Soarta-mi împilează viaţa la pământ
N-am trai, n-am odihnă, n-am nici crezământ.
O! Răbdare sfântă! dă-mi a imita
Ş-a lua de pildă chiar numirea ta.
Solomoane drepte tu pildă ne-ai spus

Tu cu-nţelepciunea ai cătat ş-ai scris:
Leii şi balauri, toţi se îmblânzesc,
Iau de-nvăţătură, se domesticesc,
Iar a necredinţii boală n-are leac
N-are îmblânzire ea e crudă-n veac.
Ca vermii ce rod pomi verzi şi copaci
Ca rugina ferul şi n-ai ce să-i faci!
Căci pe omul îndărătnic cât l-ai învăţa,
El mereu cârteşte zicând „nu-i aşa".
249
Când îl văd c-ajunge de râs ori de plâns
Ah! îmi curmă viaţa vezi cum am ajuns?
Nu mai am putere viaţa nu-mi răpi
Şi petec de petec nu mi-o tot cârpi.
Ştie Cel Puternic cât îs de-amărât
Care soarta-mparte la toţi pe pământ,
Ştie greutatea ce-i pe capul meu,
Dar aud ce-mi zice acum Dumnezeu:
Veniţi toţi la Mine cei însărcinaţi
Cei care-acum jugul Meu uşor purtaţi,
Smeriţi-vă zice şi fiţi blânzi mereu
Prin răbdare crucea s-o duceţi vreau Eu...
Vino dar răbdare, vino nu-nceta
Vino, că prin tine voi înainta...
Trista mea viaţă, tu o sprijineşti
De orice ispite tu mă mântueşti.
Tu mi-ai fost doar şcoală, tu învăţător,
Te-am avut în patimi ca un protector.
Ale tale sfaturi mi-au fost de folos,
Mi-au dat mângâere în timp dureros.
Tu pe câţi te-ascultă aşa-i îmbunezi,
Le dai cereşti daruri şi-i încununezi,
Nu-n flori împletite ce se veştejesc
Şi putrezitor lucru pământesc;
250
Ci de raze sfinte luminând mereu
Drept răsplată bună de la Dumnezeu...
O! Maică răbdare nu mă părăsi,
Tu îmi eşti speranţa sprijin a-mi găsi.
Sunt pierit atuncea când mă vei lăsa
Să-mi fii mie razim şi nu-mi va păsa!
Vreau să mor cu tine, să mă-ncununez
Cu tine-n drag viaţa vreau s-o încetez.

NĂDEJDEA

Nădejde, cerească hrană
Ce pre muritori hrăneşti
Şi-n cumplitele necazuri
Mângâind îi sprijineşti.
Zână, tu ce din primejdii,
Din lacrimi, nefericiri,
Ne făgădueşti tu iară,
Viitoare fericiri...
Tu ce depărtezi pe furii,
Şi pe cei căzuţi rădici,

Întăreşti a noastră minte,
Mângâind pe mari şi mici.

Preumblând tu lumea toată,
Prin nefericiri alergi,
Celor ce plâng în necazuri,
Lacrima ce-o vărs, le-o ştergi.
Cu „azi, „mâine”, „doar” cu „poate”,
În răbdare-i întăreşti
Viitoare fericire,
Tuturor făgădueşti.
Când soarta ne vrăjmăşeşte
Şi nearuncă-n mari nevoi,
Tu atunci de grab, îndată,
Te arăţi, zâmbind la noi.
În tot locul a ta mână
Sprijină pe muritori;
Tu pe cel slab îl faci tare,
Îl deprinzi de răbdător.
Asupriri ce pe tot ceasul
La om vin şi-l înconjor,
Tu le-mprăştii, învăţându-l,
A privi la viitor.
Tu pe Dumnezeu cu omul.
Îl apropii şi-l împaci,
De-o familiaritate,
Tu pe om cu El îl faci.

Cuprins

RUGĂCIUNEA UNUI EDITOR!

Doamne, eu nu am altă dorinţă Să Te rog să-mi împlineşti, Decât să-mi ajuţi Părinte Cărţi sfinte să tipăresc...
Aşa cărţi în a mea vieaţă Doresc a tipări mereu,
Şi mă-nchin acum ca astfel Să m-ajute Dumnezeu!
Amin.

EDITURA „LUMINĂ DIN LUMINĂ” tipăreşte cărţi şi manuscrise religioase str. Gura Ialomiţei nr. 5, Bloc P.C. 8, sc. B, et. 3, ap. 17, sector 3 bucureşti, telefon 630.54.71. Autorizaţie nr. J. 40/8781 cont B.C.R. sector 3, 40726540 I.S.B.N, 973-97704-9-5 Format 32/70x100. Tiraj 10.000 exemplare Apărut 1998

Iubite Sufleţel!

În trecerea grăbită.

În trecerea grăbită prin lume către veci,
Fă-ţi timp măcar o clipă să vezi pe unde treci.
Fă-ţi timp să vezi durerea şi lacrima arzând,
Fă-ţi timp să poţi cu milă să le alini trecând.
Fă-ţi timp pentru adevărul ce-n faţă ne stă-ntins,
Fă-ţi timp pentru privire cu Sufletul deschis.
Fă-ţi timp să vezi pădurea, s-asculţi lâng-un izvor,
Fă-ţi timp s-auzi ce-ţi spune o floare, un cocor.
Fă-ţi timp s-aştepţi din urmă când mergi cu slăbănogi,
Fă-ţi timp pe-un munte seara, stând singur să te rogi.
Fă-ţi timp să stai cu mama şi tatăl tău bătrâni,
Fă-ţi timp de-o vorbă bună şi-o coajă pentru câini.
Fă-ţi timp să stai aproape cu cei iubiţi, voios,
Fă-ţi timp să fii şi-al casei în slujba lui Hristos.
Fă-ţi timp să guşti frumuseţea din tot ce e curat,
Fă-ţi timp, căci eşti de taine şi lumini-nconjurat.
Fă-ţi timp de rugăciune, de post şi meditări,
Fă-ţi timp de cercetarea de fraţi şi de adunări,
Fă-ţi timp şi-adună zilnic din toate câte-un pic
Fă-ţi timp căci viaţa trece şi când nu faci nimic!
Fă-ţi timp lângă Cuvântul lui Dumnezeu să stai,
Fă-ţi timp căci toate acestea au pentru tine-un grai.
Fă-ţi timp s-asculţi la toate, din toate să înveţi,
Fă-ţi timp să-i dai vieţii şi morţii tale preţ.
Fă-ţi timp acum, că-n urmă zadarnic ai să plângi,
Comoara risipită a vieţii,nu-o mai strângi.

TRAIAN DORZ.